

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Fikret ve Nedret

Güzide Sabri

Fikret ve Nedret

Ölmüş Bir Kadının Hatıraları

Güzide Sabri

ROMAN

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

İki roman tek kitapta

1. Kitap: Fikret
2. Kitap: Nedret

Maya Kitap: 43, Roman: 24
1. Baskı, İstanbul Mayıs 2012

ISBN: 978-605-5675-51-6
Tüm Yayın Hakları Maya Kitap'a Aittir

Yayın Yönetmeni: Tahir Malkoç
Editör: Serdar Soydan
Tashih: Sabri Kaliç
Son Okuma: Selen Çalık & Duygu Yeni
Mizanpaj: Mehmet Büyüktırna
Kapak: Seda Şakar

Maya Kitap
Merkez Mah. Kocamansur Sok. No: 6/4
34381 Şişli / İstanbul
Tel: 0212 296 97 12
e-mail: info@mayayayinlari.com
www.mayayayinlari.com
Sertifika: 14079

Kitap Matbaası
Davutpaşa Cad. No: 123/1
Topkapı / İstanbul
Tel: 0212 482 9910
Sertifika: 16053

Fikret ve Nedret

Güzide Sabri

Editör:
Serdar Soydan

I. Kitap
FİKRET

Ölmüş bir kadının hatıraları:
Fikret'in Hikayesi

Aralık ayının soğuk ve karlı bir gecesi... İki senedir görmediğim candan bir arkadaşımın evinde misafirdim.

Dışarıda sert bir rüzgâr esiyor, karla karışık yağın yağmur pencereyi kamçılıyordu. Sobanın neşeli sıcaklığı odanın sakın havasına yayılırken, dışarıdaki dalların uğultusu insanın sinirleri üzerinde zaman zaman sarsıcı etkiler yaratıyordu.

Arkadaşım Suat, Mısır'dan döneli yirmi gün kadar olmuştu.

Teyzesinin kızı Fikret'in ölümü ona büyük acı yaşatmıştı. Zavallı Fikret'in öksüz kalan yavrusunu da alarak bir müddet olsun İstanbul'dan ayrılmak mecburiyetinde kalmıştı.

Nedret, bu annesiz kız, Suat'a her an dertlerini hatırlatan minimini bahtsız evlat, Fikret'ten kalan tek ve en aziz hatıraydı.

Ben biraz ötede, halının üstünde oynayan bu çocuğa bakıyor, fakat onun hakkında bir şey sorup da Suat'ın kalbindeki henüz iyileşmemiş yarayı kanatmak istemiyordum.

Suat küçüklükten beri arkadaşımdı. Çocukluk ve genç kızlık çağımız beraber geçmiş, fakat sonrasında hayat yollarımızı ayırmıştı.

Bize çok uzun gelen iki yıllık ayrılığımızdan sonraki bu ilk gece kıymetli bir kavuşma gecesi olmuştu.

Keyifli çatırtılarla yanan sobanın karşısında çaylarımızı içerken, görüşmediğimiz sürede yaşanan hadiseleri birbirimize anlatmak için söze nereden başlamak gerektiğini bulmaya çalışıyorduk.

Suat o akşam bana neşeli görünmeye çalışıyordu. Fakat kıvrıkcık saçlı, iri siyah gözlü Nedret'e takılan bakışlarına zaman zaman derin bir can sıkıntısının çöktüğünü seziyordum.

Bu arada çocuk yanımıza geldi. Başını Suat'ın dizlerine dayadı.

"Anne," dedi, "uykum var."

Suat, Nedret'i kucağına aldı, yanaklarını ve saçlarını öptükten sonra bana dönerek, "Benim cici kızım şimdi uyuyacak. Ben de ona ninni söyleyeceğim," dedi. Nedret siyah gözlerini bana çevirdi. Yanakları kızarmıştı. Başını Suat'ın koluna dayadı, elini boynuna uzattı.

Suat hazin ve titrek bir sesle söylüyordu:

"Cici kızım uyusun. Uyusun da büyüsün..."

Uzun kirpikleri Nedret'in mahmurlaşan gözlerini yavaş yavaş örttü.

Yavrucak, Suat'ın kolları arasında kendini ana kucağında sanarak, masumane bir teslimiyetle tatlı bir uykuya daldı.

"Ah, anasızlık! Hayatta hiçbir şeyin dolduramayacağı bu boşluk içinde kim bilir Nedret de ne ıstıraplar çekecek..."

Suat uzun uzun çocuğa baktı. İçini çekerek başını salladı ve bana, "İşte biz her gece böyleyiz," dedi. "Onu öpüp, koklayıp, bağrıma basarken hep annesini hatırlar, için için ağlarım. Bazen gözlerimden dökülen yaşları Nedret de görür. Ben gülmeye çalışsam da, *Niçin ağlıyorsun anne?* diye sorar bana. Ağlamadığımı söyleyince inanmaz ve yaşlı gözlerime bakarak, *Sana büyük bir bebek alayım da ağlama anneciğim*, der. O zaman onu göğsüme bastırırım, yüzümü saçları arasına saklayarak gözyaşlarımı oraya akıtırım. Ah bu çocuk, ah... Zaman zaman yaralarımı öyle sızlatıyor ki..."

Suat bu sözleri söylerken birden durgunlaştı, yüzüne bir hüznün çöktü. Acı bir hadiseyi görüyormuş gibi, gözleri pencerede sabit bir noktaya dikildi. Sonra, aklına bir şey gelmişçesine başını çevirdi ve duvarda asılı duran resme baktı.

Onunla birlikte ben de resme doğru döndüm. Duvardan bize bakıyor gibi duran bu derin bakışlı kadını daha önce de Suat'ın evinde birkaç defa görmüş ve çok beğenmişim. Bu, Nedret'in annesi Fikret'ti. Solgun yüzlü bu genç kadını gördüğümde günlerce unutamaz, bakışlarından ruhundaki temizliği sezer, sesinin tatlı ahengini duyar gibi olurum.

Dışarıda fırtına sürüyor, hırçın rüzgâr ortalığı altüst ediyor, artık tamamen kar yağıyordu. İkimiz de susmuştuk. Ağır ve üzüntülü bir hava odayı kaplamıştı. İstirabı yüzünden açıkça okunan Suat, "Ne korkunç bir gece, değil mi?" dedi ve ilave etti: "Bu rüzgâr, derin uğultular koparan bu fırtına, geçmişte kalan bir faciayı hatırlatıyor bana."

Ben hemen, "Suat... Kardeşim... Akşamdan beri senin ne kadar kederli olduğunu hissetmiyorum değilim. Fakat sen bana neşeli görünmeye gayret ettikçe, ben de acılarını tazelememek için kendimi susmaya zorluyor, ağzımı açmaya cesaret edemiyorum," dedim.

"Affet beni," dedi Suat. "Bu kıymetli geceyi böyle kederli sözlerle ziyan etmeyelim. Ne kadar zamandır seninle böyle baş başa kalmamıştık."

"Ne zararı var, biz iki kardeş değil miyiz? Birimizin derdine öbürümüz ortak olmaktan memnuniyet duyar. Konuşacaklarımız arasına Fikret'in hatıraları da karışsın. Gençken ölen bu talihsiz kızın başından geçenleri bana da anlat. Biliyorsun ki ben o zamanlar İstanbul'da değildim. Anadolu'nun bir köşesinde sürgünde olan babamla beraberdim."

Suat, kolları arasında uyumakta olan Nedret'i yatırmaya kalkarken, "Fikret'i anmak benim için bir tesellidir, fakat bu gece kalsın, başka bir gün sana bunu uzun uzun anlatırım," dedi.

"Bunu senden bilhassa bu gece için rica ediyorum."

Suat, Nedret'i yatırdı, sobaya birkaç odun daha attı. Saat on olmuştu. Koltuklarımızı sobaya yaklaştırdık.

Arkadaşım derin bir iç çektikten sonra, "Mademki istiyorsun, anlatayım. Fikret'in ruhu da bu gece bizimle beraberdir şüphesiz," dedi ve anlatmaya başladı:

“Fikret dünyaya bahtsız gelmiş, Nedret gibi, dudakları anne demeye doyamadan ana kucağından mahrum kalmıştı. Eniştem karısının ölümünden sonra çok zaman anneannemi bırakmadı ve beraber yaşadılar. Anneannem, ölmüş kızının yadigârı olan bu çocuğu sıcak göğsünün şefkatiyle ısıtıp besledi. Zavallı kadın, gözyaşlarını ve kalbinin tüm zehrini Fikret’ten sakladı, ona şen bir hayat yaşatmaya çalıştı. İşte annesini çok küçük yaşta kaybeden Fikret böylece derin bir sevgi ve bolluk içinde büyüdü. Babası onun terbiye ve tahsiline çok dikkat ediyordu. Fikret de büyük bir heves ve neşe ile kitaplarına ve hocalarına bağlandı. Bütün zevki çalışmakta buluyordu. Devamlı çalışması ve terbiyesindeki asalet hocalarını memnun ediyor, babası da bundan büyük bir haz ve gurur duyuyordu. Bunun neticesi olarak kızına altın bir kalem ile zarif bir yazı masası hediye etmişti.

Fikret’in musikiye de büyük bir yeteneği vardı. Piyanoda az zamanda gösterdiği maharet ve başarı takdir topluyordu.

Bu kızda özel bir ruh ve fikir terbiyesi vardı. Nezaketi ve alçakgönüllülüğü onu herkese sevdendiriyor; onunla görüşenler, karşısında saygı duymaktan kendini alamıyordu.”

Suat biraz daha anlattıktan sonra yorulmuş gibi sustu ve başı omuzlarına ağır geliyormuş gibi, bir elini şakağına dayayıp derin bir nefes çekerek devam etti...

Babasının görev icabı başka bir memlekete gidişi Fikret’i günlerce ağlattı. Bu, babadan ilk ayrılışıydı. Onun için acıları ta kalbine kadar işlemişti. Zamanını babasına mektup yazarak geçirmek ona haz ve teselli veren tek şeydi.

Aradan altı ay kadar geçti. Bahar gelmiş, her taraf neşe ve tazeliğe bürünmüşken, Fikret de yazı babasının yanında geçireceği için büyük bir sevinç içindeydi. Hareket gününü bildirecek mektubu sabırsızlıkla bekliyordu. Nihayet beklenen mektup geldi. Fakat ne yazık ki bu mektup zavallı kızı

kalbinden vuran bir hançer etkisi yaptı. Talih ona bu neşeyi de çok görmüştü.

Mektupta babası evlenmekten bahsediyordu. Yalnızlığın verdiği ıstırap ve eziyetten kurtulmak için buna mecbur kaldığını kızına esefle anlatıyor ve kendisini sonsuz bir hasret ve sabırsızlıkla beklediğini de ilave ediyordu.

Fikret, içinde bir şeylerin kırıldığını hissetti. Odasına çekilip uzun uzun düşündü. Bu, acı bir hakikatti. Bununla beraber babası da haksız değildi. Mademki senelerce annesinin hatırasına hürmet etmişti, Fikret'in onu tenkit etmeye hakkı yoktu. Bir taraftan bunları ciddiyetle düşünürken, diğer taraftan ruhunda açılan yaranın derin acılarını hissediyordu. Evet, babası haksız değildi. Fakat zavallı annesinin ölümünden sonra Fikret'in ondan gördüğü sevgiye umulmayan bir ortak çıkmış olacaktı. Vaziyeti bir tevekkül ve teslimiyet içinde ölçüp biçti. Netice olarak da babasının yanına gitmemeye karar verdi ve kararını şu tarzda bir mektupla kendisine bildirdi:

İstirahatınız neye bağlı ise onu yapınız, tek temennim sizin saadetinizdir babacığım. Ancak hareketimin gecikmesini de af buyuracağınızdan eminim. Şu günlerdeki hafif rahatsızlığım size gelmeme engel olmuştur.

Bununla beraber Fikret babasından aldığı ikinci mektup üzerine yola çıktı ve üç ay sonra döndü. Üvey annesinden ne şikâyet etmiş, ne de onunla tanışmaktan memnuniyet duyduğunu belirtmişti.

Bu sıralarda Fikret'in sağlığı bozulmaya başladı. Günden güne soluyor, gözlerinin ferisi sönüyor, göğsünün sol tarafında bir sızı hissediyordu. Anneannem bu yüzden telaşa düşmüştü. Bir gün bana haber gönderdi. Ertesi gün yanına gittiğimde ilk sözü, "Kızım," oldu, "Fikret'i bugünlerde hasta görüyorum. Tabii sen de dikkat ettin. Sen onun ablasısın. Onu ihmal etme, münasip bulduğun bir doktorla tedaviyi hemen başlat. Ben ihtiyarım, bu gibi işlerde benden fayda

yoktur. Kocarla birlikte birkaç ay yanımda otur. Ben de iki sevgili yavrum arasında yaşamış olmaktan haz duyayım, olmaz mı?"

"Hay hay, büyükanneçim. Nasıl arzu ederseniz öyle yaparız."

Fikret bir süreliğine beraber yaşayacağımızı öğrenince çok sevindi, hemen boynuma atılarak yanaklarımdan öptü, öptü. Tedavisine de zaman kaybetmeden başlandı. Zavallı kız, göğsünün sol tarafında hafif bir ağrı hissediyor, akşamüstü hafif nöbetler geçiriyordu. Getirdiğimiz bir iki doktordan pek fayda göremedi. Gitgide yataktan kalkamayacak kadar mustarip bir hal alıyordu. Nihayet kocamın aracılığıyla tanınmış bir doktor çağırmaya karar verdik. Kendisine haber gönderdikten sonra epeyce bekledik ama bir akşamüzeri, Nejat adlı bu doktor nihayet hastamıza bakmaya geldi. Evdeki herkesin endişesi yüzünden anlaşılıyordu. Doktor uzun bir muayeneden sonra epeyce düşündü, iki üç ilaç yazdı. Davranışlarımızdan merak içinde olduğumuzu anlamıştı. Beraber dışarı çıktık. Tatlı ve teselli verici bir sesle, "Emin olunuz, şimdilik bir tehlike yok," dedi. "Yalnız hastanın kalbi ve göğsü çok zayıf. Mutlaka bir istirahat lazımdır. İyi bakım ve dikkat gerekir. Ben bir hafta sonra tekrar gelir, hastayı tekrar muayene ederim. Ona bol gıda veriniz, yorgunluk ve heyecandan uzak tutunuz."

Doktorun yanından ayrılıp odaya girdiğim vakit, Fikret dikkatle yüzüme baktıktan sonra güldü ve "Doktor seni meraklandırırdı galiba," dedi.

Durumunun iyi olduğuna dair ona mümkün olduğu kadar teminat verdim. Sözlerime inanmış gibi göründü.

Nejat Bey hastayı Yakacık'a doğru uzanansahil boyunda bulundurmamızı da söylemişti. Fikret'i hemen Erenköy'de tuttuğumuz bir köşke naklettik. Kısa süre sonra sonra sağlığında bir düzelme görülmeye başladı. Yüzüne renk geliyor, neşesi de giderek artıyordu. Sabahleyin bahçenin pembe, sarı ve beyaz gülleri arasında ağır ağır dolaşıyor, kahvaltısını mor leylakların gölgesinde ediyor, bahar ona yeni bir hayat veriyordu.

Doktorumuz her hafta geliyor, çoğu zaman Fikret'in bahçede, çiçekler arasında gülümseyerek gezdiğini görünce memnun oluyor ve her gelişte sağlığını daha iyi buluyordu. Adam ona birçok tavsiyede bulunurken, Fikret de hülyalı bakışlarını ondan ayırmıyor, dediklerini dinler gibi görünmekle birlikte dudaklarında hafif ve tatlı gülüşler dolaşıyor, bazen çehresine güzel bir pembelik yayılıyor, bazen da uslu bir çocuk masumiyetiyle derin bir tevekkül içinde onu onaylıyordu.

Doktor sevimli ve zeki bir adamdı. Esmer ve solgun yüzüne çok yakışan gözlerinde çekici ve ateşli bir kuvvet vardı. Sesi hazin, tatlı bir ahenkle kalbe doğru akıyordu. Onu ilk gördüğüm vakit tehlikeli bir insan olduğunu anlamıştım. Ve bu tehlike bir ok gibi, yavaş yavaş zavallı hasta kızın kalbine giriyordu.

Fikret bir gece aniden şiddetli bir buhran geçirdi. Korkutucu bir vaziyette sabaha kadar inledi. Hemen o gece doktora telefon ettik, sabahleyin telaşla çıkıp geldi. Merdivenleri çıkarken yüzü sapsarıydı. Doğru Fikret'in odasına koştu, onu yorgun ve bitkin bir halde yatarken buldu. Doktoru görünce genç kızın yüzüne hafif bir pembelik gelmişti. Nejat Bey karyolanın yanındaki sandalyeye oturdu. Hastasının nabzını tutmak için elini uzatırken, "Ne yaptınız? Neden böyle rahatsız oldunuz? Böyle sarsılmanızın muhakkak bir sebebi vardır," dedi titreyen bir sesle.

"Bir şey yapmadım, yalnız dün biraz piyano çaldım."

"Yorulacak kadar mı çaldınız?"

"Hayır, Toska'dan çok sevdiğim ufak bir parçayı birkaç defa tekrar ettim."

"Gördünüz mü ya! Demek ki o size heyecan ve yorgunluk vererek bu hale gelmenize sebep oldu."

Fikret, iri ve siyah gözlerini doktorun gözlerine dikip, "Heyecan duymayan bir kalp ölmüş değil midir?" dedi. Bu sözleri söylerken, elini göğsünün sol tarafına götürmüş, ıstırabını yok etmeye çalışıyordu.

Nejat Bey işi şakaya vurmak istedi. Fakat heyecanını sesinden belli ederek, "Sizin yaramaz, söz dinlemez bir ço-

cuk olduğunuz anlaşıldı. Ceza olarak artık daima yanınızda bulunmam gerekiyor,” dedi.

Fikret, “Cezanız benim için bir lütuf olacaktır,” dedi. Lakin daha sonra doktorun ona ümit ve teselli vermek için söylediği sözler karşısında derin derin içini çekip hafifçe başını iki tarafa sallamakla yetindi.

Nejat Bey sözlerine devam etti:

“Bugün çok asabisiniz. Ama öyle zannediyorum ki bir sonraki gelişimde sizi yine bahçedeki leylaklarla beyaz yase-minlerin iç açıcı kokuları içinde, eskisinden de iyi bir vaziyette bulacağım.”

Fikret, “Bilseniz doktor, ne kadar acı çekiyorum,” dedi.

Nejat Bey, “Emin olunuz ki geçecektir. Bütün kuvvetimi, bütün bilgimi, hatta bütün hayatımı bu uğurda fedaya hazırım,” diye yanıtladı.

Fikret’in dudaklarında acı bir gülümseme belirdi. Doktorun esas söylemek istediğini anlayarak çekingen bir tavırla yüzüne baktı. Bu güzel gözler içten içe huzur bulmak için yalvarıyorlardı.

Nejat Bey bir süre daha konuşup ve epeyce teselli vermeye çalıştıktan sonra bazı tavsiyelerde bulundu. Reçetesi-ni de yazdıktan sonra gitti.

Doktor gittikten sonra Fikret’in yanına geldim. Uzandığı şezlongda biraz doğruldu. Dudaklarında tatlı bir tebesüm vardı. Bana, “Ümit ve teselli ne tatlı, ne büyük kuvvet, Suat! Yeniden hayata kavuşmuş gibiyim; içimde bir sevinç var, yaşamak istiyorum,” dedi.

Başını, yüzünü okşadım ve “Hepsi geçecek, güzel ve neşeli günler yine gelecek,” diye cevap verdim.

Başını salladı.

“Doktor bey ne iyi bir adam, değil mi?”

“Öyle, çok şefkatli... Evvela hastasının ruhunu tedavi ediyor.”

“Hakikaten. Sözleri bana kuvvet ve ümit verdi. Bugün sanki damarlarımdan kalbime hayat akıyor. Vücudumda bir canlılık hissediyorum. Hayat ne ümit dolu ve tatlı şey... Bana biraz piyano çalar mısın, Suat?”

“Peki canım.”

Aklımı karıştıran bir şüphe ile Fikret’in gözlerine baktım. Belirsiz bir endişe neşemi kaçırmıştı.

Bir süre sonra Fikret, hafif zayıf oluşu dışında neredeyse tamamen iyileşmişti. Bazen Nejat bize geliyor, bazen de biz onun muayenehanesine gidiyorduk. Bütün dikkatime rağmen, hareketlerinde şüphelerimi kuvvetlendirecek en ufak bir emare bile görememiştim. Vaziyet tamamıyla tabiiydi. İçimde uyanan şüpheyi aldandığıma hükmederek kaldırıp atmış ve ferahlamışım.

Zaten Fikret’in her baktığını beğenecek, her gördüğünü sevecek saf ve hoppa kızlardan olmadığını biliyordum. Eğer böyle bir yapıda olsaydı, yalnız onun bedbaht olacağına acırdım. Çünkü Nejat evliydi ve iki de çocuğu vardı.

Yalnız, Fikret’te tuhaf bir dalgınlık mevcuttu. Sürekli düşünceli bir halde geceleri erkenden odasına çekiliyor, insanlardan kaçıyor, kimseyle konuşmak istemiyordu. Bunları normal bulmuyor, hiçbir anlam veremiyordum. Onun benden gizli bir şeyi yoktu. Düşündüklerini, hissettiklerini bana söyler, benimle dertleşirdi. Fakat artık benden kaçmak istiyor, bir şey soracağımdan korkar gibi yanımdan uzaklaşmaya bahane arıyordu.

Bu arada sonbahar gelip çatmıştı. Her tarafta yaza hazin bir veda havası esiyordu. Yapraklar sararıyor, çiçekler soluyor, gök bulutlanıyordu. Etrafın sisli manzarası gönüllere kasvet ve hüznün veriyordu.

Büyükannemle Fikret’in sıkılmaya başladığını görüyordum. Erenköy’ün bütün köşklerinde şehre taşınma hazırlıkları vardı. Kışlık evi hazırlamak için birkaç gün İstanbul’da kalmak gerektiğinden, onları Erenköy’de bırakmaya mecbur oldum. Döndüğüm zaman Fikret’i evde göremedim, nerede olduğunu hemen büyükanneme sordum.

O da bana, “Seni çok bekledi, ilaçları bittiği için bugün doktora gitti. Sana uğrayacağını söylemişti, uğramadı mı?” diye sordu.

“Görmedim, bana gelmedi.”

“O halde neden böyle gecikti?”

İçimde müthiş bir kuruntu baş gösterdi. Yerimde duramaz oldum. Büyükanne bir şey sezdirmeden bahçeye indim. Heyecanla tren düdüklerini dinliyor, gözümü kapıdan ayıramıyordum.

Nihayet Fikret geldi. Yüzü pek soluktu. O kadar yorgun bir haldeydi ki ayakta duramıyordu. Boynuma sarıldı, ellerimi, yüzümü öptü, sonra bir bankın kenarına ilişti ve ben de yanına oturdum. Hali beni yeniden korkutmaya başlamıştı.

“Hasta mısın? Ne oldun Fikret?” diye sordum. Zorla gülmeye gayret ederek, “Yorgunum kardeşim, merak etme, bir şeyim yok,” dedi.

“Doktor seni nasıl buldu?”

“Çok iyi... Her zamankinden daha iyi.”

“O halde bu halinin tek sebebi yorgunluk mu?”

Acı acı güldü ve ellerimi yeniden öptü. Gözleri yaşla dolmuştu.

“Fikret, sende normal olmayan bir hal var! Hem gülüyor hem ağlıyorsun. Ne oluyorsun, Allah aşkına söyle bana.”

Belli ki acısı gittikçe artıyordu. “Çıkıp soyunayım da öyle, şimdi iki kelime bile söyleyecek halim yok,” dedikten sonra yanımdan ayrıldı.

Arkasından baktım; ince, uzun vücudu, akşam gölgele-riyle örtülü yolda nazlı bir fidan gibi salına salına uzaklaşı-yordu.

Kalbimde derin bir sızı hissettim. İçimden attığımı zan-nettiğim o belirsiz endişe yine baş göstermişti. Fikret’in ben-den kaçmak için bahane aradığını her halinden anlıyordum. O gün muhakkak ki bir hadise yaşanmıştı, fakat neydi aca-ba...

Fikret, başının çok ağrıdığını söyleyerek yemeğe inme-di. Yemekten sonra yanına çıktım. Onu masa başında, bir şeyler yazarken buldum. Beni görünce kalemını bıraktı. Kı-zarmış gözlerinden yine ağlamış olduğunu anladım.

“Mektup mu yazıyorsun?” dedim.

“Evet.”

“Kime?”

“Babama.”

“Rahatsızım diyorsun, kendini yorma. Bırak, yarın yatarsın.”

Sözüme cevap vermedi. Gözlerini kâğıda dikmişti.

“Yazdıklarını okuyabilir miyim, Fikret?” dedim. Yaş dolu, yorgun gözlerini bana çevirdi.

“Elbette, al! Senden gizli neyim olabilir?”

Gözlerimi satırlar üzerinde gezdirince hayretle bağırdım:

“Nasıl? Gidiyor musun? Neden buna karar verdin?”

İnler gibi bir sesle, “Şimdilik bana bir şey sorma, Suat! Cevap veremeyecek kadar perişanım,” dedi.

“Fakat bu nasıl olur? Sen adeta çocuk oldun, Fikret!”

“Çektiğim azabı bilsen, gitmek istememe hak verirdin.”

“Nedir çektiğin azap? Neler söylüyorsun?”

Birdenbire yerinden kalkarken sendeledi ve kollarının arasına düştü. Başını göğsüme dayadı. Hıçkırığa hıçkırığa, “Bana cesaret ve kuvvet ver kardeşim! Hiçbir şey yapamayacak kadar zavallı ve harap olmuş bir haldeyim,” diyerek ağlamaya başladı.

“Fikret, benim güzel kardeşim, ağlama! Seni perişan eden şey neyse, bil ki muhakkak bir çaresi bulunur.”

Kısık ve yorgun bir sesle, “Yok Suat, yok. Buna çare yoktur. Babamın yanına gideceğim. Orada dertlerimle baş başa kalacağım. Benim için dünyada hiçbir ümit ve emel kalmadı artık,” dedi.

“Peki, Nejat’a bunları söyledin mi?”

“Evet. Yalvardı, ağladı, gitme dedi. Daha söyleyeyim mi?”

“Söyle yavrum, hepsini anlat, seni dinliyorum.”

“Bana evlenme teklif etti.”

“Peki, sen ne yaptın?”

“Ne yapabilirdim? Reddettim. Gözlerimin önüne karısı

ve çocukları geldi. Vicdanımın sesi, aşkımı kendi ellerimle derin bir mezara gömmek zorunda bıraktı beni. Başka bir şey yapamazdım. Müthiş bir buhran içindeydim. Bilmiyorum, belki iyi, belki fena yaptım fakat vicdanımın sesi hiçbir zaman kulaklarımdan eksik olmadı.”

“Ruhundaki asalet zaten bunu icap ettirirdi, Fikret. Yuva yıkarak mutlu olamayacağın muhakkaktı. Senden başka türlü bir hareket de beklenemezdi.”

“Benim için bundan sonra ölümle hayat bir. Ne olursa olsun.”

Gözlerinden yağmur gibi yaş dökülüyordu. Ona teselli ve ümit vermenin faydası olmayacağını bilmekle beraber, konuşmaktan kendimi alamıyordum.

“Fikret,” diyordum, “biraz sakın ol kardeşim. Kendini harap ediyorsun.”

Bir çocuk gibi kollarını boynuma doladı. Uzun kirpikleri üzerinde yaşlar titreyordu.

“Seni çok üzdüğümü anlıyorum. Fakat elimde değil. Vazgeçmenin acısı o kadar güçlü ki... Dayanamıyorum Suat, dayanamıyorum. Eğer burada birkaç gün daha kalacak olursam, kuvvet ve irademin kırılacağından korkuyorum. Bir an evvel buradan kaçmak istiyorum. Fakat, ben bunu nasıl yapacağım? Emin ol, ölüm bu kadar ağır ve acı değildir. Onu odasında yalvarır ve ağlarken nasıl bırakıp da kaçtığıma şaşıyorum. Sen de söyle, ne söylersen söyle, işte ben bunu yaptım.”

Fikret yarasını en tehlikeli ve en nazik yerinden almıştı. Kalbi ve ciğeri yaralı bu bahtsız kızı teselli edebilmenin imkânı yoktu. O gece sabaha kadar oturduk. Onu yatağına yatırdım, ben de başucunda durdum. Dışarda içli bir sonbahar yağmuru yağıyor, serin ve hafif bir rüzgâr, yaprakları sararmış dalları sallıyordu.

Kayışdağ'ın tepeleri sabahın ilk ışıklarıyla aydınlanırken, biz hâlâ Fikret'le baş başa dertleşiyorduk.

Bir hafta sonra Fikret babasına gitti. Zavallı büyükanemin hiçbir şeyden haberi yoktu. Fikret'i bir ay sonra dö-

necek sanıyordu. Eve bir hüznün ve ıssızlık çökmüştü. Her taraf, ona ait her şey kederinden ağlıyor gibiydi.

Fikret, gittikten sonraki altı ay içerisinde bize yolladığı mektuplarda ne halinden şikâyet etti ne de memnuniyetini dile getirdi. Fakat belli ki tüm kelimelerini gözyaşlarıyla kalemle alıyordu ve ruhen çoktan ölmüştü.

Suat burada sustu. Yorulmuş gibiydi. Başını koltuğun arkasına dayadı, böyle birkaç dakika durduktan sonra ayağa kalktı. Yazı masasının kilitli gözünden bir defter, bir de mektup çıkararak bana uzattı ve "Şimdi bunu oku," dedi.

Kâğıdı merakla aldım ve okumaya başladım.

Kardeşim! Bugün buraya geleli tam altı ay bitiyor ve bu müddet içinde sana yazdığım mektuplarda hiçbir şikâyette bulunmadım. Fakat şu anda, idam hükmünü bekleyenler gibi ben de hakkımda verilecek son kararın tebliğini bekliyorum. Üvey annem benden kurtulmak için, beni kendimden otuz yaş büyük bir adamla evlendiriyor. Suat, bana şimdi daha çok acı kardeşim. Bu ölmüş vücudu sürükleyip duruyorlar. Ölüden farkım yok. Ne oluyor, ne yapıyorlar, hiçbir şey duymuyorum. Yalnız sürükleniyorum, onun farkındayım. İşte o kadar.

"Bir ay sonra Fikret'in babası, kızının evlendiğinden bahseden bir mektup gönderdi. Damadın servetini, meziyetlerini ve ahlakını anlata anlata bitiremiyordu. Aslen İstanbullu olan bu adamın birkaç seneden beri kendi çiftliğinde yaşamakta olduğunu da dile getiriyordu. Mektubu okuduktan sonra Fikret'in yeni hayatı hakkında uzun uzun düşündüm. Demek ki artık تنها bir çiftlikte kocasıyla bir ömür geçirmeye mahkûm olmuştu," diye ekledi Suat.

İkimiz de bir süre konuşmadık. Yanında duran büyükçe bir defteri bana uzatarak, "Durumun seni çok ilgilendirdiğini görüyorum. Benden öğrenemeyeceğin birçok şey var ki,

onları da burada okursun. Zavallı Fikret, kalemini kalbinin kanına batırıp bütün acılarını bu sayfalara yazmış,” dedi arkadaşım.

Defteri aldım, sayfaları gözden geçirmeye başladım. Bazı satırlarda eller titremiş, bazı yerler gözyaşlarıyla silinmişti. Sandalyemi masanın yanına çektim. Abajurun ışığı bu siyah satırlar üzerine dökülürken, bir zamanlar şu yazıları yazmış olan ellerin şimdi büyük bir toprak yığını altında çürüyüp gittiğini düşünüyordum. Odaya Fikret’in hatırasıyla dolu hazin bir sessizlik çökmüştü. Suat sobanın yanındaki koltukta, gözleri kapalı halde oturuyordu. Dışarda rüzgâr aynı şiddetle uğulduyor, kar hızla yağıyordu. Gece yarısına bir saat kaldığını bildiren saatin kalın ve titreşim sesi odanın sessizliği içinde kaybolup gitti.

Şafak vakti uyandım. Pencereimin önündeki leylak dalları üzerinde gizlenen yaramaz bir saka kuşu var. Ne de güzel ötüyor!

Sabahın tatlı renkleri gökten ovalara, tepelere doğru yayılıyor. Her yer ümit kadar tatlı, sevda kadar hazin bir güzellik içinde uyanıyor.

Acaba benim ümitlerim ebediyen böyle karanlık mı kalacak? Onların da tatlı bir sabahı olmayacak mı?

Kalktım, kimseye görünmeden aşağıya indim. Kocama da görünmek istemiyordum. Kapıyı açtım, serin bir rüzgâr yüzümü okşadı. Korudan bülbül sesleri geliyor, etrafa bayıltıcı bir gül kokusu yayılıyordu.

Yavaş yavaş yürüdüm. Kuzu sesleri, sabahın sessizliği içinde hazin akisler yapıyordu. Bahar sabahının çiçekleri arasında yalnızdım. İki tarafı sık ağaçlı bir yoldan, ufak tepeye doğru ilerledim. Orası hülyalarımın, sonu olmayan dertlerimin yeşil bir mabedi. Her gün burada oturuyor, İstanbul tarafından gelen bulutlara bakıyor, o taraftan esen rüzgârları kalbime dolduruyorum. Bu benim tek tesellim, tek ümidim.

Yine İstanbul tarafına bakıyorum. Yüksek dağların sisli tepelerine uzanan nefti gözlü bir hayal bana uzaklardan selam yolluyor, gözlerimin önünde geçmiş günler canlanıyordu.

Bu yalnızlık, bu sessizlik acılarımı arttırıyor... Ağlıyor, ağlıyorum. Gözyaşları ruhu boğulmaktan kurtarır derler. Ah bu yaşlar olmasa, bilmem yaşayabilir miyim...

İstiraplarımı kocamdan gizlemek için çok eziyet çekiyorum. Onun nezaket ve şefkat dolu davranışları, bana gösterdiği çılgınca sevgi karşısında ölmek istiyorum. Acaba benden ne bekliyor? O son ayrılık gününden sonra hayatımın hiç güneş görmeyecek karanlık bir çölden başka bir şey olmadığını ona nasıl anlatabilirim?

Ne acı, ne unutulmaz bir gündü o gün. Odada yalnızca ikimiz vardık. Titrek bir sesle bana, "Sizi bekliyordum, Fik-

ret. Bilmem nasıl bir his, bugün buraya yalnız geleceğinizi söylüyordu," dedi.

O kadar sarsılmıştım ki düşmemek için kanepeye oturdum. O ayakta durdu, bana baktı ve devam etti:

"Yorgun görünüyorsunuz. Neyiniz var?"

Boğazım kurumuş bir halde, "Bir şeyim yok, heyecan beni halsiz bıraktı da," dedim. Nabzımı ölçmek için bana doğru uzandı, biraz sonra da derin bir nefes aldı.

"Affedin beni, Fikret! Coşkunuğumu affedin. Karşınızda irademi kaybetmiş bir zavallıdan başka bir şey değilim."

Ben zehirli bir saadet hülyası içinde kendimden geçmiş, oraya niçin gittiğimi unutmuştum.

"Niçin yüzüme bakmıyorsunuz? Sekiz aydan beri gözlerinizden aldığım kuvvet ve ümit beni yaşıyor. Otuz üç yaşına geldim ama dünyanın bu kadar güzel, hayatın bu derece sevimli olduğunu henüz anlayabildim."

Gözlerimi ona doğru kaldırdım.

"Fakat bunun tehlikeli ve çok acı bir durum yaratacağını düşünmelisiniz. Ben bunu daha ilk günden sezmiş, sizden kaçmayı, sizi bir daha görmemeyi tasarlamıştım. Lakin size o kadar bağlandım ve gün geçtikçe bu bağ o kadar kuvvetlendi ki, sizi her gün görebilmek için hastalığımın mutluluk duyar oldum."

Nejat heyecandan sapsarı olmuştu.

"Bu derdi beraber çekiyoruz demek. Sizi görmek ihtiyacıyla bin türlü bahane uydurup yanınıza gelmeyi düşündüğüm zamanlar oluyor, çılgına dönüyorum. Davetiniz benim için en büyük saadet oluyor. Varlığınızın sihirli havası içinde geçen saatlerin bana nasıl bir heyecan ve mutluluk verdiğini biliyor musunuz? Siz benim ruhum, hayalim oldunuz."

Kulaklarımda titreyen bu sesi bir daha işitemeyeceğim. Ah, ne acı, ne ıstıraplı bir hayat, Allahım!

Başım dönüyor, kulaklarım uğulduyordu. Ruhumda doğan güneş, hakikatin siyah bulutlarını örtüyordu. Önümde açılan bu karanlık yolda demek benim için ancak yalnız yürümek kısmetti.

"Fikret! Biraz evvel tehlikeli ve çok acı bir durum demiş-tiniz. Bunun ne demek olduğunu sorabilir miyim? Niçin ce-vap vermiyorsunuz? Sessizliğiniz bana ürkütücü geliyor."

"Başka şeylerden bahsedelim, Nejat. Artık yeter!"

"Sizi sevdiğimden şüphe mi ediyorsunuz, Fikret?"

"Hayır, hayır."

"O halde niçin düşüncelerinizi, duygularınızı bana söy-lemiyorsunuz? Aramızda gizli bir şey kalmamalı."

Söyleyeceklerimi en sona bırakmak istiyordum. Bu be-nim aylardan beri bin bir ıstırapla verdiğim bir karar, kal-bime karşı yapacağım büyük bir gaddarlıktı. Bu noktaya gelebilmek için geceler boyu, gözlerimi kırpmadan sabahla-ra kadar düşünmüştüm. Nihayet bu ölüm kararını, feragat kararını almıştım. Zaten bundan başka ne yapabilirdim?

Bu adamın bir ateş, bir felaket olduğunu bildiğim halde her an ona yaklaşmaktan kendimi kurtaramamıştım. Çev-remi en ufak bir şüphesi, ikimizi de çok fena bir duruma düşürürdü.

Onu niçin, nasıl bir ümitle sevmiş olduğumu kendi ken-dime soruyordum. Fakat ilk ve son defa kendisini yalnız görüp konuşmak, hatırasını tatlı bir rüya gibi hayalimde, kalbimde saklamak istiyordum. Bu arzu nihayet beni onun yanına sürüklemişti. Karşısında her şeyi unutacak hale gel-miştim.

"Neden cevap vermiyorsunuz, Fikret? Bütün varlığımı size bağladım, bundan sonra hayatımın siz olmadan geç-mesine imkân yok. Bunun çaresini ancak evlenmekte bulu-yorum. Ne dersiniz? Söyleyin! Söyleyin neden böyle dalgın duruyorsunuz?" diyordu bana.

Benliğim ateşler içinde eriyor zannediyordum. Ancak, "Nejat!" diyebildim. Gözlerini gözlerime dikerek, "Buldu-ğum çareyi geri mi çeviriyorsunuz?" dedi.

"Hayır, hayır! Beni dinleyiniz," diyebildim. Fakat ne söyleyeceğimi bilmiyordum. Gözlerimin önünden karısının ve çocuklarının hayali eksik olmuyordu. Onların saadetini çalarak bahtiyar olmayı arzu edecek kadar bayağı bir vic-

dan sahibi değildim. Evlenme teklifini reddettiğimi ortaya koymak için pişmanlıkla başımı salladım.

“Eğer yalnız olsaydınız, bu teklifle bana dünyanın en büyük saadetini bahşetmiş olacaktınız. Fakat sizden saadet bekleyen üç kişi daha var. Onların namına bu teklifi kabul etmeme imkân yoktur.”

Yüzü morarmış, elleri titremeye başlamıştı. Dudaklarından şu sözler döküldü:

“Bu onların saadetine engel değildir. Halimi bilerseniz, bana çok acırdınız!”

Gözlerim karardı, dizlerim titrer oldu. Dudaklarımdan pek çok söz dökülüyordu. Fakat bunların hiçbirini şimdi hatırlayamıyorum. Oturduğum yerden kalkıp sendeleye sendeleye yürüdüm. Gözlerimin önündeki her şey siliniyor, her tarafı sisli görüyordum. Odadan çıkarken geri dönüp ona son bir defa baktım. Bir sandalye üzerine yığılıp kalmıştı.

Ben bu acı veren vazgeçişin azabı içinde çırpınırken, gözlerimin önünde iki çocukla masum bir kadının hayali dolaşıyordu.

Hizmetçi beni merdivenlerden indirdi ve bir otomobile binmeme yardımcı oldu. Etrafımı saran siyah bir duman içinde, kendimi ebedi bir işkenceye mahkûm ettiğimi düşünemeyecek kadar perişandım.

Daha sonra İstanbul’u terk edip babamın yanına gittim. Fakat burada da eziyetle geçen her gününe onun hayali arkadaşlık ediyordu. Beynim uyuşmuş bir vaziyetteydi. Nejat bana neler söylemişti, ben ne hallere girmiştım... Hele o son ayrılık gününde ne acı ve ne feci bir sahne yaşanmıştı! Kuvveti tükenmiş, perişan olmuş varlığımı ne kuvvetli bir irade, ne büyük bir vicdan oradan alıp çıkarmıştı! Her gün düşündüklerim bunlardı.

Babam evlenmiş, aramıza yabancı bir kadın girmiş, bu durum bizi birbirimizden biraz uzaklaştırmıştı. Varlığımın evdeki fazla eşyalar gibi olduğunu ilk gittiğim zaman anlamış ve تنها bir odaya çekilmiştim. Artık sonu gelmeyecek hasretli günlerin ateşi içinde ümitsiz ve yorgundum. Büyük

ıstırabımı herkesten saklamaya çalışarak sessiz sedasız yaşıyordum.

Evin içinde üvey annemle az görüşüyorduk. Beni uzaklaştırmak, başından atmak için sıhhatimi düşünüyormuş gibi görünüyor, hava değişimi için tekrar İstanbul'a dönmenin uygun olacağını anlatmaya çalışıyor, babamı da buna ikna etmek için bütün gayretini sarf ediyordu. Ne zaman konuşsak hep bu bahsi açıyor, bir an evvel yola çıkmamı öneriyordu.

Bir gün babamla onu, beni evlendirmek hususunda konuşurlarken gördüm. Artık tamamıyla anlamıştım, bu kadından kurtulmak için her türlü çareye başvuracaktı. Ancak beni neden istemiyordu, bunu bir türlü kestiremiyordum.

Bir sabah yavaşça odama girdi. Bu ziyaretinin önemli bir sebebi olduğunu tahmin etmiş, heyecanlanmıştım. Mühim saydığı bir şeyden bahsetmek istediği zaman böyle sinsi bir vaziyet aldığını artık biliyordum. Bu defa neden bahsedecekti acaba? Son günlerde biraz fazla asabi ve titiz olduğunu da görüyordum.

Ayağa kalktım. "Buyurunuz!" dedim.

Bir sandalyeye oturdu, bir dakika kadar yutkunur gibi yaptıktan sonra, "Sizi rahatsız ettim galiba," dedi ve devam etti: "Bugün bir anne ile kızı gibi görüşelim. Size söyleyeceklerim var."

"Elbette, buyurun, sizi dinliyorum."

"Açık ve doğru konuşacağız, değil mi?"

Heyecanım artıyordu. *Acaba neden bahsedecek*, diyordum içimden. Bununla beraber, babamla konuştuklarını işittiğim şu evlenme konusuna gireceğini tahmin ediyordum.

"Sözlerinizin neye dair olacağını bilmiyorum ki, ne diyeyim?" dedim.

"Evvla şunu sorayım: Bir anne, kızına her şeyden bahsedebilir, değil mi? Neden cevap vermiyorsunuz?"

"Sormak istediğinizi bilmeden ne cevap verebilirim?"

Dikkatle yüzüme baktı.

"Öyle hissediyorum ki sizi İstanbul'dan uzaklaşmaya ve bu üzüntülü hayata katlanmaya mecbur eden önemli bir

sebebi var. Büyük bir derdin sizi ezmekte olduğunu babanız ve ben görmüyor değiliz. Buraya geleli bir gün gülmediniz. Hep bu odanın içinde tek başınıza oturup düşünüyorsunuz. Bir şey söylemiyor ama bilhassa babanız sizi çok merak ediyor. Sizi bu derece sarsan ve mahzun bırakan şeyin ne olduğunu bana söyleyemez misiniz, Fikret?"

Üvey annemin gösterdiği bu sahte şefkat, beni fena halde sinirlendirdi. Omuzlarımı silkerek, "İlginize teşekkür ederim ama beni üzen hiçbir şey yoktur. Sizleri özlediğim için geldim. Buranın sessizliği de hoşuma gitti. Bununla beraber arzu ettiğim zaman İstanbul'a gidebilirim. Eğer burada bulunmam sizi rahatsız ediyorsa, açık açık söylemeniz beni memnun eder."

"Bu nasıl söz? Rica ederim böyle düşünmeyin. Burası sizin de evinizdir."

"O halde durgunluğumdan şikâyet etmeyiniz. Ben hastayım, bu sakın hayata muhtaç bir halde yaşıyorum."

Üvey annem bir şey düşünüyor gibi durmuş, asıl açmak istediği konunun üzerimde yaratacağı etkiyi anlamak için gözlerini gözlerime dikmişti. "Babanızla her zaman sizin saadatiniz hakkında uzun uzun konuşurduk, hâlbuki şimdi..." diye söze başlayıp biraz duraksadı.

Ben acı bir gülüşle, "Ben hastayım. Genç yaşında ölüme mahkûm bir zavallının saadeti, istikbali düşünülür mü? Babam bunları bilmiyor mu?" diye sordum.

"Sinir rahatsızlığınızdan ötürü sıhhatinizi de kötüluyorsunuz. Hâlbuki sıhhatinizde hiçbir şey yok. Bu, evlenmemek için bir bahane."

Bu sözler beni büsbütün sinirlendirdi. Ciddi bir şekilde, "Affedersiniz. Açık konuşalım. Ben bu tarzda söylenen sözlerden bir şey anlayamıyorum," diye çıktım.

"Ben de öyle yapmak istiyorum. Odanıza sizinle konuşmak ve babanızın teklifini iletmek için geldim. Bu teklifi reddetmeyeceğinize dair bana söz verirsiniz, her şeyi tek tek anlatacağım."

"Babam niçin benimle gelip görüşmüyor? Ben onun her emrine derin bir saygı ile bağlıyım. Bununla beraber,

babamdan geldiğini söylediğiniz bu teklifin ne olduğunu bilmeden kabul etmem doğru bir hareket olur mu?"

Üvey annem sözlerine yine kendi bildiği gibi devam etti:

"Babanız sizden bugün kesin cevap istiyor. Kendisini gücendirmezseniz iyi olacak."

Dayanamadım, bağırdım:

"Babam benden ne cevabı bekliyor? Ne söylediğinizi, ne istediğinizi anlayamadım ki size cevap vereyim!"

Anlamlı bir gülüşle ayağa kalktı, yanıma gelerek alçak bir sesle cevap verdi:

"Sizi gelin edeceğiz. Babanız beni sizden söz almam için gönderdi. O, kendisi namına ve sizin namınıza kısmen söz vermiş gibidir. Tabii babanızı yalancı durumuna düşürmezsiniz, değil mi?"

Birden oda başıma yıkıldı zannettim. Bu sözler beni öyle perişan, öyle ezgin bir hale getirmişti ki başım ellerimin arasına düştü. Gözlerimden taşan iri, sıcak yaşlar yanaklarımın üzerine yuvarlanıyordu. Aklıma gelen başıma geliyordu demek. Üvey annem karşımda durmuş, halime bakıyordu. Başımı zorla kaldıracımdı.

"Yazık değil mi bana? Ben hasta bir insanım, hiç acımanız yok mu? Niçin bana da sormaya lüzum görmediniz?"

"Biraz sakın olunuz, böyle teklifler karşısında ağlamak genç kızların âdetidir. Bunların hepsi geçer. Babanız sizi çok zengin bir adamla evlendiriyor. Çok mesut ve rahat olacaksınız."

Bu sırada babam yüzünde tatlı ve şefkat dolu bir gülüşle odaya girdi, yanıma gelip oturdu.

"Ne o? Niçin gözlerin kızarmış? Ağlıyor musun? Neyin var, söyle bakayım!"

Hiçbir şey söylemeden önüme baktım. Babam bir süre bekledi, benden cevap alamayınca kalktı, saçlarımı okşadı ve beni alnımdan öptü. O arada üvey anneme baktı. Sonra bana daha şefkatli bir sesle, "Benim bir tane kızım! Biliyor-sun ki ben bugün senin hem baban, hem de annen mevki-

indeyim. Seni her yönden düşünmek benim vazifemdir. Bu yüzden beni iyi dinlemen lazım. Büyükanne seninle artık meşgul olamayacak kadar ihtiyarladı. Bana gelince, büyük ihtimal memuriyetim birkaç ay sonra buradan başka bir yere nakledilecek. Orası uzak olur, havası sana yaramaz. Seni İstanbul'a göndermek mecburiyetinde kalırım, fakat kime ve nereye? Bütün bunları vaktiyle düşünmek gerek. Sen de artık evlenecek, bir yuva kuracak çağa geldin. Hayatın bundan sonra yalnız geçecek devresi normal olmaz. Çünkü cemiyet, insanlara birçok vazife yükler. Bu vazifelerin her birini zamanında yapmak, saadet ve muvaffakiyet için çok önemlidir. Evlenmek de bu vazifelerin en mühimlerinden biridir. İnsanlar vaktinde evlenmekle hem içinde bulundukları cemiyete, hem kendilerine, hem de ailelerine karşı bir vazifelerini yerine getirmiş olur. Baban olarak senin için bu işleri ayarlamak benim en mühim vazifemdir. Epeydir bunu düşünmekteydim, ama ancak bugün senin evlenme işini halledebildim. Şimdi kalben çok rahatım. Kızım, seni evlendiriyorum, fakat genç bir erkekle değil. Hayat yolunda sana arkadaş olması için bulduğum kişi, zengin, faziletli, birçok meziyet sahibi olup seni bahtiyar edecek bir insandır. Bu karara razı olacağını bildiğim için, senin namına da söz vermiş bulundum," diye uzunca bir açıklama yaptı.

Bu sözler beynimde soğuk bir rüzgâr etkisi yapıyordu. Saadeti para ile satın alabileceğini düşünen zavallı babama ne diyebilirdim?

Çaresizdim. Derdimi dinleyecek kimsem yoktu. Ağlıyordum, hıçkırıyordum, gözyaşlarım kalbime ateş gibi akıyordu. Bitkinlikle inliyordum.

"Baba, baba!" diyebilirdim. "Ben hastayım, baba. Bana yazıktır. Beni senden başka kim düşünecek? Benim yaşamamı istiyorsan, al beni buradan uzaklara götür! Ben evlenecek halde değilim, hayatım tehlikededir, tehlikede!"

Ben bunları söylerken, babam kararının kesin olduğunu gösteren bir şekilde yüzüme bakıyordu. Eyvah! Babamda da bana karşı merhamet kalmamıştı. Ben tekrar söze başlamak

üzereyken, "Evladım, sıhhatinde hiçbir şey yok. Demin de söylediğim gibi, evlenmek işi bir vazife, bir borçtur. Bunu bildiğim için, her şeyi senin hakkında en hayırlı olacak şekilde düşündüm ve hallettim. Sözümünden geri dönmem de mümkün değildir. Eğer ben babansam ve beni seviyorsan, bu kararı kabul etmen gerekir," dedi.

Bunları söyledikten sonra kalktı, yavaş yavaş kapıya ilerledi. Bir şeyler söylemek istiyordum, fakat dilim tutulmuş gibiydi.

Güç bela, "Babacığım! Bana acı, sana yalvarıyorum!" diyebildim.

Bu son sözlerimi işitmek istemiyormuş gibi yüzüme baktı ve sonra odadan çıktı.

Bir sandalyeye yığılmış kalmıştım. Bir süre sonra başımı kaldırdığımda kendimi odada yalnız buldum. İçine düştüğüm vaziyeti düşünmek istedim, ama beynim uyuşmuş gibiydi. Eyvah, beni kocaya veriyorlar! Fakat kime? Nasıl birine?

Bu tekmenin bana üvey annem tarafından atıldığını ve babamı onun teşvik ettiğini anlamıştım. Ne yapayım diye düşündüm, bir ara evden kaçmak aklıma geldi. Fakat nereye, kimin yanına kaçacaktım?

Babam tamamıyla karısının tesiri altında kalan bir zavallıdan başka bir şey değildi. Zaten bu evlendirme işi de beni başlarından atabilmek için bulunmuş bir çareydi.

Düşündüm, kudretim yettiği yere kadar aklımı çalıştırarak vaziyeti tahlile çalıştım. Mademki er geç evlenmek zorundaydım, genç bir erkeğin sevgisine sahte bir karşılık vererek sıkıntı ve ıstırap çekmek yerine, ihtiyar bir kocanın sönük ve ölgün hayatına karışarak kederimle baş başa kalacaktım hiç olmazsa. Bunun benim için büyük bir mutluluk olacağını düşünerek teselli buluyordum.

Zalim hayat...

Üvey annem ertesi sabah yine odama geldi. Elinde bulunan büyük bir kutuyu masanın üstüne koyarak kapağını açtı.

“Kocanız olacak Sait Bey’in size nişan hediyesi,” dedi.

Kutunun içindeki, iri inciler ve çeşit çeşit pırlantalarla süslü bir gerdanlıktı. Zavallı adam bu göz alıcı taşların süsleyeceği tenin altında kanlı bir yaranın var olduğunu bilseydi...

Üvey annem övünür gibi bir gerdanlığa, bir bana bakıyor ve “Bak, görüyor musun? Nişan hediyesi böyle olur!” demek istiyordu.

İstemeyerek güldüm ve bir şey söylemiş olmak için, “Çok güzel,” dedim.

Düğünümüz pek sade ve sessiz oldu.

Kocam düğün hediyesi olarak gerdanlığımın bir örnek pırlantalı bir başlığı saçlarımin arasına iştirirken, kendi ellerimle öldürdüğüm aşkımin yası içinde son ümidimin de söndüğünü görüyordum.

Gözlerimin önünde daima Nejat’ın hayali dolaşıyordu. Dudaklarında sitem dolu ve hazine bir tebessüm, gözlerinde hicran ve hüsrane yüklü bir ifade vardı. “Fikret! Sizin için açılan kollarım göğsümde bomboş kaldı,” diyen sesini işitir gibi oluyordum. Gözlerimden akan yaşları beyaz duvağımla silerken, ağladığımı görecekler diye korkumdan titriyordum.

On beş gün kadar babamın yanında kaldıktan sonra kocamın arzusu üzerine buraya geldik. Kocam çiftliği çok sevdiği için iki seneden beri bu daimi sessizlik içinde yaşıyor, zevkine benim de eşlik etmemi istiyor. Bu benim için büyük bir saadet!

Sait Bey hakikaten zarif ve temiz kalpli bir insan. Elli, altmış yaşlarında. Bakışları, geniş alnı, uzun boyu ve geniş omuzları üzerinde yükselen başı; metin bir ruhun, esaslı bir terbiyenin sahibi olduğunu gösteriyor.

Buraya gün batarken vardık. Akşam olunca bu yerlere içli bir sıkıntı çöküyor. Etraf hazin bir ıssızlığa bürünüyor. İşte bu hüznün benim en büyük zevkim. Evimize doğru ilerlerken kocam bana çiftlik hayatını öve öve anlatıyor, burada unutulmayacak kadar neşeli zamanlar geçireceğimizi söylüyordu.

“Sıkılırsanız İstanbul’a gider, orada arzu ettiğiniz gibi yaşarsınız,” diyordu.

Ah, oraya, İstanbul’a dönmek... Ona yakın olmak... Onunla aynı havayı teneffüs etmek... Mümkün mü? Mümkün mü bu hiç? Ben bunu yapacak kadar cesur değilim.

Ona, “Teşekkür ederim, sizinle beraber bulunduktan sonra benim için her yer birdir. Ben yalnızlığı ve sessizliği çok severim,” diye cevap verdim.

Allahım! Daha en baştan onu aldatıyor, yalanlar söylüyordum. Kalbimde yaşayan bir başkasının hayalini, sevgisini ondan saklamaya uğraşıyordum. Bu çok acı, çok ıstırap vericiydi.

Çiftliğin büyük kapısından içeri girerken, akşamın koyu gölgeleri etrafı iyice sarmıştı. Çiftliğin yeni gelinini görmek isteyen köylü kadınlar dışarı döküldüler. Hizmetçiler bizi ayakta karşıladı. Hepsini gülümseyerek selamladım. Kocam çok mesut ve neşeliydi.

Karşımda demir kapılı, büyük pencere, geniş taraçalı taş bir bina vardı. Geniş merdivenlerden yukarı çıktık. Her tarafta ağır bir sessizlik vardı. İçeri girdiğimiz zaman kendimi büyük bir salonda buldum. Avizeden süzülen solgun ışık, ibadet yerlerinin kalplerde uyandırdığı huşu ile karışık derin bir hüznün veriyordu. Soğuk bir rüzgâr esmiş gibi titredim.

Bu büyük salonun etrafında birçok kapı vardı. Sait Bey bunlardan birini açtı, “Yukarı çıkalım!” dedi.

Gizemli bir âlem içinde gibiydim. Yumuşak halılar üzerinde sessiz adımlarla yürürken, gayriihtiyari kocamın kolunu kavrayıverdim. İçimde bir ürperti vardı. Her köşeye sıkıntı verici bir boşluk hissi sinmişti. Sait Bey, “Şimdi daire-

nizi görecek ve çok seveceksiniz. Bu ilk akşamın ruhunuzda fena bir etki yaptığını anlıyorum, fakat geçecektir,” diyerek içimi rahatlatmaya çalıştı.

Yukarı çıktık, aynı büyüklükte uzun bir salondan geçtik ve nihayetinde camlı bir bölmenin önünde durduk. Tavan-daki avizeden tatlı ışıklar akıyordu. Kalın, ipekli perdelerin ihtişamı, yerdeki halıların kıymeti, en ünlü ressamların büyük çerçeveler içindeki tabloları salona zenginlik ve güzellik veriyordu.

Kocam camlı bölmenin yanındaki kapılardan birini açarak geri çekildi.

“İşte burası sizin dairenizdir. Buyurunuz, istirahat ediniz!”

Burası, ufak bir koridorla ayrılan üç odalı bir daireydi.

Sait Bey hakikaten asil ruhlu bir insandı. Kalbimden taşan minnet ve şükran hisleriyle yüzüne baktım. Kendisi bana odamı gösterdikten sonra yavaşça çekilip gitti. Yalnız kalınca etrafa bir göz attım. Bütün eşyalar kıymetli ve seçmeydi. Her şey ince bir zevkle yerleştirilmişti. Bulunduğum dairede genç bir kadına gerekebilecek her şey bulunmaktaydı. Soyundum, ellerimi yüzümü yıkadım. Üstüme koyu renkli bir elbise giydim. Yanımda yalnız babamın evinden getirdiğim hizmetçim bulunuyordu. O da bazı ufak tefek eşyaları dolaplara yerleştiriyordu.

Bir ara yatağın ayakucunda aralık duran bir kapı gözüme ilişti. Kapıyı biraz iterek içeri baktım. Zarif bir yazı odasıydı. Duvarlar koyu renkli kâğıtlarla kaplanmış, odaya lacivert, atlas yüzlü bir kanepa ile birkaç sandalye konmuştu. Büyükçe bir kütüphane, hoş bir yazı masası ve üstünde sarı, ipek abajurlu bir lamba...

Bu odadan başka bir odaya daha geçiliyordu. Oraya doğru yürüdüm. O gece, bu yabancı evdeki her şeyi görüp öğrenmek istiyordum.

Bu odanın da bir köşesinde, etrafı mavi perdelerle çevrili bir yatak bulunuyordu. Buranın kocamın yatak odası olduğu anlaşılıyordu. Küçük yazı odası, onunla benim odamın

sınırını teşkil ediyordu. İçimde derin bir acı, bir kimsesizlik hissi uyandı. Hayatımın tek emeli o anda acaba neredeydi? Ne yapıyordu? Ondan ne kadar da uzaktayım! Allahım!

Odama döndüm. Yorgun düşmüş, harap olmuştum. Aynada yüzüme baktım. Rengim solmuş, gözlerimin etrafı simsiyah olmuştu. Göğsümün sol tarafından ince bir sancı hiç eksik olmuyordu. Nejat'ı bir kere daha görmeden ölmek istemiyordum. Ah, bu mümkün müydü?

Sait Bey o gece bana en kıymetli misafire gösterilecek saygıyı gösterdi. Akşam yemeğinden sonra büyük salonda iki saat kadar oturduk. Tavırları o kadar nazik, sözleri öyle şefkatliydi ki... Bu büyük kalpli adama yalan söylerken ruhum için için yanıyordu.

Yorgunluğumu bahane ederek izin istedim. Odama çekilmeye can atıyordum. Soyunup yatağa girdim ama uymak kolay değildi. Arkama kalın bir şal alarak taraçaya çıktım.

Ay, uzak tepelerin üstündeydi. Yağmur, bulutların arasından süzülerek fersiz ışıyla karanlıkları yıkıyor; dağlar, korular ve yollar derin bir sessizlik içinde uyuyordu. Etrafta ne bir ışık, ne bir hareket, ne de hayat vardı.

Kollarımı taraçanın soğuk demirlerine dayadım. Serin ve hafif bir rüzgâr, ateşler içinde yanan alnımı okşuyordu.

Orada ne kadar kaldığımı bilmiyorum. Çiftliğin büyük saati sabaha bir saat kaldığını bildirdi. Horoz sesleri gecenin uzun sessizliğini yırtarken, günün ilk ışığı dağların ardında kendini göstermeye başladı. Biraz sonra herkes uyanacak, koyunlar ağıllarından çıkacaklardı. Yavaş yavaş içeri girdim. Vücudum buz gibi olmuştu. Titreyerek yatağa girdim. Rüyamda onu görmek için gözlerimi kapadım.

Sabahleyin başucuma gelen kocamın şu sözleriyle uyan-dım:

“Çok uyudunuz, rahatsız mısınız diye merak ettim!”

Gülümseyerek, “Tembellik... Hiçbir şeyim yok, buranın saf havası bana tatlı bir uyku verdi de...” dedim.

Çehremi solgunluğu onda endişe uyandırmış olmalı ki başımı elleri arasına alarak derin ve şefkatli bir bakışla

yüzüme baktı. Teessüfle başını sallayarak, "Siz bu gece uyumamışsınız. Yüzünüz pek yorgun görünüyor," dedi. Ben, ne söyleyeceğimi şaşırılmış bir halde ona bakıyordum.

Nihayet, "Hayır, emin olunuz, o kadar rahat uyudum ki!" dedim.

Sakin sakın yüzüme baktığı esnada kalbim çarpıyor, sanki içimdeki gizli yarayı görecekmış gibi titriyordum.

Çiftlik, 25 Mayıs

Öyle sarardım, öyle perişan bir hale geldim ki, bir türlü kafamı toplayamıyor ve ne yazacağımı bilemiyorum. Kendimi hapsettiğim bu تنها dağlar arasında beni beynimden yıldırım gibi vuran bir mektupla karşılaşacağıma hiç ihtimal vermezdim...

Dün akşam kocamla beraber salonda oturuyorduk. Ben ona piyano çalıyordum. Hizmetçi postadan çıkan gazete ve mektupları getirip masanın üzerine bıraktı. Döndüm, piyanonun başından kalkacak oldum.

Kocam yalvaran bir sesle, "Bırakma Fikret, Allah aşkına beni bu zevkten mahrum etme!" dedi. Birdenbire gözleri açılarak güneşe kavuşan bir körün taşkın sevinciyle, "Seni seyretmeye doyamıyorum. Hayatın ne kadar güzel olduğunu bana sen hatırlatıyorsun. Şimdiye kadar hayatım ne kadar kurumuş!" diye ekledi.

Hafifçe gülerek, "Beni çok şımartıyorsunuz. Ben de hayatınıza karıştığım günden beri saadetin ne olduğunu anlamaktayım," diye yanıtladım.

Sait Bey biraz kımıldanarak şöyle dedi:

"Senin için böyle değildir, Fikret! Sen hayattan çok şey bekleyeceğin bir çağda yaşlı bir adamla evlendin. Bu, genç bir kadın için sıkıntılı bir ömürdür. Kim bilir yarım kalmış ne tatlı hülyaların, vazgeçmek zorunda kaldığın ne emellerin var..."

Ruhumu okuyor gibi konuşuyordu. Gözlerimin derin-

liklerine bakarken, karşısında yüzümün kızardığını hissediyordum.

“Rica ederim. Böyle aslı olmayan şeylerden bahsetmekle beni üzüyorsunuz. Eğer arzu etmeseydim, hayatımız birleşmezdi. Ben en büyük zevk ve saadeti beni sevmenizde buluyorum.”

İkimiz de masaya doğru yürüdük. O, mektupları gözden geçiriyor, ben de gazeteleri açıyordum.

Bir süre sonra, “Fikret,” dedi, “sevgin benliğimi o kadar sarmış ki, en yakınlarım bile hatırımdan çıkmış. İşte, bak, kız kardeşimin biricik evladı Mediha’nın mektubu. Kendisini çok severim, fakat uzun zamandır ona bir mektup yazmayı aklıma getiremedim. Oku lütfen, sana da selamları var.”

Mektup şöyle başlıyordu:

Dayıcığım!

Beni o kadar unuttunuz ki... Aylardan beri bir satır mektup dahi göndermediniz. Bu yüzden cesaretim kırıldı, evliliğinizi de tebrik edemedim. Yengemizin çok genç ve güzel, sizin de pek mesut olduğunuzu işittiğim zaman bilseniz ne kadar sevindim!

Eğer kocamın epeydir devam eden hastalığı olmasaydı, yanınızda beş on gün kalmak üzere çocukları da alıp gelmek isterdim.

Nejat epeyce zamandır garip bir hüznün içinde yaşıyor. Doktorları buna nevrasteni diyorlar. Hamdolsun, bugünlerde biraz iyileşti. Birkaç güne kadar doktorların tavsiyesi üzerine İsviçre’ye seyahat edecek ve orada dört beş ay kalacak. Zihinsel ve ruhsal açıdan istirahatata ihtiyacı var.

Çocukların mektebi olmasaydı, hemen yanınıza gelirdim. Buna imkân olmadığına göre, umuyorum ki yengemizle birlikte siz buraya gelir, beni de yalnızlıktan kurtarırsınız. Nihat ile Nihal ellerinizden öperler.

Mektubun sonunu okuyamadım. Sesim kısılmıştı. Böyle bir tesadüf karşısında çıldırmamak için büyük bir ruh ve irade kuvveti lazımdı. Bir an, acaba yanılıyor muyum diye

düşündüm. Fakat hayır, Nejat bana karısıyla çocuklarının isimlerini söylemişti. Talihin şu ters tesadüfüne bakın ki, artık o kadının yengesi olmuştum.

Kocam güler yüzle, "Bak Fikret, Mediha bizi İstanbul'a çağırıyor. Ne dersin, birkaç ay için gidelim mi? Zaten Ada'daki köşk eşyasıyla duruyor. Sonbaharı orada geçirmiş oluruz. Mediha da yalnızdır. Onu da yanımıza alırız, sana arkadaş olur," dedi ve dikkatle bana baktı.

Bense tereddüt ve endişe içinde kalmış, konuşamaz olmuşum.

Bu halimi görünce, "Ne oldu? Neden rengin o kadar sarardı?" diye sözlerine devam etti.

"Bir şeyim yok. Yalnız biraz başım dönüyor, neden bilmem," diyebildim.

Zavallı adam bunun üzerine telaş içinde ellerimi okşayıp öpmeye, kolonya ile şakaklarımı, bileklerimi ovmaya başladı.

Tüm kudretimi toplayarak, "Bir şey yok, bir şey yok," diyebildim. Ama titriyor, dişlerimin birbirine vurmasına engel olamıyordum.

İçimdeki yaranın acısı tahammül edilmeyecek derecede artmıştı. Sait Bey çok üzgündü. Ne yapacağını, ne söyleyeceğini şaşırmış gibiydi.

"Fikret," dedi, "burada sıkılıyorsun galiba. Birkaç ay için İstanbul'a gidelim. Sen nerede eğlenirsen, benim için de orası en hoş yerdir."

Müthiş bir şeyden korkmuş gibi ona sokuldum.

"Ben hayatımdan çok memnunum. Buradan ayrılmak istemem. Haziranda büyükannemle Suat da buraya gelecekler. İstanbul'da zaten bu ikisinden başka kimim var? Onlar da gelince mesele kalmaz."

"O halde nasıl istersen öyle yaparız. Ben senin arzularına tabi olmaktan zevk duyarım. Seni sıkmamak, sana hoş vakit geçirtmek için her fedakârlığa hazırım."

Zorla gülümsemeye çalışarak kocama teşekkür ettim. İstirabım beni boğacak kadar çoktu. Göğsüm tıkanıyor, ne-

fes alamıyordum. Beynimin içinde bir ateş kasırgası çıkaran mektubu birkaç defa daha okumaya can atıyordum. Nejat hastaymış, daimi bir hüzne mahkûm bulunuyormuş, birkaç güne kadar İsviçre'ye gidecekmiş. Bu satırlar zehirli birer iğne gibi içime işliyor, kalbimi kanatıyordu.

Laf açmış olmak için sordum:

"Ne kadar zamandan beri Mediha'yı görmediniz?"

"Bir buçuk sene oluyor."

"Demek o zaman İstanbul'da oturuyordunuz?"

"Hayır. Orada iki ay kadar bulundum. O sırada şiddetli bir zatürree de geçirdim. Doğrusu, hayatımı Mediha ile kocasına borçluyum. Nejat'ın mahareti, Mediha'nın dikkati beni muhakkak bir ölümden kurtardı. Nejat çok zeki bir doktordur. Onu herkes tanır, belki siz de tanırırsınız?"

"Hayır, hiç bilmiyorum. İsmi bile sizden duydum."

Kocam konuşmaya devam ediyordu:

"Mediha, çocuklarına ve Nejat'a çok bağlı bir kadındır. Nejat da onu çok sever."

Az kalsın kocamın yüzüne karşı, "Artık susunuz! Boğuluyorum, tahammülüm kalmadı!" diye bağıracaktım.

Beynim dönüyor, kulaklarım uğulduyor, gözlerim karıyor, kalbim tıkanıyordu. Nejat'tan uzaklaşmak için nefsi-me yaptığım zulmün yanında, şimdi bir de onunla karşılaşmak ihtimali beni titretiyordu. Yalnızlığa o kadar ihtiyacım vardı ki! Gece Nejat'ın hayaliyle baş başa kalmak için acı bir hasret duyuyordum.

Konuşmamız sona erince, Sait Bey tekrar piyano çalmamı rica etti. Ah, buna imkân mı vardı? Ellerim titriyor, başım dönüyordu. Birdenbire, "Kalbimde hafif bir rahatsızlık hissediyorum. İzin verirsiniz odama çıkayım," dedim.

O, mahzun bir yüz ifadesiyle, "Eh, peki. Fakat yanında bulunmayacak olursam bu defa ben çok rahatsız olurum," dedi. "Yatağının yanında oturur, uyuyacağın vakit çekilir giderim, olmaz mı?"

Buna razı olmaktan başka çare yoktu. Bu ağır esarete katlanmam gerekiyordu. Nefesim daralmıştı, boğuluyor gi-

biydim. Bütün kapıları, camları açtırdım. Sabaha karşı, bin türlü sıkıntı içinde uyuyakalmışım.

8 Şubat

Bütün ıstıraplarımı, acılarımı saklayan şu deftere on aydan beri bir şey yazmadım. Oysa bugün hayatım değişti. Ben değiştim. Anne oldum!

Ömrümün karanlık yollarına nurlar serpen, yaşama arzumu canlandıran yeni bir amaç buldum. Kızımı sevmek, onu büyütebilmek için hayatta kalmak istiyorum. Ona bakmak, onunla ilgilenmek beni öyle oyalıyor ki... Günler, saatler nasıl geçiyor, hissetmiyorum. Yalnız, ağlamasına dayanamıyorum. Kalbim parçalanıyor, tatlı bir heyecan içinde onu göğsümde uyutmak istiyorum.

Sait Bey sürekli çocuğumla meşgul olduğum için şikâyet ediyor. Gözlerinde sitemli bakışlar, dudaklarında küskün tebessümler var. Beni minik Nedretçiğimden kıskanıyor ve genç biri gibi benden aşk bekliyor. Zavallı büyük ruhlu adam! Sana saygı göstermek ve haklarına hürmet etmek birinci vazifem. Fakat muhabbet... Aşk... Buna imkân var mı?

4 Mart

Öyle anlıyorum ki, bu aşk beni müthiş bir felakete götürecektir. Mediha ile akrabalığımıza bir türlü inanmıyor, bu durumu hazmedemiyorum. Zaten o günden sonra onlar hakkında bir şey konuşulmaması için mümkün olduğunca gayret ettim. Sait Bey ara sıra Mediha'dan gelen mektupları okurken yanından uzaklaşıyorum. Bunlara hiç önem vermediğime dikkat eden kocam bana hiç laf etmiyor. Bu adam ne kadar zeki, ne kadar hassas ve anlayışlı... En ufak hareketimi bile inceden inceye tetkik ediyor.

Fakat bütün ısrarına karşı İstanbul'a gitmemekte kararlı oluşum onu şüpheye düşürüyor. Geçenlerde, "Niçin," diye sordu bana, "oraya gitmekten ürker gibisin? Bana öyle geliyor ki, çok nefret ettiğin veya çok sevip de uzaklaşmak istediğin bir insandan kaçıyor, bu uzak ve kimsesiz yerde gizleniyorsun."

İşte o zaman ne söyleyeceğimi şaşırdım. Halimdeki anormalliğin gözünden kaçmadığına emin olmakla beraber, yine de bütün kuvvet ve irademi toplayarak, "Fakat bu çok tuhaf bir şaka olmuyor mu?" diyebildim.

Kocam bende gizli bir kederin saklı olduğunu anlıyor, üzülüyor, bazen de merhamet dolu bakışlarını üzerimde dolaştırıyor, kalbimin derin köşelerine sinmiş olan aşkı keşfetmek için gözlerini gözlerime dikeyiyor. Sonra derin bir ısırap içinde yanımdan uzaklaşıyor.

Ona verdiğim azabın derecesini anlıyor, sessiz ve şikâ-yetsiz haliyle kendini harap ettiğini görüyorum. Sahte bir neşe ve zoraki gülüşlerle hem onu hem kendimi oyalamaya çalıştığımın hep farkında. Ruhuma, vicdanıma yaptığım eziyeti tamamıyla hissediyor. Onun da benim gibi günden güne sarardığı, ezildiği belli.

Yine de, bütün yalnızlığına rağmen, muhakkak ki benimle evlenmeden önce olduğundan daha mutlu. Ben bir gün dalgın dalgın kızımı severken, "Fikret!" diye sesleniverdi.

Başımı kaldırdım.

"Kızını çok seviyorsun, değil mi?" dedi.

Bu soruyu niçin sorduğunu merak ettim.

"Evet, hem de çok. Fakat bu normal değil mi? Niçin sordunuz?"

"Evet, tabii. Onu ben de çok seviyorum. Hem iki türlü muhabbetle: biri sana benzediği için, öbürü de seni mahzun yaşıtan bir derdin devası olduğu için. Bu muhakkak ki, evlilik hayatında bulamadığın saadete şimdi kavuştun. Bu da beni şüphesiz ki yine memnun eder."

Fena halde sarsılmıştım.

“Bir şey anlayamadım!” diyebildim.

Hiç cevap vermeden, Nedret’i kucağımdan aldı ve yanaklarından öptü. Gözlerinde toplanan yaşları bana göstermemek için başını çevirdi. O anda ikimiz de acınacak haldeydik.

Altmış yaşında olmasına rağmen kalbi genç kalmış olan kocam benden bilmem ne türde aşk ve heyecan istiyor?

Ömrünün kışında bir bahar zevki duymak için beni aldı. Fakat güneşi ısıtmayan, çiçekleri açmayan bu baharın gülleri, bülbülleri, renkleri ve ışıkları yok. Asla da olamaz.

Kalbimin acıları içine sokulan kızımın sevgisi şimdiye kadar lüzumsuz gördüğüm hayata beni öyle bağladı ki, yalnız onu büyütme ve sevmek için yaşamak istiyor, bu ıssız dağlar arasında bulduğum rahatlık ve sessizliği kaybedeceğimden korkuyorum.

Artık yeni bir sarsıntıya, yeni bir heyecana dayanmak için kudretim kalmadığını hissediyorum.

5 Nisan

Bugün yine öyle harap ve perişanım ki... Sebepsiz bir heyecan, içimi altüst ediyor. Rüyalarım yine eski günlerin sıkıntısıyla dolu. Vücudum kırgın, başım ateş gibi yanıyor. Kalbimde uzak hatıraların anısı var. İstanbul’a duyduğum gizli özleminden ötürü ıstırap içindeydim.

Bu sabah Sait Bey bahçede dolaşırken beni çağırtmış. Nedret’in işleriyle meşgul olduğum için yanına daha sonra ineceğimi haber verdim. Fakat fazla duramadım; bir kuvvet beni dışarı çekiyordu. Kalktım, yavaş yavaş bahçeye indim. Kocam beni görünce güldü.

Elindeki mektubu uzatarak, “Oku bak, kimler ziyarete geliyor,” dedi.

Ellerim o kadar titriyordu ki, kâğıdı güçlkle açtım. Yazıların hepsini birden kafama nakletmek istiyor ve satırlara baktığım halde bir şey anlayamıyordum. Dizlerim beni

tutamayacak kadar halsizleşmişti. O dakikada ölmediğime hâlâ şaşıyorum. Kendimi bir parça toplayabildiğimde şu satırları okudum:

Dayıcığım!

Arazinize yakın bir köyde keşfedilen maden suyunun tahliline Nejat'ı tayin ettiler. Bu vesileyle ellerinizi öpmeye geliyoruz.

Eğer yanımdaki çam ağacına dayanımasaydım, kocamın ayakları dibine yığılacaktım. Birden kulaklarım çınlamaya başladı; gözlerimin önünde mor ve yeşil ışıklar şimşek gibi çakıyordu. Vücuduma vahşi bir kuvvet gelir gibi oldu. Gözüm, korunun kenarında korkunç bir çağılıyla akıp giden derin suya daldı. İçimden oraya doğru koşmak ve suya atlamak geçti. İştitiğim korkunç çağılı bana huzur ve sessizlik vadediyor, derin suyun içinde siyah kollarını açmış beni bekleyen ölüm, gözüme tatlı görünüyordu.

Canıma kıyma fikrine git gide daha çok kapılıyordum. Çağlayana doğru koşacağım sırada, birden derin bir acizlik ve güçsüzlük içinde olduğum yerde kalakaldım. Kızım Nedret'in, dadısının kucağında, iki tarafı güllerle süslü yoldan bize doğru gelmekte olduğunu görmüştüm. İşte o zaman vicdanım, her türlü acıya tahammüle mecbur olduğumu ihtara başlamıştı.

Kızımı unutup ölmeye, kendimi öldürmeye nasıl karar veriyordum? Acı bir pişmanlık hissiyle kendimi toplamaya çalıştım. Yavrum yanıma geldiği zaman bu minimini vücudun önünde utanarak başımı eğdim. Bitkin ve perişan bir halde yaşamak mecburiyetinde olduğumu artık yeniden hatırlamış bulunuyordum.

Kocamın sesi başımın üstünden soğuk bir rüzgâr gibi geçiyordu.

"Ne oluyor, Fikret? Rengin ne kadar sarardı öyle! Neden cevap vermiyorsun?"

"Bilmem... Mektuptan bir şey anlayamadım da..." diyebildim.

Sait Bey, "Nasıl anlayamadın? Bize misafir geleceklerini yazıyorlar. Belki yarın, belki öbür gün muhakkak burada olurlar. Fakat senin halinde bir başkalık var, Fikret!" dedi.

"Yok bir şeyim, emin olunuz. Kalbimde biraz darlık var. Bu gece uyuyamadım da ondan olacak," diyerek konuyu kapatmak istedim.

Kocam derin bir endişeyle yüzüme baktı.

"Hemen içeri girip rahat etmelisin. Seni buraya kadar yorduğum için canım sıkıldı şimdi. Hâlbuki birkaç gün de misafirlerle meşgul olacaksın mecburen."

"Önemli hiçbir şeyim yok, üzülmeysin," dedim. Coşkun bir sevgi ile yüzüme bakıyordu.

"Fikret, seni hiçbir kalbin duyamayacağı kadar ateşli bir aşkla sevmekteyim. Ama bazen bu sevgi beni öyle acı ve öyle anlatılmaz hisler içinde eziyor ki..."

Yaşlarla dolu gözlerimi ondan kaçırmak için başımı önüme eğdim.

Tahammüle karar vermiş insanların derin tevekkülü ruhuma sinmişti. Bütün gün odaları düzeltmekle uğraştım. Misafirlere ayırdığım daire de bizimkinin aynısı. Zaten üst kattaki dokuz oda, camlı kapılar ile üçer odalı üç daireye ayrılıyor. Ortalarında büyük bir salon var. O gün Nejat'la karısının karyolarını ellerimle düzeltirken, ruhumda vahşi ve zalim bir zevk vardı. Misafirlikleri süresince rahatlarını temin edecek en ufak şeyleri bile bizzat hazırladım. Kocam bana uzun uzun teşekkürler etti. Zavallı adam...

Şimdi beni en çok düşündüren şey Nejat'la ilk karşılaşacağımız an. Allahım, ne yapacağım ben şimdi? Kocama fena bir yalan söyledim, onu hiç tanımadığımı, hatta ismini bile işitmediğimi iddia ettim. Acaba beni ilk gördüğü vakit Nejat ne suretle hareket edecek? Ben ne hal alacağım? Yoksa buraya bilerek mi geliyor? Buna da pek hükmedemiyorum. Nejat'ın, karısının ailesiyle meşgul olacak ve dayısının nasıl bir kadınla evlendiğini sorup anlayacak kadar boş vakti olmaz. Sait Bey'in evlenmesi ona göre ehemmiyetsiz ve çok normal bir iş sayılır. Bunları düşündükçe heyecanım artı-

yor, ilk karşılaşmamızın büyük sarsıntıya sebep olacağından korkuyorum. Bu ikimiz için de tamir edilmez bir felaket olur.

Aşkımı ve acılarımı gömmek istediğim şu ıssız dağların ortasında bir gün onunla karşı karşıya geleceğimi hiç aklıma getirmemiştim. Artık anlıyorum ki, mücadele benim kaderim. Silahım ve müdafaa vasıtam da ancak tahammül, feragat ve iradedir.

Çiftlik, 11 Nisan

Dört gün önce, gurup zamanıydı. Dağların tepelerini pembe sisler sarmış, yollara ve ovalara gölgeler inmiş, etrafa hazin bir sessizlik çökmüştü.

Pencerenin önündeydim. Ellerim çeneme dayalı, gözlerim dalgındı. Beynim ağrıyordu ve çok heyecanlıydim. Kimi bekliyordum acaba?

İşte yine gece oluyordu. Biraz sonra her yer ümitlerim gibi kararacak, yalnız gökte parlayan tek tük yıldızlar kalacaktı.

Mahrumiyete, ümitsizliğe alıştığım halde o akşam yalnızlık beni ürkütüyordu. Hülyasız, emelsiz yaşamaktan şikâyet etmeyi aklıma bile getirmezken, ne olmuştu bana böyle? İçimde bir kararsızlık, hatta korku vardı. Ne istediğimi, ne beklediğimi bilmiyordum. Kapandığını zannettiğim yaradan o akşam yine kanlar sızdı. Ben bu dertten kurtulamayacağım galiba...

Bahçeden öncelikle kocamın sesi geldi. Kapıda araba gürültüleri vardı ve sesler çoğalıyordu. Birdenbire yerimden fırladım.

Arabadan öncelikle orta boylu, şişman bir kadın indi. Sait Bey ona ellerini uzattı, sonra onu alnından ve yanaklarından öptü. O sırada arabadan inen iki çocukla bir adam da sırayla kocamın ellerini sıktılar. İşte oradaydı... Kalbim yerinden fırlayacakmış gibi çarpmaya başladı. Boğazım kurumuş, çe-

nem kilitlenmişti. Bu öldürücü vaziyet bir rüya dahi olsa, ben bundan uyanmak istemiyordum. On dokuz aylık uzun hasretten sonra işte Nejat yeniden karşımdaydı.

Gözlerim yanıyor gibi kamaştı. Bu kadar kuvvetli heyecan, korku ve sevinç karşısında acaba nasıl dayandım da aniden düşüp ölmedim?

Onu bir müddet böyle uzaktan görmek ve biraz alıştıktan, heyecanımı yatıştırdıktan sonra yanına gitmek istiyordum. Yoksa o halimle mümkün değil gidemezdim.

Nejat'ın karısı neşeli bir yüzle dayısına bir şeyler anlatıyordu. Nejat da Sait Bey'e anlatılanları dinlerken gülüyordu. Yukarıdaysa ben, bu zavallı kadın, ıstırap ve heyecan içinde inliyordum.

Birkaç dakika kanepeye yaslanarak dinlendim. Sonra, ev sahibesi olarak misafirlerime hürmet ve konukseverlik göstermenin vazifem olduğumu hatırladım.

Düşmekten korkarak ayağa kalktım. Göğsüm şimdi her zamankinden çok ağrıyordu. Aynanın karşısında saçlarımı düzeltmeye çalıştım. Üzerimde lacivert, kadife bir elbise vardı. Ağır ağır odadan çıkarken Sait Bey'le karşılaştım.

"Neredesin Fikret?" dedi bana. "Misafirlerimiz geldi. Mediha ile Nejat seni soruyorlar. Hadi gel, aşağı gidelim!"

Kollarına dayandım. Hayretle yüzüme bakarak, "Ne oldu yavrum?" dedi.

"Bilmem. Yalnızlığa alıştım da... Şimdi yanlarına gitmeye sıkılıyorum," dedim. Kocam güldü ve saçlarımı okşayarak alnımdan öptü. O dakika başımı göğsüne dayayıp ona tüm olanları itiraf etmeyi düşündüm. Fakat zavallılık, hiçbir şeyden haberi olmaksızın beni ellerimden tutup salona doğru götürdü. Kendimden geçmiş bir vaziyette, sürüklenir gibi peşinden gittim.

Kapıdan girince herkesi ayakta buldum. Etrafı sisli görüyordum. Gözlerimde fer kalmamıştı. Bir ara biraz ötemde Nejat'ı gördüm. Kanı donmuş gibi, yüzü bembeyaz olmuştu. Daha fazla bakamadım. Tanışma merasimi sırasında ne söylendiğinin, ne yapıldığının farkında değildim. Yere düş-

memek için tutunacak yer arıyordum. Çocuklar ellerimi öpmek için yanıma geldiler. Onların başını okşadığım esnada, Nejat'la gözlerimiz yeniden karşılaştı. Ölü gibi solgun yüzünde acı dolu bir hayretin izleri vardı. Dudakları, susmaya mahkûm bir insanın hissettiği sıkıntıyla gerilmişti. Gözleri bin bir soruyla doluydu.

Ayakta söylenecek sözler bittikten sonra Mediha bir koltuğa geçti, ben de bir kanepeye oturdum. Çocuklar iki yanıma iliştirken, kocam ayakta kaldı. Nejat'sa salonun uzak ve loş bir köşesine çekilmiş, hayret ve üzüntüsünü gizlemeye çalışıyordu.

Misafirlere bir şey söylemek gerekiyordu. Titrek bir sesle ve takatsizce, ziyaretlerinin bizi çok memnun ettiğini dile getirebildim.

Mediha, sözlerime teşekkür ettikten sonra dayısına dönerek, "Dayıcığım, saadetinizi tekrar tekrar tebrik ederim. Yengemizin bu derece sevimli ve güzel olduğunu tahmin etmiyordum," dedi.

Kocam tatlı tatlı bana baktıktan sonra, "O benim hayatıma doğan bir güneştir. Ben onun ışığı ve ateşi içinde yaşıyorum. Emin ol Mediha, yaşamanın ne olduğunu şimdi anlıyorum. Yalnız, saadetin bu derecesi beni korkutmaya başlıyor. Bilmem, tuhaf bir his işte," diyerek Mediha'ya teşekkür etmekle birlikte bana da iltifatlarını ilettiler.

Birden tüylerim ürpermişti.

Mediha bir yandan kocasına bakarak, "Sevilmek, takdir edilmek, bir kadın için en tatlı emeldir," dedi. Nejat'sa heyecana boğulmuş bir sesle bu söze şu cevabı verdi:

"Bu her kadın için bir değerdir. Takdir edilmek herhangi bir meziyet için olabilir. Mesela güzellik... Evet, güzellik herkesi cezbeder. Fakat hisleri yüksek olan, fikirleri yüksek olan, velhasıl bütün ruhi yükseklikleri kendinde toplayan bir kadın takdir değil, takdis edilir."

Bu sözlerle anlatılmak isteneni orada benden başka kimse anlayamamıştı. Birbirmizin gözlerinin içine baktık. Ah, o gözlerde öyle saklı bir şikâyet vardı ki...

Mediha dayısıyla görüşüyordu.

“Bütün kış İstanbul’da sizi bekledik. Yengemizin de sizi teşvik edeceğini umardık.”

“Ooo, Fikret mi? Bilâkis, İstanbul’a gitmekten o kadar ürküyor ki tarif edemem. Birkaç defa teklif ettiğim halde reddetti. Sessizliği, tenhâlığı seviyor, ne yapalım.”

Mediha’ya hitaben, “Mazeretimi bilseniz bana hak verirdiniz. Bilhassa şubatta kızımız pek minikti,” dedim.

“Bu konuda yengemiz çok haklıdır, dayı.”

Kocam, Nejat’a döndü.

“Görüyorsunuz ya, kadınlar işte böyledir. İnsanı hep haksız çıkarmak isterler.”

Nejat hafif bir gülümsemeyle, “Fakat şu da var ki bizim haksızlıklarımızı daima affederler,” dedi.

“Bilmem, acaba öyle mi?”

“Evet, onlar bizden daha lütufkâr, daha müsama-halıdırlar.”

Gözlerimi ona doğru kaldırdım.

“Teşekkür ederim. Genellikle kadınları müdafaa ediyorsunuz. Fedakârlık konusuna gelince, her kadın kendi vicdanına düşen vazifeyi yapar.”

Bu sırada Sait Bey konuyu değiştirdi.

“Siz benim minik kızımı görmediniz. Ne kadar güzel, ne kadar şirindir! Fikret, söyle de onu getirsinler.”

Mediha da lafa daldı:

“Aman, rica ederim cici yavrumuzu görelim. Söze daldık da birden hatırlayamadık.”

Nejat’ın yüzü ikinci defa bembeyaz kesildi. Bu defa biraz daha uzun ve derin bir bakış attı bana.

Bu sırada benim biricik kızım dadısının kucağında içeri girmişti. Onu kucağıma alarak hafifçe göğsüme bastım. Oradaki acıyı ancak onun tatlı harareti yatıştırabilirdi.

Mediha, Nedret’i kucağımdan aldı, salonun ortasına doğru yürüdü. Nejat da ayağa kalkmıştı. Çocuğu karısından almak için kollarını uzatıyordu. Yan yana gelmiştik. Yeşil gözlerinin derinliklerinde gizli bir ümitsizlikle yüzüme baktı.

“Çok sevimli. Ne kadar da size benziyor,” dedi.

Akşam yemeği Nejat’la benim dışındakiler için pek neşeli geçti. Mediha sağımda, kocası solumdaydı. Uğradığı sarsıntının tesirinden henüz kurtulamamıştı. Gülmeye ve konuşmaya gayret ederken çok zahmet çekiyordu. Yemeğine dokunmadığını ve en ufak hareketimden etkilendiğini görüyordum.

Çocukların tabaklarına yemek koymak beni oyalamış ve iştahsızlığımı kocamın dikkatinden saklamıştı.

Yemekten sonra tekrar salona girdiğimiz zaman pencereler açıktı. Serin bahar rüzgârı sinirlerime biraz kuvvet verdi. Taraçanın açık kapısından, dağların sakın tepelerine yükselen ay görünüyordu. Bülbüllerin nağmeleri bazen kurbağa seslerine karışıyordu.

Nejat, başını pencerenin kenarına dayamış sakın sakın duruyor, şu durumdayken ıstırabından inleyememenin ve şikâyetini dile getiremenin onu harap ettiği belli oluyordu.

Sait Bey’in ısrarı ve Mediha’nın ricası üzerine piyanonun başına oturmuştum. Nejat yerinden kalktı ve yavaş yavaş yanıma geldi. Kocama dönerek, “Ne güzel bir yer. Bütün hayatımın şurada geçmesini isterdim, fakat bu mümkün değil,” dedi.

Sait Bey cevap verdi:

“Evet, hakikaten hoştur, fakat şehirlileri sıkar zannederim. Ben ömrümün uzun yıllarını burada geçirdim ve burada ölmek isterim.”

Doktor gülerek, “Burada ölmek de bir saadettir. Ben sükûneti, tenhâlığı, daha doğrusu hüznü severim. Bu da mesleğim ile karakterimin birbirine uygun olmadığını gösterir, değil mi?” dedi.

“Evet. Doktorların kalbi nasırlaşmış sanılır ve öyle de olmalıdır.”

“Zavallı doktorları herkes böyle tanır ve çocukları böyle ister. Hâlbuki bizim de insan olduğumuzu, bir kalp taşıdıği-

mızı, ıstırap ve merhamet gibi duygulardan bizim de nasi-bimiz olduğunu kabul etmek gerekir.”

Onun bu anlamlı sözlerini işitmek için parmaklarımı piyanonun tuşları üstünde gezdirmeye başladım. Ne çal-cağımı kendim de bilmiyordum.

Sait Bey, “Alafrangalardan hoşlanır mısınız?” diye sor-du.

Mediha, “Pek o kadar değil,” cevabını verdi.

Nejat, “Ne çalmak isterlerse, zevkle dinlemeye hazırız,” dedi.

Manon’dan bir parça çalmak istiyordum. Kalbimin he-yecanı parmaklarıma sirayet etmişti. Hissettirmemeye çalış-tığım derin bir coşkunlukla çalışıyordum. Manon’dan Safo’ya geçtim. Mediha sıkıldığını belli etmemek için çocuklarıyla meşgul oluyordu. Kocam bir tarafta rahat bir koltuğun yu-muşak yastıklarına gömülmüş, huzur ve saadet içinde siga-rasının dumanlarını savuruyordu. Nejat dalgın ve hülyalı bir vaziyette başını eline dayamış, beni dinliyordu. Ruhu-mun bütün hasret ve ateşiyle onu doyasıya seyretmek isti-yordum. Fakat bu mümkün müydü?

Hemen gözlerimi notalara çevirdim. Biraz sonra da nota defterimi kapadım ve yerimden kalkmaya hazırlandım. Bu sırada Nejat’ın küçük kızı Nihal yavaş yavaş annesine so-kuldu. Kadının kulağına eğildi ve babasını gösterdi.

Mediha birden kocasına dönüp, “Nejat?” diye seslendi.

Nejat’sa derin bir uykudan uyanır gibi gözlerini ona çe-virdi.

“Bir şey mi söyleyecektiniz?” dedi.

“Hayır. Çok yorgun ve dalgın görünüyorsun da...”

“Size öyle gelmiş, ne yorgunum, ne de dalgın.”

“Biraz istirahat etsen? Yarın dört beş saatlik yol gide-ceksin.”

“Hayır, yarın hiçbir yere gitmeyeceğim. İki gün sonra olsun. Önümde bir hafta zaman var. Bundan dört gün ya-rarlanabilirim. Ne olabilir ki sanki?”

“Fakat iki gözüm!”

“Hiçbir şey düşünmek istemiyorum şimdi!”

Mediha yerinden kalktı, Nejat’ın yanında oturdu. Ona yavaş sesle bir şeyler söylüyor, kocasını istirahata davet ettiği anlaşılıyordu. Bense öte tarafta bir öksüzlük hissiyle kavruluyordum. Dayanamadım, salondan çıktım, hizmetçileri çağırarak misafirlerin yatak odalarında bir eksik olup olmadığını bir kere daha sordum. Sonra tekrar salona döndüm.

“Daireniz hazırdır, istirahat arzu ederseniz...”

Mediha teşekkür ederek ayağa kalktı. Kocasına, “Artık gidelim,” demek ister gibi baktı. Nejat bunu anlamazlığa geldi. Mediha’nın buna fena halde canı sıkıldı. Dayısına dönerek, “Hareketimi mazur görünüz. Kendisiyle bu kadar meşgul oluşum sıhhati içindir. Geceleri uykusuz kalmak sinirini bozuyor. Geçen sene çektiği rahatsızlığı görseydiniz, bana hak verirdiniz,” dedi.

Nejat hafifçe güldü.

“Peki, üzülme. Biraz sonra yatar ve uyumaya gayret ederim. Şimdi beni bırak.”

Kocam lafa karıştı.

“Kadınların her sözü ve her arzusu hemen yerine getirilmelidir, doktor. Görüyorum ki siz de benim gibi karınızı çok sever, sözünden çıkmazsınız.”

Nejat’ın yüzünde belirsiz bir gölge dolaştı. Bu sözü reddetmekle karısına hakaret etmiş olacağını düşündü ve hafifçe başını sallayarak yalnızca bir anlığına gözleriyle gözlerini aradı. Sonra ağır ağır yerinden kalktı, pencerenin önüne doğru yürüdü. Başını cama dayayarak öylece kaldı.

Bense Mediha ile çocuklarını odalarına kadar götürdüm. Nihal ile Nihat’ın soyunmalarına yardım ettim, geceliklerini giydirdim. Nihal’in şirin saçlarını okşadım, tombul yanaklarını öptüm.

Çocuklar yattıktan sonra yarım saat kadar Mediha ile oturdum. Sözlerimiz hep çocuklara dairdi. Bu kadının saf, kayıtsız ve şen bir ruhu var. Hayat onun için dümdüz bir yoldan başka bir şey değil. O bu yolda yorulmadan, ıstırap çekmeden, üzülmeden bugüne kadar yürümüş. Alnında tek

bir çizgi bile yok. Güzel değil, fakat çirkin de değil. Bir çift ufak göz, tombul ve pembe yüzünde mavi boncuk gibi parlıyor. Baş, şişman vücuduna göre küçük, saçları donuk sarı ve kıvrıkcık. Konuşurken lüzumsuz yere kelimeleri uzatma-sa, insanda kibar bir kadın tesiri uyandıracak.

Mediha'nın yanından ayrıldıktan sonra, sabah için hizmetçilere bazı talimatlar verdim ve tekrar aşağı salona girdim. Büyük avizenin yalnız küçük bir lambası yanıyor, titrek ve ölgün ışığı eşyalar üzerinde tuhaf şekiller oluşturunuyordu. Taraçanın açık kapısından avluya ay ışığı vuruyor, serin ve saf bir hava yüzümü okşuyordu. Taraçaya doğru yürüdüm. Göğsümü gecenin soğuk rüzgârına açmak istiyordum. Çünkü orada bir şey yanıyor, parçalanıyordu.

Ne yaptığımın, ne söylediğimin farkında değildim. Heyecana, ıstıraba tahammül için artık kuvvetimin yetişmeyeceğinden korkuyordum.

Birden, çivilenmiş gibi olduğum yerde kaldım. Nejat da oradaydı. Salonun loş bir köşesinden çıkmış, yavaş yavaş bana yaklaşıyordu. Titriyordum. Ne yapacaktım?

"Fikret!" diye seslenmesiyle beraber sesi tatlı bir heyecanla kalbime doğru aktı. "Fikret! Akşamdan beri gördüklerim rüya mıdır? Şaşkın ve perişan bir haldeyim. Lütfen açıklayın bana bunları."

Ne söyleyebilirdim? Sesim kısılmış, dilim kupkuru olmuştu. Yalnız, "İçinde bulunduğumuz durumun nezaketini göz önünde bulundurunuz," diyebilirdim.

"Evet, haklısınız. Size bu kadar yakın olmak beni hiçbir şey düşünemeyecek vaziyete düşürdü. Üzüntü, hayret, hasret, bütün bunlar birbirine karıştı ve beni perişan bir hale getirdi. Işıksız ve ümitsiz kalmışken, birden emellerine kavuşan insanların duyduğu sevinç ve şaşkınlığı duyuyor, bir türlü kendimi toplayamıyorum."

"Uzaklaşınız benden, buradan gidiniz! Korkuyorum, beni sakın hayatımla baş başa bırakınız. Yalvarım bunu yapınız!" dedim.

Nejat'ın sesi donuk ve ağırdı.

“Uzaklaşayım mı istiyorsunuz, Fikret? Peki, itaat edeceğim ve yarın buradan gideceğim. Fakat şunu biliniz ki benden büyük bir fedakârlık yapmamı istiyorsunuz. Ama siz bana bu iki günlük saadeti çok gördükten sonra zaten ne yapabilirim?”

“Nejat,” dedim, “durumumu ve yapmak zorunda olduğum vazifeyi düşünmeniz ve bana acımanız gerekmez mi? Akşamdan beri ne haldeyim haberim yok. Bunun herhalde siz de farkındasınız.”

Nejat derin bir nefes aldıktan sonra şöyle mırıldandı:

“Fedakâr kadın! Üzülmeyin. Yalnız, bırakın iki gün olsun şurada sizinle aynı havayı soluyayım. Bana izin verin, bu saadetle yetineyim, olmaz mı?”

Oradan nasıl ayrılıp odama geldiğimi bilmiyorum. Onun çaresizlik içinde, sakın ama ümitsiz bir halde arkamdan bakakaldığını hissetmek, beni o dakika tahammül edilmez bir eziyet içinde inletmişti.

Bir kanepa üzerine yıkıldım. Nefes almak mümkün değildi. Elbisemin göğsünü parçaladım. Kimseyi çağırmak ve halimi göstermek istemiyordum. Burada yalnız başıma ölmek, sessiz ve şikâyetsiz yok olmak istiyordum.

Bilmem böyle ne kadar kalmışım. Yatağın yanındaki kapı yavaşça açıldı. Kocam beyaz geceliği ile bir hayal gibi ağır ağır yanıma geldi. Ay, odanın içine ölgün bir ışık veriyordu.

Sait Bey dikkatle yüzüme baktıktan sonra, “Ne var? Ne oldu, Fikret? Rahatsız mısın?” dedi.

Ben hıçkırıkla karışık bir sesle, “Hayır, bir şeyim yok. Merak etmeyiniz. Merdivenleri biraz hızlı çıktım da çarpıntı yaptı. Sizi salonda zannetmiştim,” diyerek cevap verdim.

“Evet?”

“Zaten daha evvel de biraz çarpıntım ve nefes darlığım vardı. Herhalde merak edilecek bir şey değil. Bugün çok yoruldum da, dinlenirsem geçer.”

Kocam üzgün bir halde başını salladı. Sonra saçlarımı okşadı ve öptü.

"Yavrucuğum," dedi, "sen sağlığına hiç dikkat etmiyorsun. Niçin merdivenleri hızlı çıktın? Bunlar beni ne kadar üzüyor, bilir misin? Benim her şeyim, saadetim, servetim, hep sensin. Seni böyle acılı görmek benim bütün varlığımı altüst ediyor. Seni sağlığın konusunda dikkatsiz, hayata karşı küskün görüyorum. Söyle bana, neyin var?"

Ah, o anda ona teminat verebilmek ne güçtü! Ne diyebilirdim ki?

"Emin olunuz, iltifat ve ilginiz karşısında kendimi dünyanın en mesut kadını zannediyorum. Hiçbir şikâyetim yok. Evimin sessizliği içinde kızım ile yaşamak ve sizin tarafınızdan bu kadar sevilme, benim için en büyük saadettir. Başka ne isteyebilirim?"

Kocam gözlerimin içine bakıyordu. Derin bir nefes aldı.

"Peki. O halde yatağına gir, ben de seni bekleyeyim, olmaz mı?"

"Teşekkür ederim, siz rahat ediniz, beklemeye lüzum yok."

"Beni yanında istemiyor musun?"

"Ah! Nasıl olur? Sizin de rahat etmenizi istiyorum da ondan. Misafirlerimiz var, yarın erken kalkmaya mecburuz."

"Hakkın var. Fakat bu gece, bana senin yanında olmamı söyleyen garip bir hissin etkisi altında bulunuyorum." Sonra konuyu değiştirerek şöyle sordu: "Misafirlerimizden hoşlandın mı bakayım? Mediha iyi yürekli bir kadındır. Nejat da çok nazik, çok terbiyeli, zeki ve ateş gibi bir adamdır."

Gözlerimi ondan saklamak için başımı öne eğdim.

"Evet, öyle... Çok iyi, birbirine layık bir çift!" diyebilirdim.

Kocam beni tekrar alnımdan öptü ve "Gidiyorum işte. Eğer rahatsız olursan beni hemen uyandır, olmaz mı? Sana tatlı uykular dilerim," dedi.

Yavaşça kapıyı kapayarak çekildi. Kendi kendime, "Ah, zavallı adam! Kalbinde gizli bir sevgi taşıyan bu kadının,

huzurunda ne büyük azap içinde titrediğini bilsen, acaba onu affeder miydin?" dedim. Yavaşça kalktım, elbisemi çıkardım.

Nedret küçük karyolasında mışıl mışıl uyuyordu. Onu öpmek için eğildiğim zaman gözlerimden sızan yaşlar, pembe ve taze yüzüne yuvarlandı.

Beni hayata bağlayan biricik yavrum... Acaba bir gün sen de bana lanet edecek misin?

Of! Bu düşünce bütün tüylerimi ürpertmişti. Hayır, hayır... Ben kızımın lanetini hak eden bir anne değilim! Aşk denilen bu zehirli yılanı kalbimden çıkarıp atmaya çalışıcağım.

O gece bana uyku yoktu. Ona bu kadar yakın olmak beni ateşler içinde yakıyordu. Fakat bu ateşlere rağmen, birkaç gün sonra onsuz kalmak, benim için daha çok feci olacaktı. Dağlar arasında kalan bu تنها ve sessiz yerde artık onsuz nasıl yaşayabilirdim?

Çok nazik ve zor bir durumdaydım. Ufak bir hata ve küçük bir zaafın ne büyük bir felakete sebep olacağını düşündükçe titriyordum. Onunla salonda yalnız kaldığımız anda bizi görselerdi ne yapardık? Onun yanından nasıl bir irade kuvvetiyle kaçıp rezil olmadan buraya gelebilmişim? Yoksa kaç kişinin mutluluğu, hayatı altüst olacaktı? Bütün saadet ve sevgisini Nejat'a bağlayan Mediha, iki yavrusu ve son ümitleriyle bana sarılan asil ruhlu kocam...

Bu insanlara ihanet etmek, onların huzur ve rahatını altüst etmek yazık ve günah değil miydi?

Feda edilmesi gereken biri varsa o da bendim.

Başımın içinde dönen bu düşünceler bir cehennem karsırgası yaratıyor, gözlerimden sıcak yaşlar akıyordu.

Kalktım, taraçanın kapısını açtım. Serin havaya çok ihtiyacım vardı. Rüzgâr, çiçeklerden topladığı güzel kokuları yüzüme çarptı. Yarabbi, ne temiz bir geceydi! Bülbüllerin aşk ötüşmeleri, gecenin esrarlı bağına dökülüyor... Ay karışındaki yüksek dağın ardına çekilmek üzere, yollara serpilen beyaz ışıklar yavaş yavaş siliniyor, yamaçlara gölgeler iniyor... Etrafta hiç ses yok, yalnızca vahşi bir güzellik var.

Başımı ellerimin arasına alıp, kollarımı taraçanın demirine dayadım. Ruhumdaki endişeler, acılar, hepsi, hepsi birden uzaklaşmış gibiydi.

Birden, panjur gıcirtısına benzer bir sesle silkindim. Bu ses beni içerisinde bulunduğum o tatlı rüya âleminden ayırmıştı. Acılarla dolu hayata geri dönüşümün şaşkınlığı içindeyken bu sesi bir daha işittim. Başımı çevirince, karanlıklar içinde, biraz uzağımdaki pencerede onu hafif ve beyaz bir hayal gibi gördüm. Bu gece beni uyutmayan dert onu da uyutmamıştı. Emindim ki, bu ıssız ve hüzünlü gece içinde onun da kalbi aynı hasret, aynı ıstırapla sızlayarak çarpıyordu.

Ne oldu bilmem, birdenbire başı bana doğru çevrildi. Gözleri karanlıkları parçalamak ister gibi bulunduğum noktaya saplandı. Yalnızlığın verdiği hüznün içinde heyecanlı ve sıcak nefesi sanki vücudumun üzerinde dolaşıyordu.

Gözlerimi ona çevirdim. Bu karanlık, bu sessizlik içinde gözlerimiz birleşti. Ruhlarımız birleşti. Allahım bu ne tatlı, bu ne korkusuz bir karşılaşmaydı!

Çiftlik, 12 Nisan

Uyandığım zaman güneş epeyce yükselmişti. Vücudum harap, sinirim, kalbim perişandı. Rengim sararmış gözlerimin etrafı siyah bir halka ile çevrilmişti. Aynaya bakınca kendimden korktum. Bir gece içinde bu kadar bitkinlik görülmemiş şeydi.

Hiç mecalim yoktu. Yavaş yavaş kalktım. Elimi, yüzümü yıkadım. Saçlarımı taradım. Gardırobu açtım. Tenimin solukluğunu gizleyecek açık renk bir elbise arayıp, bej rengi kumaş bir elbise seçtim. Özenle giyindim ve bir defa daha aynanın karşısına geçip uzun uzun kendime baktım. Biraz olsun düzelmişim.

Aşağıya indiğim zaman salonda kimseler yoktu. Hizmetçilere misafirlerin nerede olduğunu sordum, sabah

gezmesine çıktıklarını söylediler. Bir kanepeye oturdum. Dizlerimde bir dermansızlık vardı. Hizmetçi sütümü getirdi, ancak birkaç yudum içebildim. Bu, çiftlikte büyümüş olan, çok iyi bir kızdı. Kendisini sever ve Nedret'i yalnız ona emanet edebilirdim. İsmi Fatma'ydı. Hayretle yüzüme bakarak sordu:

"Rahatsız mısınız?"

"Hayır, bu gece uyuyamadığımdan vücudumda bir yorgunluk var. Geçer."

Zavallı kız endişe içinde kollarımın altına yastıklar koydu. Rahat edebilmem için daha ne lazım diye düşünüyordu. Başımı kanepenin arkasına dayadım. Göğsümün sol tarafından gelen bir ağrı kolumu uyuşturuyordu. Gözlerimi kapadım. Bilmem ne kadar öyle kaldım. Yanıma yavaşça birinin oturduğunu hissettim. Gözlerimi açtığım zaman Nihat'ı gördüm. Çocuk merakla yüzüme bakıyordu.

"Ne oldu yenge, hasta mısın?" dedi.

Gülümsedim.

"Bir şeyim yok yavrum. Şimdi yanınıza geliyorum."

"Beraber gidelim, sizi zaten bahçede bekliyorlar."

"Bu gece rahat uyudunuz mu?"

"Çok rahat uyuduk."

"Oh, memnun oldum. Burada sıkılmadınız ya?"

"İnsan burada sıkılır mı yenge? Baksana her taraf ne güzel!"

"Doğru yavrum, burada saf ve temiz bir hayat var."

"Siz ne kadar nazıksınız yenge."

"Terbiyeniz size beni böyle gösteriyor evladım. Bu hususta annenizle babanızı tebrik etmek isterim."

Çocuğun yüzü neşeyle parlıyordu. Babasının kılere benzeyen gözlerini yüzümde dolaştırdıktan sonra, "Çok teşekkür ederim," dedi.

Ayağa kalktım ve "Gidelim," dedim.

Büyük mermer merdivenlerden inerken, "Müsaade ederseniz, kolunuza gireyim yenge. Siz hastasınız, yorulmayın," dedi.

"Teşekkür ederim yavrum. Peki," diye cevap verdim.

Zavallı çocuk! Ben babanın kalbine girmiş, annenin, senin ve Nihal'in muhabbetlerinden birer parça çalmış bir kadınum.

Konuşa konuşa, büyük çınar ağaçlarının gölgelediği geniş yoldan mandıraya doğru yürümeye başladık. Ona hangi okulda okuduğunu sordum, henüz ilkokulda bulunduğunu masum bir eda ile anlattı.

Yavaş yavaş leylakların arasından geçiyorduk. Nihat'ın şen şakrak, ince ve tatlı sesi ruhuma neşe veriyordu.

Yeni doğan bahar bütün tazeliğiyle etrafa mis gibi kokular saçıyor, dağlarla ovalar üzerlerine zümrüt rengi kadi-fe örtüler serilmiş gibi yemyeşil görünüyordu.

Çocukcağz etraftaki güzelliğe bakarak, "Yenge, buralar şimdi çok güzel ama kışın kim bilir ne kadar fenadır, değil mi?" diye sordu.

"Tabii. Karlı, fırtınalı günler insanı canından bezdirir."

"Niçin burada duruyorsunuz? Kışın bizim tarafa, Şişli'ye gelseniz iyi olmaz mı? Annem orayı çok sever."

Sözünü kestim.

"Sen anneni çok sever misin?" diye sordum. Bir an yüzüme baktıktan sonra, "Elbette... Hem de ne çok, bilseniz," dedi.

"Babanı?"

"Onu da öyle. Belki annemden daha çok. Yok, yok, ikisini de bir severim. Fakat babam Nihal'i benden daha fazla sever. Geçen sene babam İsviçre'ye gittiği zaman öyle üzül-düm ki... Evin içi bomboş kalmış gibiydi. Annemi yalnız görmek bana fena geliyordu. Nihal her akşam sofrada ağ-lıyordu."

Nihat'ın sözlerini dinlerken, ellerimle yıktığım saade-tim için vicdanım bir oh çekiyordu. Başıma gelenlere artık hiç acımıyordum. Başkalarının muhabbetini çaldığım için bana her şey müstahaktı.

Küçük arkadaşım ile artık konuşmadan yürüyorduk. Çocukcağz elini uzatarak ağaçların arasındaki yolu gösterdi ve "Babam bize doğru geliyor," dedi.

Vücudum baştan aşağı titredi. Nihat hayretle bana bakarak, "Neden titriyorsunuz, yenge?" diye sordu.

Sorusunu, "Bir şey değil, evladım. Moralim biraz bozuk da," diyerek geçiştirdim.

"Babama söylemeniz? Size iyi bir ilaç verirdi."

"Teşekkür ederim. İlaçlık kadar değil. Bazen böyle olur geçer."

Nejat yanımıza varmıştı. Sesinde heyecan vardı.

"Sizi uzaktan seyrediyordum, beni görmediniz. Nihat'la konuşarak geliyordunuz."

"Evet. Beni çok meşgul etti. Zekâ ve terbiyesine hayran oldum. Sizi tebrik ederim."

"Teşekkür ederim. Oğlumun sevginizi kazanması bence büyük bir şereftir. Müsaade ederseniz ben de kendisini tebrik edeyim."

Nejat çok mesut görünüyordu. Nihat sordu:

"Annemle dayım neredeler, baba?"

"Nihal'i de alıp vahşi hayvan ahırlarına gittiler. Orada kışın ayağından vurularak yakalanmış bir kurt varmış."

"Baba, onu ben de görmek isterim."

"Hızlı gidersen yetişirsin. Haydi, koş bakalım."

"Nihat, evladım. Durunuz, beraber gidelim," dedim.

Çocuk merhametle karışık bir tavırla yüzüme baktı.

"Siz rahatsızsınız, oraya kadar nasıl yürürsünüz? Ben koşacağım. Siz burada babamla kalınız. Ben biraz sonra onlarla gelirim."

Çocuk koştu, uzaklaştı.

Bir ağaca dayandım. Çoktan beri Nejat'la böyle yalnız kalmamıştık. Hasret, acı, gözyaşı ile geçen onca günden sonra gözlerimi korka korka ona doğru kaldırdım. Boynu bükük, yalvaran bir bakışla bana baktığım gördüm.

Ağlar gibi bir sesi vardı.

"Yalvarıyorum size! Kendinize de acıyın, bana da. Şurada yarım saatlik konuşmayı benden esirgemeyin. Durumun nezaketini görmüyor değilim. Fakat şimdi korkacak bir şey yok. Gelin şu leylakların altına doğru yürüyelim.

Akşamdan beri beni hayretler içinde bırakan bu tesadüfün sarsıntısını hâlâ atlatamadım. Sizi burada bulacağıma dair yeminler etseler yine inanmazdım. Artık sizi tekrar görebileceğimden ümidi kesmiştim. Bu ümitsizlik bütün benliğimi harap etmişti. Şimdi bile hâlâ rüyada mıyım diye şüphe ediyorum.”

Başımı salladım.

“Hayır, bu bir rüya değil, Nejat. Öyle bir hakikat ki, ikimizin de sabır ve dikkatini gerektiriyor. Siz benim kadar sabırlı değilsiniz. Ben neler çektim, bilseniz... Artık birbirimizi bir dost, bir akraba gibi tanımaktan başka çare yok. Buna alışalım.”

“Neler söylüyorsunuz, Fikret? Seven, çıldıran kalpler için bu tavsiyelerin ne dereceye kadar hükmü var? Bu şekilde davranmayı kolay mı sanıyorsunuz? Cevap verin! Neden susuyorsunuz?”

“Tarif ettiğim şekilde davranmak için çalışacağım. Evet, kolay değil, fakat ya kendimi ya da bütün hislerimi öldüreceğim.”

“Şimdiye kadar çalışmadınız mı, uğraşmadınız mı? Bunun verdiği ümitsizlikle şu tenha ve garip dağların arasına atılmadınız mı? Evlenmeyi aşka siper zannederek yaşlı bir erkekle yaşamaya katlandınız. Fakat ne oldu? Dediğiniz hislerinizi öldürebildiniz mi? Nihayet kader denen o görünmeyen kuvvet şu ıssız yerde bizi karşılaştırdı. Bunda hangimizin bir günahı var? Söyleyin, niçin duruyorsunuz?”

“Bir şey söyleyecek halde değilim. Yalnız şu muhakkak ki, felaketim sizi gördüğüm anda başladı. Bugüne kadar gittikçe artan bir acının karşısında daha ömrümün on dokuzuncu baharındayken ezildim ve perişan kaldım.”

“Kabahat yine sizdedir, Fikret! Size o zaman evlenme teklif ettim. Yalvardım, ağladım. Sizin için açılan kollarımı boшта bıraktınız. Beni de, kendinizi de bedbaht ve perişan ettiniz, yazık değil mi?”

“Hayır, hayır. Bilâkis çok yanlış düşünüyorsunuz. Başkalarının sevgisini paylaşacak kadar umursamaz bir ruhum

olmadığı gibi, sizin bana teklif etliğiniz saadet, hiçbir kaba-hati olmayan birkaç masumu bedbaht etmiş olacaktı. Ben buna razı olamazdım. Çok düşündüm, nihayet vazgeçme-nin herkese daha az zarar vereceği kanaatine vardım. Ço-cuklar ve anneleri... Onlara yazık değil mi? Bu günahsız insanları unutmayalım, Nejat."

"Aldanıyorsunuz! Ben sizi daima artan bir aşkla seve-cekdim. Belki bazı ayrıntılar ufak tefek üzüntülere sebep olabilirdi. Fakat sizin büyük aşkınızın yanında onlar hiç ka-lırdı."

"Hiç de öyle değil, Nejat. Anlaşıyor ki ne söylesem fayda yok. Artık bunların hepsi geçti. Aramızdaki uçurum-lar daha da derinleşti. Neticesi artık hiçe varan bir mesele üzerinde her gün kendimizi oyalamanın bir anlamı kalma-dı. Bırakın acılarımınla kavrulayım. Çoktandır ölmeyi arzu-luyorum, fakat zavallı yavrum Nedret gözlerimin önüne geliyor. Onun ne günahı var?"

"Beni hiç düşünmüyor, bana hiç acıymıyor musunuz, Fikret?"

"Sizi mi? Ah, hâlbuki siz de benim gibi, çocuklarınız için yaşamaya mecbursunuz."

Nejat başını salladı.

"Siz yanımda olmadıktan sonra... Doğrusu şu üç gün-lük hayata değmeyen bu fedakârlık bana ağır geliyor. Keş-ke sizi bu defa görmeseydim. Çünkü yavaş yavaş kendimi ümitsizliğe, mahrumiyete alıştıırıyordum. Hiçbir şey hisset-miyor, yaşamaktan zevk almıyordum. Bütün insanlardan uzak, yalnız hayalinizle yaşamak en büyük tesellim olmuş-tu. Ayrılık günümüzden beri sizi haklı buluyor, kendimden daha fazla size acıyordum. Siz benim için bütün insanların fevkinde birisi olmuştunuz. Bu büyük aşkın bütün acılarına, tüm hasretime katlanarak sizi taklit etmeye çalışıyordum. Ne beklediğimi, ne istediğimi bilmeden, büyük sabır ve sessizlik içinde yaşıyordum. Dört beş ay İstanbul'dan uzak-laştım. Bu seyahatin benim için bir şifa olacağını ümit edi-yorlardı. Bense buna ancak yalnız yaşamaya olan ihtiyacımı

tatmin edeceği için katlandım. Karımdan ve çocuklarımdan uzak, hiçbir şeye bağlı olmadan, aşkımla yalnız kalmak istiyordum.”

Nejat başını bir ağacın gövdesine dayamış, yüzü kıpkırmızı olmuştu. Şiddetli bir buhran geçirmekteydi.

Derin bir üzüntüyle ona bakıyordum. Nejat'ı, evli bir erkek olduğunu bildiğim halde niçin sevdim? Niçin hâlâ ümidim var? O benim değil, hiçbir zaman da olamayacak. Bununla beraber, şimdi onu her zamandan daha ziyade seviyorum. Hep onun sesini işitmek, sözlerini dinlemek, yeşil gözlerini görmek istiyorum.

Nejat bir elini alnına götürerek başını sıktı. Bu halde bir iki dakika durduktan sonra yine hazine ve kesik bir sesle devam etti:

“Fikret! Artık evvelki sessizliğimin ve tahammülümün bittiğini hissediyorum. Şimdi içimde isyan etmek isteyen bir arzu var. Sınırı olmayan bir sabır gösterip, sizden vazgeçmemi tavsiye ediyorsunuz. Bunu nasıl hayal ediyorsunuz, hayret ediyorum. Bu defa sizi bu kadar yakından görmek beni çıldırttı. Bir aşk mabedini andıran bu büyük ve loş salonda, hülyalı ve sevdalı gözleriniz karanlıklarda birden doğan nur gibi beni öyle şaşırttı ve harap etti ki... Hiç beklenmeyen bu vaziyet karşısında nasıl sabır gösterebildiğime hâlâ şaşıyorum. Tekrar ediyorum, bu duruma alışmamı ve aşkımdan vazgeçmemi tavsiye etmeyiniz, çünkü gözleğinizdeki kuvvet içimi eritiyor. Yalvarırım size, ümitlerimi kırmayınız; ben artık ümitsiz yaşamaya takati kalmamış bir zavallıyım.”

“Bir buhran içindesiniz, Nejat. Sakin olmaya çalışınız. Biraz da bana bakınız. Çektiklerim acaba sizinkilerden az mıdır? Bu dertli günlerde vicdanım kulaklarıma vazife ve insanîyet kelimelerini fısıldıyor daima. İşte bu iki kelime beni bütün emellerime karşı kuvvetsiz bırakıyor. Nejat! Allah aşkına gidiniz, kaçınız buradan! Şu dakikalar hayatımızın son bir rüyası olsun. Bu rüyanın aziz hatırasıyla yaşayalım ve ölelim. Bizim için bundan başka yol yoktur. Siz, ‘Ümitsiz

yaşamaya takati kalmamış bir zavallıyım,' dediniz. Biliniz ki ben de en ufak bir heyecana bile dayanamayacak kadar hastayım. Ben hastayım, Nejat, hem de çok hastayım."

Nejat'ın gözlerinde endişeli bir gölge dolaştı. Dalgın dalgın yüzüme baktıktan sonra, merak etmemiş gibi görünmeye gayret ederek, "İstirabınız yine aynı yerde mi?" diye sordu.

"Evet. Bazen nefes alamıyorum, boğulacak gibi oluyorum."

Biraz düşündü, sonra hüznü, titrek bir sesle konuştu.

"İzin verseniz de göğsünüzü üstünkörü biraz dinlesem..."

Güldüm.

"Ben sizden şifa istemiyorum ki... Bu teselliye başka hastalarınıza veriniz. Bu tehlikeli hastalığa nasıl esir olduğumu bilmiyor muyum sanki? Yalnız, bu dert ve acı dolu hayatın verdiği yorgunluğa artık tahammülüm kalmadığını size hatırlatmak istiyorum."

Nejat işi şakaya dökmek için hafif bir kahkaha attı.

"Ben görmeyeli siz doktor olmuştunuz. Neden böyle aslı olmayan şeylerle sağlığınıza iftira ediyorsunuz? Sizde tehlikeli bir hastalık olsa benim böyle ilgisiz durmam mümkün olur mu?"

Uzaktan Nihat'la Nihal'in sesini işittik. Nejat içini çekerek, "Geliyorlar," dedi.

Ağır ağır yürümeye başladık. Nejat dalgın ve düşünceliydi. Üzerini gül dallarının kapattığı yoldan geçiyorduk. O kadar çok beyaz gül açmış, gül kokusu etrafı öyle bir sarmıştı ki, Nejat gayriihtiyari durdu. Burada kısa bir süre baş başa bulunmaktan duyduğumuz saadetin son dakikalarını damla damla içmek istiyorduk. Bu yeşil yuvanın serin gölgelerine hülyalı bir sessizlik inmiş, aşkın sonsuz hüznü sanki buraya gizlenmişti.

Nejat yavaş ve titrek bir sesle, "Fikret! Bizi burada unutsalar, tabiatın bu sonsuz güzelliği içinde terk etseler keşke. Hayatın yorgunluklarından uzak, insanlardan uzak, baş

baş a yaşasak..." diye hayal kurdu. Sonra asabi bir gülüşle sözlerine devam etti. "Ne tuhaf... Mümkün olamayacak bir şeyin hayalinden de insan bazan zevk duyabiliyormuş. Bil-seniz şimdi ne kadar mesudum."

"Evet. İşte asıl bu, saadetin ümitsiz insanlara ara sıra verdiği bir sadakadır. Biz bu kadarla yetinmeye mahkûm zavallılarız."

Nejat üzüntüyle başını salladı. Sonra iki tane gül koparak bana uzattı ve "Bunlar solduğu zaman piyanonun üzerine bırakınız. Ben oradan alırım. Bugünün hatırası olsun," dedi.

Gülleri kalbimin üzerine taktım. Diğerlerini karşılamak için tarlaların kenarından, ıhlamurların altına doğru yürümeye başladık. Bu esnada Nejat bana Sait Bey'le hangi sebeple evlendiğini sordu, ben de her şeyi olduğu gibi anlattım.

Ağaçların arasından Mediha ile kocam bize doğru geliyorlardı. Genç kadın bahar güneşi altında kızarmış, terlemiş, saçları dağılmıştı. Şişman vücudu dizlerine ağır gelmiş gibi, sallana sallana yürüyordu.

"Aman, yorulduğum, bittim. Nejat, dur da koluna gireyim," dedi Mediha. Sonra da kocasının koluna asılarak, "Haydi şimdi yürüyelim," diye ekledi.

Birdenbire yeniden içim yandı. Onları birlikte görmek istemiyordum. Başımı çevirdim, kocama doğru yürüdüm. O endişeli, fakat yine de gülümseyen bir yüzle, "Nasılsın bakayım? Bu sabah seni görmeden çıktım. Daha doğrusu uyandırmaya kıyamadım. Nihat bir ara hasta olduğunu söyledi, öyle mi?" dedi.

"Hiçbir şeyim yok. O kadar iyiyim ki..."

Ellerimi tutarak öptü.

Oysa ben o anda kahroluyordum.

"Bilirim Fikret, üzülmemi istemediğin için rahatsızlığını benden her zaman özenle saklarsın."

Bu sırada Nejat hem karısıyla konuşuyor, hem de bize bakıyordu.

Kocam da Nejat'a döndü ve "Doktor, Fikret hastadır, her zaman da hastalığını benden gizler. Oysa ben onu böyle rahatsız görmeye tahammül edemiyorum. Bugün kendisini muayene ediniz," dedi.

O kadar şaşırmıştım ki!

Nejat'sa muayene için zaten benden müsaade istemişti. Kocamın ricasına hemen, "Emredersiniz!" diye cevap ver-di.

Ben, "Peki, eve gidince düşünürüz," diyerek konuyu kapattım.

Mediha bu bahar sabahında çok neşeli ve mutluydu.

Bana, "Ne güzel, ne güzel yerler. Kirazlar olduğu zaman gelseydik, ne çok kiraz yerdik!" derken, bir yandan da kocasına bakışlar atıyordu. Nejat dudaklarını büktü ve omuzlarını silkti. Sonra gizlice bana bakarak, "Gördünüz mü? İşte, ben böyle bir kadının kocasıyım," demek ister gibi bir hal aldı.

Büyük ıhlamur ağaçlarının toplandığı küçük bir koru-nun serin gölgesiğinde ağır ağır yürüyorduk. Nejat beş altı adım geriden geliyor ve bizi inceliyordu. Mediha pek beğenilmeyecek bir kadın değildi. Tombul yanakları, ince kaşları, birbirine yakın mavi gözleri ve sarı saçlarıyla ilk bakışta hoş görünüyordu. Fakat Nejat gibi ince ruhlu, hassas bir erkeği tatmin edecek meziyetlerden mahrumdu.

Kocasını çok seviyordu, eminim. Yalnız onun hislerine, gizli emellerine karşı derin bir uykunun ağırlığı içinde göz-lerini kapatmıştı. Hiçbir vakit kalbine, ruhuna girememiş, ancak hayatta ona bir yoldaş olmuştu, işte o kadar.

İçeri girdikten sonra Nejat'la kocam, taraçadaki şez-longlara uzandılar. Mediha ise odasına çekildi. Yarım saat sonra salona geldiği zaman hakikaten hoş bir kadın olmuştu. Yıkanmış, taranmış, arkasına çok zarif, açık pembe bir rob giymişti. İkimiz de piyanonun karşısındaki büyük ay-nanın önüne oturduk. Gözüm yansımamıza ilişti. Tuhaf bir hissin etkisi altında onu ve kendimi seyrettim. Biri bahar kadar renkli, acı duymamış, solmamış... Öbürüyse daha

yirmi iki yaşında, umudu kırılmış, hayata küsmüş, dertli bir kadın. Bir sonbahar çiçeği gibi renksiz, kokusuz ve solmaya hazır...

Mediha yerinden kalkıp taraçada oturan kocasının yanına gitti.

O sırada Sait Bey de bana seslendi: "Fikret, neredesin? Gelsene!"

Kocama doğru gittim, o da ellerimi tutarak beni yanına oturttu. Şefkat ve sevgiyle yüzüme bakarken, Nejat sapsarı olmuştu.

Sait Bey gülerek, "Çocuklar, çok görmeyin. İşte, elli beş yaşından sonra âşık olduk. Bilmezsiniz onu ne kadar sevirim. Onda ne derin bir kuvvet var ki, beni bu yaştan sonra bu kadar şiddetle kendine bağladı. Onun saadeti için elimden her geleni yapmak, benim en büyük zevkimdir," dedi.

Nejat duydukları karşısında dudaklarını ısıırıyor, yine de kocamı onaylamak için başını sallıyordu.

Mediha gülerek, "Aman yenge, buna bütün kadınlar gıpta eder. Baksanıza, dayımın kalbine nasıl hâkim olmuşsunuz!" dedi.

Güldüm.

Ey Allahım! Benim yaşımdaki bir kadının, elli beşini geçmiş bir erkek tarafından sevilmesini kıskanılmaya layık gören bu kadına ne cevap verecektim?

Öğle yemeğinden sonra piyanonun önünde oturdum. Alaturka makamlar üzerinde dolaşmak istiyordum biraz. Karcıgardan kısa bir taksim yaptım. Mediha bazı ufak tefek türküler çalmamı rica etti ve *Evlerinin Önü İğde, İğdenin Dalları Yerde* türküsünü çok sevdiğini söyledi. Ben o türküyü bilmediğimi söylerken, Nejat da karısının bu zevksizliği karşısında sıkıldığını belli eden bir tavırla hızlı hızlı solu-yordu.

Ona dönerek, "Makamlardan hangisini seversiniz?" diye sordum.

Derin derin yüzüme baktı.

"Hüseyniyi," dedi. Arzularımızı, sevgilerimizi birleştire-

ren bağın sonsuz kuvvetine o dakikada o kadar inandım ki! Çünkü ben de o makamı çok severim.

O da bana, "Ya siz?" dedi.

"Ben de hüseyniyi severim," deyişim üzerine sessizce önüne baktı. Tekrar piyanoya döndüm. Onun sessizliğine bir cevap olarak, *Bilmem ki Safa, Neşe Bu Ömrün Neresinde, Şad Olsa Gönül Bari Biraz Son Nefesinde* şarkısını çalmaya başladım.

Bu parça bir eziyetti. Hayatımın, zavallı aşkımın hazine bir ifadesi, ruhumun son temennisiydi. İstiyordum ki, ölürken de onu yanımda göreyim. Bu benim son arzum, son emelim, son saadetim olacaktı. Fakat nerede? Ne kadar uzakta?

Nejat sakın ve dalgın bir halde dinliyordu. Ne istediğimi, ne düşündüğümü acaba anlıyor muydu?

Karcığardan hüseyniye geçtim. Tuşlarda ruhumdan yansıyan bir feryat vardı. Piyanodan kalktığım zaman pek yorgundum. Nejat derin bir uykudan uyanır gibi başını kaldırdı ve bana teşekkür etti. Artık onların yanından kaçmak, canımı odama atmak istiyordum.

Kocam da misafirleri öğle istirahatına bırakmak gerektiğini düşünüyordu.

"Doktor, biraz uyku lazım. Köy hayatı böyledir. Şehrin yorgunluklarını burada gidermek gerekir."

Odamda kendimi kanepenin üzerine attım. Halen sabahleyin Nejat'la geçirdiğimiz dakikaların sarhoşluğu altındaydım. Kalbimin üzerine taktığım beyaz gülleri öptüm ve ayağa kalktım. Bunlar beş dakikalık bir mutluluğun aziz hatıralarıydı. Benim sakın hayatım temelinden sarsılmıştı artık. Nejat'tan tekrar ayrılmanın acısına tahammül edebilecek miydim acaba?

Odaya giren hizmetçi, rüzgâr alan tarafın camlarını kapattı. Ona misafirleri sordum.

"Doktor taraçada oturuyor, ailesi de uyuyor," dedi.

"Pekâlâ."

"Siz de uyuyacak mısınız?"

"Hayır. Bu sabah Nedret'le hiç meşgul olamadım. Şimdi onun yanına gideceğim."

Fatma yavaşça kapıyı çekerek gitti. Biraz uyumak için yatağa uzandım, uyuyamadım. Bir kitap aldım, yapraklarını çevirdim, fakat bir türlü okuyamıyordum. Kalktım, yüzümü soğuk su ile yıkadım. Biraz saçlarımla meşgul olmak istedim, fakat kollarımda derman kalmamıştı. Sabahtan beri görmediğim minik kızım Nedret'in yanına gitmek üzere kapıya doğru yürürken, kocam içeri girdi. Bana her zamanki gibi şefkatle baktıktan sonra, "Fikret! Seni rahatsız edeceğiz ama bizi herhalde affedersin, değil mi? Doktor da kapının önünde, müsaadeni istiyor," dedi.

"Buyursunlar," diyebildim.

Nejat ağır adımlarla içeri girdi. Rengim soluvermişti. Kocam yüzüme bakarak hayretle, "Niçin titriyorsun? Korkuyor musun yavrum?" diye sordu. Bir yandan da yüzümü ve saçlarımla okşamaya başladı.

Zavallı adam! Seni aldatan bu kadın kahrolmaya ne kadar layıktır! O dakika kocama her şeyi anlatma ihtiyacıyla yanıp tutuşuyordum. Onunsa hiçbir şeyden haberi yoktu. "Sen benim için çok kıymetli bir varlıksın. Senin için her fedakârlığa hazırım." diyordu.

Üzüntümden bayılacak hale gelmiştim. Başımı omzuna dayadım. Kendimi tutamıyordum. İri gözyaşları yanaklarımdan üzerine dökülüyordu. Kocama kendimden çok acıyordum. O da şaşırmış bir halde, "Niçin ağlıyorsun Fikret? Bu yaşları dökmene sebep nedir?" diye sorup duruyordu.

Nejat bana doğru bir iki adım yaklaştı ve yüzüme baktı.

Yavaş bir sesle, "Buhran," dedi. "Eğer ağlamasaydı, bayılma imkânı vardı. Bırakınız ağlasın."

Ah, ben bu zaafı onların yanında neden gösterdim? Şimdi ne kadar utanıyorum!

O anda ne söyleyeceğimi şaşırmıştım. Bunu ancak yine sabırlımla tamir edebileceğimi düşündüm. Her şeyden, hatta kendimden bile iğreniyordum. Artık bu gereksiz yorgunluktan, bu faydasız didişmeden bıkmıştım. Gözlerimden akan yaşlar, ruhumda yanan ateşle kurumuştu. Ayağa kalktım. Nejat'a bir sandalye gösterdim. Kendim de karşısına geçtim oturdum. Tam bir doktorla hasta vaziyeti almıştık. Bana sordu:

"Ara sıra başınız dönüyor mu? Sol kolunuzda bir uyuşukluk hissediyor musunuz? Nefesinizde darlık var mı? Geceleri sıkılıyor musunuz?"

Şu değersiz hayata bu kadar önem verdiklerini görmek, uzun uzun sorulara cevap vermek bana pek ağır geliyordu. Lakin ne çare... Kocamı tatmin etmek için bunlara katlanmam gerekiyordu. Zavalılık, bir iki dakika sonra beni ölüme götüren derdi öğrenmekle acı bir hakikate vakıf olacaktı.

Nejat ayağa kalktı ve bana, "Müsaade eder misiniz?" dedi.

Başını göğsümün üstüne dayadı. Bu temas bütün vücudumu kıvılcım yağmuru altında yaktı. Kocam endişeyle Nejat'ın gözlerine bakıyordu. Doktor nihayet başını göğsümün üzerinden kaldırıp da sandalyesine oturduğu zaman yüzü karmakarışık.

Kocam inler gibi, "Doktor?" dedi.

Nejat biraz asabi bir sesle, "Bir şeyi yok, emin olunuz," diye cevap verebildi. Başka bir laf etmedi. Çok ciddi bir hal almıştı. Odanın içine derin bir sessizlik çöktü.

Kocama, "Merak edilecek bir şey yok. Yalnız buranın havası çok serttir. Kuytu ve lodosa karşı bir yerde bulunması, sağlığı için daha uygun olur," dedi.

Kocam söze atıldı.

"Hemen İstanbul'a gideriz. Ne engel var? Zaten ben her zaman bunu öneriyordum."

Nejat devam etti.

"İkinci tavsiyem de, kendisini kesinlikle üzmeyeceksi-

niz, yormayacaksınız. Heyecandan, sıkıntıdan uzak yaşamın çarelerini bulacaksınız.”

Bu sözler üzerine Nejat’ın yüzüne öyle baktım ki, “Bana bunları söyleyen siz misiniz? Bütün bu yasakladığın şeylere sebep siz değil misiniz?” demek istediğimi tamamıyla anladı. O da derin ve kederli bakışlarıyla, “Benim bir günahım yok. Ben de sizin gibi derdine deva bulamayan bir zavallıyım,” demek ister gibiydi.

Evet, tüm dertlerim ondan kaynaklanıyordu. Çektiğim her eziyete o sebep oluyordu, fakat bunların benim için doyulmayacak bir zevki de vardı.

Vaziyetten, kocamla Nejat’ın yalnız kalmak istediklerini anlamıştım. Bir iş bahane ederek dışarı çıktım. Fakat, kimseyi gizlice dinleme alışkanlığım olmadığı halde, bilmem nasıl bir hisle onları dinlemek istedim. İçerde yavaşça konuşuyorlardı. Bir ara Sait Bey’in, “Onu kurtarınız, doktor! Onu kurtarınız!” diye, ağlar gibi bir sesle yalvardığını duydum.

Nejat, “Onu heyecan ve üzüntüden uzak tutmak gerek. Çok hassas olduğunu görüyorum,” diyordu. Bundan fazlasını duymak istemedim. Zaten derdimin ne olduğunu bilmiyor muydum sanki?

Doğru kızımın odasına gittim. Henüz uyanmış bebeğimi kucağıma aldım. Ölümüne mahkûm annesinin yüzüne tatlı gülüşlerle bakarken onu öptüm, öptüm...

Salona girdiğim zaman Nejat ve Mediha, kocamla beraber oturuyordu. O esnada içimde sebebini anlayamadığım, tuhaf bir neşe vardı. Gülmek, konuşmak, eğlenmek istiyordum. O kadar ki, umumi karakterim göz önüne getirilecek olursa, bu halime biraz da taşkınlık denebilirdi. Kim bilir?

Kocam, sıhhatimin iyi olduğunu işittiğimden ötürü neşelendiğimi zannediordu. Benim gerçekleri bilmediğim kanaatindeydi. Çaresiz adam...

Nejat’a baktım, o da kocamdan daha rahat görünme gayretindeydi. Bense onlara dikkat etmiyor gibiydim.

Mediha ve çocuklara gelince, onlar çok neşeliydi. Ne iyi...

Yukarı çıktım, güzel ve beyaz bir ipekli elbise giydim. Tekrar salona geldim. Misafirlere, "Köyleri gezmeye gideyim. Sizi burada hapsedmek doğru değil. Vakit geçirmiş olunuz," dedim.

Çocuklar sevindiler. Nihal'i kucağıma alarak öptüm. Ne sevimli ve şirin bir kızdı! Neşesinden ellerini çırpıyordu.

Hizmetçiye arabanın hazırlanmasını söyledim.

Bu arada Sait Bey rahatsız olduğunu söyleyerek bizimle gelemeyeceğini bildirdi. Asıl rahatsız kim, işte o gizleniyordu. Dayısının gelemeyecek oluşuna Mediha'nın canı sıkılmıştı.

"Canım dayım, neyin var sanki? Gelseniz ne iyi olur."

"Siz bana bakmayın, gezin, eğlenin."

Araba kapının önüne yanaşmıştı. Nejat, Mediha, çocuklar ve ben, hep beraber içeri doluştuk. Kocam bizi balkondan uğurluyordu. Çiftliğin büyük bahçe kapısından çıkıp, koruya doğru giden yokuşun aşağısındaki düz şoseye indik. Yol kenarındaki üç beş büyük ıhlamur ağacının yeşil yaprakları dalgalanıyor, birkaç çam ağacından meydana gelen küçük korular koyu yeşil kümeler halinde yer yer göze çarpıyordu. Tabiatın bu güzellikleri arasında uzaktaki kerpiç sıvalı köy evleri seçiliyordu.

İşte bir korunun ve değirmenin yanından geçiyorduk. Taşlardan dökülen suların coşkun çağlıtı, değirmenin ağır ve hazin sesiyle birleşerek yankılar yapıyordu.

Mediha sordu:

"Köylüleri sever misiniz, yenge?"

"Evet. Onlar iyi insanlardır. Saf, doğru ve temiz kalplidirler. Bu civarda ne kadar köy varsa bütün kadınları ve çocukları beni severler. Onlar bana 'Çamlı Çiftliğin Geline' derler. Ben de onları çok severim. Onlarla oturur, konuşurum. Şu gördüğünüz damların altında ne taze gelinler, ne nişanlı kızlar, ne ihtiyar nineler vardır."

"Doğru mu söylüyorsunuz? Onlardan sıkılmaz mısınız?"

"Neden sıkılayım?"

"Tuhaf, ben böyle kimselerden hiç hoşlanmam."

"Olabilir. Herkesin doğası bir değıl."

Araba şimdi ekin tarlaları arasında, enli bir yoldan ilerliyor, büyük bir dağıın eteğıne sığınmış olan küçük bir köye yaklaşıyordu.

Nejat dalgın ve sakindi. Karısı ona iyice baktıktan sonra, şikâyet eder bir sesle, "Nejat, ne bu suratın? Allah aşkına, ne oluyor? Haline bir baksana! Yüreğıme büsbütün kasvet iniyor," dedi.

Nejat birden toplandı.

"Ne söyleyeyim? Bak, her yer ne kadar güzel. Etrafı seyreliyor ve sizi dinliyorum. Bu bir kabahat mi canım?"

"Ne bileyim. Dayımla sana bir şeyler oldu sanki!"

"Sana öyle geliyor. Bu güzellikler beni o kadar mest etti ki, bütün hayatım şurada geçse diye düşünüyorum."

Mediha birdenbire, "Aa, şaşırdın mı sen kuzum? Allah esirgesin!" diye bağırdı. Bunu duyunca güldüm.

"Buradan hoşlanmadınız galiba," dedim.

"Ben yalnızlığı sevmem de... Size şaşıyorum. Burada nasıl vakit geçiriyorsunuz, nasıl yaşıyorsunuz, bilmem. Ben burada kalsam, mutlaka tımarhanelik olurum."

"Ben bilâkis buradan bir yere ayrılmak istemem."

Mediha omuzlarını silkerek kahkaha ile güldü.

"Hatta," dedim, "Doktordan da ayrıca rica edeceğim!"

Nejat yüzüme baktı, bir şey anlamamıştı.

"Biraz evvel Sait Bey'e, bana iyi geleceğini düşündüğünüz için İstanbul'a taşınmamızı tavsiye ediyordunuz..."

"Evet?"

"Beni bu sakın hayattan ayıracak ve birtakım külfetlere katlanmak zorunda bırakacak bu fikirden onu caydırmak sizin elinizde."

"Fakat buranın sert havası bilhassa kışın sizi çok rahatsız eder, bunu düşünmeniz lazım."

"Ne de olsa buradan ayrılmak istemiyorum."

"Hayatınız için ayrılmanız gerekiyor."

“Hâlbuki ben orada hiç de iyi olmayacağımı biliyorum.”

Nejat başını salladı.

“Arzularınızı birer emir olarak kabul eder ve hazla gerçekleştirmeye çalışırım. Yalnız bu teklifinizi sağlığınıza zararlı gördüğüm için Sait Bey’e iletmeyeceğim.”

Mediha söze karıştı:

“Kardeş, siz de çok tuhafsınız. Mademki hastalığınızın geçmesi için İstanbul’a gelmeniz gerekiyor, iyi ya işte, orada gezer, eğlenir, hoşça vakit geçirirsiniz. Dayımın halini görmediniz mi? Ufak bir rahatsızlığınızı duyar duymaz ne kadar kederlendi. Ona da yazıktır, sizi o kadar seviyor ki...”

“Evet. Sevginin bu tarzı, insana azap vermekten başka bir şey değil. Keşke hayatımla bu kadar meşgul olmasa da, beni kendi halime bıraksa. Onu üzmemek ve mutsuz görmemek için her şeye katlanmak mecburiyeti karşısında kalmazdım o zaman. Ben burada yaşamak ve ölmek istiyorum. Zaten ne kadar ömrüm kaldı ki?”

Nejat, karısının yanında daha fazla bir şey söyleyemeyeceğini anlatan bir ifadeyle yüzüne baktı.

Mediha, “O nasıl söz? Allah saklasın canım! Ne kadar gençsin, yazık değil mi?” diye söyleniyordu.

Artık köye yaklaşmıştık. Uzaktan arabayı gören çocuklar bize doğru koşuyorlardı. Biraz sonra şirin köylü kızlarıyla temiz bakışlı, saf kadınlar da etrafımızı sarmışlardı.

İçlerinden yaşlı bir kadın, “Buyurunuz benim paşa hanımım. Köyümüze hoş geldiniz,” dedi.

Mediha, “Aa, o nasıl tabir?” diyerek kahkahalar attı.

Zavallı bir köylü kadını ile eğlenen bu duygusuz kadına ne diyebilirdim?

Arabadan indik. Yeşil bir çayırın eteğinde akan berrak bir derenin kenarına doğru yürüdük. Söğüt dalları, yeşil birer yelpaze gibi sulara eğilmişti. Kenardaki ufak bir değirmen, dağdan inen hırçın ve telaşlı suyu alıyor, fakat hiç istifini bozmadan yine yavaş yavaş dönüyordu.

Güneş karşıdaki büyük dağın dumanlı tepesinde batar-ken biz de çiftliğe geri geldik.

Kocamı taraçanın önünde bizi bekler bulduk. Bu gece onu meşgul etmek, hüznlerini unutturacak ne varsa yapmak istiyordum.

Koluna girdim.

"Biraz gezelim," dedim.

O, hayretle karışık bir sevinçle yüzüme baktıktan sonra, "Yorulmaz mısın?" dedi.

"Hayır, hayır. O kadar iyiyim ki, saatlerce yürüsem keskinlikle yorulmayacağım."

"Bu sözlerin beni ne kadar sevindiriyor bilsen!"

"Benim de arzu ettiğim bu değil mi? Sizi biraz kederli görmek bana büyük azap veriyor. Bilhassa bunun için de emin olunuz, sıhhatime çok dikkat edeceğim."

"Melek kadın!"

Bir damla yaş yanaklarım üzerine yuvarlandı, başımı öte yana çevirdim. Kalbim, kızgın bir burğu ile oyulur gibi sızlıyordu. Gözyaşlarım gittikçe artan karanlığın siyah elleri altında kayboluyordu.

Kocamdan ayrıldıktan sonra odama çıktım. O gece sofraya tuvaletli inmek istiyordum. Arkama beyaz ipekli bir rob giydim, boynuma inci gerdanlığımı taktım. Aynanın önünde epeyce meşgul olmuştum. Salona indiğim zaman herkes hayret ve takdirle bana baktı.

Kocam ayağa kalkarak, "Çocuklar!" dedi, "Fikret'in böyle beyaz elbisesiyle melekler gibi buraya gelişi, bana gelin olduğu mutlu geceyi hatırlattı. Ben dünyanın en mesut erkeğiyim!"

Nejat bana bakmaktan çekinerek gözlerini yere çevirmişti. Biraz sinirli olduğu yüzünden hissediliyordu. Sofraya oturduğumuz zaman iştahsızlığını da fark ettim. Sinirliliği herhalde bir kıskançlık neticesi olacaktı.

Yemekten sonra piyanonun başına geçerek, "Size Toska'nın bir duasını çalayım," dedim.

Nejat'la gözlerimiz birleşti. Ona, Erenköy'deki evde ilk hasta olduğum zamanları hatırlatmak istiyordum.

Yavaşça, "Yorulmaz mısınız?" dedi.

Çalmaya başladım. Gözlerimin önünde büyük bir oda, pencerelerinden mor leylaklar belirliyordu. Beyaz bir yatak, siyah elbiseli bir adam, köşede bir piyano... Ah, ben burasını ne kadar severdim! Ninemle Suat... Beni seven bu iki kıymetli insan... Bu gece onları da ne çok özledim, Allahım!

Çiftlik, 13 Nisan

Heyecanlarım geçici bir sessizlik devresinde. Nejat gidelik iki gün oluyor. Mediha ile bu sessiz ve تنها yerde baş başa kaldık. Genç kadının kocasına karşı biraz kırgın olduğunu hissediyordum. Yalnızlık canını sıkıyor, kocasının bir an evvel gelmesini bekliyor. Onu oyalamak, eğlendirmek için ne yapacağımı şaşırdım. Neşeli sözler bulmaya gayret ediyor ve şuh kahkahalarla etrafında dolaşıyorum.

Kocam bu halimden çok memnun. Şimdiye kadar beni hiç böyle görmediğini söylüyor. Bu gösterişlerimin, bu yalancı hareketlerimin beni ne kadar yorduğunu bilse...

Artık misafirlerimizin bir an evvel gitmelerini istiyorum. Nejat bazen kendisini idare edemeyecek duruma düşüyordu. Gizli bir bakışın, en küçük bir hareketin feci bir sona varabileceğini düşündükçe tüylerim ürperiyordu.

Dün Mediha ile bahçede, çamın altında oturuyorduk. Bazen dalgın, bazen kararsız ve mantıksız hareketlerinden bir sıkıntısı olduğu anlaşıyordu. Onu oyalamak istedimse de faydası olmadı.

Nihayet, "Sizi biraz üzüntülü görüyorum ve endişeli olduğunuzu hissediyorum," dedim. Sanki benden bu soruyu bekliyormuş gibi, "Evet., Nejat'ı düşünüyorum. Yolların bozukluğu, sonra köyde geçireceği iki günün zahmeti onu hasta eder diye korkuyorum," dedi hemen.

"Üzülmeyiniz, yollar muntazam olduğu gibi, köylülerimiz de çok iyi insanlardır. Misafirlerini rahat ettirmek için her fedakârlığı yaparlar. Zaten çok kalacak değil ki, belki de yarın gelir."

"Ah, keşke gelse."

Birkaç dakika sessizlik oldu.

"Bilseniz ben onu ne kadar severim. Eğer aşk denilen his buysa, ben bunu tamamıyla kocama karşı duymuşumdur."

"Elbet. Bir kadının kocasını sevmesi gibi bahtiyarlık var mıdır? Kocasını seven kadın birçok üzüntü ve zorlukla karşılaşsa bile, bunları yine o kuvvet sayesinde yener. Ben bu fikirdeyim, bilmem sizce de doğru mudur?"

"Doğru, hem de çok doğru."

Mediha bir şeyler düşünür gibi bir iki dakika sustu. Sonra birdenbire sordu:

"Hiç aşk acısı çektiniz mi, yenge?"

Beni bir ateş bastı. Acaba bu kadın bana bunu niçin soruyordu?

Hemen, "Hayır!" dedim.

"Dayımı çok sever misiniz?"

"Sevmemiş olsam, kendisiyle yaşamaya katlanır mıydım?"

"Fakat çok gençsiniz de..."

Bu kadının damdan düşercesine sorduğu sorular beni sinirlendirmeye başlamıştı. Zaten kendimi güç tutuyordum. Daha cevap vermedim. Omuzlarımı silkerek başımı çevirdim.

O hâlâ konuşuyordu.

"Biliyor musunuz, doktor karısı olmak ne kadar güç!"

"Tecrübe etmedim tabii, bilemiyorum."

"Eğer Nejat'ın beni sevdiğinden emin olmasam çok üzülürdüm. Fakat bilirim ki kocamın kalbi tamamıyla benimdir. Yalnız iki sene kadardır sinirsel bir hastalık geçiriyor. İçinde bir sıkıntı var, hiçbir şeyle meşgul olamıyor."

Yanakları ateş gibi kızarmış, gözleri bir noktaya dalmıştı. Sonra biraz toplanarak, "Bilseniz," dedi, "saadetimi kıskanan ne kadar çok kadın var. Bunlar kocama rahat vermiyorlar."

Allahım, bu sözlerle ne demek istiyordu bu kadın? Biraz durup düşündükten sonra, "Her gün muayenehaneye

bin bir çeşit kadın gelip gidiyor. Hepsi de kocamı baştan çıkarmaya uğraşıyorlar. Nejat'ın beni hiçbiriyle ilgilenmeyecek kadar şiddetle sevdiğini onlara anlatmak mümkün değil ki..." dedi.

Mediha'nın çenesi gevşemiş, bir makine gibi işlemek istiyordu. Bense konuyla ilgisiz görünmeye gayret ediyor, tüm bunları dinleme mecburiyeti altında eziliyordum.

"Herhalde mümkün değil. Fakat siz bunları nereden işitiyorsunuz?" dedim.

"Ben her şeyi işitirim ama pek aldırmam, yoksa... Size tuhaf bir olay anlatayım da gülünüz. Doktorun muayenehanesindeki hizmetçi Lora, senelerden beri benim yanımda hizmet görmüş bir kadındır. Nejat bunu yanına aldı. Gündüzleri muayenehanede çalışır, geceleri eve gelir. İşte ben her şeyi ondan öğrenirim. Bilmem ne kadar zaman evvel, herhalde iki sene kadar oluyor, hastalardan güzelce bir kız, her zaman ablasıyla gelir, saatlerce doktorun yanında kalarmış. O zaman Nejat bu züppe kıza fazla iltifat mı göstermiş, ne olmuş bilmem. Zavallı kız bundan cesaret alarak benim üzerime kocama varmaya kalkmış. Hâlbuki kocamdan yüz bulabilmesi mümkün müydü? Tabii ret cevabı alınca oradan bir ayrılmış ki, merdivenlerden inerken artık kendini zapt edemeyerek ağlaya ağlaya bayılacak hale geldiğini Lora görmüş. Kızın haline acımış da koluna girip bir otomobile bindirerek onu göndermiş. Yukarı çıktığı zaman doktoru da pek düşünceli görmüş. Tabii değil mi ya? Bir hastası olduğu için elbet ona biraz acıdır. Bunu işittiğim zaman, benim ve çocuklarımla saadetini çalmak isteyen o aşüfte kızın bütün ümitleri yıkılıp da geri dönüşüne öyle güldüm ki!"

Dinlediğim şu sözlere bakın! Bu kadının züppe, aşüfte dediği zavallı ben, şimdi karşısında bulunuyordum. Lora denin hizmetçi iyi ki hadiseyi böyle yanlış anlamış ve anlatmış. Çünkü böylelikle bu mesele Mediha'nın gözünde bu kadarla kapanmış.

Yine de bütün vücudumu soğuk bir ter kaplamıştı. Halimi belli etmemek için gösterdiğim metanet ve kuvvete kendim de hayret ettim.

Mediha eğer aşkımı ve saadetimi onunla çocukları uğruna feda ettiğimi bilse, bilmeyerek bana aşüfte dediği için kalbi sızlar mıydı acaba?

Bu hasta kadın, kocasını ona bıraktı, esas fedakârlığı yaparak bu تنها yerlere çekildi. Bilmiyor ki, ufak bir zaafım, tek bir sözümle bütün saadeti altüst olabilirdi.

Fakat bunları nereden bilecek ki? Varsın bilmesin, onun da hakkı var.

Çiftlik, 15 Nisan

Dün akşam Nejat geldi. Mediha sevinç içinde kocasını karşılarken, ben taraçadan bakıyordum. Karısı gidiş gelişin nasıl olduğunu, yollarda rahatsız olup olmadığını soruyor, Nejat'ın yorgun ve mahzun bir halde baştan savma cevaplar verdiği anlaşılıyordu. Nejat'a çok acıyordum.

Yemekten sonra salonda toplandık. Mediha yol hazırlığı yapıyordu. Nejat bundan dolayı çok üzgündü. Fakat üzüntüsünün sebebini benden başka kimse anlayamazdı.

O, köyde geçirdiği iki günü biraz anlattıktan sonra, konu bizim İstanbul'a gitmemize döndü. Kocam, Ada'daki köşkün bir an evvel düzene sokulmasını istiyordu. Bana dönerek, "Gider bakarsız, beğendiğin takdirde kışı orada geçiririz. İstemezsen çiftliğe döneriz," dedi.

Nejat da kışı orada geçirmenin sağlığını üzerinde çok iyi tesirleri olacağını ilave etti.

Artık bu ekseriyet karşısında ben ne diyebilirdim? Sessiz kalmam ve kadere teslim olup onun beni sürüklediği tarafa doğru gitmem gerekiyor.

Büyükada, 20 Haziran

Gök bulutlu, denizde biraz dalga var.

Bir saat evvel yağan yağmur ortalığa bir tazelik ve sevinlik verdi. Çamların kokusu odamın içine kadar giriyor,

yağmurdan sonra yapraklar daha yeşil, çiçekler daha renkli görünüyor. Karşıda, Heybeli'nin üzerine tül gibi ince, mavi bir sis iniyor. Daha arkada, sisler arasında göklere uzayan minareleriyle İstanbul'un silueti fark ediliyor. İleride beyaz bir kotra dalgalar üzerinde sallanıyor. Gözlerim hasretle denize dalıyor. Memleketimin bu güzel denizini ne kadar özlemiş olduğumu şimdi anlıyorum.

Nejat bizi Pendik'te karşıladı. Gözlerinde sevinç ve muhabbet ışıǵı titriyordu. Bense çok ciddi ve ağırdım. Netice- nin çok tehlikeli olacağını düşündüğüm için ona ümit vermek istemiyordum. Bu halimden ötürü hayret ve ümitsizlik içinde kaldı. Ada'ya kadar bizimle geldi ama ona Mediha ile çocukları sormaktan başka bir şey söylemedim.

Nejat gittikten sonra, "Onları buraya davet etmedik," dedi Sait Bey.

"İsterlerse gelebilirler," cevabını verdim. Buranın resmiyeti, süsü beni sıkıyor, yoruyordu.

Ah, o yüksek, yeşil dağların arasında uyuyan çiftlik! O tenha, o ıssız ormanlar! Ben orada aşkımin en heyecanlı ve acılı dakikalarını yaşadım. Çiftliğe dönmek için her türlü ısrarlarıma rağmen, kocamı razı edemedim.

Büyükada, 28 Haziran

İki gece büyükannemde kaldıktan sonra Ada'ya döndüm. Beni görünce çok sevindiler. Zavallı nineciğim, ne kadar ihtiyarlamış... İkimiz bir odaya çekildiğimiz zaman, Suat'a kocamın karşısında Nejat'ı önceden tanıımıyormuş gibi görüldüğümü söyledim. Suat bu durumdan ötürü endişe duymaya başladı.

Hakikaten, niçin böyle yaptım? Buna şimdi pişmanım. Fakat çare yok, mademki bir defa öyle söyledim, bundan sonra tamiri mümkün değil.

Suat'ın üzüntü ve endişesini gidermek için, "Korkma! Kocamın benim üzerimdeki hakkına daima saygılı ve sadık kalacağım. Ölürüm, fakat aşkım beni zaafa sürükleyemez, bundan emin ol. Ne kadar kaçtımsa talih yine onu karşıma çıkardı. Ne olursa olsun, iradem kuvvetinden kaybetmeyecektir," dedim.

O gece ağlaştık, dertleştik. Tıpkı Erenköy'deki o gece yaptığım gibi, başımı onun göğsüne dayadım. Saçlarımı okşadı, bana teselli ve kuvvet verecek sözler söyledi. Canım, güzel kardeşim, çektiklerimi senden başka bilen yok.

Büyükada, Temmuz

Nejat artık gelmiyor. İhtimal bana dargın. Geçen gün Mediha çocuklarıyla geldi. İki saatlik resmi bir ziyaretten sonra bizi de kendi evlerine davet ederek ayrıldı. Ziyaretlerini iade için biraz ağır davranmak istiyordum. Mümkün olduğu kadar münasebeti seyrekleştirmek ve resmiyeti muhafaza etmek fikrindeydim. Belki bu tedbir selametimizi temin edebilirdi.

Hastalık durumuma gelince, acım olsa bile kocamdan saklıyorum. Zaten bugünlerde pek şikâyet edecek halim yok. Gecelerim oldukça rahat geçiyor. Kocama iyi olduğumu gösteriyor ve beni doktorların elinde oyuncak etmemesi için ağlayarak yalvarıyorum.

Kim bilir beni uzaktan görenler ne kadar mutlu zannederler. Elimde büyük bir servet, bütün arzularımı gerçekleştiren bir koca... Biraz yaşlı olması büyük bir kusur değil. Her şey emrime amade. Oysa içimde kanayan yarayı kimse fark etmiyor.

Senelerden beri boş kalan köşkün tamir edilmesiyle birlikte buraya gelişimin komşularda merak uyandırdığını işitince güldüm. Çiftlikten getirdiğimiz bir çift yağız atın çektiği güzel arabaya binerek Ada'da tura çıktığım gün, bu genç kadın da kim diye soranlar çok oldu. Kendi dertleriyle

sessiz sedasız kavrulan bir zavallı olduğumu kim bilebilirdi?

Bugün yine içimde bir hüznün vardı. Sait Bey sabah en erken vapurla İstanbul'a gittiği için yalnızdım. Kızım Nedret dadısının kucağında, karşıdaki bahçenin gölgeli yollarında gezerken gözüm hep ona takılıyordu.

Bir şey bekler gibiydim. Ne bekliyordum, ne istiyordum? Bilmem ki... Hava çok sıcaktı. Panjurları açtım. Deniz, bayıltıcı öğle güneşi altında serilmiş uyuyordu. Ada tamamen sessizliğe dalmıştı. Sabah gezintisinin verdiği yorgunluğu tatlı bir öğle uykusuyla geçirmek için herkes evine çekilmişti.

Kalktım, biraz saçlarımı düzelttim. Elime bir kitap alarak kanepeye uzandım. Dadısıyla Nedret de yanıma geldiler. Bir yandan kızımın tatlı yaygaralarını dinleyerek elimdeki kitabın sayfalarını çevirmeye başladım.

O sırada odaya giren hizmetçi, "Misafir geldi!" dedi.

"Kim?" diye sordum.

"Doktor," deyince, şiddetle sarsıldım. Heyecanımı yenmeye çalışarak, "Geliyorum, kendilerini salona al!" dedim.

"Zaten salonda bekliyorlar."

Aşağıya indiğim zaman Nejat'ı masanın önünde ayakta buldum. Rengi solgundu. Korkmuş gibi bakıyordu yüzüme.

"Bugün böyle birdenbire geldiğime darıldınız ya?" dedi.

"Hayır, neden darılayım. Buyurun oturalım."

Karşı karşıya koltuklara geçtik. İkimiz de titriyorduk. Heyecan dolu bir sessizlik oldu. Aklım fikrim altüst olmuştu. Konuşacak tek bir kelime bulamıyordum.

Söze yine o başladı.

"Sait Bey İstanbul'a mı gitti?"

"Evet."

Sağlığını tetkik eden bir tavırla yüzüme bakarak, "Nasılsınız? Havadan istifade ettiniz mi?" diye sordu.

"Teşekkür ederim, kendimi iyi hissediyorum."

İkimiz de önümüze bakıyorduk. Sessizlik yine başlamıştı. Onun karşısındayken söyleyeceklerimi unuttuyordum zaten. Elbisemin süsleriyle oynuyor, heyecandan nefesim kesilecek hale geliyordum.

Nejat birdenbire başını kaldırdı.

“Bilmem bugün buraya nasıl geldim? Kendimi vapurda bulduğum zaman hayrete düştüm. İrademi kullanamayacak hale mi geliyorum yoksa?”

“İnsan bazen böyle olur. Geçer, zararı yok.”

Nejat derin bir nefes aldı.

“Fikret,” dedi, “niçin bana karşı bu kadar resmi duruyorsunuz? Hayatımın en kıymetli anları, yanınızda geçen şu kısa dakikalardır. Onları da böyle zehirlerseniz, bu büyük bir günah olmaz mı?”

Yüzüne derin derin baktım. Cevap veremeyecek kadar büyük bir heyecan içindeydim. O, halimi bakışlarımdan anladığı için mi bilmem, “Beni affedin. Çektiğim üzüntü ve acılar beni böyle konuşmaya sevk ediyor. Ne yapayım...” dedi bana.

Kendimi toplamaya çalıştım.

“Hayır, Nejat, hayır! Burada bulunmanız beni en huzur verici, en teskin edici hülyalar içinde yaşıtıyor. Bu dakikaları dünyada hiçbir şeye değişmem. Fakat vazifem, beni size yakın olmaktan men ediyor. Kendimi bundan mahrum etmenin azabıyla yaşıyorum. Başka hiçbir çare yoktur.”

“Benim sizin kadar tahammülüm yoktur, Fikret. Ben hayatın bu dayanılmaz kayıt ve şartlarına isyan etmek istiyorum artık!”

“Bunu ikimiz de yapamayız. Mümkün olduğu kadar kendinizi oyalayınız! Beni görmemek için vesileler bulunuz. Bilmem size daha ne söyleyeyim, neler öğreteyim?”

“Biliyorum, hepsini biliyorum. Fakat hiçbirini yapmak elimden gelmiyor. Öyle zamanlarım oluyor ki, her şeyi göze alıyorum. Hiçbir şeyin bence hükmü kalmıyor. O zaman sizi görmek ihtiyacı bütün irademi eziyor. İşte o zaman kendimden korkuyorum, Fikret.”

“Hakkınız var. Benim de sizin gibi ağladığım, inlediğim ve isyan etmek istediğim zamanlar oluyor. Fakat gözümün önüne Sait Bey, Mediha ve çocuklarınız gelince derin bir üzüntü içinde boynumu büküyorum. Bazı hareketlerinizin bilhassa Mediha’da şüphe uyandıracığından korkuyorum.”

Nejat başını sallayarak, “Zaten böyle bedbaht yaşamama sebep hep o değil mi?” dedi.

“Öyle demeyiniz. O sizi çok seviyor, sevgisine hürmet etmeniz lazım.”

“Bilemezsiniz, Fikret. Evet, o beni sevdi. Fakat benim beklediğim emellerden pek uzak ve ayrı bir hisle sevdi. Evlendiğimiz günden bugüne, ben bu kadında aradığım şeylerin hiçbirini bulamadım. İsterdim ki o benim her şeyim olsun. İnce, nazik, görünmez ve anlatılmaz bazı isteklerimi anlasın. Ben kendisini uyandırmak istedikçe o ağır bir uykuya dalmakta... O itibarla karımın bu tarzdaki sevgisi bana azap ve sıkıntı vermekten başka bir şeye yaramadı.”

“Daha erken sayılabilir. Kısmen de olsa, onu incitmeden arzularınıza yaklaştırabilirsiniz hâlâ.”

“Buna imkân yok. Bu imkânsızlığa rağmen ben yine onu incitecek bir muamelede bulunmadım. O, karşısında her şeyden mahrum, bedbaht bir kocanın olduğun görmüyor. Yalnızca kendi rahatında. Benim ondan neler beklediğimi bir parça bile olsun anlamadı. İnanın bana, Fikret. Sizi gördüğüm günden sonra yaşamak zevkinin ne olduğunu anladım. Siz benim rüyalarımda dolaşan, hülyalarımda yaşayan birisiniz. Yıllarca aradığını nihayet bulan yorgun bir seyyah gibi artık gönlüm rahatlamıştı. Yanınızdan hiç ayrılmak istemiyordum. Hatırlar mısınız bilmem, ellerim ilk kez nabzınızı tutmak için uzandığı zaman öyle titriyordu ki bunu sizin hissetmenizden çok çekinmiştim. O anda, nasıl olduğunu bilemiyorum, gözlerimiz birleşmiş ve bu ilk bakışınız kalbimin en derin köşesine akıp giden bir ateş olmuştu. Ne mesut günlerdi onlar, Fikret! Bir leylak ağacının altında dalgın ve hülyalı halde oturduğunuz bahar sabahı-

nı hiç unutmam. Beni birdenbire görerek heyecanla ayağa kalktığınız zaman yüzünüz tatlı bir pembelikle örtülmüştü. Gözlerinizi benden kaçırmak isteyerek öne doğru baktığınız zaman uzun kirpikleriniz yanaklarınızı gölgelemişti. Ah, ben sizi bu halinizde saatlerce seyretmek için ne derin hasret duymuştum!”

“Geçen bu güzel günleri bana hatırlatmayınız, yalvarırım. Artık bunlar güzel bir rüya olmuştur.”

“İşte ben bugün, bu güzel hatıraları yâd etmekle teselli bulan bir bedbahtım. Sizden ayrı bulunduğum, ümitsiz yaşadığım, tahammül edilmez ıstıraplar içinde kıvrandığım vakitlerde hep bu hatıraları anmakla teselli buldum. Sizi çiftlikte ilk gördüğüm anda çıldırmadığıma hâlâ hayret ediyorum. Sizi orada evli bir kadın konumunda bulduğum zaman dakikalarca gözlerime inanamadım. Hem de bize ak-raba mevkiinde! Hatıra gelemeyecek bir tesadüftü bu. Ağır ve temkinli tavrınızla salona girip de tanışmıyormuşuz gibi hareket edişiniz beni ikaz etmiş oldu. İşte o zaman hayretimi, heyecanımı, sevincimi yenmeye ve sizin gibi sakin olmaya çalıştım. Karımla ve çocuklarımla meşgul olurken sizin neler çektiğinizi, ne derin ıstıraplar içinde ezildiğinizi görüyor, yüreğim parçalanıyor, ayaklarınıza kapanarak ağ-lamak ihtiyacıyla yanıyordum. Bunlar dışında sizi kocanız-dan kıskandığım zamanlar da oluyordu.”

Ben hayretle bağırdım:

“Kocamın benden ne kadar yaşlı olduğunu gördüğünüz halde!”

“Öyle değil, Fikret. Elde olmayan bir şey bu. Onun size olan çılgınca sevgisini, size sahip olmasını, ne bileyim, böyle birtakım şeyleri gördükçe, düşündükçe sinirleniyor, perişan oluyordum.”

“Nejat, Sait Bey’in benim için bir kocadan ziyade, şefkatli bir baba olduğunu düşünerek üzülmemeniz lazımdı. Ona sonsuz bir saygıdan başka bir şeyle bağlı değilim.”

Nejat sözlerimi reddeder gibi başını salladı.

“Artık ne dersiniz deyin. Bugün onun eriştiği saadete gıpta ediyorum dersem azdır, hatta onu kıskanıyorum bile.

Söyleyiniz! Ben size hep böyle uzak, böyle hasret mi yaşayacağım?"

"Bu öyle bir soru ki, sessizlikten başka hiçbir cevabım yok."

"Sessizlik... Her zamanki şey... Şu sonu gelmeyen hüznüme acımanız lazım, Fikret."

"Ne yapayım? Başka bir çare var mı? İkimize de düşen vazife, bu acıyı beraber çekmektir."

"Peki, bu ne zamana kadar devam edecek?"

"Nejat, yalvarırım size, artık bırakınız. Bu soruların cevabını vermek o kadar zor ki..."

"Beni öldürüyorsunuz, Fikret. Bu hayatın artık tahammül edilecek tarafı kalmıyor."

"Ben sizden daha acınacak vaziyetteyim. Fakat duruma hiç şikâyet etmeden tahammül ediyorum."

"Hiç olmazsa sizi böyle ara sıra görmem için bir zaman tayin etseniz? Bari bir müddet bu ümitle yaşayayım."

"Şimdilik bunun imkânı yok."

"Bu kadar zalim misiniz?"

"Bana zalim demeyiniz, Nejat. Kararıma ve tahammülüme sizden de saygı görmeyi beklerim."

Nejat başını elleri arasına almıştı. Yine hazin bir suskunluk başladı. Şimdi ikimiz de kalplerimizi dinliyorduk. O ağır ağır başını kaldırdı, kendi kendine söylenir gibi, "Şu bir saat rüya gibi geçti. Belki de hayatımın son bahtiyar günü bu," dedi. Sonra bana bakarak, "Böyle emrediyorsunuz, değil mi? Peki, size itaat edeceğim," diye ekledi.

"Emir değil, hepimizin selameti için bir tavsiye bu. Hatta fedakârlık. Bana acıyın, Nejat! Çok zor bir durumda olduğumu düşünün."

"Sizi böyle bedbaht ve perişan görmek, bana çok büyük bir azap veriyor. Sizi nasıl ve ne derece yüksek bir aşkla sevdiğimi mümkün değil tahmin edemezsiniz. Söyleyin, emredin! Nasıl istiyorsanız öyle yapacağım. Hatta sizi görmekten büsbütün mahrum yaşamamı isteseniz bile..."

"Hayır. Bu kadar ileri gidilmesini isteyecek kadar gad-

dar değilim. Aramızda akrabalık olduğuna göre ailece görüşmekte bir mahzur yoktur. Geçen günlerde ben sizin için Fikret'tim. Şimdiyse karınızın yengesi oluyorum. Talih, tesadüf bunu böyle istedi. Biz de böyle kabul edelim."

Dalgın dalgın yüzüne baktı.

"Bu pek insafla verilmiş bir karar olmasa gerek. Bununla beraber yine de kabul ediyorum. Yüksek aşkın ve yaşama zevkinin ne olduğunu bana siz gösterdiniz. Size karşı derin bir saygı duyuyorum. Söz veriyorum, ben de sizin gibi tahammüle kendimi alıştıracağım."

Nejat bu sözleri söyleyerek ayağa kalktı. Sesinde ağlamak isteyenlerin dolgunluğu vardı. İkimiz de odanın ortasına doğru yürüdük.

Birdenbire durdu ve yalvaran bir sesle, "Sizden son bir lütuf istiyorum! Bir kere gözlerinizi öpeyim! Bu, aşkımızın son bir hatırası olsun," dedi.

"Bunu size ancak vadedebilirim, Nejat," dedim.

Hayretle yüzüne bakarak, "Ne zaman?" dedi.

"Ölürken. Hatta dudaklarımı ilk ve son defa size uzatacağım. Bunu unutmayınız. Ben sizin yanınızda ölmek isterim, Nejat. Çektiğim kederlerin mükâfatı olarak bu saati bekliyorum. Bu benim son arzum, son emelim, son saadetimdir."

Hıçkırıklar arasında, "Siz öldükten sonra benim yaşayabileceğimi mi zannediyorsunuz?" dedi ve ağır ağır kapıya doğru yürüdü.

Bahçenin kumlu yollarında ayak seslerini işittim. Kendimi daha fazla tutamadım, başımı kanepenin yastıkları arasına koyarak ağladım.

Büyükada, 15 Temmuz

Dün ziyaret için Mediha'ya gitmiştim. Solgun ve yorgun bir yüzle beni karşıladı. Gözlerinde derin bir endişenin gölgeleri dolaşıyordu. Ne vardı? Ne olmuştu? Mediha gibi

kayıtsız bir kadını üzen derdin herhalde mühim olması lazımdı. İçimi bir korku sardı, kalbim hızla çarpmaya başladı.

İnce bir zevkle döşenmiş misafir salonuna girdiğimiz zaman, hizmetçi balkon kapılarını açtı. Duvarları saran beyaz yaseminlerin kokusu içeri doluverdi.

Nejat'ın çok şık ve zarif bir evi var. Kıymetli tablolarla ipekli halıların zengin bir dekor oluşturduğu bu yuvada büyük bir temizlik ve zarafet göze çarpıyor. Nejat'ın çok titiz, çok meraklı olduğunu, evde en ufak şeye bile dikkat ettiğini karısından işitmiştim. Hakikaten ruhundaki incelik, evin her köşesine yansımıştı.

Mediha konuşurken çok dalgın görünüyordu. Nihayet, derdini saklamaya alışmamış insanlarda görülen bir saflık ve sabırsızlıkla içini çekti.

"Kardeşim, şu durgun halimden sakın alınmayınız. Bugünlerde epeyce kederliyim de... Ömrümde bu kadar üzülmemiştim.

"Sebebini sorabilir miyim?"

"Nejat birkaç gündür şiddetli baş ağrılarından mustarip. Bugün de işi yüzünden sokağa çıkmak mecburiyetinde kaldı."

Sakin görünmeye gayret ederek, "Sıcakların etkisi olabilir, merak etmeyiniz," dedim.

Acı ve biraz da anlamlı gülüşle, "Belki," diye söylendi. Başını çevirdi, gözleri pencereden dışarı, uzaklara dalmışken, birkaç damla yaşın yanaklarına süzüldüğünü gördüm. Yerimden kalktım ve yanına oturdum.

"Çok üzgün görünüyorsunuz. Bu herhalde yalnızca doktor beyin rahatsızlığından ileri gelmiyor. Benim de ortak olabileceğim başka bir derdiniz varsa lütfen söyleyiniz."

Mediha yaşlı gözlerini yüzüme çevirdi. Şu son günlerde yüzünde beliren çizgiler birbirine karışmıştı.

"Ah, bilmezsiniz kardeşim! Saadetim temelinden sarsıldı. Ne bileyim, nasıl söyleyeyim? Kocam başka bir kadını seviyor."

Birden kanım beynime hücum etti, gözlerim karardı. Bu son cümle beni öyle sersemletti ki kendimi zor toplayabildim.

Yavaş bir sesle, "Belki aldanıyorsunuz, Nejat Bey'den bu hiç beklenmez," diyebildim. Mediha kanaatinin doğruluğunu gösterir bir şekilde başını salladı.

"Kesinlikle yanılmıyorum. Zaten onun halinde iki seneden beri bir değişiklik vardı. Düşünüyorum da, bunun sebebini şimdi anlıyorum. İç sıkıntıları, uykusuzluklar, lüzumsuz hırçınlıklar. Bütün bunların sebebi hep bir gönül meselesiymiş meğer. Bilseniz Nejat evvelce ne kadar neşeli bir insandı. Sonra ona bir şeyler oldu, artık benimle iki kelime bile konuşmak istemiyor."

Ben yine titreye titreye sordum:

"Buna hükme nereden vardınız?"

"Bakınız, anlatayım. Dün gece vaktinden evvel yazı odasına çekilmişti. Zaten çoktan beri, biraz önce de dediğim gibi, halinde bir anormallik vardı. Ben de uykuyu çok sevdiğim için yatak odama çekildim. Bilmem ne kadar sonra uyandığım zaman, saatin gece yarısını geçmiş olduğunu gördüm. Nejat daha yatağa gelmemişti. Merak ettim, yatağımdan kalktım, dışarı çıktım, yavaş yavaş yürüyüp kapı aralığından baktım. Nejat uyumuyordu, fakat çalışmıyordu da. Kollarını masaya dayamış, başını elleri arasına almış, önündeki iki kurumuş gül yaprağı ile küçük bir kâğıt parçasına bakıyordu. Gözlerinden akan yaşlar bu nesnelerin üzerine damlıyordu. Hayretimden donakalmıştım. Gözlerime inanamıyordum. Nejat ağlıyordu. Birkaç adım yürüdüm, başını çevirdi, beni görünce öyle şaşırdı ki... Hemen gül yapraklarını kitabın arasına soktu. Koştum, önündeki kâğıdı kaptım. Üzerinde şu satırlar yazılıydı:

6 Nisan, Saat 08:00

Mutlu bir dakikanın hatırası...

Nejat, gözyaşları arasında gülümsemeye çalışıyor, beni okşamak istiyordu. Bunun bir kadın meselesi olduğunu an-

ladım ve yanına oturarak, 'Bana her şeyi anlat,' dedim. Fazlasıyla heyecan içindeydi. Sinirleri adamakıllı bozulmuştu. Ellerimden tuttu ve beni okşayarak oyalamaya çalıştı.

Hâlbuki ben en hassas yerimden yaralanmıştım.

'Söyle Nejat, ne oldu? Niçin böyle ağlıyorsun? Gecenin bu vaktinde haline bir baksana...' dedim.

Şöyle cevap verdi bana:

'Çocukluk ediyorsun, Mediha. Bir iki sayfa roman okudum da... Başka bir şey yok.'

'Hayır, bu roman işi değil, muhakkak bir şey var,' dedim.

'Yok diyorum. Bunda bu derece ısrar edecek ne var? Haydi iki gözüm, git rahatına bak, ben de şimdi geliyorum.'

'O gül yaprakları neydi? Ver onları bana, parçalayacağım,' diye ısrar ettim.

'Böyle, sana yaraşmayan şeyleri yapacağını hiç ümit etmem. Hem beni hem de kendini üzüyorsun. İki tane kurumuş gül yaprağı nedir ki kıskanıyorsun? Bunlar geçen yazdan beri kitaplarımın arasında kalmıştı,' dedi.

Elimdeki kâğıdı göstererek, 'Peki... Şu tarihle hatıra sözü ne olacak?' diye sordum.

'Bu da öyle, önemsiz bir kâğıt parçası. Zannedersen çok eski bir hatıra defterimden kopmuş bir parça. Bu gibi önemsiz şeyler için kendini üzdüğüne yazık. Haydi yavrum, git yat diyorum.'

Nejat bunları söylerken, ben 6 Nisan'da nerede olduğumuzu düşünüyordum. O tarihte sizin çiftlikteydik. Çiftlik, Nejat ve bunlar... Birbiriyle hiçbir münasebetleri yok. Bu işi bir türlü halledemedim.

Gayriihtiyari, kendimi onun kolları arasına attım. İlk defa duyduğum bir üzüntüyle gözlerimden yaşlar dökülüyor ve 'Beni aldatıyorsun, Nejat!' diye yineliyordum.

O ise başımı okşuyor ve beni inandırmaya çalışıyordu. Beynime müthiş bir şüphe saplanmıştı. O gece sabaha kadar uyumadık. Bu kadın kimdir ve nerededir? Bunu bilmiyorum fakat mutlak öğreneceğim."

Aile içindeki şu vaziyet kalbimi parçalıyordu. Bir şey söylemiş olmak için, "Hükümlerinizde biraz ihtiyatlı bulunsanız daha iyi olmaz mı? Ağlamak mutlaka sevgiden olmaz, dünyada gözyaşı döktürecek bin bir sebep vardır," dedim

"Şimdiye kadar hissiyatım beni hiç aldatmadı, yenge."

Yenge dediği bu kadın, işte ona bütün hayatını zehir ediyor Ne acı, Allahım! Buna nasıl bir çare bulabilirim?

Aramızda kasvetli bir suskunluk oldu. Mediha'nın gözleri, balkonun açık kapısından bahçeye bakıyordu. Ben ne diyeyim, nasıl bir sözle bu kalbinden yaralanmış zavallıyı teselli edeyim diye düşünürken, "Ne yapayım? Nasıl hareket edeyim? Bana bir yol gösteriniz. Şimdiye kadar kocamı bu kadar sevdiğimi, bu derece kıskanacağımı hiç bilmezdim. O kadar ümitsiz ve harabım ki, tahmin edemezsiniz," dedi.

Başımda müthiş bir uğultu vardı. Ben yine derme çatma bir söz söylemeye hazırlanırken, "Siz yabancı değilsiniz. Canımdan ziyade sevdiğim dayımın karısı ve benim de yengemsiniz," diye devam etti. "Annemle babamı kaybettiğim zaman dayım bana kollarını açmış, onların yokluğunda yaşadığım acıyı bana o unutturmaya çalışmıştı. Ona büyük hürmet ve minnet hisleriyle bağlıyım. Fakat şimdi bu muhabbetin yarısı da size ayrılmıştır," dedi.

Of... Beni asıl bu zavallı kadının sözleri öldürecek zannediyorum. Şimdiye kadar vicdanımın bu kadar sızladığını hissetmemiştim.

Birden nasıl oldum? Ne hale geldim?

Gözlerimin önünde bütün eşyalar hareket eder gibi oldu. Soğuk terler şakaklarımdan süzüldü. Ortalık karardı, bir şey işitemez, göremez hale geldim. Yalnız, Mediha'nın birdenbire üzerime doğru koştuğunu fark edebildim o kadar. Ondan sonra kendimi kaybetmişim.

Bilmem ne kadar zaman sonra gözlerimi açtığımda, kendimi bir kanepenin üzerinde buldum. Mediha yanımda, hizmetçiler etrafımdaydı. Çok mahcup olmuşum.

Mediha heyecanla sordu:

"Ne oldu yenge? Niçin baygınlık geçirdiniz? Hasta mıydınız?"

"Hayır, üzülmeyiniz. Esasen çektiğim hastalığın icabı. Birkaç günden beri de fazla rahatsızdım. Bununla beraber, şimdiye kadar hiç baygınlık geçirmemiştim. Doktor beye bundan bahsetmeyiniz. Dayınızın kulağına varırsa çok üzülür."

"Size yazık değil mi? Niçin hastalığınızı saklıyorsunuz?"

"Tedaviden sıkılıyorum. Benimle kimsenin meşgul olmasını istemiyorum."

"Fakat bu yanlış bir fikir."

"Belki," dedim.

Bitkin bir haldeydim. Nefesimde darlık vardı. Başımı kolonya ile ovdurdum. Elbiselerimin bir kısmını çıkardılar. Hizmetçiler arkama yastıklar getirdi. Bir süre sonra sakinleşip ferahlamaya başlamıştım. Mediha şaşkınlıkla gözlerimin içine bakıyordu.

Onlara biraz cesaret vermek için, "Merak etmeyiniz, artık açıldım. Bir şeyim kalmadı," dedim.

Zorla gülümsemeye çalışıyor ve herkesi eski haline getirmek istiyordum. Baygınlık hadisesini örtmek için Mediha'ya, "Şimdi biraz evvelki konuya dönebiliriz," dedim.

"Aman, nasıl olur? Bu kadar rahatsızlıktan sonra..." diye yanıtladı.

"Emin olunuz bir şeyim kalmadı. Sizi üzen o olay beni de çok üzdü, onun için şimdi de siz beni dinleyiniz. Sizi kederlendiren o hadise, gerek bir zan ve şüphe, gerek bir hakikat olsun. Buna karşı en büyük tedbir sabır ve sessizliktir. Bu kelimeleri söylemek kolay, uygulamak güçtür. Sabrediniz, bekleyiniz. Belki bir gün her şeyden ümidini keser, belki sizin göstereceğiniz sabır ve tahammül onu pişmanlığa sevk eder."

"Ben bu tarzda hareket edersem, dediğiniz gibi bir neticeye varılacağından emin misiniz?"

“Çok fazla ihtimal veririm.”

“Bunun için ne kadar zaman beklenebilir?”

“Bu kestirilemez, fakat şimdilik bundan başka ne yapabilirsiniz?”

“Her şeyi yapabilirim. Saadetimi, hakkımı çalan o kadını bulur, ondan intikamımı almak için her şeyi feda ederim.”

“Fakat bu hareketle bir şey yapılmış olmaz, yıkılmış olur.”

Mediha’nın gözleri büyümüştü. Kıskançlık ve intikam hissi bu kadını dişi bir kaplan kadar vahşi kılmıştı.

Zorla konuşabiliyordum. Artık gitmek, bir an evvel buradan kurtulmak istiyordum. Aynı tarzda bir iki tavsiyede daha bulunduktan sonra müsaade istedim. Mediha’nın yar-dımıyla giyindim, hazırlandım.

Beni uğurlarken, “Sözlerinizi dinleyeceğim. Neticeye kadar bekleyeceğim ve tedbirli olacağım,” dedi.

Ben de, “Bu ıstırapınızın pek kısa zamanda geçeceğini hissediyorum, içinizi rahat tutunuz,” dedikten sonra veda edip ayrıldım.

Önümde uzun bir ömür yok. İşte, Nejat’ın kocama söylediği ilk tehlike: baygınlık. Bundan sonra kurtuluş ümidim kalmadı.

Eyvah! Kızım Nedret’ten nasıl ayrılacağım? Birinci krizi atlattım. Ama belki de bir gün yine böyle bayılacak ve hiç ayılamayacağım.

Ada’ya geldiğim zaman kocamı bahçede buldum. Nedret de arabasıyla çamların altında geziyordu. Rengimin sarılığı kocamı ürkütmüştü.

Yüzüme dikkatle bakarak, “Bu halin ne? Ne kadar sararmışsın? Ne oldu sana?” diye sordu. Denizde biraz lodos olduğundan rahatsızlandığımı söyledim. Sait Bey’in yanında çok durmadım, odama çıktım. Ona karşı neşeli görün-

mem gerektiğini, en nazik bir zamanda bulunduğumu düşünüyordum. Kımıldayacak halim kalmamıştı. Büyük bir gayretle sofraya indim.

Kocam, Mediha'yla eşinin neler yaptıklarını sordu. Mümkün olduğu kadar doğru söylemeye çalıştığım halde, yine de lafın arasına biraz yalan karıştırdım.

Zaten yalana alışmamış mıydım? En büyük hatam ve yalanım, evvelce Nejat'ı tanımadığımı söyleyişimdir. Şimdi bunun cezasını öyle çekiyorum ki! Niçin böyle yaptım? Neden ilerisini düşünmeden böyle söyledim? Her şeyin doğrusunu söylemek daha iyi olmayacak mıydı?

Benim için selamet, tekrar çiftliğe dönmekteydi. Korktuğum ve daima düşündüğüm tehlike etrafı sarmaya başlamıştı.

Son günlerimi olsun rahat ve sakin geçirmek için o yüksek dağların sessiz ve ümitsiz yalnızlığı içine karışarak yok olmak istiyordum.

Büyükada, Temmuz 25

Artık anlaşılıyor ki, her gün yeni bir dertle karşılaşmak kaderim oldu. Üç dört gün evvel Nihat'tan bir kart aldık. Babasının ağır bir tifoya yakalandığını haber veriyordu. Şaşırdım, çıldıracak hale geldim, fakat yine de metin görünmekten başka çarem yoktu. Son gücünü kullanan bir biçareye dönmüştüm.

Kocam da bu habere çok üzülmüştü.

"Hemen yanlarına gidelim, Fikret!" dedi.

Bir taraftan gidip onu görmek için yanıp tutuşuyor, diğer taraftan, bilmediğim bir his tarafından bu fikirden vazgeçmeye zorlanıyordum. Arzu, heyecan ve korku arasında kalmıştım. Şu kederli dünyada pek az nasibim kaldığını bildiğim, imkânsızlık ve ümitsizlik içinde bulunduğum halde yine bu dertten kendimi kurtaramıyorum. Ne bekliyorum? Ne istiyorum, bilmem ki...

Onun ateşler içinde kavrulduğunu düşündükçe, beni de bir cehennem azabı sarıyor. Onun hasta yatağı başında geceler geçiren niçin ben değilim? Ona kim benim gibi bakabilir?

Akşam yemeğinden sonra kocam ısrarla bir tura çıkmamızı teklif etti. İsteksizlik gösterirsem endişe ve üzüntülerimi ele vermiş olacağımı, ufak bir şüphe uyandırmanın bile büyük tehlikelere meydan verebileceğini düşünerek bu teklifi kabul ettim.

Zavallı kocam, "Fikretçiğim, görüyorum ki bu gece sende bir sıkıntı var. Şöyle biraz dolaşırsak açılırsın," diyordu.

Ay bu gece odalara sisli bir ışık saçıyordu. Deniz, gökten dökülmüş gümüş pullarla örtülüydü. Kalabalık yollar da neşe vardı, kahkaha vardı, aşk vardı.

Arabanın bir köşesine sokulmuştum. Ne mehtabı ne insanları ne de çevredeki sonsuz güzellikleri görebiliyordum. Gözlerimin önünde, ateşler içinde çırpınan yalnız bir hasta vardı. Hemen oracıkta arabadan inip, çamların gölgeleri altında yalnızca onun hayaliyle kalmak ve ağlamak istiyordum. Ruhumun o anda böyle bir şeye o kadar ihtiyacı vardı ki...

Fakat bu mümkün müydü? Şimdiye kadar herkesten gizlediğim zehirli gözyaşlarımı kalbime akıtmaya öyle alışmışım ki...

Kafamın içinde ne hülyalar, ne emeller dolaşıyordu. Keşke yanımda olsa diye düşünüyordum. Her türlü vicdani zorunluluktan ve bizi birbirimizden ayıran tüm sebeplerden uzakta, ayın henüz sokulmadığı bu sahilin karanlık ve kuytu bir köşesine çekilip, rüzgârın okşadığı çamların iniltisini dinleseydik... Ben ona bütün çektiklerimi, kalbimin gizli bir köşesindeki hiç dillendirilmemiş dertleri, acıları anlatsaydım... Sonra bir sandal, denizin rühayetsiz boşluğu içinde bizi uzaklara, hiçbir felaketin, hiçbir elin uzanamayacağı bir diyara götürüp bıraksaydı... Bütün bu tatlı hülyalardan hayata ve hakikate dönmek ne kadar da acı, Allahım!

Ertesi gün bir yabancı gibi onu görmeye gidecektim. İçim yanarken kayıtsız ve sakın görünmeye çalışacaktım.

Bu ne zor, ne ağır bir azap olacaktı. Artık bilmiyordum, düşünemiyordum. Perişan bir haldeydim.

Kocam seslendi.

“Hiç konuşmuyorsun, Fikret. Ne kadar dalgınsın... İstersen eve dönelim.”

“Nasıl arzu ederseniz.”

“Neden neşesizsin? Bir şeye mi sıkıldın?”

“Hayır. Sıkılmadım, seyre diyorum, baksanıza ortalık ne kadar güzel, ay ne tatlı bir ışık veriyor.”

Kocam kulağıma doğru eğildi.

“Siz benim için bunların hepsinden daha güzelsiniz. Yanımda bulunduğunuz zamanlar beni başka hiçbir şey meşgul etmiyor,” dedi.

Başımı sallayarak güldüm. Eğer biraz dikkat etseydi, bunun gülme değil, göğsümü yırtan bir hıçkırıktan başka bir şey olmadığını anlardı. Araba ağır ağır madene doğru ilerlemeye başladı.

Büyükada, 26 Temmuz

Bunaltıcı, acı dolu bir geceden sonra gün ağarırken ben hâlâ yatağa girmemiştim. Demek ki Nejat’ın birkaç günden beri devam eden baş ağrıları, hastalığının bir başlangıcıydı. Zavalılık, o an kim bilir ne kadar ıstırap çekiyordu! Gözlerinin önünde hep onun ateşten morarmış güzel yüzü vardı.

Başımın içinde korkunç bir fikir dolaşıyordu. Bu fikir beni çıldırmış gibi odanın içinde öteye beriye atıyordu. Bu söylenmez derdin tesellisini kimden isteyebilir, kime ne söyleyebilirdim?

Sabahleyin kocam, “Bugün doktoru yoklamaya gideceğimizi unutmadın ya, Fikret?” dedi. “Mediha çok üzgündür. Eğer Nejat’a bir hal olursa zavallı kız çok perişan olur,” diye ilave etti.

Bu sözleri nasıl oldu da sakın ve kayıtsızca dinleyebildim acaba...

Mediha bizi solgun ve kederli bir yüzle karşıladı. Evin içinde bir telaş ve karmaşa vardı.

Büyük salonda birkaç doktor yavaş sesle konuşuyor, hizmetçiler aşağı yukarı koşuyordu. Her yüzde uykusuzluk ve yorgunluk vardı.

Bu hengâme içinde, Mediha'nın bakışlarında anlam veremediğim bir garabet gözüme çarpmıştı. Bana tuhaf tuhaf bakıyor, ara sıra beni süzüyor, hareketlerime fark ettirmeden dikkat ediyordu. Dayısının sorularına cevap verirken hep benimle meşgul olduğunu anlıyordum.

Sait Bey bir ara dışarı çıkınca ikimiz yalnız kaldık. Aramızda söylenecek bir şey kalmamış gibi susuyor, başka taraflara çevirdiği gözlerinde gizli bir nefret seziliyordu.

Ne olmuştu acaba? Bu kadar değişikliğe sebep neydi? Korkumdan sormaya cesaret edemiyordum.

Yalnızca konuşmuş olmak için, "Vah, vah! Ne kadar üzülüyorsunuz, kim bilir..." dedim. Dudaklarını büktü.

"On gündür çektiğimi ben bilirim."

Yine susmuştuk.

Etrafımı sarmaya başlayan kara bulutlardan yakında felaket yıldırımlarının saçılacağını hissediyordum.

Fakat vicdanım rahattı, onun emirleri dışına hiç çıkmamıştım. Issız bir köyün تنها köşelerine gizlenerek derdimle baş başa kaldığım en ümitsiz ve perişan anlarda da, Nejat'ın ısrarla yaptığı evlilik teklifleri karşısında da hep vicdanımı, o büyük kuvveti dinlemiş, hiçbir zaman aşkın sihirli kuvvetine yenik düşmemiştim.

Evet, seviyordum. Kelimenin tam anlamıyla, bütün ateşi ve kuvvetiyle seviyordum. Fakat yoluma çıkan engeller ile başkalarının saadetini düşünmek endişesi, beni hayatta nasipsiz ve ümitsiz bırakmıştı. Bütün bunlara rağmen, şimdi her türlü sitem ve serzenişlere muhatap olarak, başım eğilmiş vaziyette bulunuyordum. Elimde kendimi savunmak için ne vardı? Yalnız temiz bir vicdan, saf ve lekesiz bir aşk... Fakat ne yazık ki şimdi tüm bunlar beni kabahatli gösteriyordu.

Mediha doktorlarla görüşmek üzere dışarı çıktı. Beş on dakika sonra dayısıyla içeri girdi ve ikimize, "Buyurunuz, yukarı çıkalım," dedi.

Kocam, "Ben şimdi hastanın yanından geliyorum. Fazla kalabalık olmasın. Siz gidiniz, ben dışarı çıkayım," dedikten sonra bana dönerek, "Bu geceyi büyükannenizde geçireceğiz, değil mi?" diye ekledi.

"Evet."

"O halde ben oraya gelir, sizi bulurum."

Kocam, Mediha ile bana veda ederek çıktı gitti. Mediha'nın dudaklarında hafif ve acı bir tebessüm vardı. Ben hiçbir şey anlamıyor gibi, neticenin neye, nereye varacağını bekliyordum.

Nejat'ın yatdığı oda evin üst katındaydı. Yukarı çıktık, yavaş adımlarla odaya girdik. Ortada büyük bir karyola vardı. Her taraf beyazdı. Beyaz giymiş bir kadın yatağın ayakucunda duruyordu. Beyaz örtülü bir masanın üzerinde bir sürü şişe vardı. Odanın beyaz perdeleri kısmen kapalıydı. Bu beyazlık, bu suskunluk içinde, yalnız hastanın kesik ve mecalsiz iniltileri işitiliyordu.

Zavallı Nejat, bu beyaz örtüler arasında sırt üstü yatıyordu. Gözleri kapalı, dudakları kurumuş, yanakları çökmüştü.

Ne söyleyeceğimi, ne yapacağımı bilmeyerek şaşkın ve üzgün bir halde odanın ortasından ona bakıyor, suçlu bir insan gibi korkudan titriyordum.

Mediha beni bir süre süzdükten sonra, "Ne kadar sarardınız böyle? Biraz su içer misiniz?" dedi.

"Hayır, merdivenleri hızlı çıktım da ondan olmuştur."

Mediha'nın çok tuhaf bir hali vardı. Kocasının ölümle hayat arasında çırpındığı şu zamanda onun bu haline ne anlam verilebilirdi?

Bir ara Nejat, dudaklarını zorla kımıldatıp bir şeyler mırıldandı. Mediha benim kulak verdiğimi görünce, "Bakınız, sayıklıyor," dedi. "Bilseniz neler söylüyor... Bütün gece çırpınıyor, bağılıyor." Sonra birdenbire ekledi: "Tuhaf değil mi? Bunların arasında sizin isminizi de söylüyor," dedi.

“Benim ismimi mi? Hakikaten tuhaf... Hastalık sayıklaması işte, mantık aranmaz ki...”

“Fakat yalnız isminizi söylemekle kalmıyor, bütün çiftlik hayatı gözlerinin önüne gelmiş gibi hep orayı anlatıyor.”

Bu sözlerle de önem vermemeye çalıştım.

“Çiftlik onda fazla etki yapmış demek. İsmimi söyleyişi de o tesirle olsa gerek,” dedim.

Omuzlarını silkti.

“Dün akşam da birden gözlerini açtı, beni siz zannetti. Kesik kesik, *Fikret, Fikret! Gelin, yanımdan ayrılmayın*, diyerek ellerini uzattı ve beni tutmak istedi. Sonra ben, *Nejatçı-ğım! Benim, Mediha. Senin karın, çocuklarının annesi*, dedim. O zaman derin derin içini çekti ve *Beni affet*, diye inledi.”

“Evet, demek öyle... Ne denebilir? Hastalığın verdiği sayıklamalar... Şuuru yerinde olmayan bir insanın sözlerine kulak asmamak lazım.”

Bunları söylerken tavrımı hiç bozmuyordum. O dakika öyle sakin, öyle kuvvetliydim ki... Gücüm nereden geliyordu, bilmiyorum.

Yine, “Doktorlar ne söylüyorlar?” diye sordum.

Biraz küskün bir edayla, “Ne söyleyecekler? Tehlikenin geçtiğine beni inandırmak istiyorlar. Hâlbuki hastalığın en zor devresinde olduğunu ben bilmiyorum muyum,” diye serzenişte bulundu.

Artık yavaş yavaş odadan çıkmak istiyordum.

Nejat tekrar sayıklamaya başladı. Yatağın ucunda oturan hastabakıcı ve Mediha, hastanın yanına yaklaştılar. Dudaklarının arasından bir şeyler söylüyordu.

Mediha ona, “Nejat, bir şey mi istiyorsun?” deyince, “Fikret, neredesiniz? Sizi göremiyorum, benden kaçırıyorsunuz, öyle mi?” diye sayıkladı.

Mediha hafif ve acı bir gülüşle yüzüme bakarak, “Ne kadar garip! İşte hep böyle sizinle uğraşıyor,” dedi.

“Garip, evet. Yalnız şu var ki, tek Fikret ben değilim.”

“Herhalde bu kadar garip bir tesadüfe siz de hayret edersiniz, değil mi?”

Nejat bundan sonra gözlerini açtı.

Mediha, "Ne istiyorsun, Nejat? Biraz su vereyim mi?" diye sordu.

"İstemem, istemem! Fena bir rüya görüyordum. Ah, Mediha..."

"Söyle Nejat. Yanında ben varım."

"Mediha, seni çok üzüyorum, beni affet."

"Böyle şeyleri niçin söylüyorsun, Nejat? Bak burada bizi görmeye gelen bir misafirimiz var."

"Kim?"

"Yengemiz. Dayımızın eşi."

Ben bu emrivaki karşısında yavaş yavaş yatağa yürüdüm.

Nejat fersiz bakışlarını bana çevirdi. Yüzü bir anda mosmor kesildi. Göğsü şiddetle hareket ediyordu. Artık şu halin inkâr edilecek neresi kalmıştı? Karısı halimize dikkatle bakıyordu.

Ben gayet sade bir tavırla, "Sizi böyle hasta görmek bizi çok üzdü. İnşallah yakında iyileşir ve doktorlara yakışmayan şu yataktan kalkarsınız. Bu kardeşiniz kalbinin bütün saflığıyla bir an evvel iyi olmanız için dua ediyor," diyebilirdim.

O, mecalsiz bir halde, "Teşekkür ederim. Sözleriniz ve huzurunuz bana kuvvet ve sağlık verir," dedi.

Fazladan bir kelime bile söyleyemeyecek kadar yorulmuştu. Gözleri yavaş yavaş kapandı tekrar daldı gitti.

Mediha karyolanın yanından kalktı, uzun uzun kocasına baktı. Mavi gözlerini siyah bir keder gölgesi kaplamıştı. Bu kadına da çok acıyordum. Acaba benim hakkımda neler düşünüyordu? Başka daha neler işitmişti?

Bir "Fikret" sözüyle hakkımda kesin olarak hüküm vermesi doğru muydu? Bütün bunları düşünüp tahlil etmesi lazım değil miydi? Sonra, kocasının ölüm derecesinde olan hastalığını düşünmeyerek, kıskançlık tesiriyle beni itham etmesi de çok çirkindi. Böyle daha birçok karmakarışık düşünce altında eziliyordum.

Korka korka gözlerimi yatağa doğru çevirdim.

Ondan ayrılmak beni hiç o günkü kadar yakmamıştı. Onun yanında bir gece olsun oturabilsem ne olurdu! Oda-
dan çıkarken, hayatımdan bir parça kopuyor zannettim.

Merdivenleri inerken kendimi bilmiyordum. Sanki bu bir ölüm ayrılığıymış gibi içim yanıyordu. Aşağı salona indim. Gitmek için hazırlanıyordum. O sırada uzun boy-
lu, zayıf bir kadın, yılışık bir yüzle içeri girdi. Ben bu yüzü tanıyordum, ama acaba nereden?

Birdenbire, "Beni tanımadınız galiba," deyiverdi kadın.

Şaşkın şaşkın yüzüne baktım. Mediha yanı başımda bir heykel gibi hareketsiz duruyordu. Kadın devam etti.

"Ben Lora değil miyim? Hani, muayenehanedeki has-
talara hizmet eden Lora... Siz de oraya çok gelirdiniz. O zaman daha evlenmemiştiniz. Biliyorsunuz ya bir gün sizi aşağıya kadar indirerek otomobile bindirmiştim. Hatırladı-
nız, değil mi?"

Gözlerimin önünü siyah bir duman kapladı. Beynimin içi uğuldadı.

"Bilmem. Böyle bir şey hatırlamıyorum. Yanlışınız ola-
cak," dedim.

Kadın kıs kıs gülüyordu. Mediha hâlâ öylece duruyor-
du.

Bu darbe bana pek müthiş gelmişti. Mediha'nın hizmet-
çisine karşı başımı öne eğmek zorunda kaldığım için o kadar küçülmüştüm ki! Dişlerim kilitlendi, konuşamaz oldum. Bu ceza bana çok ağır gelmişti!

Mediha, kulağıma eğilerek intikam zevkiyle gıcırdayan dişleri arasından, "Yarın sizinle görüşmek isterim!" dedi.

Önümde korkunç ve karanlık bir uçurum ağzını açmış, beni bekliyordu.

Bir otomobille Beşiktaş'a indim. Ninem bu sene o taraf-
ta yeni aldığı evde oturuyordu. Kapıdan girer girmez Suat, beni neşeli bir yüzle karşıladı. Kendimi onun kolları arasına attım. Kocam yukarıda, ninemin yanındaymış. Ben solgun ve bitkin bir haldeydim. Suat bu halime şaşırdı.

"Ne var Fikret, ne oldu? Bu halin ne?"

"Tahmin edemeyeceğin kadar müthiş bir buhran ve felaket içindeyim, Suat. Eğer bu gece buraya gelmemiş olsaydım, muhakkak çıldırırdım."

"Ne söylüyorsun, Fikret? Tahmin edemeyeceğim kadar büyük bir felaket senin için ne olabilir? Çabuk söyle."

"Nasıl söyleyeyim, korktuklarım hep başıma geldi, bayağı bir kadına rezil oldum. Nejat'ın muayenehanesinde bir hizmetçi kadın vardı ya? Demin Nejat'ın evinde karşılaştığımızda beni tanıdı."

"Peki. Sonra?"

"Beni tanıdığını Mediha'nın yanında söyledi. Nejat da hep benim ismimi sayıklıyor. Daha neler neler... Kocam bunları duyacak olursa ben ne cevap veririm? Mademki Nejat'la tanışıyordun, bunu ne maksatla benden gizledin diyecek. Keşke Nejat'ı tanıdığımı önceden söylemiş olaydım, şimdi bu kadar zor durumda kalmazdım. Düşün, Suat! İyi kalpli kocam, birden ne vaziyete girecektir. Ona sonsuz saygım var. Onun bedbaht olduğunu görmeye tahammül edemem."

"Kocam bunları duyabilir mi acaba?"

"Elbet, bundan kolay ne var... Mediha'yı kıskançlık deli gibi etmiş. Zaten o kurumuş gül yaprakları meselesinden sonra kocasından fena halde şüphe ediyordu. Nihayet gerçeği meydana çıkarmaya muvaffak oldu işte."

"Ne düşünüyorsun? Ne yapma kararındasın?"

"Hiçbir şey yapma kararında değilim. Çünkü vicdanımda hiçbir mesuliyet taşımıyorum. Hakkımda nasıl isterlerse öyle karar versinler. Ben zaten ölmek üzereyim. Nejat da işte bildiğin halde."

Suat hayretle yüzüme bakıyordu. Ben devam ettim.

"Mediha'yı bu hususta kabahatli görmem. Çünkü Nejat onun kocasıdır. Görünüşte suçlu olan benim. Görüyorsun ya, fedakârlık, feragat denilen şeylere herkesi inandırmak pek kolay değil."

"Zavallı Fikret!"

Bu arada kocam yukarıdan bize seslendi:

"Neredesiniz çocuklar? Buraya geliniz de beraber konuşalım."

Yanına çıktığımız zaman ninem beni bir çocuk gibi kucakladı. Nedret, dadısının kucağından beni görür görmez kollarım arasına atıldı. Onu göğsümün üzerinde sıkarak pembe yanaklarından öptüm.

Zavallı ninem, gözleri sevinç yaşlarıyla dolu bir halde bize bakıyor ve kocama hitaben, "Kızımın sizinle saadetini gördüm ya, artık gözüm arkada kalmaz," diyordu.

Sait Bey, ninemin ellerini öperek, "Asıl ben saadetimi ona borçluyum. O benim her şeyimdir. Onsuz kaldığım gün, ruhen ölürüm," diye cevap verdi.

Ah, temiz ve büyük ruhlu insanlar! Karşınızdaki zavalının gerçek durumunu bilseniz, acaba ona acır mıydınız?

Beşiktaş, 27 Temmuz

Harap ve perişanım. Vücudumda müthiş bir kırıklık, halimde bir durgunluk var. Suskunluk ve istirahatata öyle muhtacım ki... Daimi mücadelem beni çok yordu, hiçbir şey düşünmeyecek hale getirdi.

Sabahleyin erken uyandım, aşağıya indim. Biraz ninemle konuştum. Nedret'i sevdim, öptüm. Suat, Sait Bey'in kahvaltısını hazırlıyordu. Yukarı odaya çıktığım zaman kocam henüz uyanmıştı.

Beni görünce gülümsedi.

"Burada senin misafirinim, Fikret," dedi. Bir çocuk gibi, kahvaltısını ona yatağının içinde yedirdim. Gazetesini eline verdim. Pek memnun ve neşeliydi.

"Bu sabah yataktan geç kalkmak istiyorum, sakın darılma!" dedi.

"Siz ne kadar rahat ederseniz, ben de o kadar memnun olurum. İstedığınız kadar yatınız," diye cevap verdim. Başımı, yüzümü, ellerimi okşuyor; gözlerinde sonsuz bir sevgi ile derin bir şefkat parlıyordu.

Bu adamı hayata bağlayan tek şey bendim ve bunu çok iyi biliyordum.

Yavaşça kapıyı kapayarak yanından çıktım. Ne yapacağımı bilmiyordum. Kararsızlık içinde aşağı yukarı dolaşmaya başladım.

Ne istiyordum? Ne bekliyordum? Ben de bilmiyorum. Yalnız ondan bir haber almak için içim titriyordu.

Ninemın yanına gittim. Suat da oradaydı. Ah, bu vefakâr kadın, tatlı ve teselli veren bakışlarıyla beni en kederli zamanlarımda bile oyalardı. Ninem, Suat'la benim yanında olmamızdan derin bir haz duyuyordu.

O dakikalar bana iki sene evvelki genç kızlık hayatımın mesut ve kaygısız günlerini hatırlattı.

Ah o günler...

Nejat'ı görmeden önce hayatım ne kadar şen ve rahattı. Daha sonra ümitsiz bir aşk hayatı bana zehretti. Tek bir günüm ıstıraplı geçmedi. Geceleri bin bir azap içinde sabaha kadar uyumadığım çok oldu. His, heyecan, irade, vicdan, bütün bu kuvvetlerin mücadelesi sahnesi olmuştu. Bununla beraber, hiçbir zaman iradem ve vicdanım zayıf düşmedi.

Suat, geceyi rahat geçirip geçirmediğimi sordu. Bana çok acıyan bu sevgili kadını daha fazla üzmemek için zorla gülümsemeye çalışarak pek rahat uyuduğumu söyledim.

Bu sırada kapının önünde bir otomobilin durduğunu işitir gibi oldum. Biraz sonra zil çaldı. Suat endişeli bir gözle yüzüme bakıyordu. Ağır ağır kapıya doğru yürüdüm. Merdivenden biri çıkıyordu. Ben de dışarı çıkınca, Nedret'in da-dısıyla karşılaştık.

Bana, "Doktorun karısı geldi, misafir odasına aldım. Sizi bekliyor," dedi.

Suskunluğumu korumaya gayret ettim. Suat'sa sapsarı olmuştu.

"Aman, Fikretçim! Sakin ol, bir şey söylerse de huzur. Şimdilik öyle icap ediyor. Aman göreyim seni."

Yavaş yavaş merdivene doğru yürüdüm. Bütün hislerim donmuş gibiydi. Ne heyecanım, ne telaşım vardı. Bir heykel

gibi dimdik yürüyordum. Suat arkamdan, "Göreyim seni, Fikret! Soğukkanlılığını kaybetme," diye tekrarlıyordu.

Odaya girdiğim zaman Mediha'yı kızarmış, morarmış, ufak ve mavi gözleri haddinden ziyade büyümüş, asabi ve sabırsız bir halde bulmuştum. Bakışlarında vahşi bir kin vardı.

Tehlikeli ve nazik bir sahnede bulunuyorduk. Karşımda duran kadın, her şeyi yapmaya hazır bir vaziyette pençelerini uzatan, dişlerini bileyen bir parsa benziyordu.

"Sefa geldiniz," deyişime, "Ziyaretimin sebebini söylemeye gerek yok zannederim," diye cevap verdi. Bundan sonra aramızda şu konuşma geçti:

"Sözlerinizden bir şey anlayamadım, af buyurunuz."

"Anlamak tabii işinize gelmez. Rica ederim, gerçek yüzünüzü gösterin. Maskenizi atın. Ondan sonra konuşalım."

Ben soğukkanlılığımı korumaya gayret ediyordum.

"Ben de sizden rica ederim, sakın olunuz. Ne görüşmek istiyorsanız, sakince görüşelim."

"Bana sakın olmamı tavsiye ediyorsunuz. Bu da ayrı bir rol. Kocamı baştan çıkararak evimi barkımı yıkmak, çocuklarımı öksüz bırakmak isteyen bir kadınla nasıl sakın konuşabilirim? Şimdiye kadarki sakinliğim yeterli değil mi?"

"Affedersiniz, söylediklerinizle bir alakam olduğunu düşünmüyorum. Ne demek istediğinizi açık söyleyiniz. Gereksiz hareketleriniz karşısında, bir ev sahibi sıfatıyla göstermeye mecbur olduğum nezaketi bozacağımdan korkuyorum."

"Kendinizi müdafaa edemeyeceğiniz için sözlerime böyle cevap veriyorsunuz."

"Affedersiniz, sözlerinizden anladığıma göre hükümleriniz pek yanlış."

"Yanlış mı? Asla! Ortada bu kadar delil varken, yanlış hüküm verecek kadar budala değilim."

"Düşüncelerinizin bu kadar kesin olmasını anlayamıyorum."

"O halde söyleyiniz: Kocamı daha önceden tanıdığınız ve uzun müddet tedavisi altında bulunduğunuz halde niçin

bunu benden ve dayımdan sakladınız? Buna ne gerek vardı? İşte soruyorum size, cevap veriniz. Susuyorsunuz, öyle mi? Tabii, ne cevap vereceksiniz?”

“Hayır. Suskunluğum size karşı değil, durumun nezaketini düşündüğümündendir. Kocanızın hasta bulunduğu bir zamanda bu tarz hareket etmeniz bilmem ne derece doğrudur. Mademki sizi inandıramayacağım, o halde iftiralarınızı doğru kabul ettiğimiz takdirde hakkımda ne gibi bir ceza düşüneceğinizi söyleyin.”

Mediha ayağa kalktı, biraz yürüdükten sonra dişlerini gıcırdatarak, “Sizi kocanıza söyleyeceğim. Kalbinizi parçalayacağım. Belki o zaman bu acının ne demek olduğunu anlarsınız,” diye bir tehdit savurdu.

“Ya?” dedim alaycı bir tavırla.

“Evet. Yalnız bu kadar da değil. Mademki siz benim evlatlarıma acımadınız, mademki kocamın kalbini benden çaldınız, mademki saadetimi yıktınız, ben de sizi dayımın servetinden, onun size vereceği refah ve saadetten ayıracağım. Sizin kadar zalim, sizin kadar merhametsiz olacağım.”

“Sizden başka bir şey beklemezdim zaten. Bunu yapmak hakkınızdır. Hiç tereddüt etmeyiniz, hemen yapınız.”

“Demek artık inkâr etmiyorsunuz? Öyle ya! Lora kocamla aranızda geçenleri bildikten sonra...”

“Bunun benim için hiçbir önemi yoktur. Vicdanım her türlü rahat. Karşınızda yüzümü karartacak hiçbir hareketim olmamıştır. Siz Lora gibi bir kadının dediklerine inandıktan sonra, diyecek hiçbir sözüm yoktur.”

Mediha acı acı güldü.

“Nasıl söylediniz? Nasıl? Nejat’ı kandırmaya uğraşarak onunla evlenmek için ayaklarına kapanan siz değil misiniz? Şimdi ne kadar da nazlısınız böyle! Düşünmeliydiniz ki onun sizden güzel bir karısı var.”

Büyük bir soğukkanlılıkla, “Evet, hakikaten hata etmişim, buna düşünmeliydim,” dedim.

“Sonra hilelerinize devam ederek ona yakın olan birisiyle evlendiniz. Fakat tesadüf bunların hepsini altüst etti. Siz

böyle olacağını hiç ümit etmemiştiniz. Bir taraftan Nejat'ı elde etmek için hileler tertip ederken, diğer taraftan da ihtiyar dayımın ölümünü bekliyordunuz."

Artık tahammül edemedim. Ayağa fırladım.

"Susunuz! Kıskançlık sizi şaşırtmış. O sözü bir daha tekrar etmeyiniz. Bütün insanlığımdan nefret ediyorum. Beni isyan ettirecek, tüm vazifelerimi unutmama sebep olacaksınız."

Mediha başını sallayarak, "Siz tüm vazifelerinizi zaten unutmuşsunuz. Dayımın bütün şeref ve namusunu kirleterek zavallının maneviyatını öldürmüş oldunuz," dedi.

Bu sözler beynimi altüst etti, çıldırıyordum. Elimi kapıya doğru uzatıp, "Derhal! Derhal çıkınız buradan!" diyerek onu bir an önce kovmak istedim.

Bu sırada kapı hafif bir gıcırtı ile açıldı.

Allahım, o ne müthiş bir manzaraydı!

Kocam odaya girdi. Biraz yürüdükten sonra bir heykel gibi durdu. Yüzü bembeyaz olmuş, gözleri cam gibi parlıyordu. Ben bir sandalyeye dayanıp kaldım. Mahzun ve ümitsiz bir bakışla yüzüme baktı.

Mediha söze atılarak, "Dayıcığım, bu kadın sizi aldatıyor, ikimizi de mahvetmeye çalışıyor!" dedi.

Kocam ağır ağır cevap verdi:

"Dinledim, hepsini dinledim. Yetişir."

Sonra bana dönerek, "Yeğenimin size söylediklerini bir de ben tekrar etmek istemem. Bu sözler karşısında kendinizi nasıl müdafaa edeceksiniz? Nejat'ı evvelce tanımadığınızı bana da söylediniz. Bunun için ne gibi bir mecburiyet duyduunuz?" diye sordu.

Allahım! Ben şimdi bunlara ne diyebilirdim? Bunlara nasıl bir teminat verebilirdim? Zaten kederimden konuşamayacak hale gelmişim.

Mediha tekrar söze atıldı.

"Ne diyebilecek, dayıcığım? Sözlerime inanmıyor musunuz? Bu kadının sizinle evlenmeye razı oluşu da yine bu maksadı içindir. Senelerden beri ikimizi de kandırmıştır."

Kocam etki altında kalmıştı.

"Mediha, bu sözlerin hayatıma, namusuma büyük bir etkisi olduğunu görüyor musun?"

"Evet, dayıcığım. Size acı bir gerçekten bahsediyorum. Bunları çok ciddi düşünmeniz gerek." Ve ağlayarak devam etti: "Çünkü bugün sizin de benim kadar bedbaht olduğunuzu görüyorum."

Tüm bunların karşısında dilsiz gibi kalmıştım. Ne oluyordu? Bu kadar mücadele benim için miydi? Hâlbuki şu üç günlük ömrüm hakkında bu kadar konuşmaya değer miydi?

Kocam bana sert bir bakış attıktan sonra, "Zavallı kadın!" dedi. "Demek ki beni iğrenç emellerinize alet etmeye çalıştınız. Kalbinizde başkasının aşkını saklarken, beni tatlı tebessümlerle aldattınız. Zaten benden gizlemek istediğiniz bir kederinizin olduğunu anlamıştım. Yazıklar olsun size, Fikret! Bakınız şimdi kaç ocağı yıkıyorsunuz? Kaç vücudu birden harap ediyorsunuz? Sizi asla affetmeyeceğim."

Bu sözlerini bitirdikten sonra Mediha'ya döndü.

"şimdi siz de buradan gidiniz. Artık sizi de görmek istemiyorum."

Kollarımı kocama uzatıp, "Günahım yoktur, ben masumum! Beni affediniz! Verdiğiniz bu hükümle bana çok yazık etmiş olursunuz!" diye bağırmak istedim. Fakat sesim kısıldı, dizlerim bükölüverdi. Onun ayakları altına doğru yuvarlandım. Artık bundan sonrasını bilmiyorum.

Çiftlik, 10 Kasım

Dört aydan beri kimseyle görüşmeden, şu ışsız dağlar arasında yaşıyorum. O günden beri kocam yüzüme bakmıyor, daima benden uzak duruyor. İşlediğim günahtan daha büyük bir cezaya çarptırıldım. Bu da bana pek ağır geliyor. Kocam o olaydan sonra hiçbir suretle meseleyi yeniden incelemeye, tek bir soru bile sormaya tenezzül etmedi. Bu hussustaki düşüncelerinin ne olduğunu iyice bilemiyorum.

Yalnız, hissettiğim bir şey varsa, o da bu hadisenin büyük bir sır olarak tutulduğuydu. Fakat belli ki kocam en savunmasız yerinden yaralanmış ve bütün mevcudiyeti sarılmıştı.

O günün ayrıntılarını hatırladıkça hâlâ dehşetimden titriyorum. Bayıldıktan bilmem ne kadar sonra gözlerimi açtığım zaman, başucumda yalnız Suat'ı görmüştüm. Sıkıntılı, uzun bir rüyanın yorgunluğu ile etrafıma bakarken, Suat'ın yaşlı gözleriyle kederli tavırlarını fark ederek şaşırmıştım.

Neler olmuştu? Herkes neredeydi? Suat yanıma nasıl gelmişti? Zavallı kadın, benim bu şaşkın bakışım karşısında ellerini ağzına götürerek, "Aman kardeşim, sus. Metin olmaya çalış. Çünkü benden başka kimsenin, hatta ninemin bile bir şeyden haberi yok," diyerek beni teselli etmeye çalıştı.

Suat'ın bu sözleri üzerine dudaklarımdan istemsizce şu sözler döküldü:

"Nereye gitti?"

"Sait Bey'i mi soruyorsun?"

"Evet."

"İçeride. Odada. Senin ayılmanı bekliyor."

"İmkânı yok. Gitmiştir."

"Hayır, emin ol, içerde."

Başka bir şey söylemeden, hayretle Suat'ın yüzüne baktım. Benim sevgili gam yoldaşım olan bu fedakâr kadın, şu perişan zamanımda beni teselli etmek için saçlarımı, yüzümü okşuyordu. Yavaşça kulağıma eğilip, "Kardeşim, Fikret, böyle zamanlarda çok metin ve dayanıklı olmak gerekir. Kendini toplamaya çalış," gibi sözler söylüyordu.

Ada'ya döndüğümüz vakit, kocam derhal odasına çekildi. Yolda da tek kelime etmemişti. Bu suskunluğu beni korkutuyordu.

Ertesi gün odama geldi, ağırbaşlı ve ciddi bir şekilde durdu. Kesin bir sesle, "Yarın çiftliğe gideceğiz!" dedi. Bundan başka şey söylemeden, benim de ağzımı açmama meydan vermeden çıktı gitti.

Ben sözlerimi hazırlamış, yeminler edip, teminatlar vermeye niyetlenmiştim. Hâlbuki o, bakışlarımızın bile karşılaşmasından korkarak hemen gitmişti.

Çiftliğe geldikten sonra da yanımdaki odadan salonun nihayetindeki daireye çekildi. Artık yüzünü bana hiç göstermek istemediğini anlıyordum. Fakat niçin bana bir kelime olsun sormaya lüzum görmüyordu? Bu ne kadar derin bir kin ve içten bir kırgınlıktı böyle...

Ah Mediha, ah! Cahil ve düşüncesiz kadın! Hasta ve zavallı yengesine indirdiği darbe dışında, dayısını da bir felakete sürükledi.

Çiftlik, 25 Kasım

Bu yalnızlık artık beni boğuyor. Rüzgârın iniltilerinden korkuyorum. Her taraf gamlı bir renkle örtülü. Odanın hüznü verici yalnızlığı içinde ağlıyorum, ağlıyorum.

Bir defa olsun mesut gününü göremediğim şu hayat acaba ne vakit bitecek? Ne bekliyorum? Ne ümidim kaldı? Bu lüzumsuz bekleyiş beni harap ediyor. Ufak tefek baygınlıklar geçiriyorum. Göğsümün sol tarafındaki darlık arttı. Bunlar kurtulacağım günün habercisi olmalı.

Fakat kocam beni affetmeden ölmek istemiyorum. Hâlâ bana yüzünü göstermek istemiyor. Beni görmemek için dairesinin karanlık, sessiz köşelerine saklanıyor. Orada gözyaşları döküyor, üzüntülerini benden saklamaya çalışıyor.

Beni en çok üzen ve ölüme yaklaştıran da işte onun bu suskunluğu. Onu fena halde inciten bu olayın doğrusunu anlatmak, ruhumdaki şu acizlikten, uyuşukluktan silkineyerek her şeyi olduğu gibi aktarmak için büyük bir ihtiyaç duyuyorum.

Bu imkânı elde ettiğim takdirde, bütün söylediklerime inanacak mı acaba? Yoksa yine beni hakir gören bakışları altında ezecek mi?

Kızıma...

Nedret, şu acı dolu dünyada seni yalnız bırakmak zorunda kalacağım gün çok yaklaştı. Çok seneler sonra okuyarak anlayacağın şu yaralı gönlümün bütün hislerini sana armağan ediyorum yavrum. Her kelimesi bir damla gözyaşıyla yazılan şu satırları bir genç kız olduğun zaman okumanı isterim. Temiz ve yüce kalbinin üzüntüyle sızlamasını arzu etmezsem de, hayat yolunda şefkatli kollardan mahrum kaldığın zaman, anacığının hayatının bu acı safhaları sana bir ibret dersi sunacak ve yol gösterecektir.

Nedret! Benim sevgili kızım! Babanı bu son günlerde bedbaht ettiğim için beni affedeceksin değil mi? Emin ol ki annen bütün günahlar karşısında masum kalmış, kalabilmiş bir kadındır. Fakat görüyorsun ki bu hal bağışlama getiriyor. İnsan daima ayıplayıcı bakışlar altında bir suçlu gibi alçalmaya mahkûm oluyor.

Kızım! Evli bir kadın için aşk, en büyük günahdır. Ne kadar yüksek emellerle, ne derece iyi niyetlerle beslenirse beslensin, maddi ve manevi cezası pek ağırdır. Kocanın hakkını mahvetmek demektir. Burada benim en büyük günahım, evlenişim olmuştur. Ben yalnız yaşamalıyım, fakat hayatımı ve kaderimi kontrol edenlerin emirleri dışında hareket etmeye gücüm yetmiyordu.

İşte bu zorunlu evliliğimin kıymetli bir yadigârı olarak bugün elimde yalnız sen varsın. Sende ikinci bir aşk buldum. Bu öteki gibi öldürücü, yıkıcı bir aşk değil, bir ananın şefkat ve saflıkla dolu yüksek aşkıydı.

Yirmi iki senelik hayatımda gerçekten mesut olduğum bir an varsa, o da seni ilk kucağıma aldığım andır. Sen benim karanlık ömrümü aydınlatan bir saadet ışığı oldun. Seni anneliğin en tatlı arzusuyla bağrıma bastığım vakit, çok zamandan beri beni üzen gizli derdime bir deva buldum sandım.

Sen benim kimsesiz gönlüm için bir teselli kaynağı, hayatımın nuru oldun. Fakat bilir misin kızım, kimi zaman senden utanır, o zehirli illetin bütün acılarıyla dolu olan göğsümün, sana bir sığınak olmaya layık olmadığını zannederdim. O zaman yanından kaçardım. Odanın bir köşesine gizlenip, orada ağlardım.

Nedret! Şimdi büyük bir ıstırap içinde şu satırları yazarken seninle dertleşir gibiyim. Beni harap edip bitiren kederlerden uzaklaşmış gibi oluyor, seni karşımda bir genç kız olarak görüyorum. Ama öyle bir genç kız ki, bütün insanlık meziyetlerine, tüm ruhani değerlere ve kadınlığın yüksek vasıflarına sahip, varlığı şiirsel bir güzellikle süslü... Fakat aşktan ürken, uzak duran ve yalnız tabiat güzelliklerine âşık, onlara hayran olan...

Kızım! Emin ol ki gerçek saadet evlenmektedir. Kendi ruhuna, düşüncelerine uygun bir erkekle evlenmenin huzuru, en tatlı aşkın bütün zevklerinden üstün ve sonsuz bir saadettir. Aşk denen şey, böyle olmadığı takdirde öldürücü bir felakettir. Bunun lezzetinde daima bir zehir vardır. Kızım, hayatım sana bir ders olsun.

Yavrum! Seni hakiki sahibin olan Allah'a emanet ediyorum. Namına ithaf ettiğim şu satırları zaman gelip de okuduğun vakit, kalbin derin bir hüznle sızlayacaktır. Beni hiç tanımadığın halde şeklimi, simamı tasvire çalışacaksın. Sararmış benizli, iri ve siyah gözlü, mahzun bakışlı, ince ve uzun boylu bir kadın canlanacak hayalinde. İşte bu hayal senin annendir, yavrum.

O zaman benliğini saran yalnızlık içinde bütün varlığını yakan bir mahrumiyetle, "Anneciğim... Anneciğim," diye inleyeceksin.

Hayır, hayır!

Belki o vakit sana da "Anneciğim!" diyecek sevgili bir yavrun bulunacak. Yüzün onun ipek saçları arasında kaybolurken, onu bağrına basarken beni anacaksın. "Anneciğim... Anneciğim... Zavallı anneciğim," diyeceksin, değil mi yavrum?

Çiftlik, 6 Aralık

Şu birkaç günlük ömrüm, düşünülemez kadar hazin ve sıkıcı bir yalnızlık içinde geçiyor. İki gündür şiddetli bir kar fırtınası dağları inletiyor. Bu vahşi manzara bana yalnızlığın acısı daha çok hissettiriyor ve beni daha fazla korkutuyor. Yazın Nejat'tan alıp da kalbimin üstüne taktığım güllerin yetiştiği bahçe kim bilir ne halde şimdi. Binler-

ce kırmızı ve beyaz gül şimdi nerede? Kuşlar nerede? Nejat nerede?

Şimdi ellerim şakaklarımda, gözlerim kapalı, karların örttüğü ince yolun sonundaki bu bahçeye daldığımı hayal ediyor ve o günün hatırasını yaşıyorum. Ah, o güllerle örtülü yeşil yol, ah! Kulaklarıma uzaktan inek sesleri geliyor. Dere aynı ahenkle akıyor. Bu tatlı hayalden sıyrılınca karşımdaki karlı tepelere çöken sisi görüyorum. Bu karlı günler geçecek, bahar ve yaz yine gelecek. Fakat ben...

Ah, öyle istiyorum ki öldüğüm zaman beni de o gül bahçesine gömsünler. Hayatımın en güzel anlarının yaşandığı o yer benim mezarım olsun.

Çiftlik, 10 Aralık

Fırtına hâlâ bütün şiddetiyle devam ediyor, odanın her tarafında korkunç yankılar bırakıyordu. Camlar sarsılıyor, panjurlar gıcırıyor, çiftliğin geniş ormanları inliyordu. Kar hiç kesilmeden yağıyor, köpeklerin ve çakalların ulumaları tüylerimi ürpertiordu.

Neredeyse tamamen erimiş iki mum, masanın üzerinde titrek alevlerle yanıyordu. Karşımdaki büyük aynada, beyaz fanila penuvarı* içinde hasta bir kadının hayali görünüyordu. Saçları omuzlarından aşağı dökülmüş, gözleri nefes darlığından büyümüş, dudakları kurumuştı.

Aynaya bakmayı sürdürdükçe bu hayalden daha da ürkmeye başladım. Öyle zannediyordum ki, ölümün soğuk eli üzerime uzanmış, ruhumu ebediyete götürmeyi bekliyordu.

Bu gece yalnızlık beni nasıl da korkutuyordu... Kocamın bu kadar merhametsiz, bu kadar inatçı olduğunu hiç tahmin etmemiştim. Hizmetçiler, onun emriyle, belirli hizmetlerini bitirince hemen odalarına çekiliyorlardı.

* Bir tür sabahlık (editörün notu).

Mümkün değil, o gece yalnız duramayacaktım. Her şeyden, hatta kendimden bile korkmaya başlamıştım. Bulduğum yerden kalktım, kocamın odasına doğru yürüdüm. Kapı deliğinden dışarı hafif bir ışık vuruyordu. Gözlerimi anahtar deliğine yaklaştırdım yavaşça. Sait Bey içerdeydi. Yatağın ucundaki koltuğa oturmuş, kollarını masaya dayamış, başını elleri arasına almıştı. Gözlerini, önünde duran beyaz kâğıda dikmişti. Sarı abajurlu lambadan yayılan altın sarısı ışıklar, onun solgun yüzüyle beyaz sakalına hazin bir renk vermişti.

Ara sıra gözlerini siliyor, bazan derin bir kin ve gazapla başını sallıyor, yumruklarını sıkıyordu. Bu manzara cesaretimi kırmıştı. Fakat son bir kuvvetle elimi kapıya doğru uzattım, yavaşça açtım.

Kapının açıldığını duyunca başını kaldırdı. Ben sendeleyerek bir iki adım atarken, o da şaşkın bir halde ayağa kalktı. Dudaklarında soğuk bir gülüş, tavırlarında derin bir küskünlük vardı.

"Bu vakitte zahmet edip daireme kadar gelmekteki amacınız nedir?" diye sordu.

"Merhametinize yeniden sahip olabilmek için başka ne yapayım? Söyleyiniz."

"Zavallı kadın! Benden merhamet isteyeceğinize, Allah'tan af dileyiniz. Ben sizi incitecek bir muamelede bulunmuyorum. Siz günahınızı çekiyorsunuz. Haydi, odanıza çekilip rahat ediniz."

Sinirim fena halde bozuldu. Bu sözler beni büsbütün sarsmıştı.

Son kuvvetimle, "Yemin ederim ki ben masumum. Sizin hiçbir hakkınızı suistimal etmedim. Beni haksız yere ezme-yiniz, günahtır. Maksadım, ölmeden önce affınıza kavuşa-bilmektir," diyebildim.

O buna karşılık, "Sizi kabahatli tutan ben değilim. Siz benim için bütün insanların üstünde, herkesten daha değerli biriydiniz. Benim bu yorgun hayatımın eşsiz baharı olmuşsunuz. Yazık ki beni aldattınız ve bütün insanlardan nefret ettirdiniz," cevabını verdi.

“Ben mi? Ben mi sizi insanlardan nefret ettirmiş oluyorum?”

“Evet, siz, siz, Fikret,” dedikten sonra, masanın üzerinde duran beyaz kâğıdı bana uzattı. “Bunu okuyunuz. İddianamenizdir. Mediha yazıyor. Baştan aşağı günahlarınızla dolu. Yeğenimin kocasıyla aranızdaki karşılıklı aşkın tarihçesi. Artık benimle evlenmenizin de ne maksatla olduğunu inkâra devam etmeniz pek gülünç olur, zannederim. Yalnız size şunu sormak isterim: Beni kendi emellerinize âlet etmek isterken, şahsınıza beslediğim saf duygular ve sevgi karşısında hiçbir vicdan azabı duymadınız mı?”

“Hakkımdaki iftiralar o kadar çok ve açıklamam gereken noktalar o kadar fazla ki, hepsine birden hemen cevap vererek günahsız olduğumu ispat etmeme imkân yok. Ya sabırlı olur, tüm söyleyeceklerimi birer birer dinler ve masum olduğumu anlarsınız, ya da bana reva gördüğünüz muameleyi icra edersiniz. Kararınız her neyse tahammül edeceğim.”

“Size reva gördüğüm ceza, suskunluğumdur. Bununla yetinme sebebim de o zavallı çocuktur. Anlıyor musunuz? Kızımın da geleceğini kirletmemek için sizinle yaşamaya katlanıyorum. O, babasına ihanet eden annesini kesinlikle affetmeyecektir. Bu sizin için en büyük manevi cezadır.”

“Artık yeter! Bu kadar merhametsiz olduğunuzu bilmek istemem.”

İkimiz de titriyor ve ağlıyorduk.

Kocam eliyle zile dokundu ve içeri giren hizmetçiye, “Hanımefendiyi odasına götürünüz,” dedi. Hizmetçinin yardımıyla odama gelebildim. Karanlıklar, kâbuslar içinde, yorgun ve hasta bir halde kendimi yatağa attım.

Çiftlik, 11 Aralık

Rüyamda Nejat'ı gördüm. Gözyaşları içinde uyandım. Şimdi kim bilir nerededir? Aramızdaki engeller artık o ka-

dar büyüdü ki, birbirimizi görme ve konuşma imkânımız kalmadı.

O muhtemelen bu son hadiselerin hiçbirini bilmiyordur. Mediha, onun hastalığından istifade ederek bana vurduğu darbeyi ona olduğu gibi anlatmamıştır.

Ah, ben yalnız şunu istiyorum ki, içinde bulunduğum şu tahammül edilmez vaziyeti Nejat da bilsin. Nasıl bir acizlik, nasıl bir boyun eğmeyle talihin şu son tecellisine katlandığımı görsün... Gerçekleşmesi imkânsız bir arzu... O, öldüğümü bile muhtemelen duymayacak.

Sabahleyin fırtına da biraz dindi.

Bugün daha dermansız bir haldeydim. Sabah odaya giren hizmetçi perdeleri açtı. Bütün dağlar, ovalar bembeyaz olmuştu. Karşımdaki çınarın dallarında bir sürü serçe toplanmıştı.

İçimde her zamankinden daha çok sıkıntı vardı. Dalmak, düşünmek istiyordum. Hizmetçinin sobaya odun attıktan sonra yanıma gelerek, "Bir emriniz var mı?" demesi beni dalgınlığımdan ve düşüncelerimden uyandırdı.

Bu ara pencerenin altından köpek havlamaları, ayak sesleri geliyordu. Başımı cama dayayarak aşağı baktım. Sucubaşı hayvanları hazırlamış, kocamla ava gidiyordu. Bu onun en tatlı bir eğlencesiydi. Koruya çıkan yolun kenarında beş altı atlı duruyordu. Öndeki Sait Bey'di. Beygirin üzerinde dimdik durmuş, yanındakilerle bir şeyler konuşuyordu. Sucubaşı zağarları saldı. Hayvanlar neşeyle ileri atıldılar.

Avcılar bir devir yaptılar. Sait Bey bu sırada başını benim olduğum pencereye doğru çevirmişti. İhtimal ki bu, istemsiz bir hareketti.

Uzaktan hayalimi gördüğü için midir bilmiyorum, birdenbire altındaki hayvanı mahmuzlayarak döndü. Kendisini takip eden diğer atlıların önüne düşüp gözden kayboldu gitti.

O anda her zamankinden daha acı bir kimsesizlik hissettirdim. Uzaktan baykuş sesleri geliyordu. Derenin çağltısı, bugün sınırları daha fazla yoran, kulakları tırmalayan bir uğultu gibiydi.

Gözlerim bir müddet, kocamın gittiği yolun karları üzerinde dolaştı. Bilmem bu halde ne kadar zaman geçti. Boğazımdan dudaklarıma doğru sıcak bir şeyin geldiğini hissettim. Hemen mendilimi ağzıma götürdüm.

Mendil kırmızı lekeler içinde kalmıştı.

Eyvah!

Arkamda duran hizmetçi birdenbire, "Aman, kan!" diye bağırdı. Kadıncağz fena halde korkmuştu.

Ona, "Korkma!" dedim. "Yalnız biraz su ver bana."

Kadın arkamı kanepeye dayadı. Bir iki yudum su içtim.

Artık bir iki günlük ömrüm kalmıştı. Fakat niçin bilmem, bana hiç güler yüz göstermeyen bu hayatın bittiğine şimdi acıyordum. Yaşamımın sevicecek, istenecek nesi kalmıştı sanki! Nereye baksan hüsrân, keder, ümitsizlik...

Hizmetçiye pencereyi açmasını işaret ettim. Kadın hayretle yüzüme bakıyordu. Göğsümü açtım. Dondurucu bir rüzgâr derimi yaktı. Fakat orası, göğsümün sol tarafı, ateşler içinde yanıyor, oraya soğuk etki etmiyordu.

Çiftlik, 13 Aralık

Bugün umulmadık bir felaket beni büsbütün bitirdi. Dün akşamüzeri kocamın ölüsünü getirdiler. Zavallı adam, attan düşmüş ve beyni parçalanmış. Tüylerimi ürperten bu ihtimal karşısında çıldırıyordum. Acaba bu bir intihar mıydı?

Bütün işçiler çiftliğin büyük kapısı önünde toplanmıştı. Her yüzde matem okunuyordu. Şehirden gelen doktor tarafından naaşın muayenesi yapıldı. Kazanın nasıl meydana geldiğini o gün Sait Bey'in yanında bulunanlara sordum.

Çamlı tepeden aşağı inen gayet dik bir yokuş vardı. Kocanın atı bu yokuşta birdenbire ürkmüş, dörtnala denecek bir süratle koşmaya başlamış. Zavallı adam her ne kadar çaba göstermişse de, hayvanı durduramamış. Nihayet ayağı aniden üzengiden kurtulunca, yerlere serilmiş kalmış.

Anlatılanlardan olayın bir intihar girişimi olmadığını anlaşıyordu. Bütün gece kocanın ölüm döşeği başında oturdum. Odasının korkunç sessizliği içinde derin bir tevekkülle her türlü ıstıraptan uzaklaşıp sabahı getirdim.

Evet, bu sabah, hayatımın son acı gününü noktalayan bir yas sabahıydı.

Kar durmuş, dağlar bembeyaz olmuş. Her taraf, ölünün esrarlı nefesini dinleyen bir sessizlik içinde. Kulübelerin bacalarından çıkan mavi dumanlar, yüksek tepelerden ovalara yayılan beyaz sisler arasında kayboluyor. Çiftlikte bugün bir mezar sakinliği var.

Cenaze namazı köyün camisinde kılındı. Sait Bey'in son hizmetlerini elimden geldiğince derin bir saygıyla yaptım. Doğruluğunu iyice ispatlayamamış olsam bile, son zamanlarda benim için çok üzüldüğünü biliyordum. Beni affetmesi ve bütün haklarını helal etmesi için yalvardım.

Artık bu sayfalara yazacak bir şeyim yok. Zaten kaç günlük ömrüm kaldı ki? Yalnız, kalbimde ölüme hazırlanarlarda bulunan derin bir acizlik var!

Yarın buradan gitmek istiyorum. Bu vahşi dağların ıssızlığı, şu birkaç gün boyunca muhtaç olacağım huzur ve teselli vermiyor artık. Her köşede hatıralar, yas ve hüznün var. Bunlara dayanamıyorum. Daha fazla burada duramayacağım.

Dertli günlerimde bana huzur ve teselli veren yerler, sizlere elveda! Aşkımın bütün acılarını satırlarında saklayan vefakâr defter, sana da ebediyen elveda!

Fikret'in ıstırapla dolu hayatını anlatan defter burada bitmiştir.

Okuduğum satırlar, zavallı kadının son feryatları gibi, içimde hazin ve derin bir his bırakmıştı. Onu yanımda ve bana pek yakın zannediyorum. Sararmış yüzü, iri ve siyah gözleri, uzunca narin endamıyla onu karşımda görüyor gibi oluyordum.

Gece yarısını geceli üç saat olmuştu. Gözlerim yaşlıydı. Etrafımızı saran kasvetli sessizlik içinde Suat da ben de derin düşüncelere dalmıştık.

Arkadaşım oturduğu yerden biraz doğruldu. Ötede karyoların yumuşak yastıkları arasında mışıl mışıl uyan Nedret'e baktıktan sonra, "Şimdi kardeşim, dinleyiniz. Fikret'in hayatının sonunu da ben anlatayım," dedi.

Bir akşam, ortalık henüz kararırken kapının önünde bir otomobil durdu.

O gün şiddetli bir soğuk vardı. Akşamüstü gökten iri iri kar taneleri düşmeye başlamıştı. Vakitsiz gelen bu misafirin kim olduğunu anlamak için merdivene doğru yürüdüğüm zaman hayretimden donakaldım.

Gelen Fikret'ti. İki kadının kollarına dayanmış olduğu halde merdivenden sürüklenir gibi çıkıyordu.

Onu hemen kucakladım, odaya getirdim. Bir kanepe üzerine yatırdım. Hafif ve hırıltılı bir sesle, "Donuyorum! Donuyorum!" dedi.

Aman Allahım, Fikret ne kadar bozulmuştu! Acı ve kahır, zavalılığı çok ezmiş ve harap etmişti.

Sobaya biraz daha odun attım, sonra kardeşimin yanına oturdum, ellerini okşadım. Yorgun ve bitkin bir halde yatıyordu. "Bu ne tedbirsizlik, Fikret? Senin gibi zayıf ve rahatsız bir insan bu havada sekiz saatlik yola çıkar mı?" dedim.

Kesik kesik bir sesle, "Nasıl bir felaket beni böyle aniden buralara sürükledi, bilemezsin. Sait Bey'i ebedi istirahatgâhında bırakarak çiftlikten ayrıldım. Nasıl geldiğimi hatırlamıyorum bile," diye yanıtladı.

"Neler diyorsun, Fikret? Sait Bey öldü mü?"

"Evet, hem de feci bir kaza neticesinde."

Bunu söylerken Fikret kendini kaybedecek bir hale gelmişti. Onu bu halde görünce olayın ayrıntılarını sonraya bırakarak, "Üzülme. Ne yapalım? Herkes birgün ölecek. Sana şimdilik istirahat lazım. Biraz kendini topla," dedim.

Ümitsizlikle başını sallayarak, "Evet, biliyorum! Fakat Sait Bey'in beni affetmeden ölüşü bana büyük vicdan azabı oldu," dedi. Sonra birden, o anda aklına gelmiş gibi, "Ninem nerede? Sakın ona bir şey söyleme," diye ekledi.

"Sen merak etme, ben her şeyi düşündüm. O şimdi yukarıda, Nedret'le meşgul. Senin biraz rahatsız olduğunu, bu gece yukarı çıkamayacağını söyledim. Biraz uyusan iyi olmaz mı?"

"Uykum yok, Suatçığım. Üşüyorum... Donacak gibiyim."

Onu ısıtmak için dizlerine, omuzlarına örtüler örttüm. Hemen kendisine rahat bir yatak hazırladım. "Oh... Şimdi ne rahatım. Çünkü sen yanımdasın," dedi

Onu öptüm, saçlarını okşadım. Masum bir çocuk gibiydi. İçini çekerek, "Suatçığım," dedi, "bilsen yalnızlık ne kadar acı! Uzun gecelerde kendi kendime acı dolu saatler geçirdim ve dağların vahşeti karşısında bol bol gözyaşı dök-tüm!"

Bu sözleri söylerken, birdenbire aceleyle mendilini arandı.

"Ne oldun Fikret?" dedim.

Mendilini ağzına götürerek, "Kan!" dedi.

Çıldırıyordum. Bu kelime tüylerimi diken diken etmişti. Elindeki mendile baktım, kıpkırmızı lekelerle doluydu.

"Fikret, sakın korkma kardeşim! Soğuk almışsındır, ondan olacaktır. Başka ne olabilir?"

Hafif alaycı bir gülüşle, "Olabilir," dedi.

Rengi çok sararmıştı. Eliyle işaret ederek, "Bir pencere aç lütfen! Nefesimde biraz darlık hissediyorum," dedi.

Hemen pencereyi açtım. Zavallı kızcağızı da yattığı yerden biraz kaldırdım, arkasını yastıklara dayadım.

"Korkma," diyordu bana, "şimdi geçer. Buhran işte... Her zaman böyle oluyorum."

"Biliyorum Fikretçiğim. Korkacak ne var ki? Fakat bir doktor çağırsak daha iyi olmaz mı?"

"Ne lüzumu var?"

"Böyle deme. Seni biraz rahatlatacak bir ilaç verir en azından."

"Boş yere değil mi?"

Birdenbire, "Fikret, beni dinle! Ben şimdi Nejat'a haber yollayacağım. Reddetmeyeceksin," dedim.

Feri sönmüş gözlerinde bir ışık belirdi. Bu ismi duyunca bütün vücudu titredi. Gözlerini dalgın dalgın üzerime çevirerek içini çekti. Bu bakışların derinliklerinde şükran ve minnet parıltıları vardı. Bir şey söylemeksizin elini kalbinin üzerine bastırdı. Bu, teklifimi kabul ettiğinin göstergesiydi.

Hemen aşağı inerek her şeyi ayarladım ve Nejat'ı getirmesi için birini yolladım.

Tekrar Fikret'in yanına geldiğim zaman, onu gözleri kapalı buldum. Kanlı mendili elleri arasındaydı. Yavaşça yanına oturdum. Evin içinde herkes meraktaydı. Ninem sürekli Fikret'in nasıl olduğunu sorduruyordu. Nedret'le dadısı da onun yanındaydılar. Ben de içlerini rahatlatmak için onlara sık sık iyi haberler gönderiyordum.

Ah, hâlbuki ölüm çoktan siyah kanatlarını açmış, onun üzerine doğru geliyordu.

Bu matem havası içinde saat dokuzu vurdu. Sokaktan gelen sesleri sabırsızlıkla dinliyordum. Bu sırada Fikret gözlerini açtı ve bir şey arıyormuş gibi etrafa bakındı.

"Bir şey mi istiyorsun, Fikret?" dedim. Beni görünce kendini topladı.

"Şey... Rüya mı gördüm acaba? Yanımda sanki birisi vardı."

Ben kimi aradığını anlamıştım. Gözlerinde son bir ümit ışığı parladı ve zayıf bir sesle, "Suat! Yanıma gel ve beni dinle. Sana söyleyeceklerim var," dedi.

"Söyle kardeşim, dinliyorum."

"Artık şu saatlerde ömrümün bitmek üzere olduğunu sen de görüyorsun."

"Fikret!"

"Beni dinle!"

"Fikret, Allah aşkına..."

"Beni dinle diyorum! Nedret'i sana bırakıyorum. Anlıyor musun?" Daha boğuk bir sesle, "Ona sen anne ol. Öksüzlüğün acılarını hissettirme. Anne kucağından mahrum kaldığını bilmesin. E mi?" diye ekledi.

Bir iki dakika sustu, dinlendi ve yine devam etti.

"Şurada, çantamın içinde bir defter var. Onu oradan al ve sakla, olmaz mı? İçerisindeki yazıları kalbimin kanı ile yazdım. Her satırında bir damla gözyaşım vardır."

"Fikret, kardeşim. Niçin böyle söylüyorsun? Sen daha çok yaşayacaksın."

Sesi yavaş yavaş kısılıyordu.

"Şimdi bana Nedret'i getiriniz. Onu bir kere daha görmek istiyorum."

Odadan nasıl fırladığını bilmiyorum. Çocuğı getirdiğim zaman, Fikret'in kollarında onu kucaklayacak derman yoktu. Feri sönmüş bakışlarını kızına çevirdi, ben de Nedret'in yanaklarını onun dudaklarına yaklaştırdım. Nedret'i hafif hafif koklayarak öptü ve sonra, "Götürünüz onu artık," dedi.

Bu sırada kapının önünde bir otomobil durmuştu. Hemen dışarı çıktım. Nejat avluda duruyor, henüz kimin tarafından çağrıldığını bilmiyordu.

Beni görünce o kadar şaşırdı ki, az kalsın bulunduğu yere yığılacaktı.

"Ah... Siz misiniz?" diyebildi.

Ben yavaş sesle, "Metin olmaya çalışınız, doktor!" dedim.

Titremeye başladı. Sesi tıkanmış gibi, "Ne var? Allah aşkına söyleyiniz, ne var!" dedi.

"Fikret burada ve çok hasta, doktor."

"Neler söylüyorsunuz? Fikret mi? O, burada, nasıl olur? Yoksa rüya mı görüyorum?"

"Ah doktor... Rüya değil, acı bir gerçek."

Onu kapının yanındaki küçük odaya aldım.

"Bir iki dakikalığına burada bekleyiniz. Ani bir heyecan onu öldürebilir belki."

Nejat bir sandalyeye çöktü. Ben Fikret'in yattığı odaya girdim. Zavalılığın bir eli yana sarkmış, başı arkasındaki yastıklara dayalı, gözleri aralıktı. Yavaş yavaş başını bana doğru çevirdi.

"Kiminle konuşuyordun Suat? Bir ses işittim, tatlı ve titrek bir ses... Onun sesine benziyordu."

"Kimin sesine benziyordu, söyle bakayım?"

"Nejat'ın!"

"Evet, o burada, Fikretçiğim."

"Niçin yanıma gelmiyor? Ne kadar lütufkârsın, Suat!"

Sanki vücuduna yeniden kuvvet ve can gelmiş gibiydi. Sönmüş gözlerinde bir sevinç parlamıştı. Ellerini başına götürmek istedi, fakat kudreti yoktu, kolları iki yana düştü.

Bana, "Saçlarımı düzelt, Suat," dedi.

Saçlarını biraz düzelttim. Gözleri hep kapıdaydı. Dışarı çıktım. Nejat, başını ellerinin arasına almış, perişan bir halde oturuyordu.

Kendisine yavaşça, "Geliniz," dedim.

Sallanarak ayağa kalktı, Fikret'in odasına doğru yürüdü.

Kardeşim, sana bu manzarayı anlatabilmek için kelime bulamayacağım. Nejat içeri girer girmez, zavalı kadın biraz doğrulmak istedi. Fakat kudreti tükendiği için ümitsiz ve dermansız bir halde başını yastığa dayayıp kaldı.

Nejat koştu, yere diz çöktü. Fikret'in buz gibi soğuk ellerini, elleri içine aldı. Zavalılığın nabzını sayıyordu. Bir anlığına gözleri, gözlerime takıldı.

Bakışlarında, "Eyvah! Hiçbir çare kalmadı," der gibi bir ifade vardı.

Fikret, önündeki kısa sürenin tükeneneğinden ürkerek doktoru seyreliyordu.

Nejat artık son gayretin, son kuvvetin bir faydası olmayacağını gösterir bir şekilde başını salladı.

Fikret'in hafif sesi, odayı kaplayan ölüm havası içinde titreye titreye yayıldı.

"Nejat, niçin ağlıyorsun?" dedi. "Ben artık bütün çektiklerimi unuttum. Hiçbir zaman seni şimdiki kadar korkusuz sevdiğim hatırlamıyorum. Şu an öyle mesudum ki!"

Nejat bir şeyler söylemek istiyor, buhran geçirir gibi konuşuyordu. Ancak şu sözlerini işitebildim:

"Sen benim sonsuz aşkımsın. Ruhumun, kalbimin kadını..."

Fikret'in eli onun başında dolaşıyordu.

"Nejat, hatırlıyor musun, sana bir vaadim vardı? Artık onu gerçekleştirmenin zamanı geldi. Şimdi beni gözlerimden öp."

Doktor, Fikret'in üzerine eğildi. Işığsı sönmeğe üzere olan gözlerini, ateşli dudaklarıyla canlandırmak ister gibi uzun uzun öptü.

Fikret'in yüzünü hafif bir pembelik kaplamıştı. Alnında ince ter damlaları görölüyordu. Dudakları arasından, mırıldanır gibi, "Gözlerim etrafı simsiyah görüyor, Nejat. Neredesin? Yüzünü göremiyorum. Duman var burada," diyordu.

Nejat bana baktı. Yüzü ıslak ve karmakarışık. Yerinden fırladı. İki eliyle başını tutarak odanın içinde dolaşmaya başladı. Yanına gittim.

"Ne var doktor?" dedim.

"Eyvah! Çok geç kaldık... Her şey bitti..." dedi. Odanın içinde bir ölüm sessizliği vardı. Dönüp de Fikret'e bakınca birden titredim.

Gözleri bir noktaya dikilmiş, yüzü morarmış, dudakları arasından kan sızmış, çenesi sarkmıştı.

Nejat odanın ortasında hareketsiz kalmış, bakışları Fikret'e sabitlenmişti.

Şiddetli bir rüzgâr camları salladı. Uzaklarda bir baykuş öttü. Karşıdaki evlerin birinden gelen piyano melodisi bu seslere karışıyordu. O sırada yükselen sert bir hırıltı bizi titretti. Zavallı Fikret, ölümün soğuk ve amansız pençesi al-

tında son nefesini veriyordu. Göğsü kabarmış, gözleri artık son kez kapanmış, dudakları arasından bir "Ah!" fırlamıştı. İşte son nefesi bu olmuştu.

Nejat odanın ortasında hâlâ dimdik duruyor, gözünü zavallı aşkından ayırmıyordu. Tuhaf bir biçimde ağlamıyor, hatta gülüyor gibiydi.

Birdenbire, "Yalan! Yalan!" diye bağırdı. "Bu kadın Fikret değil! Siz beni aldattınız! O şimdi تنها dağların ardındaki çiftliktedir. Ben şimdi ona gidiyorum."

Kapıya koştu, sonra durdu ve tekrar arkasına dönüp baktı.

Sendeler gibi oldu.

Yine koştu ve kendini sokağa attı.

Acı bir kahkaha, gecenin karanlığı içinde çınladı.

Bu faciadan bir ay sonra, ninemi de Fikret'in yanına gömdüler. Hayat benim için ağır ve ezici bir yükten başka şey değildi artık. Hiç kimse beni teselli edemiyordu. Doktorlar İskenderiye'ye kadar bir seyahat yapmamı tavsiye ettiler. Sağlığım yitmiş, moralim fena halde bozulmuştu.

Fikret'in son saatleri gözümün önünden hiç gitmiyordu. Bir müddet İstanbul'dan uzaklaşmak mecburiyeti doğunca, Fikretçiğimin yadigârı olan sevgili yavrusu Nedret'i de yanımıza aldık.

Marmara'nın hafif dalgaları üzerinde ilerleyen vapurun üst kat salonundaydım. Nedret'i uyuttuktan sonra, biraz nefes almak için güverteye çıkmıştım. Güverte salonu tenhaydı. Birkaç yolcu, her biri bir tarafa çekilmiş, uyukluyor veya kitap okuyordu.

Artık İstanbul büsbütün gözden silinmişti. Kalbim sıkıntılı, gözlerim ağlamaklıydı. Benden biraz uzakta, arkası dönük bir adam oturmuş, elini şakağına dayamış, ne kitap okuyor, ne de etrafla meşgul oluyordu. Gözlerini ufuklara dikmiş, dalgın ve hareketsiz duruyordu.

Bilmem, bu adam niçin dikkatimi çekmişti. Hep ona bakıyor, fakat yüzünü göremiyordum. Yanında on iki yaşında olabileceğini tahmin ettiğim bir erkek çocuğu vardı.

İstemsiz bir şekilde kalktım, yanlarına doğru yürüdüm. Adam tavrını hiç bozmadı. Yanındaki çocuksa mahzun ve masum bir tavırla bana baktı. Bundan cesaret alarak sordum:

"Oğlum, siz de mi İskenderiye'ye gidiyorsunuz?" dedim.

"Evet," diye cevap verdi.

Sözlerim onun üzerinde bir tesir yaratmış olmalı ki, o zamana dek hareketsiz duran adam başını bana doğru çevirdi. Kederli bir bakışla bana derin derin baktı. Bir şey hatırlamak istiyor gibi elini alına götürdü. Sonra ağır ağır başını salladı. Tekrar ufuklara daldı.

O sırada hayret ve üzüntümden donakalmıştım. Çünkü bu adam Nejat'tı.

Onu tanıdığımı belli etmemeye çalışarak, "Yanınızdaki babanız mı?" diye sordum çocuğa.

Çocuk içini çekerek, "Evet," dedi.

Ben yine sordum:

"Hasta mı?"

"Evet, hasta. Kimseyle konuşmuyor. Yalnız düşünüyor. Bazen ağlar, günlerce ağlar. Şimdi Kahire'ye gidiyoruz. Bir ay sonra Avrupa'ya gideceğiz."

"Zavallı... Çok yazık," dedim.

Çocuk devam etti:

"Eskiden böyle biri değildi. Bir gece kendisini sokakta bulup eve getirdiler. Fakat hiçbirimizi tanımadı. Doktorlar seyahat etmesini söylediler."

"Babanıza siz mi refakat ediyorsunuz?"

"Hayır, yanımızda babamın bir de doktor arkadaşı var. Beraber gidiyoruz. Beni de Berlin'de mektebe bırakacaklar."

"Öyle mi? Çok iyi evladım," dedim. Oradan kaçmak istiyordum. Ağlıyordum. Çocuk beni ağlarken görünce sordu.

"Niçin ağlıyorsunuz? Sizin de mi bir kederiniz var?"

Çocuğa ne cevap verdiğimi şimdi hatırlamıyorum. Yavaş yavaş yanlarından ayrıldım.

Ben son günlerin acı hatıralarından kurtulabilmek için İstanbul'dan uzaklaşırken, tesadüf yine geçmişimden birini karşıma çıkarıp yaralarımı kanatıyordu.

Ayrılırken tekrar tekrar Nejat'a baktım.

Gözü engin ufuklara dalmış, hayali bir âlemde kendini kaybetmiş, sonsuz bir ümit içinde bekliyor gibiydi. Fakat bütün hissi, bütün ruhu Fikret'in mezarına gömülüydü.

Birinci Kitabın Sonu.

II. Kitap

NEDRET

Ölmüş bir kadının hatıraları:

Fikret'in Kızı

Nedret'in Hikayesi

I

Sabahleyin yazıhanesine geldiğinde genç avukatın zihni yeni aldığı bir davayla meşguldü. Masasının üzerinde duran bir yığın evrak arasından birkaç kâğıdı ayırıp önüne serdi. Tartışmalı bir arazi, daha doğrusu değerli bir çiftlik meselesi ile ilgili bu davanın asıl sahibi genç ve öksüz bir kızdı. İki erkek akrabası bu genç kıza karşı veraset iddia ediyorlardı.

Avukat dosyaları ince ince araştırırken bir elini şakağına dayamış, garip bir ruh hali içine bürünmüştü. Uzak bir geçmiş ile ilgili görünen bu mesele onu çok meşgul etmeye başlamıştı. Unutulan günleri yeniden hatırlatan bu siyah satırlara gözlerini dikmiş, sanki on altı sene evvele geri dönmüş gibi derin bir hülya içine dalmıştı.

Bu çiftlikte ne tatlı hatıraları vardı. Orada geçen neşeli günler ve hiç unutmadığı çocukluğu gözlerinin önüne geliyordu. Ormanda, tarlalar içinde koşup oynayarak gezdiğini; ata, arabaya binip köyleri dolaşmak arzusuyla çırpındığı saatlerin lezzetini; babasının pek saygı gösterdiği ve annesinin yenge diye hitap ettiği siyah gözlü kadının iltifatlarını, onun genç ve güzel yüzünü, tatlı ve şefkatli bakışlarını hatırlıyordu.

Genç kadının pek çok olaydan sonraki acı ölümü, babasının birkaç sene devam eden hastalığıyla ne kadar alakalıydı? Uzun ve zahmetli zamanlarını Avrupa hastanelerinde geçiren zavallı babası senelerce his ve idrakten uzak

yaşamıştı. Okurken her ay onu görmeye gittiğinde, sönük ve hazin bakışları altında nasıl titreyerek ve yüreği acıyarak onun yüzüne bakardı.

Avukat bunları düşünürken hüznün ve ıstırap içinde, bazen elleri saçlarının arasında dolaşüyor, bazen de alnını sıkarak dudaklarının arasından “Çok garip tesadüf, çok garip...” diye söyleniyordu.

Bu genç müvekkilin, o siyah gözlü kadının kızı olmasını ve babası Sait Bey’in tek vârisi, validesinin yakın akrabası olmasının tesadüf olmalıydı. Fakat altı sene evvel ölen annesi bugün sağ olsaydı belki bu kızın varlığı, ona geçmiş günlerden bir keder kokusu getirecekti. Birdenbire babasını düşündü.

“Kim bilir ne kadar hayret edecek?” dedi.

Genç avukat aklını karıştıran bu kuruntulardan kurtulmak için, üzeri kâğıtlarla dolu masasının başından ağır ağır kalktığı sırada kapı hafifçe vurulmuş; ak saçlı, ak sakallı biri içeri girmiş ve “Nihat beyefendi, vaktiniz müsaitse biraz görüşelim,” demişti.

Avukatsa onu “Ben de şimdi sizin dosyalarınızı inceliyordum. Gelmenize pek memnun oldum. Buyurunuz Veyssel Efendi,” sözleriyle karşılamıştı.

Misafir koltuğa yerleşirken dava vekili de yerine oturdu.

“Buyurunuz Veyssel Efendi,” diyerek bir sigara uzattı.

Veyssel Efendi sigarasını ağızlığına takarken “Bu sabah başınızı ağrıtmaya sebebim birkaç güne kadar buradan uzaklaşacağımı size haber vermektir. Çünkü dün Nedret Hanım çiftliğe gitti. Kendisini uzun müddet yalnız bırakamam.” dedi.

“İstediğiniz gün gidebilirsiniz. Oraya bir keşif heyetiyle birlikte gelme ihtimalimiz var. Ne zaman karar verilirse size bilgi veririm ve gelir sizi çiftlikte bulur, Nedret Hanımefendi ile de tanışma şerefine erişmiş olurum. İçiniz rahat olsun Veyssel Efendi.”

Veyssel Efendi memnun bir yüz ifadesiyle “Doğrusu bu

sözlerinize pek şevindim,” dedi, “fakat Nedret orada yalnız değil. Yanında bizim bacı ve daha başka güvenebileceğim insanlar var, ama ondan uzun süre uzak kalmaya gönlüm razı olmaz. Ne yapayım!” diye ekledi.

“Zannederim, Nedret Hanım’la akrabalığınız var.”

“Hayır... Hayır... Ben onun babası Sait Bey’in çok iyiliğini görmüş bir insanım. Nedret benim ellerimde büyümüştür,” dedi. Derin bir nefes aldıktan sonra “Annesi pek genç yaşında hayata veda eden bir talihsiz, babası feci bir sona uğrayan bir zavallıdır. Ben o zamanlar çiftliğin kâhyasıydım. Rahmetli beyefendi beni çok severdi. Karlı bir gündü. Hiç unutmam! Birlikte ava çıkmıştık. Atın üzerinde onun öyle genç bir duruşu vardı ki hayran olurdum. Baş her zaman dikti ve çok gururlu görünürdü. O gün kaşları çatık, rengi sapsarıydı. Ormanın kenarındaki dik yokuştan inmek istedi. Engel olayım dedim ama dinlemedi. Birdenbire atını sürdürdü. Bir dakika içinde yere yuvarlandığını ve kanlar içinde karın üzerine serildiğini gördüm. Hemen yanına koştum. Onu kollarımın arasına aldım. Başından akan kanlar ellerimi ıslatmıştı. Dudakları arasından bir şeyler söylüyordu. Dinledim. *Kızım sana emanet. Sen mert ve namuslu bir adamsın, onu her şeye karşı koru,* diyordu.

Veysel Efendi’nin gözleri yaşla dolmuştu.

“Affedersiniz, burada bile söylenmemesi gereken şeylerden bahsediyorum.”

Anlatılanların etkisi altında kalan avukat “Hayır... Hayır...” dedi, “daha fazla açıklama yapmanızı arzu ederim. Kaşınızda yabancı bir şahıs yok.”

Veysel Efendi tuhaf bir hayretle avukatın yüzüne baktı.

“Nasıl?” diyordu, “Siz mi?”

Nihat Bey sakın bir sesle “Evet Veysel Efendi. Güzel bir tesadüfün azizliğine uğradık. Nedret Hanım’ın babası Sait Bey’in annemin dayısı olduğunu, dosyalarınızı inceledikten sonra anladım. Aradan uzun seneler geçmişti. Sait Bey öldüğü zaman ben on yaşındaydım. Babamın uzun süre devam eden hastalığı ve benim de Avrupa’da okuyor olmam,

dönüşümde ise annemi ebediyen kaybetmem; ailemiz için büyük bir felaket olmuş, kendimize yakın olan kişileri arayıp sormamızı gerektirmişti."

Veysel Efendi aynı hayretle "İnsan neler işitiyor, Yarabbi!" diyordu ve ilave ederek "Demek siz şimdi Nedret'in akrabasıınız? Öyle mi?" diye soruyordu.

Avukat başını sallayarak hafif bir tebessümle "Evet, öyleymiş. Ben de hayretteyim," diye cevap veriyordu.

Veysel Efendi üzüntüyle devam etti.

"Zavallı çocuğun bazen kimsesizlikten şikâyet ederek ağladığı günler oluyor. Davamızı size vermekle ne kadar iyi yaptığımızı şimdi anlıyorum. Sizi pek becerikli bir avukat, güzel ahlaklı ve pek vicdanlı bir genç diye tavsiye etmişlerdi. İnşallah davamızı da kazanacaksınız. Çünkü ne sebeple olursa olsun Nedret bu çiftliğe kimsenin sahip olmasını istemez. Babası ve annesine ait en kıymetli hatıraların burada gömülü olduğuna inanır. Hiç görmediği annesinin hayalini pek sever ve daima bana sorar."

"Nedret Hanım'ın başka akrabası yok mu?"

"Vardı. Onu şefkatli bir anne gibi kolları arasında saklayan sevgili bir kadın vardı. Nedret sekiz yaşına kadar o kadını gerçek bir anne olarak tanımıştı. Ne yazık ki ölümün merhametsiz pençesi, zavallı çocuğu bu şefkat kucağından da mahrum etti. Suat adındaki bu hanım hastayken bir gün beni yatağının yanına çağırmıştı ve *Fikret'ten yadigâr kalan bu yavruyu ben öldükten sonra sana emanet ediyorum Veysel Efendi*, demişti. Gerek babasının son arzusu ve gerek Suat Hanım'ın vasiyeti üzerine, ona bir ana kucağı yerine kollarımı uzattım. Yetim ve kimsesiz geçen günlerinin acılarını hissettirmemeye çalışarak büyüttüm. Her ihtiyacına yetişip servetini de idare etmeye çalışarak onu Bebek'teki Amerikan okuluna verdim. O böyle istiyordu. Nihayet bu sene tahsilini bitirdi. İlk isteği çiftliğe gitmekti... Kendisini vazgeçirmek mümkün olmadı."

Temiz ve saf yüzü, saygıdeğer beyaz sakalı, nezih vicdanının birer parlak aynası olan gözleri bu adamın yüce kal-

bini gösteriyordu. Genç avukat gözlüğünü düzeltti.

“Veysel Efendi, bize pek yakın olan bu yetim kıza karşı gösterdiğiniz sevgi ve insaniyetten dolayı bütün ailem namına size teşekkürler ederim. Bu akşam bunu babama ve kız kardeşime anlatacağım. Nedret Hanım’a saygılarımı iletiniz. Yakında yanlarına gideceğim için çok mutluyum.”

Nihat bu sözleri söyleyince Veysel Efendi de ayağa kalkmıştı.

Avukat yalnız kaldığı zaman derin derin düşünmeye başladı.

Babasını senelerce keder ve ıstırap içinde harap eden bir takım esrarlı vaziyetlerin canlı bir yadigârı meydana çıkıyordu. Nedense, kalbinin üstünde ezici bir ağırlık duydu. Aklını meşgul eden şu meseleyi unutmak için başka işleri incelemeye koyuldu. Akşamüzeri Şişli’deki evine geldiği zaman onu kız kardeşi karşılamıştı.

“Bugün çok geç kaldın, ağabey,” diyen genç kadına, her zamanki güler yüzüyle “Evet, bazen böyle oluyor kardeşim,” diye cevap verdi.

Babasını her zamanki gibi çalışma odasında kitaplarıyla meşgul bulmuştu. Lambaların saçtığı parlak ışıklar altında biraz solgun görünen bu adam, ağır ağır başını kaldırarak oğlunu selamladıktan sonra “Bugün çok çalışmışsın galiba?” dedi.

Nihat babasının karşısındaki koltuğa otururken “Siz de yine pek meşgulsünüz,” diyordu.

“Evet. Her zamanki gibi...”

“Fakat kendinizi çok yoruyorsunuz.”

Bu esnada salona giren kız kardeşi söze karıştı.

“Ağabey, ben de her zaman sizin gibi şikâyet ediyorum ama babam dinlemiyor. Bugün çok hastası vardı. Hiç dinlenmeden onlarla ilgilendi.”

Doktor hazin bir gülüşle bu iki gence baktı.

“Korkmayınız çocuklarım,” dedi, “Ben çalıştıkça açılırım. Meşgul oldukça yaşarım. Yoksa hayat başka türlü avutlmuyor.”

"Hakkınız var, fakat yorulmamak şartıyla."

Kız kardeşine dönerek "Nihal, hakikaten ben de bugün çok yorgunum. Bazen beklenmeyen olaylar zihin üzerinde pek derin etkiler bırakıyor."

"Beklenmeyen hadiseler mi dediniz?"

"Evet."

"Sorabilir miyim ağabey?"

"Hay hay..."

Doktor koltuğa yaslanmış olduğu halde onları dinliyordu. Gülererek "Gençliğin her zaman böyle hadiseleri olabilir, değil mi Nihat?" dedi.

Avukat, babasının bu latifesine güldü.

"Henüz böyle bir şeyle karşılaşmadım fakat isterim ki hayatımın bir olayı olsun."

Doktor başını salladı.

"Arzu etme," dedi, "Çok mutsuz olursun!"

"Acaba?"

"Hiç şüphesiz!"

"Böyle mutsuzluğun acısında da bir lezzet vardır zannedirim."

"Lezzet mi? Kim bilir?"

Nihal bahsi keserek "Beni merakta bıraktın, ağabey," diyordu.

Doktor dalgın ve sakin bir bakışla oğluna "Nihal'e bir şey mi söyleyecektin?" diye sordu. Nihal cevap verdi.

"Demin beklenmeyen bir durumdan bahsetmemiş miydi?"

Doktor kayıtsızca "Ha, evet," dedi ve masanın üstündeki gazetelerden birini alarak gözlüğünü düzeltti ve okumaya daldı. Nihal durmadan soruyordu.

Avukat gülererek "Otur da anlatayım," diye kız kardeşini rahatlatmaya çalışmış ve anlatmaya başlamıştı.

"İnsan öyle şeylere maruz kalıyor ki... Geçmiş günlerin unutulmuş hatıraları birdenbire canlanıveriyor. On sene, yirmi sene evveline dönüyor ve orada ne güzel ve ne tatlı günler buluyor diye düşünüyorsun. Mesela çocukluk ha-

tırası bizim için ne kadar hoştur, değil mi? Sonra bu hatıraların hiç unutulmayanları vardır. Bayram sevinçleri, kır hayatları, uzak yerlere gezintiler... Bilmem hatırlar mısın? Bizi bir çiftliğe götürmüşlerdi. Sen o zaman yaramaz, afacan bir kızdın."

Nihal, gözlerini süzerek düşündü.

"Evet, hatırlıyorum," dedi. "Gözlerimin önüne yeşil bir diyar geliyor. Çiçekleri bol, kuzuları güzel, ormanları karanlık, dağları yüksek..."

Doktor yavaş yavaş gazeteyi elinden bıraktı. Sesinde hafif bir titremeye "Bir çiftlikten mi bahsediyorsunuz?" diye sordu.

"Evet, hem de pek eski bir hatıradan."

"Nasıl bir hatıra?"

"Çocukluk hatırasından, bahsettiğim çiftlikte geçirdiğimiz günlerden..."

Doktor başını önüne eğdi. Birkaç dakika düşünür gibi durduktan sonra "Hatıralardan silinen o rüyalı zamanları iyi hatırladın Nihat. Onlar uzun yılların ardında kalan günlerdir ki bir daha yaşanması zordur."

Nejat'ın gözleri bir noktaya dalmıştı. Sanki gözlerinin önünden o günler geçiyordu. Yüzünün silik ve zayıf çizgileri üzerinde hüznü bir ifade belirmişti.

Avukat, kız kardeşine dönerek sözüne devam etti.

"Bugün elimdeki davalar arasında bu çiftliğe ait bir dava vardı ki, zihnimi on beş yirmi sene geriye döndürdü."

"Her halde tuhaf bir tesadüf, değil mi ağabey?"

"Evet, bu kadar seneden sonra..."

Doktorun rengi kaçtı. Sesi heyecan içindeydi.

"Dava sahibi kimler?" dedi.

"Tek varis olan genç bir kıza veraset iddia eden bir takım yabancılar."

"Bu genç kız şimdi nerede bulunuyor?"

"İki günden beri çiftlikte!"

"Çiftlikte mi?"

"Evet."

Nihal lafın arasına girerek "Demek bize yeni bir akraba çıkıyor," dedi.

"Evet! Annemizin dayısı Sait Bey'in tek kızı..."

Zavallı Nejat hiç beklemediği bu haberin etkisi altında ezilmiş gibi başını ellerinin içine aldı.

Odayı hazin bir sessizlik kaplamıştı. Bütün eşyalar, sanki geçen günlerin acılarına bürünmüş gibi hüzünlüydü... Eski bir aşkın hazin hatıralarına hürmetle oluşan bu sessizliği bozmaya cesaret edemeyen iki kardeş birbirlerine baktılar. Babasının hala kanayan yarasına tuz bastığını anlayan Nihat, birdenbire verdiği bu haberden son derece pişman olmuş, babasının hâlâ o illet düşüncelere daldığına şaşmış kalmıştı.

Doktor başını kaldırarak sordu.

"Siz bu çocuğu gördünüz mü?"

"Hayır. Fakat hususi hayatını kısmen öğrenebildim."

"Bana biraz anlatır mısınız?"

"Bu kızcağız eski emektarlardan temiz, vicdanlı, iyi bir adamın koruması altında, yalnız başına yaşıyor."

"Zavallı yavrucak!"

"Sizi bu mesele ile pek ilgili görüyorum, eğer duygularınızı bu derece inciteceğini bilseydim, buna dair bir şey söylemeye cesaret etmezdim."

Doktor başını salladı.

"Bilakis," dedi, "o kadar iyi ettiniz ki... Senelerden beri kalbimde büyüyen çetin düğümleri gevşettiniz. Bugüne kadar ümitsiz ve hayalsiz kalan hayatıma tekrar yaşama sevinci getirdiniz. Yılların eziyet ve zahmetinden sonra arayıp da bulamadığım için ümitsiz kaldığım zavallı bir kadının kızımdan, onun yalnız ve öksüz hayatından büyük umutlar getirdiniz. Hâlbuki ben, onu bulmak ve görmekten artık tamamiyle ümidimi kesmiştim."

Nihal hayret ve üzüntüyle babasını dinliyor, onun ağzından ilk defa duyduğu bu sözlerin acısı altında, taşkın bir kederin damla damla dökülen zehirlerini içiyordu. Gözlerini kardeşine çevirdi. Avukat, soğukkanlılığını koruyordu.

Nejat, oğlunun bu sakın bakışları altında ezilmiş gibi "Birden beliren bu üzüntülü halimi affediniz çocuklar," dedi. Sesinde yaralı bir kalbin iniltisi vardı.

Nihal şu dakikada babasına çok acımişti. Onu bir ana gibi göğsünün zengin şefkatiyle sarmak istemişti.

Zaten onun düşünceli gözlerinde, solgun dudaklarında pek az görülen hafif bir tebessüme bütün neşesi ve saadetini feda edebilecek bu içli kadın, babasına çok bağlıydı. Doktor da kızına karşı aynı duyguları besliyordu. Onun saadeti için çalışmış, dertlerini, acılarını daima ondan gizleyerek genç kızın hayatının baharına gölge düşürmemek için gözyaşlarını kalbine akıtmaya alışmıştı.

Nihal bir ara bu ezici sessizliği bozarak "Babacığım, "dedi, "Sizi şimdiye kadar bu derece üzgün görmemiştim. Eğer daha fazlasını öğrenmeye cesaretim olsaydı, bunu size sormak isterdim."

Nejat çocukların şüpheli bakışları altında başını kaldırdı. Gözlerinin ta derinlerinde gizli bir keder ağlıyordu.

"Kızım, hayatımın hiç unutulmaz acı bir hatırasından bahsetmek istemediğim halde tesadüfler, geçmiş zamanları anmama sebep oldu. Müthiş bir kış gecesi şiddetli bir fırtına karları savuruyor... Soğuk, kuvvetli bir kamçı gibi yüzleri parçalıyordu. O havada beni bir hastaya çağırmışlardı."

Nihal dikkatle dinliyordu. Heyecanla sordu.

"Gittiniz mi?"

"Evet... Normal değil mi kızım? Lakin bu gidiş, pek feci ve pek dertli olmuştu. Hasta, ömrünün son dakikalarını tamamlamak üzere olan genç ve güzel bir kadındı. Ben onu gördüğüm zaman, hastalığının son safhasında olduğunu anladım. Avuçlarımın içindeki elleri soğuyor, kara gözlerinin ışığı sönüyordu."

Bu anda doktorun sesi boğulur gibi kısıldı. Fakat o devam etti.

"Bu esnada yukarıdan keskin bir feryat, bir masumun ağlayışı duyuluyordu. Sonra bir annenin sesinden başka, yabancı bir sesin ninnisi bu çığlık arasına karışıyordu. Bu

yüreğe işleyen ağlayış, hastayı derinden etkiledi. Sönmek üzere olan gözlerini yukarıya doğru kaldırdı. Öksüz kalma-ya mahkûm zavallı yavrucuğunun sesini dinleyen bu bahtsız anne, ölümün kahredici pençesi altında aciz, kuvvetsiz gözleriyle gözlerime baktı. Ah! O gözler, o dakika bana ne kadar çok şeyler söyledi kızım. Fakat ben ne cevap verdiğimi, neler vaat ettiğimi bilmiyorum. İşte bu ağlayan çocuk Nedret, bu kadın ise muradını almadan ölen Fikret'ti. Yavrum, şimdi kardeşinin bize haber verdiği bu genç kız o feci gecenin canlı bir hatırasıdır, anladın mı? Benim uzun süre devam eden rahatsızlığım sebebiyle Avrupa'da bulunuşum, dönüşümde ise onları ümit ettiğim halde bulamayışım, aradan bu kadar senelerin geçmesi bütün ümitlerimi söndürmüştü."

Nihal son derece üzgündü. Avukat ise sakin ve düşünceli görünüyordu. Babasına dönerek "Size verdiğim haberdan dolayı çok üzgünüm. Geçmiş zamanların kederlerinden artık uzak olduğunuzu görmek isterdim. Çünkü hem kendinizi, hem de bizi harap ediyorsunuz." dedi.

Doktor metin bir sesle "Bilakis... O çocuğu gördükten sonra daha rahat yaşayacağıma seni temin ederim. Sen yalnız onu nerede görebileceğimi bana söyle," diye teselli eder şekilde cevap verdi.

"Zannedirim ki bugünlerde onu görmeniz mümkün olamayacaktır. Biraz evvel söylediğim gibi kendisi iki günden beri çiftlikte bulunuyor."

Doktor derin bir nefes alarak "Zavallı bir kadının hasret ve ıstıraplarına sürgün yeri olan bu تنها ve unutulmuş, keder dolu yurdu görmeye gitmiş, öyle mi?" diye sordu ve birkaç dakika düşündükten sonra, birdenbire başını kaldırarak oğluna baktı.

"Bugünlerde onu görmek niçin mümkün olmayacak? Ben çiftliğe kadar gidemez miyim?"

Nihat'ın biraz canı sıkılmıştı.

"Nasıl olur? Kendinizi hangi sıfatla tanıtabilirsiniz?"

"O beni ilgilendiren bir iş."

Avukat babasının kuvvetli azmi karşısında ne söyleyeceğini düşündü. Onu fikrinden döndürmenin zor olacağını görüyordu.

“O halde ben Veysel Efendi’yi yarın göreyim ve kendisine bilgi vereyim. Herhalde gitmenizi birkaç gün sonraya bırakırsınız. Bazı işler için ben de oraya gelebilirim.”

Nihat hayretle babasına bakıyor, onu bu kuvvetli isteğinden vazgeçirmenin nasıl mümkün olacağını düşünüyor-
du. Bu kızı görmekle eski yaraların dayanılmaz bir sızı ile tekrar kanamasından korkuyor ve ikinci bir felaketle karşılaşacakları endişesiyle titriyordu.

II

On sekiz seneden beri boş duran amlı iftliği'nin korular arasında saklı büyük taş binası, panjurları kapalı büyük pencereleriyle ıssız bir hastaneyi andırıyordu. Burası beş on sene kiracıların elinde kaldıktan sonra Veysel Efendi'nin idaresine girmişti. Bu adam senelerden beri burada sözü geçen bir insandı. Köylülerle pek güzel geçinir, onlardan istifade ederdi. İdare işlerini kendi arkadaşlarından iyi bir kâhyaya emanet etmişti. Burada ailesiyle beraber binanın alt katında oturmakta ve senelerden beri garip bir kimsesizlik içinde kalan bu boş yuvayı kısmen de olsa şenlendirebilmekteydi.

Bir gün buraya yeniden hayat geldi. Kapalı duran panjurlar açıldı. Karanlık odalara güneş ve temiz hava doldu.

Buranın eski sahibini daima saygıyla anmayı ihmal etmeyen köylüler, kandil ve bayram geceleri onun mezarını ziyaret etmeyi unutmazlardı. Nedret'in gelmesi iftliktekilere bir neşe, bir canlılık vermişti.

Genç kız iftliktekilerden gördüğü iyi muameleden mutlu, gözleri yaşarmış, ayrı ayrı herkese iltifat ediyordu. Bu saf kalpli insanların yüreklerinde derin ve sonsuz bir sevgi hissi uyandırmıştı.

Nedret buraya ilk geldiği akşam kendisini o kadar yalnız, o kadar kimsesiz hissetmişti ki. Buranın sessizliğinde bir mezarlığın ıssızlığı vardı. Genç kız bunun altında ezilen ruhunun hznleri içine gmlmşti. Annesinin son günlerini geçirdiği bu yer ona hatıralarla doluymuş gibi geliyordu. Bu kalın duvarlar arasında geçen pek çok olayın izlerine rastlama ihtimalini garip bir korkuyla içinde taşıyordu.

Kendisini buraya getiren kuvvet, hiç görmediği annesinin ruhu muydu acaba? Bütün maneviyatını ezen endişeler

arasında, loş ve gamlı bir odanın sessiz köşesinde Nedret'in kalbi ağlıyordu. Her gece sabaha kadar rüyasında gördüğü annesine sanki burada kavuşacağını ümit ederek hasretle koşup gelmişti. Fakat bu diyarda, kimsesizliğin kederinden başka bir şey bulamamıştı.

Nedret'in küçük yaştan beri 'bacım' diye hitap ettiği Veysel Efendi'nin karısı Fatma Bacı onun bu geceki hüznünü gidermeye yardım edecek ne varsa yapmış, fakat genç kızın iri siyah gözlerindeki sıkıntıyı dağıtmayı başaramamıştı.

Bütün gençliğini burada geçiren Fatma Bacı, Nedret doğduktan sonra uzun süre Fikret Hanım'ın yanında bulunmuş, onun sevgisini ve ölen Sait Bey'in güvenini kazanmıştı. Bu sayede, çiftliğin genç ve çalışkan kâhyası Veysel Efendi'ye verilmişti.

Nedret, Fatma Bacı'dan annesinin hayatına dair bir şeyler öğrenmek için ona daima sorular sorardı. O da annesinin tıpkı Nedret'e benzediğini, karakterindeki sessizliği ondan, ağırbaşlılığı babasından almış olduğunu söylerdi. Annesinin biraz solgun yüzlü, kıvrık kirpikli ve derin bakışlı, iri siyah gözlü, içli ve pek sevimli güzel bir kadın olduğunu söyler; her zaman gizli bir kederle ezildiğini, daima odasına çekilerek orada kendi kendine yaşadığını dile getirirdi. Ömrünün son günlerine doğru kocasıyla aralarında gizli bir olayın geçtiğini, ondan sonra babasının bir kaza neticesinde öldüğünü, iki gün sonra da annesinin adeta yarı ölü halde çiftliğe veda ettiğini öğrenmişti.

Nedense kendisine pek hüznü gelen geçmiş günlerin bu hikâyeleri onda derin izler bırakır, zihnini günlerce meşgul ederdi. Çiftliğe geldikleri bu ilk gece, Nedret gene Fatma Bacı'ya geçmişe dair sorular soruyordu. Kâhyanın karısı onlara en temiz, en iyi odalarını ikram etmişti. Genç kız köşedeki yatağına uzanmıştı.

"Bacım," diyordu, "Kim bilir annem buralarda ne çok gezinmiştir, değil mi?"

Kadın yavaşça içini çekerek cevap verdi.

"Evet. Hatta sabahları burada piyano çalar, rahmetli beyefendi de şu köşedeki kanepeye oturur gazetesini okurdu.

Şimdi ikisi de gözümün önüne geldi. Bir gün İstanbul'dan beyefendinin akrabaları gelmişti. O zamanlar bu salon böyle değildi. Yerde en kıymetli halılar vardı, etraf atlas, kadife kanepelerle doluydu, her taraf göz kamaştıracak kadar süslüydü. O gün anneniz lacivert kadife bir elbiseyle misafirlerini karşılamıştı.

Ben şu kapının yanında durmuş, bakıyordum. Kendisini hiç o günkü kadar güzel görmemiştim. Öyle salınarak yürüyüşü, konuşurken öyle tatlı gülüşü, öyle etkili bir bakışı vardı ki kendi kendime *Beyefendi ne talihli bir insanmış ki böyle güzel bir hanıma düşmüş,* diye içimden geçirdim. Bilmiyordum, çocuğum... Babanızın akrabasıydı galiba. Tombul, mavi gözlü bir hanımla iki çocuğu, bir de beyi vardı. Zannedersem bey, hekimdi. Unuttum vallahi, aklımda kalmaz ki. Sen o zaman minicik bir bebektin."

"Annem beni sever miydi?"

"Sevmek ne demek? Zavallı kadının içi titrerdi. Her gece, seni gezdire gezdire ninni söyleyip uyutur, sonra yavaşça götürür karyolana yatırırdı. Bu vazifeyi hiçbir vakit dadına vermezdi. Çok hasta olduğu geceler bile seni kollarının arasından bırakmazdı."

Nedretin gözleri yaşla dolmuştu. İçini çekerek "Ah! Anneciğim ah... Şurada sana kavuşmak mümkün olsaydı..." dedi.

Fatma Bacı biraz şikâyetle kaşlarını çatı.

"Yok... Artık her zaman böyle geçmiş günleri sorup ke derlenmek olmaz. Onlar yattıkça Allah sana ömür versin. Buraya gezip eğlenmeye, havanı değiştirmeye geldin. Okuldan çıktıktan sonra şöyle bir ferahlayamadın yavrum."

Nedret bu sözleri duymamıştı.

"Bacım," dedi. "Babamın kabrini ziyareti edelim. Sonra da annemin odasını, olmaz mı?"

Ertesi gün yeşil bir köyün eteğine sığınan bakımsız bir mezarlığın köşesinde, sonsuz huzurun derinliklerinde uyu-

yan babasını ziyaretten dönen Nedret, annesinin senelerden beri kapısı açılmamış odası önünde bekliyordu. Fatma Bacı anahtarlarla uğraşırken genç kız derin bir hüznün içinde titriyor, bu rutubetli ve karanlık yerde annesinin hayalini arıyordu. Kapı sert bir gıcırtyla açıldı. Fatma Bacı geri çekildi. Nedret duvara dayanmıştı. Serin ve eskimiş havanın senelerden beri beslediği ağır küf kokusu dışarıya doğru yayıldı.

Genç kız buranın huzurunu bozmaktan çekinir gibi, yavaş yavaş içeri girmişti. Kırık panjurlardan süzülen akşam güneşinin sarı ve solgun ışıkları duvarlara yansıyan ağaçların yeşil gölgeleriyle birleşmişti. Bu sarı ve nefti renklerin iç içe geçişi, etrafa esrarlı bir loşluk vermişti. Viran olmuş bir türbenin nemli, serin havasının sessizliği bu çıplak ve boş odanın her tarafını sarmıştı.

Duvarların köşelerinde otları sarkmış kuş yuvaları vardı. Örümcek ağları yuvaların üzerine siyah tülden bir kanat germiş gibi görünüyordu. Kapının karşısına tesadüf eden şöminenin isleri, tozla karışmış külleri hâlâ duruyordu.

Nedret'in gözleri, hasretli ve ümitsiz, şömineye dalmıştı. Bir zamanlar annesini ısıtan ateşten geri kalanlar, ona eski günlerden bir yadigâr gibi görünmüştü. Gözlerinin önünde düşünceli ve mahzun bir kadın hayali dolaştı. Odada eşya namına çürümüş, tozlanmış geniş bir kanep ve duvara mihlanmış, rengi artık yeşile dönmüş, bütün sırları dökülmüş büyük bir aynadan başka bir şey yoktu. Genç kız yavaş yavaş dolaşmaya başladı. Hayatının yoksulluğunu, hararetini hiç şimdiki kadar hissetmemişti. Pencerenin kenarına doğru gitti. Güneş karşıki yeşil dağın arkasına doğru gizleniyordu. Rüzgar büyük kestane ağaçlarının dallarını panjurlara dokundurarak bahtsız bir kadının hatıralarının gömüldüğü bu acı ve ıstırap dolu odanın duvarlarında korkunç yankılar bırakıyordu. Genç kız hayallere dalan siyah gözlerini yapraklar arasından görünen vadiye çevirdi. Uzaklardan kaval sesleri geliyor, akşamın bütün garipliği dağlardan ovalara çöküyordu.

Hürmet ve suskunluk ile durup Nedret'i seyreden Fatma Bacı, bu loş odanın çıplak duvarları arasında bir hayal gibi sessiz ve sakin dolaşan bu kızı, artık toprak olmuş bir ölünün hatırası olarak görüyordu. Aradan geçen on sekiz senenin bütün dertleri, bütün zahmeti zihninden silinmiş, gene eski hanımının mevcudiyeti karşısında bulunduğu hükmedecek kadar maziye benzeyen bir an içinde kalmıştı. Nedret'in, annesini andıran kıyafeti ve duruşu, mevkisinin uyandırdığı etkiyle birleşerek kendisini hayal ile gerçek arasında tereddütte bırakmıştı.

Genç kız yavaşça başını çevirdi. Rengi çok solgundu, kirpiklerinin ucunda gözyaşları sallanıyordu. Nedret, sesinin bütün hüznü ahengi odanın çıplak duvarlarında titrediği halde, ruhundan kopan derin acıyla inledikçe söylüyordu.

"Anneciğim! Seni şu dakika kadar özlediğimi hiç hatırlamıyorum. Her taraf sanki yaşlı bir dille bana senin yokluğundan bahsediyor. Her şey, her yer, hatta rüzgar bile senin için ağlıyor gibi geliyor bana. Sonsuz hasretinin ateşiyle bu kadar yandığımı hissettiğim dakikalarda acaba yanımda mısın? Sözlerimi işitiyor musun? Anneciğim!"

Veysel Efendi'nin karısı şaşkın ve üzgün bir halde, yavaşça onun yanına giderek ellerinden tuttu. İkisi bir gölge gibi sessiz ve hareketsizdiler. İki dakika sonra Fatma Bacı on sekiz senedir kapalı duran bu odanın kapısını, geçmiş dertli günlerin üzerine tekrar çekip kapattı.

İki gün sonra Veysel Efendi'nin gelmesi Nedret'i pek sevindirdi. Yalnız ve kimsesiz hayatının koruyucusu olarak tanıdığı bu iyi kalpli ihtiyarı çok severdi. Teyzesi Suat Hanım'ın ölümünden sonra onu bu adam yetiştirmişti. Nedret'in tahsil ve terbiyesi için büyük bir şefkatle çalışmış, servetini başarıyla idare etmişti. Nedret koleji bitirip mektep hayatına veda ettiği gün, kendisine mahsus bu küçük

yuvanın kapısından içeri girerken hayret ve sevinçle "Burası benim mi? Bunu siz mi düşündünüz?" diyerek ihtiyarın ellerini öpmüş, gözlerinden akan yaşlar, hislerine tercüman olmuştu. Burada pek sakin ve mesut yaşıyordu. Veysel Efendi karısıyla beraber yanındaydı. Bu kadın çok şefkatli ve eski bir dadı gibi evin bütün işlerini idare ediyor, Nedret'in istirahat ve neşesine çalışıyordu.

Evi pek şirindi. Genç bir kızın ruhunu saklayan Boğaz'ın mavi suların nazır sevimli bir yatak odası, güzel bir misafir salonuyla küçük bir yazı odası, etrafı hanımelleri ve beyaz yaseminlerle süslenmiş ufak bir bahçesi vardı. Nedret burada hayatın bütün zahmetlerinden uzak yaşıyordu. Senelerce devam eden okul hayatından sonra bu sessiz ve sakin yaşayış kendisine pek hoş görünmüştü. Fatma Bacı ile konuşmaktan ve şakalaşmaktan çok zevk alırdı. Anlatıklarının birçoğu annesine ve babasına aitti. Bacının çiftliğe dair birçok efsanesi vardı. Nedret bunları dinlemekten hem lezzet hem üzüntü duyar, daima tekrarını isterdi. Bunların arkasında bilinmeyen, karanlık ve esrarlı bir olayın saklandığını hissetmekle beraber, bu olayın neden ibaret olduğunu bilemiyordu. Gidip çiftliği görme arzusu artık bir emel halini almıştı. Bir gün bunu Veysel Efendi'ye anlattı. Annesinin, babasının son günlerini geçirdikleri bu yeri ziyaretle beraber, bir iki ay orada oturmak istediğini söyledi.

Bu arada, hiç yoktan vârislerin ortaya çıkması, arazinin büyük kısmına karışmak istemeleri Nedret'i fena halde üzmüştü. Tabi bir dava vekiline gerek görüldü. Nedret her türlü fedakârlığa hazırды. Çünkü babasından kalan emlak ve arazi arasında onun için en kıymetli olan çiftlikten bir karış yer vermek, bu sevgili ölülerin hatıralarını yok etmek demekti. Bir gün Veysel Efendi gelerek gayet becerikli bir avukata işleri verdiğini haber verdi. Nedret biraz rahatlamış, artık kesinlikle çiftliğe gitmeye karar vermişti. Orada birkaç ay yalnız başına kalıp kendisini rahatsız eden taliplerden kurtulmayı istiyordu.

Henüz evlenmek fikrinde değildi. Senelerce devam eden tahsilden sonra biraz dinlenmek, hayatı hakkında bi-

raz daha bilgi edinmek istiyordu. Veysel Efendi kendisine bu taliplerin adedini söyledikçe Nedret varlığını ve kendisini yeterli bulan bir eda ile başını çevirirdi. Fatma Bacı ise bu nazlı ve gururlu kızın tok gözlülüğünü haklı bularak "Ben de Nedret kadar zengin ve güzel olsam, onun gibi başımı çeviririm." derdi.

Veysel Efendi çiftliğe geldiği gün Nedret bahçedeydi. Genç kız beyaz bir pelerine sarılmış halde çamların altında ağır ağır dolaşıyordu. İhtiyar adam sevinçli haberler getirdiğini gösteren güler yüzüyle "Benim cici hanımım, burada sıkılmadın ya?" dedi. Ona daima 'cici hanımım' diye hitap ederdi.

Kızcağız muhterem ihtiyara doğru koştu.

"Bilakis, hiç sıkılmadım. Sizi bekledim," diye cevap verdi. İkisi bir çamın altına oturdular, Nedret meraklı ve sabırsızca sordu.

"İstanbul'dan ne haber var, Veysel baba?

Veysel Baba "Hep iyi ve sevinçli haberler," diyordu.

"Oh! Ne âlâ."

"Sen kaç gündür burada ne yaptın? Onu anlat bakalım."

Nedret boynunu bükerek "Ben mi? Annemin odasını, babamın mezarını ziyaret ettim, çok üzüldüm. Burada hep onları düşünüyorum. Nerede gezsem, nerede dolaşsam gözlerimin önünde daima iki hayal görüyorum. Burada anne mi tanıyan ihtiyar köylü kadınlar var. Beni görünce hayrette kaldılar. Ben anneme çok benziyormuşum, öyle mi Veysel Baba?" dedi.

Adamcağız içini çekerek başını salladı.

"Evet," dedi, "tıpkı..."

İkisi de susmuştu. Hafif bir rüzgar çamlara derin bir uğultu salmıştı. Veysel Efendi genç kızı bu keder verici düşüncelerden kurtarmak için "Cici hanımım, buraya birkaç güne kadar misafirler gelecek, hazır ol bakalım," dedi.

Nedret hayretle sordu.

“Buraya mı?”

“Evet.”

“Acayip!”

“Hakikaten acayip!”

“Neler söylüyorsunuz, Veysel Baba?”

“Senin hiç aklına gelmeyen şeyleri...”

“Sözlerinizden bir şey anlamıyorum... Veysel Baba, yoksa davayı kayıp mı edeceğiz? Doğru söyle Allah aşkına!”

“Yok canım! Bundan sonra, davamız daha iyi, daha canlı takip edilecek, her şey yoluna girecek, hayatın değişecek, bir takım yeni yüzler, yeni akrabalar göreceksin...”

“Bunlar manalı sözler, bir şey anlamıyorum. Yeni yüzlerden, yeni akrabalardan bahsediyorsunuz. Benim dünyada sizden başka kimim var, Veysel Baba? Ben kimseyi tanımam ki.”

“Bundan sonra tanıyacaksın, yavrum. Yahut onlar kendilerini tanıtacaklar.”

“Tuhaf şey... Onlar dediğiniz kim? Kimden bahsediyorsunuz?”

Veysel Efendi avukatla aralarında geçen konuşmayı etrafıca anlatmaya başladı. Nedret ağzı açık dinliyor ve ara sıra “Çok garip tesadüf,” diye söyleniyordu.

Veysel Baba devam etti.

“Doğrusu, çok nazik, çok kibar bir genç... Kendisinden son derece hoşlandım. Babası Nejat Bey oradaydı, görüştük. Senden çok bahsedildi. Nejat Bey seni görmeyi pek arzu ediyordu. Kendisini özellikle davet ettim. Birkaç güne kadar geleceğini vaat etti. Görsen ne iyi huylu, ne sevimli, ne kadar hüznü yüzü olan biri... Sanki uzun süre dert ve keder çekmiş gibi düşkün görünüyor. Senin hakkında gösterdiği ilgiden dolayı ben bu adamı pek sevdim. Babanızdan, annenizden bahsetti. Hatta annenizin son dakikalarında yanında bulunduğunu anlatırken gözleri yaşardı, rengi sarardı.”

Nedret üzüntü ve heyecanla titredi.

“Veysel Baba, beni o kadar hayretlere düşürdünüz ki... Verdiğiniz haberler hayatımda hiç beklemediğim hadise-

lerdir. Ben bu dünyada yalnız olduğumu zannediyordum. Sizden gördüğüm sevgi bütün manevi ihtiyaçlarıma yeterli geliyordu. Aranmak, sevmek, düşünölmek yalnız bir kişiye mahsus zannederdim ve o da sizdiniz, Veysel Efendi! Sizi beklemekten başka hiçbir düşüncem yoktu... Dünyaların sevgisini sizin bir tek kalbinizden ibaret sanırdım. İnsanları birkaç kişinin sevmesi, düşünmesi ihtimalini hiç aklıma getirmemiştim. Çünkü o kalın duvarlar arasında beni görmeye beni sevmeye yalnız siz gelirdiniz. Beni sizden başka arayacak kimsem olmadığını, yaşım ilerledikçe anlamaya başladım. Fakat bilir misiniz, bu, pek gönöl yakıcı ve acıydı.”

Nedret bu sözleri söylerken ağlıyordu, Veysel Efendi onun başını okşadı.

“Yok... Senin böyle üzgün olmanı istemem. Artık o günler geçti. Bundan sonra seni sevenler, arayanlar çoğalmaya başladı. Bak! Gençsin, güzelsin. Kim bilir gelecek senin için ne güzel günler, neler hazırlıyor, yavrum!” dedi.

Nedret başını salladı.

“Neme lazım! Bu konuyu geçelim artık. Biraz da davayı anlat. Ne oldu? Neye karar verildi?” diye sözü değıştirdi.

“Daha karar falan yok. Zannederim ki, avukat bey gelip meseleyi seninle görüşecek veya buraya bir keşif heyeti getirecek. Herhalde ne yapmak gerekirse yapacak. Artık sen düşünüp üzölme.”

Genç kız sakın bir eda ile başını salladı. Sonra gözlerini, yamaçtan ağıllarına ağır ağır dönen koyun sürülerine doğru çevirdi.

Akşam yeşil ve şeffaf bir hale gibi dağları örtmeye başlıyordu.

III

Avukat, babasının çiftliğe gitmek için gösterdiği azmi kırarak bir tek kelime söylememiştir. Yalnız, kız kardeşiyle konuşurken biraz asabi görünüyordu.

“Ölmüş bir kadının kızı hakkında gösterdiği bu alaka bana çok fazla görünüyor. Korkuyorum ki, geçmişin o uğursuz havası ailemize keder vermesin,” dedi.

Nihal, kardeşini dinlerken babasını mazeretli gösteren gizli bir hissin altında ona acıyan kalbinin bütün sevgisiyle “Lakin ağabey, babam insanlığının gerektirdiği bir vazifeyi gerçekleştiriyor. Kendisine darılmaya hakkımız yoktur,” diye cevap verirken Nihat, kız kardeşinin sözlerine karşı hiddetle omuzlarını silktilti.

“Bırak Allah’ını seversen!” diye söylenmişti. Nihal, bu iyi kalpli nazik kadın, babasını yalnız bırakmamak için, elçilikte görevli kocasının yanına gitmek konusunda düşünceliydi.

Nihat’ın ısrarına rağmen Nihal’in verdiği cevaplar, kardeşinin evlenmesini beklemek üzere bir süre daha yanında kalacağını ve ancak eve istediği gibi bir gelin gelmesiyle içi rahat edip gideceğini gösteriyordu. Bu mantıklı fikri doktor da onaylamakla beraber, Nihal’in gösterdiği ihmal karşısında ümitsiz ve aciz bir durumda kaldığını görmek, umudunu kırıyordu.

Nihal kocası gittikten sonra genç ve şuh görünmesini yanına almış, yalnız kalan saatlerini bu kadının neşeli kahkahalarıyla oyalanarak geçirmeye başlamıştı. Mualla iyi bir ailenin kızıydı. Çocukluğundan beri yabancı dadılar elinde büyümüş, milli duygulardan mahrum kalmıştı. Zamanının çoğunu Beyoğlu mağazalarında, moda peşinde geçirmek-

ten zevk alanlar arasına girmekten geri kalmaz, bununla pek övünür, insanlığın bütün meziyetlerini yalnız güzel giyinmek ve güzel görünmekten ibaret sanırdı.

Nihal bu kadının ciddi bir erkeğin idaresinde ahlak ve hareketlerini düzeltereğinden emindi ve onu kendi hayatına daha yakın görmeyi arzu ederek bu fikrini uygun bir zamanda babasına söylemeyi düşünürdü.

Nihal'e gelince, Mualla'nın bütün şuhluklarını doğal olarak görür, her genç kızın onun kadar zarif ve latif olmasını temenni eder, onun yeşil ve sihirli gözleri karşısında bütün benliğinin eridiğini hissederdi. Bununla beraber, avukat hakikaten çok hassas, fakat pek gururluydu. İyi gören ve düşünen bir akla sahipti. Nejat Bey ise oğlu için çok derin, çok ince fikirler besler, insanlığın iyi vasıflarına, kadınlığın bütün meziyetlerine sahip bir kızla evlenmesini isterdi. Mualla gibi bir zamane kuklasının oğlu tarafından takdir edileceğini hiç aklına getirmezdi.

Zavallı doktor bugünlerde yine eski zamanın hayallerine dalmış, içinin yaraları gene kanamaya başlamış, çiftliğe gitme konusundaki isteği kuvvetlenmişti. Yirmi senelik bir anının tekrar hatırlanmasına sebep olan bu yere ne gibi bir vazifeye gidiyordu? Nedret'e kendisini ne sıfatla tanıttı? Bu kıza göstereceği sevgiyi hangi sebebe dayandıracaktı? Bu vicdani sorular zihni ve ruhu üzerine ağır darbeler indiriyor, ona pek azaplı dakikalar geçiriyordu. Oğlunun ve kızının şüpheli bakışları altında duyduğu keder, moralini harap ediyordu. Bu eski ve saf aşkın onlar tarafından yanlış anlaşılması endişesi, her şeyden ziyade varlığını sarsıyordu. Lakin her zaman gözlerinin önünde dolaşan solgun bir hayal, ona *Git, kızımı gör*, diye emrediyordu. Bu, kendisi ve o eski aşkın temiz hatırası için vicdani bir görevdi. Sönmüş, küsmüş geçmişin bir yadigârı olan bu kıza yabancı kalmakla Fikret'in ruhunu inciteceğini düşündüğü gecenin sabahı, Nejat elinde ufak bir çanta ile kapıdan çıkıyordu.

Veysel Efendi'nin haber verdiği günden beri, Nedret misafirlerini beklemekteydi. Kendisini görmek isteyen bu

yeni akrabalarla ilgili hiçbir fikri yoktu. Şimdiye kadar kimse kendisine onlardan bahsetmemişti. Şefkatli bir gözün bakışına hasret kalan ruhunun düşünölmek, sevlmek için çırpındığı anlar, bir çöl tenhahlığı içinde kimsesizlik derdiyle gizli gizli gözyaşı döktüğü zamanlar onu hiç arayıp soran olmamıştı.

Çocukluk hatırası kendisi için pek tatsız, pek neşesizdi. Şimdiki hayatı ise, güneşsiz geçen baharlar gibi solgun ve ümitsizdi. Çiftliğe geldiği günden beri bunları daha çok hissetmeye başlamış, buranın sessiz huzuru ona yalnızlığın acılarını daha fazla anlatmaya yardım etmişti. Zavallı çocuk bu kimsesiz ve boş dağların sessiz vadileri, karanlık koruların ürpertici vahşeti, bahçe yolunun loşluğu içinde bir hayat ışığı, bir ümit havası bekliyordu.

Bir akşam, Nedret Fatma Bacı ile beraber civar köylerin birinden dönüyordu. Bu yeşil diyarın saf yüzlü, temiz yürekli genç köylü kızları ona bütün varlıklarıyla güzelliğı, temizliğı temsil ederlerdi. Önlerinde, ateşli ve rüyalı gözlerinde bir genç kız ruhunun arzularıyla bezenmiş birer şiir hayali vardı. Nedret'in bu kızlara yaklaşması kendilerine bir bayram sevinci verir, günlerinin saatlerini onlarla geçiren Nedret çiftliğe döndüğü zaman ruhunda tatmin olunmuş bir şeyin rahatlığıyla şen ve mutlu görünürdü.

Sıcak bir günün akşamı yavaşça köye iniyordu. Her tarafta sarı buğday yığınları görülüyor, rüzgârın savurduğu harman tozları hafif bir duman gibi yükselerek tekrar zemine yayılıyordu. Bu neşeli, zevkli köy hayatı Nedret'in yanaklarına pembe hareli gök yapraklarını serpmiş, koyu siyah gecelerin bağrında yanan yıldızlar kadar parlak gözlerindeki kuvveti arttırmıştı.

Genç kız bu akşam her zamandan daha neşeliydi. Yolun kenarında durmuş, harmanlar içinde oynaşan buzağılardan birini tuttu. Onun sıcak nefesli başını göğsüne bastırarak yaramaz, afacan bir çocuk ruhu taşıyan iri kirpikli gözlerini öpmeye başlamıştı.

Biraz ileride duran Fatma Bacı, Veysel Efendi'nin hızlı hızlı kendilerine doğru geldiğini gördüğü için Nedret'e

“Haydi, yavrum. Bizi arıyorlar gidelim artık,” diye seslenmişti.

Nedret ise “Bacım, Allah’ını seversen biraz dur. Şu yaramazı bir kere daha öpeyim. Oh! Mis gibi kokuyor,” diyordu.

Bu esnada Veysel Efendi’nin sesi işitildi.

“Neredesiniz yahu? Sizi arıyorum. İstanbul’dan avukat beyin babası geldi.”

Nedret’in kalbinden hafif bir heyecan geçti. Rüzgardan dağılan saçlarını toplayarak başörtüsünü düzeltti. Titrek bir sesle sordu.

“Ne vakit geldi?”

“Bir saatten fazla oluyor. Hep yolunuzu bekledik. Sonunda kendisini yalnız bırakarak sizi aramaya çıktım”

Üçü de yürümeye başladı. Doktor, Nedret’in her gün oturduğu büyük çamın altındaydı. Ağaç kütüğünden yapılmış kanepelerden birine oturmuş, başını eline dayamıştı. Rengi her zamankinden daha solgun, gözleri ıstırap ve kederin coşkun damlalarıyla doluydu. Gençliğinin hiç eskimeyen aşkını seneler, ıstıraplar söndürememiş, onu tekrar bu hasret ve aşk diyarına yollamıştı. Bütün etraf ona geçmişin günlerinden bir hasret kokusu serpiyordu. Karşıda uyuyan tepelerin kenarına sığınan köylere bakıyor, Fikret’le buraları gezdikleri günü hatırlıyor, onun şiir ve hayal dolu gözlerinden kendi benliğine doğru akan bir ateşin tatlı sıcaklığıyla ısınan ruhu yanmaya, sevmeye, inlemeye katlanmaktan duyduğu zevkle kendinden geçiyordu. Bunun, kendisine hiç bitmeyen ve bitmeyecek gibi gelen acelecî bir saadet hissi vermiş olduğunu düşünüyordu. Şimdi ağaçlar daha da büyümüş, orman daha karanlık, daha heybetli bir siyahlıkla derin bir yas havasına bürünmüştü. Tarlalar ekilmiş, ovalar yeşil, kuşlar ötüyor, bulutlar renkliydi. *Heyhat! Hani buranın siyah gözlü, sevdalı kadını?*

Hayatını sonu gelmeyen bir bekleyişe adayan ümitsizliğin karanlıklarında sönük bir ışık bekleyen, çaresizlik içinde teselli ve kurtuluş dileyen, insanlığın en çaresiz, en aciz da-

kikaları içinde bulunan Nejat, Fikret'in birdenbire ağaçların gölgeleri arasından, şu yüksek dağın yamacından, şu harap binarın siyah çatısı altından çıkıp gelmesini bekliyordu. Birdenbire yanı başında şiir ahengi veren bir ses "Affedersiniz. Sizi yalnız bıraktık," demişti. Doktor birden sarsıldı. Gözleri şiddetle yandı. Baygınlık tehlikeleri arasında kendini kaybetmesine az kaldı.

"Fikret! Fikret! Sen yaşıyor musun? Geçmişin o kederli günleri geçti mi?" diye haykıracaktı.

Hemen kendini topladı. Karşısında sade, zarif kıyafetle duran, kendisine sıcak ve cana yakın gözlerle bakan Fikret'in bu öksüz kızına elini uzattı.

Nejat böyle bir anda bu kadar sakin olabilmek için bir kalbin ne büyük kuvveti olması gerektiğine şaşırılmış kalmıştı.

Nedret onun perişan ve şaşkın hali karşısında biraz hayret içinde "Yorgun görünüyorsunuz. Birkaç dakika dinlenseniz," dedi.

Bu söz ona gerçeğin dışına çıkmak istediğini ve hakikatten ne kadar uzaklaştığını ihtar eden bir manevi ses gibi geldi. Yas yıllarının ağarttığı saçları altında pek solgun ve mahzun görünen yüzünde yorgun ve kuvvetsiz bir tebessüm vardı. Acı dolu, uykusuz geceler geçirmiş gözleri, ümitsizlik ve küskünlüğün güçsüzlüğüyle süzgündü. Nedret'in uzattığı eli tutarak "Kızım!" dedi.

Bu, iradesiz ve tedbirsiz olarak ağzından fırlayan bir kelimeydi. İlk hitabın daha resmi olması lazımken hislerinin galeyanı yüzünden zavallı adam *kızım* diye başladığı sözü heyecandan titreyen sesiyle tamamlamaya çalıştı.

"Ziyaretimi gereksiz görmezsiniz, zannederim. Çünkü siz ailemize kıymetli bir yadigârsınız," dedi.

Nedret saygıyla eğildi.

"Gelmenizin verdiği memnuniyet ve saadetle şu dakikada duyduğum şeref derecesini tarif etmekten acizim. Buraya kadar gelmek için verdiğiniz zahmete karşı teşekkürlerimin kabulünü rica ederim," cevabında bulundu.

Doktor ruhundan taşan üzüntülerini göstermemek için başını önüne eğmiş olduğu halde Nedret'in sözlerini dinliyor ve uzak bir rüyanın şiir ve aşkını yaşatan bu ses, kendisini gizli bir neşe ve saadetle mest ediyordu.

Yavaş yavaş başını kaldırdı.

"Burada olduğunuzu haber aldıktan sonra, sizi görmek benim için vicdanî bir görev şeklini aldı. Çünkü annenize derin ve sonsuz bir saygım vardı."

Burada sesi boğuldu. Nedret aynı üzüntüyle cevap verdi:

"Anneciğimin mezarına ve hatırasına hürmet edenlere karşı kalbimde beslediğim sevgi ve saygı pek derindir. Onu yakından tanıyanlarla beraber bulunmanın bana ne kadar teselli vereceğini bilerseniz... Rica ederim, bana daima annemden bahsediniz, onun son günlerini anlatınız."

Nejat yavaşça içini çekti.

"Uzak bir geçmişin çok acıklı hatıraları! Bunlar sizi üzer kızım. Size, kızım diye hitap edişimdeki teklifsizliği mazur görürsünüz, değil mi?"

"Ah! Her zaman böyle hitap etmenizi rica ederim. Çünkü hayatta en özlediğim kelime budur."

Genç kızın gözleri yaşla doldu. Doktorun kalbi parçalanmıştı. Onun bu yoksul hayatını eski aşkın en sıcak şefkatiyle sarmak istedi. Nedense, Nejat'la Nedret'in hali Veysel Efendi'ye pek tesir etmiş ve yüreğinde derin sızılar duyumuştı.

"Canım," dedi, "Birer kahve içelim. Artık bu acıklı lafları bıraksanız da biraz başka şeylerden konuşsanız olmaz mı?"

"Bakınız, beyefendi. Bizim dağlarımız güzel değil mi?"

"Çok güzel, efendim. Bundan seneler önce buraya bir defa daha gelmiştim. O zaman Nedret Hanım minicik bir bebektir." Nedret'e dönerek "Dadınız sizi süslü arabanızla şu ilerdeki yolda gezdirirken biz de ıhlamur ağaçlarının gölgeleri altında dolaşırdık. O vakit oğlum Nihat on bir yaşında ve kızım Nihal ise ondan daha küçüktü. Sizi öpmek, kucak-

lamak için ne çılgın arzuları vardı. Sonra, annenizin onlara karşı ne şefkatli, ne tatlı bakışları olurdu. Kızımın saçlarını öper, oğlumun omuzlarını okşarken sizi de bağrına basardı. O zaman onun çehresinde anneliğin en ruhlu iftiharını görür, onu her zamandan daha yüksek bulurdum.”

Nedret, Fatma Bacı’ya bakarak “Zannedersem, geçende sizin bana bahsettiğiniz akrabalar kendileri olacak,” dedi.

Kadın Nejat’a pek dalgın bakıyordu

“Evet,” dedi, “Ben beyefendiyi tanımaya başladım.

O vakit gençtiler.”

Doktora dönerek “Ne güzel bir hanımınız vardı! Mavi gözlü, beyaz tenli ve şişmandı. Kendisini o zaman ne kadar beğenmişim! Hatta bunu merhum beyefendiye söylemiştim, o da bana *Demek yeğenimi beğendin... Ya kardeşimi görseydin*, demişti.”

Doktor önüne bakıyordu. Şu dakikada karısından bahsedilmesi, ruhunda azap ve ıstıraba benzer bir duygu hissettirmişti.

Kesik bir sesle “Onların bizden evvel dünyaya veda etmeleri, bizim de böyle arkalarından inlememiz kadermiş,” diye sözü kesmek istedi.

Üçü de susmuşlardı. Nedret’in gözleri doktorun yüzü üzerinde dolaşıyordu. Aralarındaki akrabalıktan ziyade, onda bir ruh yakınlığı görüyordu. Alnının derin çizgileri yorgun bir ruhun, doygun bir kalbin akla yaptığı harap edici tesirleri gösteriyor; gözlerinin ta derinlerinde gizli bir keder ağlıyordu. Geniş omuzlarının üstünde dik duran sevimli bir başı vardı. Lakin hayatın kışı saçlarına gereğinden fazla kar serpmişti. Sessizliği bozan Veysel Efendi oldu.

“Merhum beyefendi buraları çok severdi. Ömrünün en iyi günlerini burada geçirdiğini her zaman söylerdi. Hakkaten, onun zamanında çiftlik daima şenlik içinde yaşardı. Değirmenleri döner, köylüleri çalışır, harmanlar vaktiyle yetişir, ağıllarda koyunlar, inekler doğurur, tarlalar ekilir, çeki çeki odunlar kesilirdi... Hey gidi günler hey!”

Veysel Efendi’nin gözleri geçmiş zamanın hasretiyle sulanmıştı.

Nedret ümitsiz bir halde "Babamın ölümü pek fecidir," dedi.

Bu söz doktorun simasına derin bir üzüntü yerleştirmişti.

Genç kız devam ediyordu

"Hâlâ çözemediğim, anlaşılmaz bir hal alan bu ölümün bir kaza neticesi olması zihnimi pek meşgul etmektedir."

Nejat birden "Ne gibi?" dedi.

"Babam bir kaza kurbanı olmaktan ziyade, intihar ederek hayata veda etti diyorum."

"Nasıl?"

"Evet. İçim bana böyle söylüyor. Belki de aldanıyorum, kim bilir?"

Doktor başını önüne eğmişti. Veysel Efendi kederli bir yüzle "Cici hanımım, fikrin bir yere saplandı mı orada kalırsın. Merhum beyefendiyi intihara sevk edecek nasıl bir sebep olabilir, söyle bakalım?" demişti.

"Onu bilmem... Sizin bana anlattığınız şeylere göre öyle zannediyorum... Babamın günlerce süren gizli bir derdi olduğunu, artık hiç yüzünün gülmediğini, hatta çiftlik işleriyle meşgul olmadığını ve o son gününde atı isteyerek yolun dik yokuşuna sevk ettiğini ve senin o zaman şaşırarak *Aman! Aman! Tehlikeye doğru gitmeyiniz*, diye bağırman üzerine başını çevirerek, bu sözlerine ümitsiz bir tebessümle cevap verdiğini bana anlatmadın mı?"

Nejat senelerden beri kendisine karanlık kalan müthiş bir gerçeği öğrendiği bu dakikada vicdanının ıstırapları altında ezildiğini hissediyor, akşamın esmer rengi içinde hidetli bir hayal ona dişlerini gösteriyor, çirkin ve alaylı bir sırtıma ile yumruklarını uzatıyordu.

Bu sırada Nedret kendisine "Yarın sizinle bu zavallının mezarını ziyaret edelim," diyordu.

Doktor kendinden geçmiş bir halde, bu sözlere nasıl cevap verdiğini bilmiyordu. Kulakları biraz ileride akan bir derenin çağlayışındaki ahengi dinliyor, sahranın her köşesinde birbirine cevap veren koyunların sesleri işitiliyordu.

Uzaklarda uluyan, haykıran köpeklerin sesleri bu garip tenhalık içinde vahşi yankılar yapıyor, bu ıssız dağların tepeleri ufukların görünmeyen köşelerinden gelen dumanlarla örtülüyordu.

Doktor artık ona kızından ve oğlundan bahsediyordu. Genç kız bu sözleri dalgın ve mahzun dinlerken ara sıra "Demek kızınızı çok seviyorsunuz, öyle mi?" cümlesini tekrar ediyordu.

Nejat ise "Bundan sonra sizin de bu sevginin ayrılmaz bir ortağı olduğunuzu bilmeniz gerekir." diye cevap verdi.

Bu cevap onun ruhuna bir ümit nuru serpmiştı. Kendisine yeni açılan bu kucağın, belki de yalnızlığının acılarını azaltacağını düşündü. Gecenin siyahlıklarına dalan gözlerini doktorun yüzüne çevirerek sitemli bir sesle "Fakat" dedi, "Beni niçin şimdiye kadar aramaya gerek görmediniz? Şu sorumu, esirgemediğiniz sevgiye istinaden gururlanarak soruyorum. Af buyurunuz."

Nejat senelerden beri bastırmaya çalıştığı feryatların duyulmasından korktu. Bu tatlı, sitemli ses sanki kendisini acı bir rüyanın ağır kabusundan kurtarmak istiyordu... Ümitsizlik ve hüznle dolu gözlerinde toplanan yaşları göstermemek için önüne baktı.

Kesik, acı dolu bir sesle "Ah! Aradım, aradım... Lakin her şey kaybolmuş, bütün izler silinmiş, benim için her taraf siyah bir duman altında kalmıştı. Çünkü ben pek çok zaman harap ve hasta yaşamıştım kızım," dedi.

Nedret bu sözleri hayretle dinledi. Bir şey anlayamamıştı.

Nejat birdenbire kalbinde şiddetli ve gizlenmesi mümkün olmayan bir arzu duydu. Ona her şeyi, bütün gerçeği, bütün çektiklerini söylemek istedi. Fakat biraz evvel babasının intiharından bahseden bu çocuğun ithamından korkacak kadar cesaretsiz kaldı. Geçen günlerin korkunç gerçeği gözlerinin önünde canlandı. Uzak, senelerce uzak kalmış günlerin ıstıraplı ve heyecanlı hadiseleri zihninden geçti. One müthiş, o ne unutulmaz bir geceydi! Artık bundan son-

rasını hatırlayamıyordu. Hatta onu tamamıyla kaybettiğinden habersiz, hayatın ümit ve hayalinden senelerce mahrum ve şuursuz yaşamış değil miydi?

Artık Nedret'le Nejat çiftliğin şairane huzuru içinde yaşıyorlardı. Sözlerinin birçoğu geçmişe ait olmakla beraber pek mesut geçen saatleri de vardı. Zavallı Nejat ömrünün son tesellisini burada bulmuştu. Solgun yüzüne biraz hayat rengi gelmiş, dudakları tebessüme alışmış, gözleri neşeyle parlamaya başlamıştı.

Nedret onda bu değişikliği gördükçe seviniyordu. Sebebi bilmeden bu adamı hem çok seviyor, hem de acıyordu. Ona bu acıma hissini veren ıstırapın hangi sebepten geldiğini tahlil edemeyen tuhaf bir anlaşılmazlık içinde kaldığı halde, ona acımdan kurtulamıyordu. İnsanları birbirine bağlayan tesadüf ve kader bağlarının bu kadar sıkı, bu kadar tesirli olabilmesi kendisine hayret hisleri veriyordu. Sanki bu yüz, bu gözler ona yabancı değildi. Onun ruhunda annesinin var olduğu günlerden kalan gizli gölgeler, söylenmeyen sırlar saklıydı.

Artık Nedret'in en şiddetli arzusu Nihal Hanım'ın bu raya davet edilmesinden ibaretti. Hep birlikte saf ve sakin bir köy hayatı geçirilmesini istiyordu. Bu fikrini birkaç defa doktora söylemişti. O buna çok memnun olmuşsa da Nihal'in şık ve zarif görünmesiyle birlikte geleceğini ve o çılgın kızın durmayan kahrkahralarının onu üzeceğini ve yalnızlığa muhtaç olduğu şu günlerini tarumar edeceğini düşünmüştü.

Bir akşam avukatın çiftliğe geldiğini gördüler. Nejat'la Nedret bir gezintiden döndüklerinde bu genç ve biraz kibirli misafiri her gün oturdukları büyük çamın altında buldular.

Nedret'le görüşmeleri biraz ağır ve ciddi olmuştu. Doktor, oğlunu hayli şikâyet eder buldu.

"Sizi merak ettik!" diyordu. "Birkaç gün sonra dönmeniz lazımdı. Kızınızın ne kadar meraklı ve size ne kadar bağlı olduğunu bilirsiniz."

Nedret bu sözleri duymamıştı. Nejat, avukatın soğukluğu ve alakasızlığından çok sıkılmıştı. Nihat'ın gözlerinde gizli bir kin, bir hiddet vardı.

Nedret henüz gördüğü bu genç adamın yanında ağırbaşlı bir tavırla ayakta duruyordu. Nihat gayri ihtiyari bir bakışla tepeden tırnağa kadar onu süzdü. Genç kız bu süzücü ve gururlu bakış altında tavrını bozmadan sandalyeyi gösterdi ve sesinin en sihirli ve çekici ahengiyle "Şöyle buyurunuz," dedi ve yarı gülen bir yüzle "Bir köylünün kabul salonu ancak bir ağacın gölgesi olabilir," sözlerini ilave etti.

Nihat ona "Salonunuz cidden pek güzel," diye cevap vermişti.

Üçü de oturdular. Sıcak bir günden sonra yeşil tepeli dağların üstünden gelen serin ve taze bir hava yüzlerini okşamaya başlamıştı.

Nihat tuhaf bir psikoloji içinde ara sıra Nedret'e bakıyor, etraftaki bu hazin vahşetle onun tavırları arasında anlaşılmasız bir benzerlik buluyor, onun siyah ve hülyalı gözlerinde gizli bir sıkıntı görüyordu. Zavallı doktor ise bu defa tamamiyle kendi benliğini unutmuştu. Karşısında oturan sevimli, cazibeli genci birdenbire geçmiş günlerden doğan bir emel kıvılcımı olarak görmeye, yanında tatlı bir sesle görüßen kızı ise, o hasret duygusuyla karışık geçmişin canlı bir hayali gibi kabul etmeye başlamıştı. O an dünya ve hayattan uzaklaşmıştı.

Nedret'le avukat çok ciddi meselelerden bahsediyorlardı. Genç kız bütün dikkatini Nihat'ın ağzından çıkan sözlerle vermiş, onun dava hakkındaki fikirlerini dinliyordu.

Avukat sakın bir sesle anlatmaya başladı.

"Arazinizden haksız ve zorla ele geçirilen bazı kısımları geri almakla hukukunuzu korumak için son derece gayret

edeceğimi söylemeye gerek yoktur, zannederim. Bunu hem bir vazife bilir, hem de âcizane bir hizmette bulunmak isterim,” diyordu.

Nedret teşekkür için ona elini uzattı. Bu dakikada doktorun fikrinde yeni bir âlemin taze emelleri uyanmıştı. Tâlihın artık kendisine ödemesi gereken saadet borcunu bu çocuklara vermek suretiyle pek haklı bir harekette bulunacağını düşündü. Kendisiyle zavallı Fikret’e nasip olmayan hayat zevklerini bu çocukların yaşamasının bütün çektiklerinin bir mükâfatı olarak kabul edeceğini hissediyordu. Nedret’i kendisine daha yakın görerek ona hakikî bir baba değilse bile bir kayınpeder olarak aynı hissi duyacağını biliyordu. Hayatta çok sevdiği aziz bir kadının biricik kızını mutlu görmekle ondan doğacak çocukları bağrına basarak son aşk lezzetini onlardan tatmak suretiyle belki çektiklerini unutabileceğini düşünüyordu.

Hayal etmenin verdiği bu sonsuz saadet içinde yaşayan Nejat’a, oğlu “Pek dalgın görünüyorsunuz,” dedi. Böylece derin bir rüyadan uyanır gibi silkinmiş, bu bir iki dakikalık hayalin saf, yüksek zevklerinden pek acı, pek kudretsiz bir şekilde gerçeğe dönmüştü.

Artık, Nedret’le Nihat’ın arasında davaya ait olan konu bitmişti. Avukat vazife icabı vereceği bilgiyi vermiş, söyleyeceği sözleri söylemişti. Tavırlarının ciddiyeti arasında, babasına karşı gizli bir gücenme mevcuttu. Kaşlarının biraz çatıklığı, gözlerinde ruhunun sıkıntısı bunu gösteriyordu.

Nedret tamamıyla Nejat’a benzeyen bir yüz karşısında, onun gençliğini temsil eden bu adamın huzurunda garip bir ezginlik hissetmişti.

Doktor, Nedret’i süzüyordu. Çamların nefti gölgeleri altında, beyaz keten yeldirmesinin endamına yaraşan zarafetiyle, beyaz bulutlar içinde görünen bir mehtaba benzeyen bu güzel kız, bugün ömrünün karanlık bulutlarını dağıtan, yorgun ve ihtiyar ruhuna tebessüm nurları saçan bir emel perisiydi.

Genç kız, bu baba ve oğlu yalnız bırakmak gerektiğini hissettiği için, bir iş bahane ederek yanlarından ayrıldı.

Avukat, bir süre onun arkasından baktıktan sonra, babasına dönerek "Ayrılığınızın Nihal'i ne kadar mahzun ettiğini bilseniz... Yarın artık birlikte dönersiniz, değil mi efendim?" dedi.

Nejat biraz çekingen ve sakın bir sesle "Henüz dönmeye karar vermedim. Bununla beraber Nihal'in buraya gelmesini bekliyorum. Bunun için Nedret Hanım çok rica ediyor. Bilhassa Veysel Baba'yı yollayıp, bir iki güne kadar Nihal'i de buraya aldırma istiyor."

Nihat biraz küskün ve asabiydi.

"Nihal yalnız gelemez. Daha doğrusu Mualla'yı yalnız bırakamaz. Onun burada uzun süre kalması da canını sıkıyor diye düşünüyorum."

Bu söze doktorun fena halde canı sıkılmıştı. Sert bir bakışla oğluna "O halde, zahmet edip de teşrif etmeyebilirler. İsteklerine hizmet etmeye kendimde bir mecburiyet görmüyorum," dedi.

Avukat önüne baktı ve "Sözlerimi yanlış anladınız," dedi. "Mualla'ya karşı derin bir kininiz var. Herkes için merhametli olan kalbinizden ufak bir sevgi hissini de ona ayırsanız..." diye cevap verdi.

"Mualla'nın sizin gibi bir savunucusu varken, benim sevgime ne ihtiyacı olabilir?"

Doktor bu sözleri söyledikten sonra biraz küskün bir yüzle başını çevirdi. Akşamın esmer rengiyle koyulaşan dağlara doğru dalgın dalgın bakmaya başladı.

Nihat sözü değiştirmek istemişti, çünkü babası çok üzgün görünüyordu.

"Beş on günden beri burada nasıl vakit geçirdiniz? Sıkılmadınız ya? Biz ise hep sizi düşünüyorduk," dedi.

Nejat başını çevirmeden cevap verdi.

"Bilakis, zaman pek hoş geçti. Ahlakı Nihal'e benzeyen bu melek çocuk, beni sürekli memnun etmeye çalıştı."

Avukat alaylı bir tavırla "Ooo... Babacığım! Kısa bir zamanın verdiği kararlar herkesi Nihal'e benzetmeyin?" dedi.

Nejat hiddetle omuzlarını silkerek "Bazı insanlar hakkında verilecek karar, yarım saatte verilebilir, zannederim.

Bu hususta benim kadar tecrübeniz olmayabilir!" diyerek karşılık verdi.

Nihat hafifçe güldü.

"Ben sizin kadar aceleci olmadığımı söyleyebilirim."

"Demek şimdi, sizin Nedret hakkında hiç fikriniz yok."

"Doğal değil mi ya? Hemen âşık mı olmalıdır?"

"Hayır, yalnızca bir takdir..."

"Ne yazık ki, henüz bu histen de uzak bulunuyorum."

Doktorun beyninden soğuk bir rüzgâr geçti. Nihat'ın, kendi düşüncesi ve emelleri aksine söz söylemesi, bütün düşüncelerini altüst etmişti. Onun bir başkasını sevmesi ihtimali ilk kez zihninden geçti ve bunun Mualla olması da, korkularını büsbütün arttırdı. Bu kadar hoppa, çılgın, şımarık bir kızın, Nihat gibi ciddî ve ağırbaşlı bir insana uyabilmesi, kendisine çok zor görünüyordu. Eğer gerçek bundan ibaretse... Ne türlü yol tayin edeceğinden tereddüt ederek bir an düşündü. Bütün tatlı hayallerine acılı bir son veren bu ihtimal, ruhunu ağır bir darbe ile ezdi.

Bu esnada Nedret, uzaktan, ağaçların arasından görünmüştü. Beyaz iskarpinleri içindeki minicik ayaklarıyla hızlı hızlı yürüyerek yanlarına yaklaşıyor, pembe dudaklarında ruhu okşayan bir tebessüm taşıyordu.

"Şu köy hayatının mahrumiyeti içinde saklanacak kusurlarımızı affedeceğinizi söylediniz," diyor ve gülerek doktora bakıyordu.

"Bu sözlerim, daha ziyade yeni misafire aittir. Çünkü siz artık rahatsızlığa alıştınız." Sonra ilave ederek "Sofrayı ilerideki büyük ağacın altında hazırlattım, buyurunuz," dedi.

Nedret'in bu sözleri Nihat'ın pek hoşuna gitmişti. Onun karşısına geçerek, en süslü yemek salonunun vereceği zevki bu sofraya ve bu kır hayatına değişemeyeceğini, yorgun zihni böyle bir huzura muhtaç olduğu için büyük bir sevinç duyduğunu söylüyordu.

Biraz ileride yürüyen Nejat, oğlunun bu sözlerini dinlerken beş on dakika evvelki düşüncelerinin üzücü bir kâbus-
tan başka bir şey olmadığını anlıyor, ilk ümitlerine daha fazla inanarak bu iki genci bakışlarıyla okşuyordu.

Ağaçların arasında beyaz, temiz bir sofra göründü. Fatma Bacı ile Veysel baba oradaydılar. Sanki bu kızın varlığı, senelerden beri ıssız kalan çiftlik hayatına neşeler, saadetler saçıyordu.

Veysel Efendi Nihat'ı görür görmez neşeli bir yüzle "Efendim. Avukat bey, sefalar getirdiniz. Teşrifinizle ne kadar memnun olduğumuzu tarif edemem. Buyurunuz efendim, sofraya buyurunuz. Kusura bakmayınız, köy hali. Lakin bizim Fatma Bacı buraya bizden habersiz bir hayli eşya getirmiş. Eski kadınlar akıllı olur derler, meğer doğruymuş," diye Nihat'a elini uzattı.

Nihat Veysel Efendi'nin elini sıktı. Onun saf ruhuna tercüman olan sözleri gülerек dinledi. Nedret pek şendi. Doktor ise, bu saf ve temiz hayatın saadeti içinde, ipek saçlı, solgun yüzlü bir kadın hayali arıyordu.

Şimdi dağların üzerinden, akşamın gümüş rengi tülleri titreyerek uçmaya, ormanların kuytularından yankılanan baykuşların uluyan kahkahaları duyulmaya, ağaçlar gecenin karanlık rengini ümit dolu ve huzurlu bir şekilde beklemeye başlamıştı.

Yemekten sonra üçü de kapının önündeki taraçada kahvelerini içmişlerdi. Doktor bir köşeye çekilmiş ve dalgın gözlerinden damla damla dökülen kederlerini gecenin sonsuz karanlıklarına gizlemişti.

Nedret'le Nihat konuşuyorlardı. Nihat ona hayatının yorgunluklarından bahsediyor, genç kız ise, onun sakin bir ahenkle titreyen sesini dinliyordu. Rüzgâr ince esintilerle yapraklara hafif fısıltılar veriyor, karşiki yüksek dağın eteğinde karanlıklara gömülmüş gibi duran ufak bir köyün sakin bir köşesinde sönük bir ışık, kâh sönüyor, kâh canlanıyor, tarlalardan ağaç kurbağalarının sesleri geliyordu.

Nihat'ın iki gün süren ayrılışı, Nihal'le Mualla'yı yalnız bırakmış ve genç kadın, babasının da kardeşiyle döneceğini ümit etmişti. Nihat'ın yalnız gelmesi, onu birdenbire üzdü.

"Hani babam?"

Avukat, yorgun bir tavırla, bir sandalyeye yerleşirken,

Nihal durmadan "Canım, babam niçin gelmedi?" diye tekrar ediyordu.

Nihat ise "Dur canım, acele etme, anlatacağım," diyordu.

Nihal biraz kaşları çatık bir halde "Demek, artık bizi unutmak istiyor, öyle mi?" diye başını sallıyordu.

"Yok. Bilakis, ağzında senin ismin... Bilirsin ya, seni benden daha çok sever."

"Fakat ne kadar görmek istiyorum bir bilsen ağabey!"

Genç adam, gözlüğünün camlarını silerken, biraz gevşek halde "Ha, şunu haber vereyim ki, sizi oraya davet ediyorlar. Nedret Hanım benimle beraber Veysel Efendi'yi yolladı. Artık, yarın mı olur, öbür gün mü olur, ne vakit isterseniz gidersiniz. İşte sana bir de mektup," dedi.

Nihat mektubu uzatırken biraz heyecanla sordu.

"Mualla yok mu?"

Genç kadın, hem mektubu açıyor, hem de cevap veriyordu.

"Yukarıda. Geldiğinizden henüz haberi yok sanırım. Yarınki çay ziyafetimiz için giyeceği elbiseyi hazırlamakla meşgul."

Nihat'ın gözlerinden, birden bir üzüntü bulutu geçti. Onu, kendisini beklerken bulacağını ümit etmişti.

Nihal henüz mektubu okumaktayken oda kapısı açıldı. Avukatın gözleri neşe dolu bir noktaya dikildi. Mualla tuvaletinin şuhluğu içinde mesut ve gülen yüzüyle göründü. Kendisine doğru ellerini uzatan Nihat'a "Çiftlik hayatının saadeti size bizi unutturdu zannetmiştik," dedi ve Nihal'e bakarak "Değil mi yenge?" diye ekledi.

Bu tatlı sitem karşısında, avukatın aşkla parlayan gözleri, bu şuh kızın vücudunu sardı ve "Hiçbir vakit, hiçbir vakit," diye söylendi.

Mualla bir koltuğa yaslandı.

"Söyleyiniz bakalım, orada neler gördünüz? Neler yaptınız?"

Nihat omuzlarını silkti.

“İki gün temiz bir kır havası aldım. Babamla görüştüm. Nedret Hanım’a vazife icabı söylenmesi gereken sözleri söyledim. Geniş ve latif manzaralar karşısında hep sizi düşündüm. İşte bu kadar.”

“Sözlerinizi kısaltmak istiyorsunuz. Hâlbuki biz daha çok havadis bekliyorduk. Mesela, Nedret Hanım hakkındaki fikirleriniz...”

Avukat “Nedret Hanım hakkındaki fikrimi değil, izlenimlerimi sorarsanız, size kısaca iki kelime ile tarif edebilirim. Solgun bir mehtap!” dedi.

“Ooo! Tabiriniz, bir şiir kadar güzel ve renkli! Soluk, ışıksız mehtapların bazen ruhlar üzerinde hüznü tesiri olduğunu ve buna birçok şairin gönül bağladığını inkâr edemezsiniz, değil mi?”

“Hakkınız var. Eğer şair olsaydım, en güzel şiirlerimi, ruh açıcı parıltılarıyla gözleri kamaştıran aylı gecelerde yazardım. İnsanların tabiatları başka başkadır. Ben solgun çiçekten, solgun bahardan bir şey anlayamam.”

Nihal onlara dönmüştü.

“Fakat” dedi, “Benim solgun renklere karşı derin bir tutkum vardır. Zannedirim ki bu, babamdan kalma bir tabiat olacak. Zavallı babacığım, ne kadar hüznü görenen bir adamdır!”

Elindeki mektubu Mualla’ya uzatarak ilave etti.

“Ne merak ediyorsun? İşte, oku.”

Genç kız sevinçle bağırdı.

“Güzel bir seyahat. Doğrusu, çok memnun oldum.”

Avukat ayrıldıktan sonra, Nejat’la Nedret tekrar sessiz hayatlarına daldılar. Doktor ona birkaç defa Nihat hakkındaki fikrini sormuş, genç kız ise yüzü biraz pembeleşerek “Sizin gibi içli ve duygulu, sizin gibi nazik... Fakat bilmem sizin kadar şefkatli bir kalbi var mı?” demişti.

O dakika, Nejat onun derin bakışlı siyah gözlerinde kendisinden teminat dileyen bir bekleyiş görmüştü. Sonra,

Mualla hakkında kendisini uzun uzadıya yoklamaya başlamış ve doktor ise bu deli kıza karşı olan hislerini gizlemeye gerek görmeyerek, her şeyi söylemiş, nedense bu sözlerin Nedret'i biraz memnun ettiğini anlamış ve tuhaf bir ruh hali içinde, bunun sebebini anlamaya çalışmıştı.

IV.

Bir akşam, çiftliğin istasyon caddesindeki yolundan kendilerine doğru bir arabanın geldiğini gördüler. Nedret elindeki dürbünü Nejat'a uzatarak "Bakınız," diyordu, "arabanın içinde iki kadın var. Hiç şüphesiz onlar... Biraz hızlı yürüyelim."

İkisi de yola doğru döndüler. Araba gittikçe yanaşıyor, Veyssel Efendi de kendilerine mendil sallıyordu.

Nihal'in gelmesi doktoru son derece memnun etmekle beraber, Mualla'nın beraber oluşu biraz neşesini kaçırmıştı. Bir ara Nedret'e dönerek "Şimdi karşınızda biraz çılgın, şımarık bir kız göreceksiniz," dedi.

Nedret tatlı bir tebessümle cevap verdi

"Nihal Hanım'ın varlığının bize her şeyi hoş göstereceğinden eminim. Onu da o şekilde kabul etmekte ne sakınca var, efendim?"

Nejat "Tabi öyle, ne çare... Mademki damadın kız kardeşidir, dolayısıyla Nihal'in güceneceğini düşünürüm de her şeyi hoş görmeye çalışırım," dedi.

Araba yaklaşmış ve durmuştu. Her iki taraf birbirine doğru yürüyordu. Nejat kendisine koşan kızına ellerini uzatıyordu. Nedret bu baba ile kızın görüşmelerini derin bir üzüntü içinde sessizce seyrederken, Nihal kadar ona yakın olamamanın acısıyla, hayatın kupkuru bir çölden ibaret olduğunu düşünerek eziliyordu. Sonra, hemen kendini toplayarak neşeli bir yüzle bu sevgili misafire elini uzattı.

Bu ara Mualla "Ah Beyefendi, siz ne kadar toplanmışsınız? Adeta tanıyamayacaktım," diyordu.

Kardeşinin 'solgun mehtap' diye tarif ettiği bu genç kızın karşısında, Nihal'in ilk duygusu bir takdir hissi olmuştu.

Mualla'ya gelince, asabi ve sinsi bir bakışla gözlerini bu ağırbaşlı kızın üzerinde dolaştırmaya başlamıştı.

Tanışma merasimi bittikten sonra, Nedret de aynı merakla Mualla'yı gizliden gizliye süzüyor ve onu pek güzel buluyordu. İri yeşil gözlerinde biraz sinsilik ve bakışlarında biraz alaycılık görmekle beraber, tavırları pek sihirli ve dudakları kalın ve gül renkliydi. Saçları açık kumral ve gayet parlaktı. Renkli ve zengin bir güzelliğe sahip olan bu kızın kıyafeti de kendisi kadar güzeldi. Bir köy veya çiftlik seyahatine değil, bir tiyatroya, bir düğüne gider gibi giyinmişti. Elindeki altın çantası, narin ve zarif iskarpinleri ve açık renk ipekli kostümü makyajının güzelliğine daha fazla şuhluk vererek bu çiftlik hayatıyla tuhaf bir tezat meydana getiriyordu. Hâlbuki Nihal ne kadar sade, ne kadar güzel giyinmişti. Gümüş renk çarşafının sadeliği içinde ne kibar, ne ağırbaşlıydı.

Nedret bu tetkikteyken, Nihal de aynı hisle onu süzüyor, karşısında oturan bu genç kıızı hakikaten mehtap kadar şirli buluyor, onda derin ve gizli bir farklılık görüyordu.

Uzun kıvrık kirpiklerle çevrilmiş olan iri siyah gözlerinde mest edici bir hüznün vardı. Sarı, billur kadar şeffaf teniyle yanaklarının hafif solgun pembeliği, gayet gönül okşayıcı bir tarzda uyuşmuştu. Açık kestane rengi saçlarının süslediği başı, kadınlığının bir müdafa silahı olan gururuyla hükmeder gibi görünüyor ve bu, onun incelik ve nezaketine ağırbaşlı bir cazibe katıyordu.

Mualla onu beğenmekle beğenmemek arasında bir tereddüt geçirirken Nedret de, gayri ihtiyarî, Nihat'ın o gece bir ara kendisine bahsettiği bu hoppa kızdan gözlerini ayıramıyor, onu çok güzel buluyor, kokusu pembe katmerleri arasından öldürücü bir zehir sızan zararlı bir çiçeğe benzeriyordu.

Artık, Nedret tamamıyla Nihal'le meşguldü... Genç kadının çiftliğin güzelliğine karşı, gayri ihtiyari "Aman yarabbi! Ne güzel manzara," diyordu, "Pek küçükken buralarda gezdiğimi hatırlamaya başlıyorum. O günler, ne tatlı, ne gü-

zel günlerdi. Çocukluk hatıralarımın hayalimde bıraktığı en kıymetli vakitlerden biri de burada geçen zamanlardır. Siz o vakitler pek küçüktünüz. Hatta sizin güzel, zarif arabanıza binmek için içim titremişti de bu arzumu anneme söylemiştim. Kendisi engel olduğu halde, anneniz beni kucaklayarak sizin yanınıza oturmuş ve yanaklarımdan öpmüştü.”

Nihal’in geçen günlere ait bu sözleri Nedret’i pek üz-müştü. Derin bir nefes alarak “Ah! Ne olurdu, biraz olsun annemi tanıyabilseydim? Emin olunuz ki hayatın bu mah-rumiyetini hiçbir şey doldurmuyor. Zaman oluyor ki küçük bir bebek gibi ona muhtaç kaldığım dakikalar içinde ağlıyo-rum. Bazen rüyamda şefkatli bakışlı, solgun yüzlü bir kadın görüyorum. Öyle zannediyorum ki bu benim annemdir.”

Nihal kalbinde derin bir acı duydu.

“Sizde resmi yok mu?” diye sordu.

“Hayır, ölen teyzemde varmış ama bana hiç gösterme-di.”

Doktor bu sözleri duymamıştı. Mualla onu uzun bir lafa tutmuştu. Nihal Nedret’in gözlerindeki üzüntüyü dağıtmak için “Artık bundan sonra yalnız değilsiniz. İşte babam, baba-nız, ben ise büyük ablanız... Daima böyle beraberiz,” dedi.

Genç kız minnetle ellerini uzattı.

“Zaten babanızı gördükten sonra ruhumu ezen kim-sesizlik ıstırabından kurtuldum. Hayat bana artık gülüyor zannediyorum. Bilseniz şu dakikada ne kadar mesudum.”

Genç kadın derin ve samimi bir şekilde, şu zavallı çocu-ğun sözlerini dinlerken şimdiye kadar onu düşünüp arama-dıkları için vicdanını sorgulayarak babasını kendilerinden daha fedakâr görüyor ve aynı zamanda kardeşine kızıyor-du. Niçin Nedret’ten kendisine uzun uzun bahsetmemişti? Sonra, bu kızın varlığı neden bir takım fena düşüncelerin uyanmasına sebep oluyordu? Babasının ziyan ve harap olan ömründe onun nasıl bir günahı olabilirdi? Zaten vicdanı ona bu acı dolu aşkın günahsız ve lekesiz olduğunu daima söylemiyor muydu? Son günlerde Nihat’ın merhamet duy-gusundan uzak kaldığını görmesi onu çok üzüyordu.

Çamların koyu yeşil gölgeleri altında ağır ağır yürüyen bu üç kadın ayrı ayrı hisler içinde oldukları halde, uçarı şeyler konuşarak pek neşeli görünüyorlardı.

Nihal babasını bugünkü kadar güleç ve mesut gördüğünü hiç hatırlamıyordu. Bunun için Nedret'e karşı ayrıca bir minnet hissi duymaya başlamıştı. Doktor, ruhundan taşan sevgisiyle kızına sordu:

"Burada sıkılmayacaksın, değil mi Nihal?"

"Mümkün mü, efendim? Lakin bilmem... Mualla?"

Genç kız yengesinin sözünü keserek "Hayatı göçebe bir şekle sokmaktan zevk alanlara daima karşı olduğumu bilirsiniz. Sessizlikten nefret ederim. Buna rağmen, sizin hatırladığınız için şurada iki günlük bir misafirliğe katlanabilirim," diyordu.

Nedret hayretle bu genç ve biraz alaycı misafirine baktı. Ciddî bir sesle "Affedersiniz, ama biraz yanlış düşünüyorsunuz. Medeniyetin yorgunluklarını dinlendirmek her hayatın hakkıdır diye düşünüyorum," dedi.

Nejat söze karıştı. Sesi asabiydi.

"Mualla Hanım cemiyet hayatını her şeye tercih edecek kadar sever. Süs, ihtişam, debdebe kendilerini çok meşgul eder. Bundan dolayı bu konuda takdir edilmelidirler çünkü hiç yorulmaz, hiç usanmazlar."

Mualla şen bir kahkaha ile güldü.

"Evet, ama biraz da abartıyorsunuz," diye cevap verdi.

Bu iki genç kızın ruhları arasındaki büyük farklılık aralarındaki soğukluğu daha da artırmıştı. Yolda rastladıkları köylü kadınlara karşı takındığı alaycı tavrı ve gülümsemeleri Nedret'i nefret ettiriyordu.

Çiftlikte geçen o ilk gece, Mualla için tahammül edilmez bir azap ve işkence olmuştu. Nihal'le Nedret'in ve doktorun sözlerine daima yabancı kalan bir ayrılık içinde uyuklamaya başlamıştı.

Ertesi gün yengesine yalvarıyor ve "Gidelim, rica ederim, buradan gidelim. Zira boğulacağım. Bu kibirli ve soğuk kız bütün moralimi bozuyor. Genç bir vücutta ihtiyar bir

ruh taşıyor sanki. Ben onun gibi olsam mutlaka ölürdüm. Ahlak ve güzellik dersi almak isteyen buraya gelsin. Yarab-bim, beni de kendisine benzetmek istiyor,” diyordu.

Nihal görümcesinin bu sözlerine biraz dargınca cevap verdi.

“Yok. Nedret’i böyle sanmayınız. Gerçekten güzellik ve zarafetten nasibini almış biri olduğu inkâr edilemez. Gururunu daima muhafaza eden bir zihne sahip olmasından dolayı size kibirli görünmüştür.”

Mualla fena halde bozuldu.

“Onu bu kadar savunacağınızı bilseydim, sizden azar işitmemek için susmayı yeğlerdim,” dedi.

Bundan sonra, köşkte geçen bir iki gününün azap ve ıstırabı altında kıvranmaya ve bu hareketiyle Nihal’le doktoru üzmeye başladı.

Nedret onu nasıl meşgul edeceğini şaşırmıştı. Köy hayatında eğlenmek için ne gerekirse yapıyor fakat Mualla’yı eğlendiremiyordu.

Artık Nihal’in dönmeye karar verdiği bir günün akşamı, birdenbire Nihat’ın gelmesi hayatlarına biraz neşe serpmişti. Mualla onu çılgın bir sevinçle karşılarken, Nedret hüüzün ve tahammülsüzlük dolu gözlerle onlara bakıyordu.

Nejat ise Mualla’nın bu şımarıklığını hiç hoş görmeyen bir tavırla Nihal’e dönerek “Artık bu kadarı da çekilmez,” demek istiyordu.

Zavallı kadın ne söyleyeceğini, ne yapacağını bilemez halde kardeşine “Nasıl oldu da gelebildin? Oh! Bilsen ne kadar sevindik,” dedi.

Genç avukat ise mutlu görünüyordu.

“Sizin yanınızda ve şu güzel yerde iki günlük sakın bir hayat geçirmek için işleri geride bırakıp bir trene atlayıp geldim,” cevabını vererek elini Nedret’e doğru uzattı. Nedense Nihat’ın ağır ve hükmedici bakışları, Nedret’e bir an önce onun önünden kaçması gerektiğini hissettirmişti. Fakat ciddiyetini koruyabilmesi, onun ilgisiz görünmemesini sağlamıştı. Mualla’nın çılgın ve şımarık hallerini seyrediyor ve

Nejat'ın biraz çatılan kaşlarına, etrafı idare etmeye çalışan Nihal'in nazlı tebessümlerine dikkat ederek görümcesinin bu taşkın hallerinden dolayı kadıncağızın babasına karşı nasıl mahcup olduğunu anlıyordu.

Nihat'a gelince, onun gözlerinde parıltılar vardı. Bu, ilk gördüğü adamdan bambaşka bir adamdı. Etrafındakilere gülüşler saçıyordu. Hâlbuki Nejat'ın yüzündeki durgunluk ve isteksizlik daha da artmıştı. Bugün her zamankinden daha şımarık olan bu kızın, oğlu ile kendi arasındaki varlığı onu son derece bezdiriyordu.

Mualla'nın bitmeyen soruları karısında asla sıkılmayan Nihat, sevimli ve yaramaz bir çocuğa gösterilen tatlı ve okşayıcı tavrını gizlemeye gerek görmeyen bir tavırla *evet* veya *hayır* diye cevaplar vermekten zevk alıyordu.

Sinirleri bozulan doktorun yüzü kırmızı bir renk almıştı. Nedret'e doğru baktı.

O elindeki şemsiyesine dayanmış, gözlerini ufkun görünmeyen bir noktasına dikmiş, biraz dalgın görünüyordu. Nejat onu hiç böyle düşünceli görmemişti. Yavaş yavaş onun yanına gitti. Genç kız her zamanki tebessümüyle başını çevirdi. İkisi de aynı şikâyet ve sıkıntı dolu gözlerle birbirine baktı.

Doktor yavaşça "Fırsat bulup da bir söz söylemek mümkün değil. Biraz dolaşalım," dedi.

Nedret onun sinirlendiğini anlamıştı. Onlardan biraz ayrılmak gerektiğini kabul ederek "Dolaşalım efendim," cevabını verdi. Nihat'ın bu tatsız şımarıklıklara istemeyerek boyun eğişi kalbini sıkıyordu.

Birdenbire doktora "Nihal Hanım niçin bu üzüntülü hayata tahammül ediyor? Görümcesinden ayrı yaşaması mümkün değil mi?" diye sordu.

"Hayır. Çünkü Mualla'nın babası genç bir kadınla evlendiği için kızıyla geçinemiyor ve bu adam, tıpkı kızı gibi, kendi hava ve hevesi peşinde, çocuklarına karşı gayet ilgisizdir."

"Çok fena! Zavallı kız!"

“Yoo... Emin olunuz, Mualla bu durumdan hiç şikâyetçi değil. Hatta babasının baskılarından uzak ve özgür yaşama isteğine ulaştığı için ayrıca mutludur.”

Nedret hafifçe gülerek “Batı özentisi bir zihniyet,” dedi.

Bu ara Nihal onların arkasından bakıyordu. Kardeşine dönerek “Babam sıkıldı. Mualla’nın sizi gereğinden fazla meşgul etmesi yakışık almadı sanırım,” dedi.

Avukat hiç cevap vermedi. Mualla ile babasının arasındaki bu kabul edemediği zıtlığın, mutluluğu ve geleceği için büyük bir engel olduğunu düşünüyordu.

Mualla isyan eder bir tavırla “Aman! Nihat Bey,” dedi, “Pederiniz bu soğuk, kibirli kızıdan ne kadar hoşlanıyor... Birkaç gündür neler çektiğimi bilerseniz... Fikirlerimiz birbirine zıt, sözlerimiz ayrı... Çünkü küçük hanım bambaşka amaç ve ideallere sahip biri. Ne tezat, Yarabbim! Ne tezat!”

Nihal söze atıldı.

“Rica ederim, Mualla. Artık yeter! Bu kızla uğraşma! Belki o senin kadar süslü ve zarif bir salon hanımı olamayabilir, fakat iyi bir ev kadını ve şefkatli bir anne olabilir. Bu da kadınlığın en büyük olgusu değil midir?”

“Zaten, buraya geldikten sonra sizin de fikriniz ve bakış açınız değişti. Hepiniz Nedret’i savunur oldunuz,” dedi ve Nihat’a bakarak, “Bilmem siz ne düşünüyorsunuz?” diye devam etti.

Avukat yavaşça “Sen benim için her gün artan bir kuvvetle kalbime hükmeden bir meleksin!” dedi.

Nihal bu ara biraz ileride yavaş yavaş yürüyen babasıyla Nedret’i göstererek “Rica ederim,” diyordu, “Onların yanına gidelim.”

Avukat “Canım, onların ortak, hüznünlü bir hatırası var. Her ikisinin de yaşlı, kederli düşüncelerinde daima, ölmüş bir kadının hayali yaşıyor. Bizi ne yapacaklar?” dedi.

Mualla söze karışarak alaylı bir tavırla “Zavallı doktor bey! Senelerden beri ne eskimez bir aşkın esiri olmuş? Öyle değil mi, Nihat Bey? Ya anneniz... En çok acınması gereken de o zavallı kadındır,” dedi.

Mualla'nın bu münasebetsiz sözleri Nihal'in fena halde sinirlerini bozmuştu.

Ağır ve ciddi "Rica ederim, bu konuyu kapayınız. Çünkü geçmişe benim de babam kadar saygım olduğu için, herkesin de aynı derecede saygı duymasını beklerim," diye çıkıştı.

Mualla dudaklarını ısırdı çünkü yengesini hiç bu kadar ciddi ve üzgün görmemişti. Bu sırada Nihat babasının yanına sokulmuştu. Nedret sesinin ahenkli titreyişleriyle bir şeyler anlatıyor ve Nejat da hafif tebessümlerle dinliyordu. Nihat'ın yanlarına gelmesiyle genç kız, nezaket icabı susmuş ve siyah gözlerini avukata çevirerek derin derin bakmıştı.

Bu bakışla "İşte ben babanı meşgul etmeye çalışıyorum. Sen niçin onun yanından ayrıldın?" demek istemişti.

Nihat bu derin bakışın anlamını fark etmek için bir iki dakika uğraşmış, ama Nedret ilgisiz ve gururlu bir tavırla başını çevirmiş, genç adamsa kendisine bu derece ilgisiz davranan bu kızın önünde garip bir şekilde ezilmişti.

Nejat oğluna döndü.

"Artık nöbet bize geldi, şimdi görüşebiliriz, değil mi?"

Avukat bu sözden sıkıldı ve hiç karşılık vermedi. Sonra, sinirlerine kolayca hâkim olarak "Eniştemden bir mektup aldım," dedi. "Nihal'i mutlaka yanına götürmemizi istiyor fakat kardeşime henüz bir şey söylemedim. Onayınızı almak istiyorum."

Bu söz Nejat'ta büyük bir tesir yapmıştı.

"Ben Nihal'in mutluluğunu her zaman düşünürüm. Kocasının yanına gitmesi her zaman kendi elinde olduğu halde, sırf benim rahatım için yaptığı fedakârlık yeterli değil mi? Ben onun mutluluğu için hayatın her türlü zahmetine katlanabilirim. Bunu şimdi kardeşine haber vermelisin."

Nedret sesinin bütün ahenk ve hüznüyle söze karıştı.

"Beni ne kadar çabuk unuttunuz!" dedi. "Nihal Hanım gittikten sonra, sizin rahatınız için yapılacak her fedakârlığı kendisinden devralacak, size büyük sevgiyle bağlı öksüz bir

kızınız daha olduğunu unutmayın. Yalnız size güvenebileceğimi unutup musunuz?”

Doktor bir eliyle bastonuna, diğer eliyle de oğlunun koluna dayandı. Bu zamanlar, kalbinin kanayan yarasında şimdi derin bir sızı duymuştu. Yüzü sararmış bir halde Nedret'e baktı. Başını sallayarak yavaşça bir nefes aldı. Bu sırada Nihal'le Mualla yanlarına gelmişti. Nihat elini cebine sokarak "Affedersin Nihal, biraz önce vermeyi unuttum. Eniştemden bir kart geldi," dedi.

Genç kadın karta göz gezdirince, rengi hafifçe uçtu. İstemsiz bir şekilde babasına baktı. Doktor en şefkatli bakışlarıyla kızının ruhunu okşuyordu.

Nihal yavaşça "Beni çağırıyor. Acaba hasta mı?" diye söylendi.

Nejat hemen söze atıldı.

"Ne olursa olsun, hemen gitmelisin kızım. Kocanı bu kadar süre yalnız bırakmamalısın."

Mualla da söze karıştı.

"Vallahi doğru, yenge! Artık ağabeyimi çok ihmal ettiniz."

Nihal üzüntüyle başını salladı.

"Kocamın sevgisini ihmal edecek kadar zevkime bağlı bir kadın olmadığımı biliyorsunuz sanırım. Ben sadece babamı yalnız bırakmak istemiyordum."

Doktorun gözlüğü altında gözyaşları titriyordu.

"Nihal, git kızım! Bunu bütün samimiyetimle söylüyorum. Senin bana gösterdiğin sevgi, benim senden beklediğimden çok daha fazla. Bu zamana kadar benim bu hüznü hayatımı ve hasta ruhumu iyileştirmeye çalışman yeterli."

Nihal'in gözleri bu sırada Nedret'e ilişti. Genç kadın babasının ağzından çıkan sözleri şöyle tamamladı.

"Nedret," dedi, "Bundan sonra babamı sen yaşatacaksın."

Artık Nihal rahatlamıştı. Akşam, sofraya yine büyük çamın altına kuruldu. Nejat çok mesut görünüyor, Nedret gülüyor, söylüyor, misafirlerine ikram konusunda genç bir ev

sahibi görevini pek güzel yapıyordu. Lakin Nihat'ın tavrına bir durgunluk, gözlerine bir sıkıntı gelmişti. Mualla'ya gelince, o kararsızdı. Kâh kahkahalarla gülüyor, kâh susup oturuyordu. Nejat onun bütün ümidini kırıyor, babasının bu kız hakkındaki düşüncelerini biliyor ve bu zor durum içinde ne yapacağını düşünüyordu. Hâlbuki Mualla, bu gibi düşüncelerden tamamıyla uzaktı. Nihat'ın kendisine gösterdiği ilgiyi biliyordu fakat bu, onun için o kadar önemli değildi.

Sevmek, düşünmek, ıstırap çekmek... Bunlar onun kafasına sığmayan şeylerdi. Mademki bu kadar güzeldi, kendisini Nihat gibi herkes, her erkek sevebilirdi. Avrupa hayatı daha parlak olacaktı. Görüntüsünün ihtişamı, tavırlarının şuhluğuyla kim bilir daha kaç kalbi kendine çekerek yaşayacaktı?

Mehtap, yüksek bir dağın arkasından kurtularak hayata bir ışık serpiyor; ovaların, ormanların son kalan karanlığı, mavi bir aydınlıkla yıkınıyordu. Yemekten sonra çiftliğin misafirleri ışıklı yollarda ağır ağır geziyorlardı. Nejat, oğlunun koluna girmişti. İkisinin de aklı pek meşguldü. Nihal'in başı ağrıdığı için özür dileyerek içeri girmek istemiş, Nedret'le Mualla da kendisine eşlik etmişlerdi.

Avukat bu yalnızlığı bahane ederek babasıyla görüşme fırsatını elde etmiş olduğuna çok sevinmişti. Her ikisi de ovalara karşı ufak bir tepenin eteğine oturdular. Buradan derenin coşkun çağıltısı daha iyi duyuluyordu. Bu ılık gecenin mest eden havası içinde dağlar u-yumuş, orman uyumuş gibi duruyordu... Nejat arkasını bir ağaca dayadı, sigarasını yaktı. Nihat ise gülerek "'Hanımlar bizden kaçtılar!" diyordu.

Doktor cevap verdi.

"Nihal'in akşamdan beri başı ağrıyordu. Zavallı çocuk kocası için üzülüyor."

"Evet."

"Fakat bunun bütün sorumlusu sensin."

"Ben mi?"

"Öyle ya! Şimdiye kadar evlenseydin, bugün Nihal'in boş bırakacağı evin bir hanımı olacaktı. Hâlbuki sen bu konuda o kadar ihmalkâr davrandın ki."

"Evet, hakkınız var. Görmediğim ve sevmediğim bir kızla yaşamak bana biraz zor geliyordu! Bununla beraber, bu durumu şimdi de telafi edebilirim sanırım. Değil mi?"

"Tabi!"

Nejat dikkatle oğlunun yüzüne bakıyor, onun söyleyeceği son kelimeyi bekliyordu. Fakat avukat susmuştu. Garip bir sabırsızlık içinde bulunan doktor, sakın bir sesle "Sende bir endişe var Nihat." dedi.

Genç adam, başını önüne eğdi.

"Belki evet. Belki hayır. Fakat istekleriniz dışında hareket edeceğimden dolayı çok üzgünüm."

"Acayip! Bu hareketinizin sebebi nedir? Bir kararınız varsa şimdiye kadar benden niçin sakladınız? Buna ne gerek vardı?"

"Saklamadım ve saklamayacağım. Yalnız, bu kararım la sizi memnun edemeyeceğimi düşünüyorum. Belki biraz."

Doktor sıkıntılı bir şekilde başını salladı.

"Anladım azizim, anladım. Artık bu konuda bana bir şey sormayın ve söylemeyin. Çünkü beğenileriniz için söyleyecek bir tek sözüm bile yok. Yalnız, ayrılalım. O kadar."

"Ayrılalım mı?"

"Evet!"

"Fakat Mualla'dan niçin bu kadar nefret ediyorsunuz? O sizi ne kadar sever bilseniz..."

"Teşekkür ederim! Bazı hisler vardır ki bilmeden kendi kendine kalbe yerleşir. Benim Mualla Hanım hakkında hiç kötü bir düşüncem yok. Onun huzuru nedense beni sıkıyor. Benden uzak yaşayabilirsiniz, oğlum!"

"Sizden uzak yaşamamanın beni ne kadar üzeceğini düşünmüyor musunuz? Siz aşka karşı merhametli değil misi-

niz? Senelerden beri varlığını harap eden bir aşkın ıstırapları içinde inlediniz. Hatta bugün bile şuralarda o eski aşkın hatıralarını canlandırmaya çalıştığınız halde...

Doktor ezgin ve inler gibi "Sus! Sus!" dedi. "Benim o kıymetli, aziz hatıramla bu iki günlük sevgini karşılaştırma. Aşk ismi verilen böyle münasebetler bir süs, bir eğlence, ufak bir hazdan başka bir şey değildir. Sen çok aldanıyorsun ve bunu zaman geçtikçe anlayacaksın."

Avukat şiddetle başını salladı. Nejat küskün bir şekilde susarak önüne baktı.

Nihal içeri girer girmez yatağa uzanmıştı. Nedret'le Mualla biraz terasta dolaştılar. Bu iki genç kız bir süre bir tek söz bile konuşmadılar.

Nedret kendi hayallerine dalmıştı. Bu gece, ruhunda derin derin düşünme ihtiyacı vardı. Fakat kimi, neyi, düşünecekti? Bunu kendisi de bilmiyordu. Çiftliğe geldi gelesi etrafın bu geceki kadar güzel olduğunu görmemiş olduğuna şaşıyordu. Bütün dağlar ince mavi ipek bir tüle bürünmüştü. Gecenin derin karanlıklarında hafif bir sevda nağmesi titriyordu. Dere daha coşkun çağlıyor, ağaçlar daha tatlı bir aşk rüyası içinde uyuyorlardı.

Mualla birden "Ne güzel bir gece!" dedi.

"Evet, baştan sona kadar şiiir!" Genç kız güldü.

"Aşkı unuttunuz. Baştan sona kadar aşk deseniz daha uygun olurdu, değil mi?"

Nedret'in gözlerinde hafif bir süzgülük vardı.

"Onu da siz ilave ederseniz, o zaman, tamamıyla bir şiiir ve aşk olur!" dedi.

İkisi de güldüler. Mualla şuh bir eda ile sordu.

"Şimdi, şu dakikada neler istersiniz, söyleyiniz bakayım?"

"Ben mi? Ne isteyebilirim?"

"Ah! İşte bu sözü tamamıyla ruhunuz söylemedi. Genç bir kalbin isteyecek bir şeyi olmaz mı?"

"Olmayabilir!"

"Hayalleri de mi olmaz?"

"Kim bilir?"

"Mesela, eski şatolara benzeyen şu çiftlikte bir aşk hayatı yaşanmaz mı, söyleyiniz?"

"Öyle kahraman, sadık âşıkları nereden bulalım?"

Mualla kahkahayla güldü.

"Onu bulmak zor bir şey mi, sanki? Kaç tane isterse-niz..."

"Sahi mi? İnsan bu kadar kolay bulur, bu kadar kolay sevebilir mi?"

"Dört, beş günde..."

"Aman, susunuz. Beni korkutuyorsunuz vallahi."

"Ay! Siz bu konuda ne kadar acemisiniz, Nedret Hanım."

"Evet. Ne derseniz deyiniz, ben aşkı başka türlü düşünürüm."

"Korkunç mu bulursunuz?"

Nedret hafifçe güldü.

"Korkunç olmadığını biliyorum. Fakat kalp üzerinde büyük bir etkisi olduğu gibi kişiye ve ahlaka göre de türlü şekillerde olabileceğini düşünüyorum. Mesela, siz birkaç günde sevebilirsiniz. Bir diğerini bulunca ötekini unutmakta güçlük çekmezsiniz. Bir diğeri de seviyorum zannederek, ufak bir hazla büyük bir aşkın kahramanı olduğunu düşünür. Kendini aldatmaya çalışır ve karşısındakini de aldatmayı başarır. Bu aldatma oyununda kaybeden taraf bence çok bahtsızdır. Ben büyük ve derin duygularla beslenen aşkların, acılarında ve fedakârlıklarında büyük bir zevk ve lezzet olduğunu düşünüyorum. Bununla beraber, henüz kimseyi sevmiyorum. Seversem de, çok çaba göstereceğimi sanıyorum.

Mualla bir kahkaha daha atarak "Ne tuhaf zihniyet!" dedi. "Bu konuda takdir edilmeniz gerek. Ama sakın bu düşüncelerinizi başkasına, daha doğrusu bir erkeğe söylemeyiniz."

"Niçin?"

"Size gülerler de..."

“Teessüf ederim. Ben ahlaksız kimselerden bahsetmiyorum. Niçin böyle düşünüyorsunuz?”

“Of! Rica ederim, artık bu konuyu kapatalım çünkü fikirlerimiz birbirinden çok uzak. Haydi, biraz dolaşalım. Doktor Bey’le Nihat nerelerde acaba? Onları bulalım, olmaz mı?”

Kızlar terastan indiler ve ağır ağır yürümeye başladılar. Veysel Efendi kapının önünde oturuyordu.

Sessiz sakın yürüyorlardı. Pek düşünceli ve dalgınlardı. Ufak ağaçların çit haline getirdiği geçidin arkasına indiler. Birdenbire o kadar yakına gelmişlerdi ki, doktorla Nihat’ın sözleri duyuluyordu. Nedret Mualla’yı çekti ve yavaşça “Dönelim,” dedi, “Şahsi bir konuda konuştukları belli. Ayıp olur, rahatsız etmeyelim.”

Mualla omuzlarını kaldırdı.

“Bir dakika durun. Nihat fena halde hiddetlenmiş. Bir şey var. Dur, dur, bak ne diyor? Dinleyelim. Biraz dur, rica ederim.”

Nejat’ın sesi boğuk bir inilti gibi titriyordu.

“Geçmişin büyük bir günahı sandığın bu zavallı aşkı, daima başıma kakarak beni korkutmak istediğini biliyorum. Sonunda Nedret’in bunu öğrenmesiyle hakkımda beslediği saygı ve sevginin silinmesinin, beni ne kadar mutsuz edeceğini bildiğin için, benden bu şekilde intikam almak istediğin anlaşılıyor. Düşüncelerim dışında kurmak istediğin birlikteliği bozmak istemediğimi sana biraz önce söylemiştim. Ne istersen onu yap, yalnız bana sorma, işte bu kadar.”

Nihat’ın sert sesi yükseldi:

“Nedir, bilmem ki. Zavallı bir kıza karşı bu kadar nefret? Nedret sevdiğiniz kadının kızı olduğu için onu ayrı tutmanız çok doğal. Fakat bunun bir haksızlık olduğunu niçin düşünmüyorsunuz? Niçin Mualla’ya da kalbinizde ufak bir yer bırakmıyorsunuz? Bu benim hakkım değil mi? Bu hareketinizle beni, isteklerinize uydurarak Nedret’le evlenmeye mecbur etmek istiyorsanız, size sonuna kadar hayır diye cevap vereceğim. Çünkü o kötü günlere sebebiyet

veren kadının kızıyla yaşamak, annemin ruhunu yakacağı gibi benim de aynı şekilde mutsuz olmama sebep olacaktır. Bundan bana hiç bahsetmeyiniz. Sizi tamamen kırmaktan korkarım.”

Nejat'ın sesi kısık, hıçkırıklar içinde boğulmuş gibiydi.

“Bu sözlerinizle beni ne kadar kırdığının farkında değilsiniz galiba. Evet, Fikret'in yadigârı olan bu çocuk bana gayet kıymetli bir emanettir, bunu inkâr etmiyorum. Ömrümün karanlık yollarına mutluluk veren, en acı günlerimde ruhumun acılarını ümit ve teselliyle gidermeye çalışan zavallı bir kıza, haksız yere beslediğin kin için bir gün pişman olacaksın. Fakat Nihat, bu geceyi unutma! Sana bütün namusumla söz veriyorum ki, bundan sonra sana hiçbir şekilde Nedret'ten bahsetmeyeceğim.”

Doktorun sesi Yaralı bir kalbin inleyişi gibi söndü, bitti.

Bu sözleri duyan Nedret, Mualla'nın koluna dayanmış, titriyordu. Mualla bu çaresiz çocuğa sarıldı. Yoksa düşecekti. İki de otların üzerine oturdular.

Genç kız başını ellerinin içine almış, yavaş yavaş ağlıyordu. Demek bu kadar çok sevdiği annesinin, gizli bir aşkı varmış.

Şimdi babasına daha çok acıyor, doktorun kendi hakkında beslediği sevginin ve gösterdiği şefkatin sebebini anlamaya başlıyordu.

Birdenbire başını kaldırdı, Mualla'ya baktı. Rengi bembeyaz görünüyor, siyah gözleri daha büyümüş, daha derinleşmiş gibi duruyordu. Mualla bu gözlerin parıltısından korkarak, yavaşça “Nedret Hanım, Nedret Hanım... Biraz kendini topla,” diye söylenmişti.

O ise hiçbir şey duymuyordu. Bütün hareketlerinde yaralı bir kuş çırpınması vardı. Elleri alnı üzerinde dolaşıyor, aklına hücum eden bir takım yakıcı, harap edici düşünceleri kovmak istiyordu. Birdenbire ayağa kalktı, yardım ister gibi kollarını gecenin derin ıssızlığına doğru uzattı. Sanki bu dakikada annesinin ruhunu bekliyormuş gibi sakince durdu. Bütün benliğini ezen bu sonsuz ıstırabı biraz olsun dindi-

recek bir şey, bir ümit, bir söz, bir teselli bekleyen çaresizlik içinde başını çevirdi.

“Mualla Hanım,” dedi, “Şu anda çektiğim ıstıraba saygı duyarak, duyduklarınızı şu gecenin derin karanlıklarına gömünüz. Ölmüş bir kadın namına size yalvarıyorum. Bunu her ikimiz de unutalım.”

Mualla ömründe ilk defa duyduğu bir üzüntü ve şefkatle, bu kızın önünde eğildi.

“Size bütün vicdanımla yemin ederim.” dedi. Hafif bir rüzgâr yaprakları uyandırdı. Beyaz bulut parçaları altına saklanan ay, bütün görkemiyle tekrar görünerek her tarafı aydınlattı. Dağların tepeleri beyaz tüllere bürünmüş gibi dumanlıydı. Köyler sonsuz bir sessizliğe dalmış gibi uyumuş görünüyordu. Yalnız bir yerde ufak bir ışık, kâh sönüp kararıyor, kâh parlayıp canlanıyordu. Nedret’in gözleri bir iki dakika kadar bu ışığa döndü. İstiraplı ve perişan, elini uzatarak bunu Mualla’ya göstermiş, kendi kendine söylenir gibi “Ümide benziyor!” demişti.

Nedret’le Mualla içeri girer girmez, arkalarından doktorla Nihat’ın geldiklerini görmüşlerdi. Nedret Mualla’yı terasta yalnız bırakarak odasına çekildi. Bu geniş ve eşyasız odanın çıplaklığı içinde bir köşede duran karyolası üzerine yığıldı. Sanki bütün yıkılan hayallerinin enkazı altında bunalmış, bütün ruhu Nihat’ın ağzından çıkan iki kelime ile parçalanmıştı.

O kadının kızı!

Demek, annesi onun için, *O kadın* gibi çirkin bir sıfatı hak edecek kadar aşkın günahlarına bürünmüştü. Ya kendisi neydi?

O kadının kızı!

Annesinin aşk macerasından sıçrayan nefret lekesiyle kirlenmiş bir şahsiyet...

Nedret bu fikrin dehşetiyle yumruklarını sıkmış halde, “Yarabbim! Yarabbim!” diyordu.

Şu dakikada acı veren bir gerçeği öğrenmenin uyandırdığı üzüntü içinde çırpınırken, o günlerin karanlık derin-

liklerinde, kalbini ikna edici en küçük bir iz bile bulunmadığını, bütün günahların, siyah servilerin gölgeleri altında bir yığın toprağa karışıp, çürümüş bulunduğunu düşünüyordu. Nejat'tan sorup öğrenmek, anlamak isteyeceği şeylerin hiç şüphesiz cevapsız kalacağını ve gizli tutulacağını biliyordu.

Birdenbire yerinden fırladı. Panjurların arasından süzülen ay, bu geniş odaya ışıktan çizgiler çizmişti. Genç kız, elleriyle şakaklarını tutarak dolaşmaya başladı. Sanki her karanlık köşeden üzerine doğru gelen hayallerin arasında kalmış, garip bir korku içinde titriyordu. Yavaş yavaş belirlemeye başlayan bir takım yüzlerin kendisine baktığını, bunların arasından narin ve solgun bir hayalin çukurlaşan gözlerinde öfke ve acı bir gülümseme ile başını salladığını görür gibi oluyordu.

O anda bütün varlığını kaybeden Nedret, kalbinden gelen yakıcı ve acılı bir feryatla "Anneciğim!" diye bağırmişti. Sonra birdenbire koşarak pencerenin önüne gitmiş, panjuru açmış, odanın siyah havası ayın soluk ışığıyla aydınlanmıştı. Yorgun başını pencerenin kenarına dayadı.

Bahçede ağaçların altında ağır ağır dolaşan iki kişi vardı. Bunlar Mualla ile Nihat'tı. Nihat'ın başı genç kızın yüzüne dokunacak kadar yakındı. Bu manzaranın karşısında, istemsiz bir hareketle elini göğsünün üzerine basan Nedret, sanki orada gerilen bir damarın kopmasından korkmuş gibi birdenbire panjuru çekip kapamış ve tekrar yatağın üzerine kapanmıştı. Genç bir kalbin acı dolu hıçkırığı bu boş odanın duvarları arasına gömülmüş kalmıştı.

Doktor sabahleyin dikkatle Nedret'in yüzüne baktığında, uykusuz geçen bir gecenin bütün yorgunluk ve ıstırabını bu güzel yüzde görmüştü. Çaresiz adam nedense, onun bu halinin sebebini sormaya cesaret edememiş, uzaktan izleyip anlamaya çalışmakla yetinmişti.

Artık misafirler ertesi gün geri dönmeye karar vermişlerdi. Bütün bu etkisine rağmen Nedret, Nejat'tan ayrılacağına son derece üzülüyordu. Geçmiş günlerin en bü-

yük günahkârı, babasının amansız rakibi olduğunu anladığı bu adamı çok, pek çok sevmişti. Bütün varlığını saran şefkatli bakışları altında yalnızlığının acısını unutmuştu. Bu gece onun da ıstıraplı ve kederli bir uykusuzluk geçirdiği görüyordu. Nedret bunu ilk bakışta anlamış, bir gece içinde adeta çökmüş, daha ziyade ihtiyarlamış olduğunu fark etmişti. Nihat'ta dahi aynı renksizlik vardı. Yalnız Mualla kayıtsız ve neşeliydi. Ertesi gün İstanbul'a dönme kararı ve daha sonra Avrupa'ya seyahat hayali onu pek sevindirmişti. Bugün Nedret de çok şen görünmeye, hissettiklerini kimseye belli etmemeye çalışıyordu. Nihal bu sabah babasının üzgün görüldüğüne dikkat etmiş, endişesini gizlemeyen bir tavırla, "Görüyor musunuz? Babam adeta hasta gibi." demişti.

Hâlbuki doktorun bu sabahki halini, kızından önce kendisi görerek kalbinin en şefkatli hisleriyle acımış ve hatta bütün geçmişin günahlarını babası adına affedecek konuma gelmişti. Büyük bir dikkatle onun yüzüne bakıyor, bütün hallerini, bütün sözlerini anlamaya çalışıyor ve bunların arasından, geçmişten kalan en ufak bir lekenin izini seçmeye çalışıyordu. Fakat bunlara rağmen içinden gelen bir güven hissi, onların aşkında yüksek bir şiir, temiz bir gönül bağı bulunduğunu doğruluyor, beynini sızlatan bu oyalanma fikrine tahammül edebilmesini kolaylaştırıyordu. Nihat'la Mualla'nın arasında bugün bir dargınlık vardı. Avukat onlara nazaran kendisiyle daha çok ilgilenmeye çalışıyordu. Sabahleyin değirmene kadar yapılan bir gezinti sırasında Mualla'nın şemsiyesini taşımış, yanı başında giderek hep onunla görüşmüştü. Fakat bu durum Nedret'in izzeti nefesine acı bir şekilde dokunmuştu. Mualla'yı kıskandırarak inletmek için kendisine yapılan bu iltifatı bir sadaka gibi kabul etmiş ve bir ara Mualla'nın yanına giderek sormuştu.

"Nihat Bey'le dargın mısınız? Ne kadar yabancı duruyorsunuz?"

Mualla hafifçe omuzlarını silkerek "Deli!" demişti.

"Deli mi?"

“Öyle ya! Kardeşimin yanına, daha doğrusu Avrupa’ya gitme konusuna son derece karşı çıkıyor. Bu gece bana ilk defa evlenme teklif etti. Garip olan şu ki, bunun bir an önce olmasını istiyor. Mümkün mü efendim?”

Nedret tuhaf bir ruh hali içinde “Ne âlâ! Niçin reddediyorsunuz?” diyordu.

“Reddetmiyorum. Yalnız bir sene kadar müsaade istiyorum. Bu gece sabaha kadar ay ışığında dolaştık ama ikna etmek mümkün olmadı. Ben yine fikrimde ısrar ettim. Of! Sevginin bu derece fazla olması, insana eziyet etmekten başka işe yaramıyormuş.”

Bu ara Nihat onların yanına sokulmuş ve gülerek Nedret’e hitap etmişti.

“Pek mühim bir konuda konuşuyorsunuz sanırım. Bizden tamamıyla ayrıldınız.”

Nedret neşeli görünmeye çalışarak “Mualla Hanım’ı dinliyordum. Bana pek sevinçli haberler veriyor. Bilmem, tebrik etmeme izin verir misiniz?”

Avukat biraz kızardı.

“Mualla da sizin gibi düşünebilse, çok mutlu olacağım,” dedi.

Nedret’in dudaklarında hafif bir tebessüm dolaşmıştı.

Mualla biraz sinirli bir sesle “Of! Nihat, bu konuyu kapatalım artık,” diye söylendi.

Avukat ise “Mademki Nedret Hanım’a her şeyi söylemişsiniz, niçin şimdi sözü kısa kesmek istiyorsunuz? Kendilerine soralım. Bakalım hangimize hak verecekler.”

Mualla’nın nazlı edası ve Nihat’ın bu yalvarıcı vaziyetleri karşısında mevkinin idareye çalışan Nedret, gayet ciddî bir tavırla “İki hayatın birleşmesi kararı gibi mühim bir konuyu elbette Mualla Hanım üstün körü düşünmek istemez. Bu konuda fazla söz söylemeye hakkım olmadığını düşündüğüm için beni mazur görürsünüz.” dedi.

Nihat, nedense, bu sözün altında ezilmişti. Nedret onların yanından uzaklaşarak ilerideki büyük bir ağacın altında babasıyla beraber oturan Nihal’in yanına geldi. Genç kız

pek neşeliydi. Orada oynaşan siyahlı beyazlı ipek tüylü bir buzağıyı tutarak başını bağrına bastı. Onun siyah iri gözlerini öptü.

Nejat'la Nihal tatlı tatlı onu seyrediyorlardı. Doktor kızına doğru eğildi.

"Nankör kardeşin," dedi, "Kendi saadetini eliyle yıktı. Bütün isteklerimi hiçe saydı. Parçaladı. Nedret gibi bir eşe sahip olmanın ne büyük mutluluk olacağını fark edemedi. Ciddi bir aşkın değil, kararsız heveslerin kurbanı oldu. Yazık! Pek yazık!

O gün akşama kadar Nedret, doktor ve Nihal birbirlerinden hiç ayrılmadılar. Avukatla Mualla aralarındaki darınlığı hissettirmemek için neşeli görünmeye çalıştılar.

Nihat istiyordu ki Nedret bugün kendileriyle meşgul olsun, Mualla'nın fikrini değiştirecek sözler söylesin, kendi meziyetlerini ona da yansıtsın. Hemen bunu ondan rica etmek istedi. On iki saatten beri ümitlerinin kırıldığını görmekle harap olan varlığı buhran içinde çırpınıyor; zihni üzerinde sert, soğuk, öldürücü bir rüzgâr esiyordu. Hakikat bütün çıplaklığı, bütün hiçliğiyle gözlerinin önünde duruyor; aşkını en kahredici darbelerle eziliyor, incitiyordu. Nihal'in gitme meselesi her şeye bir ciddiyet vermeseydi, ihtimal ki bunu anlamak için biraz daha gecikecekti. Hiç beklemediği, hiç ümit etmediği bir tavır ile karşılaştığı bu dakikalar kendisini büyük bir imtihandan geçiriyor, hayatın bütün acı ve zahmetleri omuzları üzerine çöküyordu.

Artık Mualla'nın kendisini hiçbir vakit istediği, hayal ettiği kadar sevmemiş olduğunu ancak dün gece anlayabilmiş ve sabaha kadar yalvarmış, ona kalbinin en ciddî, en önemli ve en son sorusunu sormuş ve "Muallacığım! İşte Nihal gidiyor. Kararının sonucunu bekliyorum. Çünkü kaderim senin elinde. Söyle," demişti.

Birkaç dakika boyunca pek gönül yakıcı bir bekleyiş ıstırabı çekmişti. Mualla, ruhunun bütün huzuru ve rahatlığıyla cevap vermişti.

"Size şimdi hiçbir şey söyleyemeyeceğim için beni mazur görünüz. Zira kardeşimin yanına gideceğim, Nihat."

"Gidecek misin?"

"Evet."

"Beni burada kimsesiz ve çaresiz olarak mı bırakacaksınız?"

"Tekrar geri döneceğimi vaat ederek..."

"Fakat ıstıraplarımı uzatmaya ne gerek var? Birkaç ay sonra, mesut bir çift olarak kardeşinizi görmeye beraber gitsen olmaz mı?"

"Bence, şimdilik yalnız gitmem daha uygun."

"Niçin? Yoksa kardeşinizin evlenmemize engel olmasından mı korkuyorsunuz? Ben bu konuda bir sakınca görmüyorum. Karısının kardeşiyle kız kardeşinin evlenmesine, eniştem memnuniyetle razı olacağı gibi, aramızdaki akrabalık ve münasebetlerin daha sağlam bağlarla kuvvetleneceğine de sevinecektir."

"Evet, şüphesiz..."

"Of! Anlıyorum Mualla, anlıyorum. Sen, benim hislerimden çok uzaksın."

"Ben mi? Bilakis!"

"Hayır. Hislerim beni aldatmıyor. Sana bir köle gibi çok vefakâr bir gönülle el uzattığım halde sen pek ağır, pek umursamaz davranıyorsun."

"Ben aceleci olmaktan korkarım, Nihat."

"Beni tecrübe mi etmek istiyorsunuz?"

"Hayır!"

"O halde... Bu sözlerin birer bahane olduğunu söylese-niz, daha iyi yapmış olmaz mısınız?"

Mualla hiç cevap vermedi. O zaman avukat birdenbire sönen saadet ışığının ıstırap ve acıları karşısında mutsuz bir dakika yaşamış, henüz yarım saat önce zavallı babasına karşı aldığı isyankâr halini, söylediği kalp kırıcı sözleri düşünmüştü.

Misafirlerin İstanbul'a dönmesi, Nedret'i dertli bir kimsesizlik ve mahrumiyeti daha çok hissettiren bir garip-lik içinde bırakmıştı. Yalnızlığın bu kadar hüznünlü saatleri olacağını şimdiye kadar hiç bilmiyordu. Ruhunda sızlatıcı

bir öksüzlük acısı vardı. Nejat'tan ayrılmak, onun merhametli ve ruh okşayıcı bakışlarından uzak olarak yaşamak, kendisine hayatının en büyük mahrumiyeti, geri getirilmesi mümkün olmayan bir kayıp gibi geliyordu. Babasını mutsuz eden bu adama karşı hissettiği sevgiden son derece üzgün olmakla beraber onun benliğinden kendisine doğru gelen bir kuvvetin gizli bir çekiciliği vardı.

Zavallı babasının son dakikalarını gözleri önüne getiriyordu. Bu gizli yakınlığın uğursuzluğuyla ilgili bir ölümün hatırası, tüylerine soğuk bir ürperme veriyorken beyni ateşler içinde yanıyor, gerçeğin karanlık kalan taraflarını öğrenmek için çıldırıyordu.

Hissettiği bu azap ve ıstırapı sanki bir teselli etmek mümkünmüş gibi babasının unutulmuş mezarını ziyaret etmek, onun topraklarını gözyaşlarıyla ıslatarak af dilemek istiyordu.

Viran bir köyün huzuru içindeki mezarlığa girdiği zaman, sanki bir sitem ve darılmayla karşılaşacakmış gibi titreyen Nedret; başı eğik, elleri göğsünde, dinî bir korku içinde mezarın ayakucunda durmuştu.

Şu siyah toprakların sonsuz huzuru içinde uyuyan babasından af dileyen kalbinin bütün acılarıyla ağlayarak "Babacığım! Babacığım!" diye yalvarıyordu. İlerideki tahta caminin yıkık duvarı yanındaki harap bir çatının arasından acı bir kahkaha, kabristanın ıssızlığı içinde çınlamıştı.

Fatma Bacı kendi kendine "Allah Allah... Baykuş ne fena gülüyor," diye söylenirken, genç kız garip bir korkunun dehşetiyle titremiş, sanki bu kahkaha yeşil otların örttüğü şu mezarlıktan yükselen bir alay sesi gibi, beyninin içinde yankılar bırakmıştı.

Çiftliğe döndükleri vakit güneş batıyordu. Nedret'in gözlerinde ümitsizlik vardı. Her şey kendisine küskün ve dertli görünüyor, mezarlıktaki kahkaha hâlâ kulaklarında

çınılıyordu. Fatma Bacı onun bu dalgın ve sessiz halini merak ettiği için sormuştu.

“Neyiniz var Nedret Hanım, rahatsız mısınız?”

“Hayır. O uğursuz kuşun sesi moralimi bozdu. Artık buradan uzaklaşmak istiyorum. Şurada geçen zamanın hatıralarından bir iz bırakmamak için ne yapmak gerektiğini düşünüyorum.”

Fatma Bacı bu sözleri anlayamamıştı. Bir cevap vermiş olmak için “Kaç gündür misafirlerle ne güzel vakit geçiriyordunuz. Zannederim ki bundan sonra yalnızlık size biraz zor gelecek,” diyordu.

Nedret mahzun bir şekilde “Keşke beni hiç tanımasaydılar... Öylesi daha iyi olacaktı,” cevabını vermiş ve Fatma Bacı bunun üzerine hayretle bakakalmıştı.

Hakikaten Nedret burada, önceki hayatının zevk ve rahatını kaybettiğini anlamaya başlıyor, yalnızlık üzüntüsü her gün daha derin bir ıstırapla varlığını sarsıyor, hayalsiz, ümitsiz kalmış gibi sebebi bilinmez bir kederin altında eziliyor ve rahatını kaçıranlara kini artıyor, onlardan uzaklaşmak, kaçmak istiyordu.

On gün sonra, doktordan bir mektup almıştı. Zarfı yırtarken elleri titremiş, o ana kadar ilk defa hissettiği bu zaaf ona eziyetli bir dakika geçirtmişti. Mektubu okumadan avucunun içinde buruşturarak odanın bir köşesine fırlatmış, sonra kalbine kızar gibi yumruklarıyla göğsüne basarak orada bütün kuvvetiyle büyümek, kök salmak isteyen bir şeyi ezip öldürmek istemişti. Ruhunda kopan bu fırtınayı dindirmek, bütün hassasiyetini uyuşturmak, kendini aldatmak için terasa fırlamıştı. Orada Veysel Baba’nın yanına gitmiş, ama bir türlü üzüntülerini, heyecanlarını giderememişti.

Veysel Baba ile Fatma Bacı birkaç zamandır onun biraz zayıflayıp solduğuna ve daima kederli ve düşünceli durduğuna dikkat ediyorlardı.

Veysel Efendi Nedret’in yüzüne bakarak “Cici hanımım,” dedi, “Sen burada artık sıkılıyorsun. İstersen yarın gidelim. Orada onlarla iyi vakitler geçirirsin.”

"Onlar dediğin, yeni akrabalar mı Veysel Baba?"

"Öyle ya... Kim olacak?"

Nedret'in yüzünden bir hüzün bulutu geçti.

"Ben kimseyi istemiyorum. Akrabalardan daima uzaklaşma niyetindeyim."

"Fakat çok iyi insanlar. Hele Nejat Bey ne kibar, ne nazik... Değil mi?"

Fatma Bacı, söze karıştı "Hele gençliğini görseydiniz," dedi.

Veysel Efendi sordu.

"Avukat bey tıpkı babasına benziyor, değil mi Fatma?"

"Evet. Nedret Hanım'ın annesine benzediği kadar, Nihat Bey de babasına benziyor. Ne tuhaf!"

Nedret hafifçe kızardı. Bahsi karıştırmak için "Ah!" dedi. "Annemin tek bir resmi olsaydı, ne olurdu?"

Fatma bacı, Veysel Baba'ya bakarak "Zannedersem vardı. Teyzeniz Suat Hanım bir defa bana göstermişti. Lakin o öldükten sonra ne oldu, nerelere gitti bilmem."

"Ah! Bacım... İnsan böyle kıymetli şeyi saklamaz mı?"

Kadın birkaç dakika düşünür gibi durdu. Sonra, gözlemini kocasına çevirerek bir şey söylemek istiyor gibi baktı.

"Efendi," dedi, "Sende senelerden beri muhafaza edilmiş bir emanet vardı. Zannederim ki bu, Nedret Hanım'a ait. Size Suat Hanım tarafından verilmişti."

Veysel Baba karısının bu boşboğazlığına canı sıkılmış gibi kaşlarını çatı. Ağır ve ciddi bir sesle "Bir ölünün vasiyetini yerine getirme borcum olduğunu bilmiyorum değilim. Lakin bunu Nedret'e, ancak evlendikten sonra verebilirim. Çünkü Suat Hanım ölüm döşeginde bunu böyle söylemişti."

Nedret nihayetsiz bir hayretle bu karı kocanın ağızlarına bakıyordu. Bunlar nelerden bahsediyorlardı!

Veysel Efendi, genç kıza dönerek: "Kızım, bu emanet, ne ile ilgili olduğunu bilmediğim halde, senelerden beri bende saklıdır," dedi. "Merhametli teyzeniz hayatının son günlerinde beni çağırtmıştı. Gittim. Yatağı içinde, mecalsiz bir haldeydi. Gözyaşları arasında bana uzun uzadıya senden

bahsetti. Seni bu dünyada yalnız bırakacağı için gözleri açık öleceğini söyledi. Sonra, yatağından ufak bir defter çıkarak bana uzattı ve *Bunu Nedret'e, genç bir kadın olduğu zaman verirsiniz*, dedi. Defteri aldım, vasiyetini yerine getireceğimi söyledim. Kadıncağız mutlu olmuştu. Bunu senelerce sandığımda sakladım ve uzak bir yere gittikçe daima yanımda taşıdım."

Nedret Veysel Baba'nın sözünü derin bir üzüntüyle keserek "Sözleriniz bana âdeta rüya gördüğümü zannettiriyor. Veysel Baba, siz nelerden bahsediyorsunuz?"

"Tamamıyla bir hakikatten! Lakin henüz sırası, vakti gelmemiş olan bir hakikatten. Eğer Fatma Bacı bu kadar sabırsız olmasaydı, biraz geç öğrenecektin, yavrum."

"Bunu sizden şimdi istemeye hakkım yok mu? Bu emanet ne ile ilgili olursa olsun, merakımın önüne geçmenin zor olacağını düşünmeyecek misiniz? Rica ederim Veysel Baba, beni bir dakika daha bekletmeyiniz."

"Ooo... Ne kadar sabırsızsınız Nedret. Ya şimdi yanımda değilse ne yaparım?"

"Beni üzmeyiniz. Biraz önce, nereye gitseniz beraber taşıdığınızı söylemiyor muydunuz? Eğer evlenmemi bekliyorsanız, bunun ne kadar süreceğini bilemezsiniz. Teyzemin ruhunu hoşnut etmek isterseniz, onu artık bana veriniz."

Veysel Efendi "Ah! Ah!" diyerek Fatma Bacı'ya baktı. Sakalını tutarak yavaş yavaş ayağa kalktı, kendi kendine "Kadın değil misiniz, diliniz durmaz ki," diye söylendi.

V

Şişli'dekilerin hayatı pek neşesiz geçiyordu. Çiftlikten döner dönmez doktor kendi odasına çekilmişti. Nedret'in yanında geçen günlerinin hatırasını birleştirerek geçmiş ile bugün arasında kederle saadeti birbirine karıştırır gibi tuhaf bir hal içinde yaşamaya başlamıştı. Oğluna karşı o gecedен sonra hiçbir şikâyet etmemiş, sanki o olayı unutmuş gibi ilgisiz ve rahat görünmüştü. Lakin en kıymetli arzusunu hiçe sayan bu adam için kalbinde gizli bir dargınlık saklamıştı. Artık bütün düşüncesi, Nedret'i mesut etmek ve onu kendisine en yakın görmekten ibaretti. Onu yabancı bir erkeğin eline teslim etmekten vicdan ıstırapı duyuyordu. Er geç biriyle evlenmesi gereken bu çocuğun kendisinden uzak kalmasına sebep olacak bin türlü engelin çıkmasıyla, ondan mahrum kalacağı günlerin acısı gözlerinin önüne geliyordu. Bu endişe içindeyken, bir gün zihnine bütün hislerini okşayan, üzüntülerini ve acılarını yatıştıran bir fikir gelmiş ve hemen yerinden kalkarak kızını çağırmıştı.

Nihal odaya girdiği zaman babasını şen ve güler yüzlü görünce sevinerek sormuştu.

"Bana iyi bir haber vereceksiniz sanırım."

Doktor kızına bir sandalye göstererek "Otur da konuşalım. Bu evde, benim senden başka kimsem yok," cevabını vermişti.

Nihal onun karşısına oturmuştu. Şimdi dikkatle babasını dinliyordu.

"Nihal, vicdanî bir görev olarak kabul ettiğim bir şeyden bugün sana bahsedeceğim için, beni affet kızım."

"Estağfurullah, baba. Nedret'ten bahsetmek isteyeceksiniz değil mi? Söyleyiniz, dinliyorum."

“Evet, yavrum. Lakin bu sevgiyi benden kıskanmıyorsun, değil mi?”

“Asla...”

“Bilirim, çok iyi bir kalbin vardır, Nihal. Bugün seninle bu konuda görüşmek ve fikrini almak istiyorum. Ağabeyinin reddettiği bu kızı, ben sütkardeşine vermeyi düşünüyorum. Ne dersin?”

“Kenan’a mı?”

“Evet.”

“Çok âlâ. Ben de uygun gördüm. Çünkü Kenan ahlaklı ve değerli bir şahsiyet olduğu gibi, Nedret gibi cidden muhterem ve kıymetli bir kızı mutlu edebileceğini düşünüyorum.”

“Ben de böyle düşünmüştüm. Herhalde şu çocuğu mesut görmek beni mutlu edecek. Fakat şu kararımızdan şimdilik kimsenin haberdar olmasını istemem. Bir sır gibi tutmanı senden rica edeceğim, kızım.”

Genç kadın ciddî bir tavır ve eda ile “Buna emin olabilirsiniz,” dedi.

Mualla ile Nihat aynı vaziyetteydiler. Avukat hala küskün, Mualla ise ilgisizliğe devam ederek Nihal’le beraber yol hazırlığı yapıyordu.

Günler geçtikçe, Nihat ruhunda bir şeyin parçalandığını, kalbindeki hüznün azaldığını, arzularındaki şiddetin eksildiğini, hayallerinin daraldığını, sessiz ve derin bir boşluğa doğru yürüyen adımlarının yavaş yavaş sakin bir yere doğru gittiğini hissetmeye başlıyordu. Artık Mualla’ya *gitme* diye yalvarmak ona ağır geliyordu. Her yerini kaplayan sıcak ve uyuşturucu bir havanın etkisinden kurtulmaya yüz tutan istekleri, kalbinin en sıcak ve samimi yalvarmalarına baş çeviren bu hissiz kızın iç yüzünü keşfederek, onun süslü bir kukladan başka bir şey olmayan varlığını bütün çıplaklığıyla görmeye başlıyordu. Bu gerçeği anlaması günden güne kuvvetlendikçe bütün benliğini ezen, harap eden bir acı, gizli bir hasret duygusuyla inliyordu. O yumuşak, şefkatli babasının kalbini kırdığı gece, ömrünün en gururlu, en

ihiraslı gecesini olduğunu, kendisine teklif edilen en kıymetli kişiyi hemen reddedivermiş olduğunu, hayatının ilk pişmanlığını yaşadığını düşünüyordu. Sanki bu dakikalarında, Nedret'in iri ve siyah gözleri derin bir sitemle kendisine bakıyor gibi geliyordu.

Birden gelen bir haber herkesin hayatı üzerinde ayrı ayrı etkisini göstermişti. Nihal'in kocası, karısına yazdığı mektuplarının birinde yola çıkmasını biraz daha geciktirmesi gerektiğini yazıyordu. Bu haber Nihal'den daha çok Mualla'yı üzmüştü.

Genç kadın kocasının bu mektubunu babasına bildirirken, Mualla da yüzünü süsleyen yapma bir gülüşle, o güne kadar esirgediği sevgisiyle bu haberi avukata müjdeliyordu. Genç adamı mutlu etmeyen bu müjde, sönük ve lakayt bir şekilde dudak büktürmüştü.

Mualla ona "Artık bütün arzularını yerine getireceğim," diye sevgisini kazanmaya çalışıyordu. Hâlbuki Nihat, bu vaatlerin önceden verdiği sonsuz mutluluğa karşın şimdi bir şey hissetmeyen cansız bir cisim haline gelmiş olduğunu anlıyordu. Olayların gidişatına göre hislerini değiştirme becerisine sahip olan bu kararsız kız, ona önemli olduğu kadar tehlikeli bir sınav evresi geçirtmişti.

Mualla, karşısında artık bambaşka bir erkek görüyordu. Önceki taşkın ve sitemkâr Nihat'ın yerinde şimdi sakin, alçakgönüllü, durgun bir adam vardı.

Onun bu hali Mualla'nın kadınlık gururunu kırıyordu. Aynı zamanda isyan etme isteğini dindirmeye gerek görmüyor, müthiş bir hırsla, bu sıkıntılı haline bir son vermeyi ve onu ayaklarının altında çiğneyip öldürmeyi düşünüyordu.

Bu esnada Nihal'in sütkardeşi Kenan'ın sık ziyaretleri Mualla'nın işine yarıyordu. Bu adamda ruhu gıcıklayan bir ihtiras buluyordu. Gözlerinde akıcı ve yakıcı bir çekicilik, sesinde ruhu uyuşturan sihirli bir ahenk vardı. Genç kız, tuvaletinin ihtişamıyla, sözlerinin zarıflığıyla, yeşil gözlerinin olanca cezbediciliğiyle, bu genç adam üzerinde etki etmeye başlıyordu.

Nihal bunu hemen fark etmişti. Bir kelebek kararsızlığı içinde çırpınan, hayatta mutluluğunu bu şekilde hisseden bu hoppa kıza uzaktan bakarken, sakın bir seyirci gibi duruyordu. Nejat, oğlunun bu fedakârlığından haberdar değildi. Mualla'nın bu taşkın çılgınlıklarına büyük bir sabır ve sessizlikle tahammül ederken, kalben Nihat'a çok acıyor ve Kenan'a karşı gösterilen şuhlukların, sabrını tüketecek bir dereceye geldiğini gördüğü saatler tahammül edilmez bir hiddetle titreyerek Nedret'in hakkına tecavüz etmek isteyen şu kızı yumruklarının altında ezmek arzusuyla yanıyordu.

Nihayet, bir gün oğluna "Rica ederim," dedi, "Mualla Hanım'a biraz dikkat ediniz. Kenan'a gösterdiği iltifat gereğinden çok fazla oluyor. Onu uyarmak sizin vazifeniz olsa gerek."

Avukat ıstırapla başını önüne eğmişti. Eğer babası, bir dakika daha yanında durmuş olsaydı, acı bir pişmanlığın etkisiyle ellerine sarılarak "Beni affediniz. Aldandım, aldandım," diye inleyecekti. Hâlbuki doktor, oğlunun cevabını beklemeden, ağır ve gururlu adımlarla odasına doğru yürüyüp gitmişti.

Nejat büyük bir heyecan ve sabırsızlıkla günleri sayıyor, Nedret'in çiftlikten dönmesini bekliyordu. Yazdığı mektuba cevap gelmemiş olması, ihmal edilmiş olduğunu düşündürüyor; onun istikbali için düşündüklerini kendisine söyleme ihtiyacı gecelerce uykusunu kaçırıyordu.

Kalbinde gittikçe büyüyen bu sevgi, sanki bir anne yüreğinden miras kalmış sonsuz bir şefkat gibi bütün benliğini sarıyordu.

Nedret, Veysel Efendi'nin karşısında sabırsızlıkla çırpınıyordu. Fatma Bacı biraz mahcup ve pişman bir tavırla "Efendi," dedi, "bilmeyerek ağzımdan kaçırdığım bir sözü bu kadar uzatmaya lüzum yok. Mademki bir şeydir, oldu; bunu vermemek, Nedret Hanım'ı üzmemek, hırpalamak demektir."

Veysel Baba karısına dönerek “Hele şuna bak! Her şeyi yoluna koyduktan sonra, üzerine bir de tuz biber ekiyor. Yahu, sana ne oluyor, bilmem ki. O benim bileceğim şey,” dedi.

“A Veysel Baba, bacımın bu kadar söz söylemeye hakkı yok mu? Bunda hiddet edecek ne var? Mademki bana teslim edilmek üzere verilen bu emanet sizde saklı, bunun er geç elime geçmesinde nasıl bir sakınca olduğunu düşünüyorsunuz? Eğer bunda mühim bir şey varsa, bir an önce öğrenmek isterim. Artık beni bir dakika daha bekletmeyiniz, rica ederim, Veysel Baba!”

Veysel Baba hiç cevap vermeden içeri doğru yürümeye başladı, genç kızın dalgın ve sakin bakışları, bu ağır adımları takip ediyordu.

Akşamın garipliğinden doğan ıssızlık bütün etrafı sarmıştı. Dağların eteklerine doğru inen gölgeler karanlıklara karışmış, koyunlar ağıllarına ve inekler ahırlarına çekilmiş, köy evlerinin tek tük görünen ışıkları yanmıştı...

Nedret kapının önünde, merak içinde Veysel Baba’yı bekliyordu. On dakika sonra, ihtiyar adam elinde ufak bir kutu ile gelmişti.

“Yalnız anahtarı bende değil, istersen kır,” diyordu.

Genç kız bunu gayri ihtiyari göğsüne bastırdı.

Odasına doğru koştu. Kapıyı kapadı.

Titriyordu.

Yatağına oturdu. Garip bir tereddüt yaşadıktan sonra hemen makası eline aldı, ufak kilidi söktü. Kutunun kapağı açıldı. Kucağına kâğıt parçaları arasında, bir kadın resmi düştü. İstirap ve heyecan içinde titreyen zavallı kız birdenbire “Anneciğim... Anneciğim... Ah!” diye bağırdı.

Bu bağırışın hazin yankıları çıplak odanın duvarlarında bir inilti bırakmıştı. Sonra ruhunun bütün hasretiyle bu mukavva parçasına sarılarak yatağına yığıldı kaldı. Şimdi bu geniş odanın sessizliğini, boğuk bir hıçkırık bozuyordu. Biraz sonra, başını kaldırarak yaşlı gözlerinin olanca hasretiyle elindeki resme bakmaya başladı. Bu, senelerden beri ha-

yalinde yaşattığı annesinin ta kendisiydi. Resmin arkasına şu kelimeler yazılmıştı.

Kızıma... Seni öpüp okşadığım günlerimin hatırası...

Genç kız içini yakan bir hasretle bu yazıya bakıyordu. Bunu yazan eller şimdi ne olmuştu acaba? Bu dakikada gözlerinin önüne büyük servilerin koyu, sakın gölgesine sığınmış, nemli ve siyah bir toprak yığını gelmişti. Derin bir uyku içindeymiş gibi dalgın görünen Nedret, elini ağır ağır kutuya doğru uzattı. Bu sefer eline lacivert kaplı büyükçe bir defter geçmişti. Üzerinde şunlar yazılıydı.

Kızıma yadigâr...

Ölmüş Bir Kadının Hatıraları

Defterin arasından, dizlerinin üstüne bir resim daha düşmüştü. Nedret hemen bunu da lambanın ışığına yaklaştırdı. Annesiyle babası yan yana oturmuşlar ve ortalarında, başını annesinin göğsüne dayayan minicik bir bebek vardı.

Geçen günlerin pek kısa süren şu mesut saatlerinden yadigâr kalan bu resim ona kimsesiz, yetim ömrünün acılarını daha şiddetle hissettiriyordu. Nedret doymak bilmeyen gözlerini bu iki hayalden bir türlü ayıramıyordu. Babasının bu sessiz duruşunda ağırbaşlı bir eda vardı! Annesinin yüzünde derin bir keder ve gözlerinde acıların uyuşturduğu ıstıraplar gizliydi.

Nedret elini deftere uzattı. Beyninin içinde müthiş bir ağrı hisseder gibi oldu ki eliyle başını tutarak bir dakika kadar düşündü. Acaba annesi kendisine nelerden bahsetmişti?

Gözlerini tekrar babasının resmine çevirdi. Onunla kendi arasında bir benzerlik arıyor ve istiyordu. Fotoğrafa derin derin baktıktan sonra masanın üzerindeki ufak tuvalet aynasının önüne geçti ve aynı dikkatle kendi yüzünü incelemeye başladı. Beş on dakika geçtikten sonra artık içi-

ne bir güven gelmişti. Çünkü alın ve çenedeki benzeyiş çok belliydi. O zaman resmi dudaklarına götürerek öptü. Sonra bunları önüne dizdi. Başını eline dayadı. Bir müddet daha baktı. Kalbinde bir şeyin yandığını, ruhunun koyu bir karanlık içinde bunaldığını hissediyordu. Yavaş yavaş kalktı, pencerenin önüne giderek panjuru itti. Yüzünü serin ve saf bir gece havası okşamıştı. Gökte yıldızlar parlıyor; dağlar, karanlıklar içinde uyuyor; dere coşkunu bir havayla inliyordu. Nedret bir müddet başını pencerenin kenarına dayayarak dalgın ve hareketsiz kaldı.

Kutudan fırlayan bir takım ufak kâğıtlar yatağın üzerine yayılmıştı. Genç kız bunlara el sürmekten ve yazılanları öğrenmekten korkuyor gibiydi. Derin ve üstü örtülü sırları öğrenme hevesi bütün sabrını yok ediyor, bu siyah satırların kendisine öğreteceği gerçekten kaçmak istiyordu.

Birdenbire kâbuslu bir uykudan uyanır gibi silkindi. Eliyle alnını tutarak etrafına bakındı. Lambadan dağılan donuk bir ışık ile bulanık bir aydınlık içinde görünen odada ağır ağır dolaştı. Sonra heyecan içinde tekrar yatağının kenarına oturdu. Kutuyu dizlerinin üstüne aldı. İçinde, ufak kadife kılıflara konulmuş bazı kıymetli yadigârlar bulunuyordu. Bunların arasında kendini en memnun eden yeşil mine üzerine pırlanta işlenmiş minik bir çerçeveydi. Bunda annesinin ince altın bir zincire takılmış, küçük bir resmi vardı. Nedret bunu uzun uzun inceledi. O sevgili kadının güzel gerdanını öpen bu parlak taşları dudaklarına sürdü. Sanki uzun senelerin sakladığı bir anne kokusu duyuyordu.

Zinciri boynuna geçirdi. Bu öyle bir yadigârdı ki, daima onun hayalini göğsü üzerinde taşıyacak, hatta gece bile onunla yatacak, onu koklaya koklaya uyuyacaktı.

Nedret o kadar şaşırmıştı ki resimleri bırakıp kâğıtlara sarılıyor, kâğıtları bırakıp defteri açıyordu... Bazen, derin bir uykuda bulunduğuna, rüya gördüğüne inanacak kadar kendinden geçiyordu.

Bir ara, Fatma Bacı'nın kapıyı vurarak "Nedret Hanım, yemek yemeyecek misin?" diye sorması, kendisini toplama-

sına yardım etmişti. O zaman, karanlığın çoktan basmış olduğunu fark ederek, lambasını biraz daha açmıştı.

Yatağın üzerindeki deftere uzandı. Sandalyesini lambanın önüne doğru çekti. İlk sayfayı açtı. Bütün benliğini titreten acı bir heyecan içinde, anneciğinin gönül acılarını saklayan bu sayfaların ilk satırlarını okumaya başladı.

Bu kadının hayatı bazen engin, coşkun, siyah dumanlı ufuklara karışmış bir deniz gibi gözleri önünde çalkanıyor, bazen de sönük mehtapların esrarlı loşluklarına sığınmış gibi titrek ve kuvvetsiz kalıyor; çalılar, yalçın kayalar arasında yorgun, bitkin çabalıyordu.

Onun şu çiftlikte, şu çatı altında ne dayanılmaz bir hayat geçirdiğini anlamaya başlayan Nedret, gözlerinden damlayan yaşlar arasında "Anneciğim! Anneciğim! Zavallı anneciğim!" diye inliyordu.

Bu bahtsız genç annenin hayatını tehlikeli bir kalp hastalığı kemirirken, o harap edici bir aşkın pençeleri altında çırpınıyordu.

Bu defterin bazı yerlerinde Nihal'le Nihat'tan bir hayli bahsedilmiş ve annesi, Nihat'ı babasına çok benzetmişti.

Nedret burada birkaç defa kendi duygularına daldı. Kalbinin derin bir köşesinde kendisine gizli gizli gülümseyen, ümide benzer bir şey vardı. Bütün varlığını ince ipek bir ağın cazibesi sarıyor, bunun düğümlerini sonsuz bir kudretin yardımıyla bağlıyordu. Şu dakikada öksüzlük ve kimsesizlik açısından daha acı bir mahrumiyet ıstırapı hissedenden Nedret, tahammülü kıran bir ruh mücadelesi içinde çırpınıyordu. Gözlerinde süzgül bir hüznün vardı. Genç ve güzel yüzünün ince hatları üzerinde, geçen günlerin, ölmüş, kurumuş hayallerinin dertli ve solgun gölgeleri dolaşıyordu.

Yorgun ve harap bir halde başını tekrar önündeki deftere eğdi ve incelemeye başladı. Bazı satırlar üzerinde takılıp kalan gözlerinde derin bir acının eserleri birikiyor ve bazen yanaklarına hafif bir pembelik çıkıyor, bazen de dudaklarına bir titreme geliyordu.

Annesinin sırlarla dolu hayatı arasında içini en çok yakan olay, ona kocasının yaptıklarıydı. Onun günahsız, lekesiz aşkını kimse anlayamamıştı. Bütün varlığı, bu harap edici aşkın yas perdesi altında gözden kaybolup gitmişti.

Nedret karşısında duran resmi tekrar eline aldı. Gözlerine derin derin baktı. Sonsuz bir sevgiyle onu yüzüne, dudaklarına sürdü.

Zavallı kadın kimseye itiraf edemediği dertlerini kalbinden kalemine damlayan kanla yazmıştı. Sayfaların arasında bazı ufak kâğıtlara yazılmış, kısa ve perişan cümleler vardı.

*

Kızım! Baban beni affetmiyor. Sen affet.

*

Bu gece seni dermansız kollarımın son gayretiyle bağrıma baştım. Yüzüne damlayan gözyaşlarımla uyandın. Sanki gizli dertlerimi öğrenmek istiyormuşsun gibi dikkatle yüzüme bakıyordun. Ben senden o kadar utandım ki...

*

Ey, baharımın ilk açan goncası Nedret! Senin açılmanı görmeden sönecek olan hayatımın en ıstıraplı, en zahmetli günleri içindeyim. Şu kalın duvarlar arasında vahşî bir ıssızlığın sıkıntısı içinde terk edilen varlığım kahredici ıstıraplar içinde sönüyor.

*

Ona...

Bu gece seni ne kadar özliyorum... Ümitsizliğin, çaresizliğin etrafımı sardığı bugünler, aşkımdaki kuvveti, kalbimdeki hasreti arttırıyor. Seni son defa görmek için nasıl titriyorum, bilsen... Yarabbim! Bu mümkün mü acaba? Bizi ayıran bu karlı, bu sisli dağlar olmuş... Ne yazık! Dağlar değil, insanlar! İnsanlar! İnsan-

lığın boyun eğmekte mecbur olduğu bir takım kanunlar... Müthiş, ağır bir zincir! Fakat ben hayatımla bu zinciri kırıyorum. İnsan gücünün erişemeyeceği sonsuz bir uzaklığa gidiyorum. Seni artık hiç göremeyeceğim.

Nedret'in artık gücü kalmamıştı. Başını, kolları üstüne dayayarak olduğu yerde hıçkırarak hıçkırarak ağlıyordu. Bu sırada Veysel Baba'nın sesi "Nedret! Nedret," diyordu, "Gecenin bu vaktine kadar ne yapıyorsun? Hasta olacaksın, bak, sabah oluyor. Lamban bu gece hiç sönmedi kızım, artık uyu."

Fikret'in kızı, hıçkırıkları arasından cevap verdi.

"Uyuyorum, Veysel Baba, uyuyorum."

Hakikaten uzaklardan, yakınlardan horoz sesleri geliyordu. Nedret vaktin bu kadar geciktiğine ihtimal vermemişti. Yerinden kalkarak panjuru açtı. Bütün gecelerin sona erdiği gibi gecenin sabaha eren aydınlığı dağların tepelerini aydınlatmaya başlamıştı. Yamaçlardan inen sisler, beyaz bir kanat gibi köylerin üstüne serpilmiş; ağaçların kovuklarına, dağların kuytularına gizlenen koyu gölgeler, tan vaktinin tebessümlerinden doğan renklere bürünmüştü. Gecelerin esrarları, hayalleri dağılmış, ay fersiz kalmış, yıldızlar bugün maviliklerine doğru süzölmeye hazırlanmıştı.

"Ooo... Buyurunuz Veysel Efendi. Nerede kaldınız canım?"

Veysel Efendi güler yüzle avukatın sözlerini dinledikten sonra cevap verdi.

"Geleli üç dört gün oluyor. Ancak bugün buraya gelip haber vermeye vakit bulabildim."

"Çok memnun oldum. Fakat Nedret Hanım'ın bize haber vermekte biraz ağır davranmak istediği anlaşılıyor."

Veysel Efendi biraz bozulup "Hayır, hayır. Siz yanlış düşünüyorsunuz. Kendisi çok meşgul, evin tertibatı ve bazı ufak tefek işlerle uğraşıyor. Nedret'in size ve bilhassa doktor beye karşı derin bir saygısı vardır."

“Teşekkür ederim.”

Avukat ihtiyara bir sigara uzattı. Önündeki kâğıtları topladı. Birdenbire, kalbinden yükselen bir arzuyu men etmek istemeyerek “Şey...” dedi, “Bugün... Eğer bir engel yoksa... Kendilerine hoş geldiniz demek ve işleri hakkında bilgi vermek istiyorum.”

“Ne demek efendim, lütfetmiş olursunuz. Buyurunuz, gidelim.”

Avukatın gözlerinde bir neşe parlamıştı.

“On dakika kadar müsaade ediniz, Veysel Efendi. İçeride birisiyle konuşacağım. Otomobil kapıda duruyor, hemen gideriz, olmaz mı?”

Bu söyleri söyledikten sonra yandaki odaya geçti. Veysel Efendi sandalyesinin arkasına yaslanarak keyifle sigarasının dumanını seyrederken “Şu avukat ne hoş bir adam,” diye söyleniyordu.

Nedret bir kanarya kafesi kadar süslü ve boğazın mavi sularına, yeşil sahillerine hâkim evine geleli üç dört gün oluyordu. Çiftliğe gittiği günle bugünün arasında geçen zaman, onun için en önemli olaylarla dolmuştu. Tesadüf, karşısına bir takım beklemediği kişileri çıkartmış ve bunlarla ilgili feci ve esrarlı olayları öğrenmişti.

Bugünlerde, doktor için kalbinde karşı konulmaz bir hasret vardı. Onun o yüksek benliği karşısında annesinin hatırasını yaşatmayı ne kadar istiyordu.

Büyük bir aşkın bütün ayrıntılarını saklayan defter günahsız, lekesiz, temiz bir aşkın beratı olarak elinde duruyordu. Bunu bilhassa Nihat’a ispat etmek, annesi hakkında beslediği kin ve garezi silmek ve bugün *o kadının kızı* olduğundan dolayı içinin yandığını gösterip kalbinin bir köşesinde derin hislerin arasında yaşayan bu gizli dargınlığı anlatmak istiyordu.

Bundan iki üç ay evvel bu gibi üzücü düşüncelere ne kadar yabancıydı. Ne rahat, ne sakin bir hayatı vardı. Okuldan çıktığı gün, bu güzel yuvanın minimini, biricik hanımı

olmuştu. Evini istediği gibi tertiplemek, kendisine ne tatlı bir iş oluyordu. Bu hiç beklenmeyen tesadüf olmasaydı bu hayat böyle devam edecek, günün birinde biraz beğeneceği bir erkekle evlenerek, mesut olmaya çalışacak ve bu şekilde yaşayıp gidecekti.

Nedret şimdi odasının tatlı huzuru içinde şafak bulutlarını andıran pembe perdelerin gül renkli loşluğu arasında, dalgın bir şekilde bunları düşünürken annesinin talihsizliğine ortak olup o kıymetli ölünün, eski bir aşktan kendisine ufak bir hediye ayırmak istediğini anlıyordu. Fakat bu mirasın hakkına göz yumacak, geçmişine baş çevirecek kadar metin olmaya çalışan Nedret, tabiatın karşısında aciz ve perişan kaldığını, her türlü engelin önünde duygularını öldürmeyi başaramayacağını anlıyordu.

Biraz şiddetlice çalınan kapı, onu hayallerinden ayırmıştı. Yorgun ve asabî, yerinden kalkarak kapıyı dinledi. Veysel Baba'nın sesi vardı.

"Buyurunuz. Ben Nedret'e haber vereyim," diyordu.

Genç kız kalbinde acı bir heyecanla pencereye koştu. Kapıda bir otomobil duruyordu.

Doktorun geldiğini düşünerek sevindi. Bugün ona her şeyi söylemek, annesinden bahsetmek istemişti. Ruhunun kederini ve içindeki sıkıntıları dökmekten büyük bir zevk ve huzur duyacaktı.

Bu sırada merdivenden çıkan Fatma Bacı "Aşağıda Nihat Beyefendi var. Sizi bekliyor," dedi.

Nedret'in yüzü bembeyaz olmuştu. Birdenbire odasına döndü. Çok heyecanlıydı. Avuçlarına biraz kolonya dökerek başına sürdü. Sonra aynanın karşısında yüzüne baktı.

Ona suratı asık ve mutsuz bir şekilde görünmek istemiyordu. Saçlarını düzeltti, kıyafeti pek zarifti. Elbise değiştirmeye gerek duymadı. Ağır ağır odasından çıktı.

Misafir odasının bahçeye bakan yeşil panjurları henüz açılmamıştı. Bunların aralıklarından güneşin ışığı halının üstüne doğru süzölmüştü. Burası ılık, hoş kokulu bir hava içinde uyuyormuş gibi duruyordu.

Nedret, Nihat'ı piyanonun yanında, ayakta buldu. Genç adam tatlı bekleme dakikalarını buradaki zarif eşyaların seyriyle geçiriyordu. Nedret'i görünce hemen elini uzattı. O da aynı şekilde karşıladı.

Avukat avucunun içinde tuttuğu bu güzel eli bırakmayarak, ayakta düşünüyordu.

"Bilseniz... Sizi ne kadar bekliyorduk," diyordu. "Babama müjdeyi ben götüreceğim için ne kadar bahtiyarım. Nihal ne çok sevinecek."

Nedret hafif bir baş sallaması ve gülümseme ile "Teşekkür ederim, teşekkür ederim," diye cevap veriyordu.

Elini yavaşça avukatın elinden çekti. Panjurları açmak için pencerenin önüne doğru yürüdü. Odaya aydınlık ile beraber yazın baygın havası da dolmuştu.

Bu odanın havası Nihat'ın ruhuna tatlı, sıcak, uyuşturucu etkiler yaptı. Nedret ahenkli sesiyle ona babasını ve Nihal'i soruyordu. Konuşmanın sonu Nihal'in Avrupa'ya gitmesine geldiği zaman avukat gayet sakin ve sade bir tavırla "Şimdilik ertelendi," cevabını verdi.

Nedret "Nihal Hanım biraz üzülmüştür, zannederim," dedi.

"Normal değil mi efendim? Lakin kardeşim kederlerini belli etmeyen kadınlardandır."

Avukat bu sözleri söylerken, derin derin Nedret'e bakıyordu.

Genç kız bu bakışa karşı koymak istedi. Bütün benliğine hâkim bir kuvvetin etkisi altında gözlerini indirmeye mecbur kalmıştı.

Her ikisi de bir iki dakika kadar sustular.

Nihat, bugüne kadar onun bu derece zengin bir güzelliğe sahip olduğuna, onda mevcut ince bir şiirin en açık noktalarını görmediğine şaşıırıyordu. Sesinde tatlı ve ruhu mest eden bir ahenk, bakışlarında doğal bir akışla kalbe doğru yol alan bir hararet vardı. Onun gerçek kıymetini babası daha çok takdir etmişti. O dakikada en acı pişmanlık hissiyle düşünüyordu. Birdenbire "İster misiniz, babamı bu akşam çok sevindirelim? Kendisine bir sürpriz yapalım," dedi.

“Nasıl olacak efendim?”

“Şimdi, beraberce otoyola biner, Şişli’ye kadar gideriz, olmaz mı?”

Nedret bir iki dakika güzel gözlerini Nihat’a çevirerek düşünür gibi baktı. Sonra sakın bir sesle “Zaten iyiliklerine karşı, ziyaret görevinin bana düştüğünü biliyorum. Bunu bir an önce yapmayı ben de isterim. Gidelim efendim,” dedi.

Nedret avukatta gördüğü bu değişikliğe şaşmıştı. Çiftlikteki haliyle bugünkü davranışları arasında büyük bir fark vardı. Mualla’dan hiç bahsetmeyişi biraz anlaşılmaz buluyordu. Kendisine böyle birdenbire gösterilen bu iltifat onu düşündürüyordu.

Nihat da onun şu anda bir buhran geçirdiğine dikkat ediyordu. Siyah gözleri, bahçenin gölgelerine dalmış gibi süzülmüş, yanaklarına hafif bir pembelik hücum etmiş olduğunu görüyor ve onu bu halde seyretmekten de büyük bir zevk alıyordu.

Nedret, konuyu Mualla’ya getirmek istedi ve “Çiftliğin sessizliğiyle arkadaşlık eden ruhum, şehrin yorucu hayatına biraz zor alışacak. Zaten çocukluk devresinden sonra başlayan zamanım, okulun sakinliği ve düzeni içinde geçmesi sebebiyle sosyal hayata karışmakta henüz acemi sayılabiliyim. Çünkü okulun kalın duvarları, zarafet ve inceliğe karşı sert bir engeldi. Sizin aranızda görülecek noksanlarımın af buyrulacağını ve Nihal Hanım’la Mualla Hanım’ın zarafet mertebesine çıkabilinceye kadar bütün hareketlerimi mazur göreceğinizi vaat ediniz,” dedi.

Nihat alçak gönüllülükle eğildi. Nedret’in sözlerinde pek gizli bir alay var gibiydi.

“Nezaketin bu derecesine karşı ne kadar aciz kalacağımı biliyorsunuz. Kız kardeşim sizin kadar yüksek meziyetlerle yaratılmış değilse de ince ve şefkatli bir kalbi olduğu için zaten sevginizi kazanmıştı. Mualla’ya gelince... O sizden ve kardeşimden nefret eden büsbütün ayrı bir şahsiyettir. Bunu açıklamaya gerek duymuyorum.”

Avukat bu sözleri, önüne bakarak ve kalbinin bütün ısıraplarını sesine vermiş gibi hüznünlü bir eda ile söylüyordu.

Nedret dudaklarının arasından yavaşça "Her genç kızın Mualla gibi sevimli ve zarif olması mümkün olsa," dedi.

Nihat hafifçe içini çekerek "Kadınlığın bütün meziyetleri bu iki kelimedenden ibaret olsaydı, ben de size evet diyebilirdim," cevabını verdi.

Bu sözleri söylerken yavaş yavaş ayağa kalkıyordu. Tatlı bir tebessümle "Vaadinizi unutmadınız sanırım," diye ilave etmişti.

Nedret hazırlanmak için yukarı çıktı. Bugüne kadar tuvaletine bu derece dikkat ettiğini hatırlamıyordu. Açık kestane rengi ipek saçlarını büyük bir maharetle topladı. Kendisine en yakışan elbiselerinden bir tanesini ayırdı. Annesinin yadigârını ufak kutusundan çıkardı ve altın zincirini boynuna geçirmeden önce dudaklarına götürdü. Gözlerini kapayarak ruhunun bütün hasretiyle öptü.

Bugün ona ne kadar benziyordu!

Bütün hayatının, bütün hislerinin, bütün çaresizliklerinin acısını şu dakika kendi ruhunda taşıdığı halde, karanlık ve dikenli bir yolun ufuklarına doğru yürüyordu.

Hâlbuki o zavallı kadın, gözyaşlarından ibaret olan hayatını bütün izahıyla gözleri önüne dökmüş, ona bir hayatın bütün ıstıraplarıyla dolu bir kitap bırakmıştı.

Genç kız iki eliyle başını sıktı. Bu müthiş ve harap edici cazibenin güzelliği karşısında bir şey yapamamaktan doğan güçsüzlükle, kanepenin kenarına oturdu. Kolları sarkmış, gözleri odanın bir köşesine dalmış vaziyette beş on dakika öylece hareketsiz kalmıştı.

Onları kapıda karşılayan Nihal, Nedret'i kardeşinin yanında görünce sevinç ve hayretle bağırarak ve bu gelişin uyandırdığı sevinç bir anda bütün evin içine yayılmıştı. Merdivenden inen ayak sesleri kapıya doğru geliyordu.

Mualla, yarı dekolte, açık renk elbisesinin zarafeti içinde şen ve güler yüzüyle görünmüş, nezaketen öpüşmüşler ve sonra birbirlerini, derin ve ince bakışlarla süzmüşlerdi.

Mualla onun tuvaletini gözleriyle süzerken, Nedret de adeta bir düğün kıyafetiyle misafir kabul eden bu çılgın kı-

zın giyinme zevkindeki taşkınlığına bakıyordu. Bu bakışlardaki şaşkınlığı anlayan Nihat, Mualla'ya sormuştu:

"Bir yere mi gidiyordunuz?"

"Hayır... Kenan Bey'le oturuyorduk."

"Kenan burada mı?"

Bu ara, doktor hazin ve solgun yüzüyle göründü. Oğluna "Sana çok teşekkür ederim, Nihat. Ne iyi ettin de Nedret'i getirdin," dedi ve sonra kızına hitaben "Kenan'ı yukarıda yalnız bıraktın," sözünü ilave etti.

Nihat babasının maksadını hemen anlamıştı. Güler bir yüzle Nedret'in yanına sokularak "Eğer müsaade ederseniz, sütkardeşim Kenan'ı size tanıştırayım. Zannedersem çiftlikte size kendisinden biraz bahsetmiştim," dedi.

Nedret, ilgisiz bir eda ile "Bilmem, hatırlamıyorum... Fakat sormaya ne gerek var? Size yakın olanlara aynı saygıyı duyacağım tabi," diye cevap vermişti.

Beş on dakika sonra, Kenan odaya gelmiş ve Nejat, günlerden beri istediği kişilerin bir arada olmasından mesut bir halde, bu iki genci birbirleriyle tanıştırmış, sanki Nihat'tan büyük bir intikam alıyor gibi derin bir huzur duymuştu.

Avukat tuhaf bir hayret ve üzüntüyle, tesadüfün bugünkü müsadeseine fena halde isyan etmek istedi. Kenan'ın varlığı şu dakikada ona gereksiz görünmüştü. Sanki kendisinden gizli bir amacın mevcut olduğunu hissediyormuşçasına, şimdi karşısında hükmeder gibi bir konum kazanan babasına bakarken, ileride belki onunla karşılaşacağını düşünüyordu.

Nedret ağır ve sade tavrını koruyarak herkesle görüşüyor, karanlık bir gecenin nurlu bir sabahı gibi, salona neşe dağıtıyordu.

Kenan epeyce zamandır doktorun kendisine takdirle bahsettiği bu kızın karşısında, adeta alıklaşmış gibi kendinden geçmişti.

Nihat onun haline dikkat ediyordu. Bir bahane ile yavaş yavaş yanına doğru yaklaştı ve kimsenin işitemeyeceği hafif bir sesle sordu.

“Nedret’i nasıl buldunuz? Zannedersem, sizi fena halde ilgilendirmeye başladı.”

Kenan dudaklarının üzerinde dolaşan hafif bir tebesümle, cevap verdi.

“Hakikaten garip bir etki altındayım. Sesinde ahenkli bir hüznün, gözlerinde esrarlı bir mana var. İnsan sürekli bakmak ve dinlemek istiyor. Doğrusu çok cazibeli, çok tehlikeli!”

“Oooo! Kenan, senden korkmak lazım!”

“Yok canım. Yalnız gördüklerimi ve duyduklarımı söylüyorum. Sen sormadın mı?”

Mualla’nın iri yeşil gözleri, büyük bir dikkatle, bu iki erkeğe dönmüştü. Onların Nedret’le meşgul olduklarını anlamış, kendi güzelliği yanında sönük, donuk bir ışık gibi görünen şu kızın gereksiz yere gördüğü ilgiyi yıkmak için ayağa kalkmış ve endamının güzelliğini gösteren bir eda ile Nihat’ın yanına yürümüştü. Nedret’e doğru dönmüş bir halde, yavaşça bu iki gence “Yine bu hasta ruhlu kızın bütün kasveti bir mikrop gibi, hepimizin üzerinde etki etmeye başladı. Doğrusunu ister misin Nihat, senin bu yeni akrabandan çok sıkılıyorum. Rica ederim, onu babanızla yalnız bırakın, geçmiş zamanın yadigârlarından bahsederek bizi unutsunlar,” demişti.

Kenan hayretle Mualla’ya bakıyordu. Nihat ise bu münasebetsiz sözlerin taşkınlıklarına karşı tahammülünün tü-kendiğini anlıyordu. Kenan istemsiz olarak “Nasıl geçmiş zaman?” diyordu. “Nedret Hanım’la babanızın geçmiş zamanı ait neleri olabilir?”

Mualla manalı bir gülüşle “Güzel bir roman, bir aşk masalı,” cevabını verdi.

Avukat zapt etmek istediği sinirinden, dudaklarını ısırırdı.

“Mualla! Babamın geçmişine saygı duymanı isterim!” diye söylendi.

Genç kız alakasız, gururlu bir eda ile omuzlarını silke-rek Kenan’a baktı. Bu bakışla *Eğer bu kızı çok beğeniyorsan, iç yüzünü benden öğren, demek istedi.*

Nedret tamamıyla Nejat ve Nihal'le meşguldü. Üçü bir tarafa çekilmişlerdi. Doktor bundan sonra daima beraber geçirecekleri zamanlardan bahsediyor ve ömrünün huzur ve saadete hasret kalan günlerini sevdikleri arasında geçirmekten duyacağı zevk ve bahtiyarlığı anlatmaya çalışıyordu. Fakat bu sözler arasında, gözleri daima Nedret'in boynuna ilişip kalıyordu. Bir ara, daha dikkatle bakmaya başlamıştı. Zavallı Fikret'in kızı, bunun sebebini anladığı için, içini çekerek yavaşça "Annem," demişti.

Nejat'ın zihninden birdenbire soğuk ve karlı bir gecenin rüzgârı geçti. Bu karanlık gecenin kalbinden, koyu kırmızı bir kan pıhtısı akıyordu.

Yavaş yavaş başını önüne eğdi. Kirpiklerinin ucunda iki damla gözyaşı titriyordu. Zor bir durumda kalan Nedret, elini hafifçe onun eli üstüne koydu. Artık üzüntülerine, sıkıntılarına ortak olduğunu anlatmak istiyordu. Bu dokunma, onu ağır bir uykudan uyandırmış ruhuna huzur ve teselli veren bir çift siyah gözün şefkatli bakışları üzerinde titrediğini görmüş ve o zaman, kederli bir gülüşle, bunların ta derinlerine kadar bakmıştı.

Gece pek neşeli oldu. Mualla, piyanoda pek parlak parçalar çaldı. Kenan kendisini kemanla takip ediyordu. Nihat da biraz mandolin karıştırdı.

Nedret sakın bir halde; latif bir akışla kâh yükselen, kâh sönen, kâh bitip eriyen bu müzikteki ahengi dinliyordu. Biraz sonra, sıranın kendisine gelmiş olduğunu hatırlatan bir ses, onu taburenin üstüne oturtmuştu. Rapsodi'den bir parçanın çalınması arzu ediliyordu ve bunu bilhassa Nihat istiyordu. Genç kız en sade tavrını takınarak istenilen parçayı bitirdikten sonra, iyi bir vals çaldı. Kenan'la Mualla, Nihat'la kız kardeşi dans ettiler.

Doktor yumuşak bir koltuğun yastıklarına yaslanmış ve güler bir yüzle onları izlemeye dalmıştı.

Herkes yerine oturduktan sonra, bir ara ayağa kalkarak "Affedersiniz çocuklar, sizden bir şey isteyeceğim, ama sakın darılmayınız. İhtiyarların bazen böyle münasebetsizlik-

leri affedilir, değil mi? Eski bir şarkı zannederim... Karcığardan olacak..." demişti.

Hepsi birden "Emrediniz," diye susmuş ve dinlemiştiler.

Bilmem ki safa, neşe bu ömrün neresinde?

Nihal yerinden kalktı ve kardeşine hitaben "Alaturka notalar arasında var sanırım, arayalım ağabey," dedi.

Doktor bu sefer Nedret'ten rica etti.

"Bunu sen çal, Nedret! Nihat'ın sesi güzeldir, o da sana eşlik etsin."

Genç kız alçakgönüllülükle eğildi. Kalbinde bir acı vardı. Annesini temsil edeceği bu an, onun çektiği gizli ıstıraplardan kendisine bırakılmış olan en zehirli duyguya sahipti.

Taburenin üstünde piyanoya doğru döndü. Notayı bulmuşlardı. Nihat mandolini aldı, ağır ve hazin bir sesle söylemeye başladı.

Nejat'ın gözleri geçmişe doğru süzölmüştü. Geçen ömrünün en mesut, en hararetli gecesini yaşatan bu şarkıyı zavallı Fikret'in kızından dinlerken geniş salonun şiir dolu havası içinde lacivert kadife elbiseli, solgun ve narin bir kadın görüyordu. Bu kadın, umutları kırılmış kalbinin bütün şikâyetlerini, feryatlarını, gözyaşlarının en acı ve en gönül yakıcı anlamını, en zehirli ıstıraplarını sesiyle ifade etmişti.

Nedret piyanodan kalktığı zaman pek üzgün görünüyordu. Yanaklarının rengi uçmuş, siyah gözleri derin bir hüznle örtölmüştü. Herkes, bilinmeyen bir etki altında ezilmiş gibi susmuştu.

Nihat onun yanına giderek "Ne oldu? Neyiniz var? Yoksa rahatsız mısınız, Nedret Hanım?" diye sordu.

Genç kız kendini toplamaya çalışarak "Hayır," diyordu, "Bir şeyim yok. Bu gece çok mesudum. Bu şarkıyı pek acıklı bir romanda okumuştum da."

"Romanda mı?"

"Evet. Kalbinden hasta, ölüme mahkûm bir kadın... Bunu hayatının son temennisi olarak piyanoda çalıyor. Sevdiği, pek sevdiği erkek, karısı ve iki çocuğuyla beraber onun yanında bunu dinlerken ağlıyor."

Doktor davrandı. Titreyen bir sesle "Devam et Nedret... Devam et," diye yalvardı.

"Sonra, efendim... Bu kadın çok zahmet çekiyor. Onun lekesiz, temiz aşkı, en büyük kabahati olarak yüzüne vuruluyor. Menedilmiş bir kabahatli gibi boş dağların arasında, büyük bir evin çatısı altında, ölümün pençeleriyle didişe didişe, aşkın en hararetili hasretiyle inlemeye mahkûm ediliyor."

Nedret bir dakika kadar sustu. Söylemeye takati kalmamıştı. Hepsı birden "Daha sonra? Daha sonra?" dediler.

"Nihayet..." dedi, "Bu kadın, ömrünün en parlak zamanında, hayata veda ediyor. Fakat arkasında yetim ve öksüz, minimini bir kızcağız bırakıyor."

Kenan'la Mualla gayri ihtiyarî bağıldılar.

"Sonra, sonra? Bu çocuk ne oluyor?"

Genç kız başını önüne eğerek sakın bir sesle "Artık roman burada bitiyor," dedi. Odanın içine ağır bir sessizlik çökmüştü. Doktor kendinden geçmiş bir halde gözlerini kapamış, geçmişine benzeyen bu hikâyenin verdiği üzüntüler içine gömülmüştü.

Mualla birdenbire neşeli bir kahkaha savurdu.

"A! Bu ne hal? Sanki ortamızda bir cenaze var gibi her yüzden, her gözden üzüntü akıyor. Haydi, Kenan Bey kemani al. Ölüm havasına benzeyen Chopin'in Serenat'ını çalalım," dedi.

Nedret yavaşça dışarı fırladı. Nihat onun arkasından bakıyordu. Mualla'nın bu çılgın kahkahasının, şüphesiz şu dakikadaki üzüntüsüne zehirli bir iğne gibi batmış olduğunu anladı.

Bu anda doktor, hayret ve teessüfle dolu bir bakışla Mualla'yı süzüyordu.

Nihat ağır ağır yerinden kalkarak odadan kaçmaya çalıştığını belli etmeyecek şekilde, kapıya doğru yürüdü.

Nedret karşıdaki تنها bir odaya çekilmiş, ipekli perdelerin arasından süzülen serin gece havasını almaya muhtaç olan beynini biraz dinlendirmek istemiş, başını pencerenin

kenarına dayayarak adeta kendinden geçmiş gibi hayallere gömülmüştü. Bu gecenin, hayatında hiç unutmayacağı bir gece olacağını anlamıştı. Bu gecelerin, bu toplanmaların sık sık devam etmesinin, kalbine korku veren kuvvetin daha da şiddetlenmesine yardım etmekten başka bir şeye yaramayacağını fark etmişti. Mualla'nın kinini çekmek, onun sadakaya benzeyecek muhabbetine boyun eğmek, başkasına ait olan o kalpten ufak bir his beklemek ve bu şekilde benliğini itibarsız görmekle büsbütün harap olacağını düşünüyordu.

Birdenbire elini göğsü üzerine götürdü. Sanki oradan bir şey koparıp atmak istiyordu. Bu dakika, yanı başında yavaş bir ses ona "Nedret Hanım, siz bu gece çok rahatsız oldunuz," diyordu.

Genç kız başını çevirdi. Nihat yanı başındaydı. Gözlerinde anlaşılmaz bir anlam vardı. Sesi heyecandan titriyor gibiydi.

Nedret biraz şaşkın, onun yüzüne baktı ve "Burası çok serin de," dedi.

Fakat bu bir cevap değildi. Sonra eliyle saçlarını düzelterek "Rüzgâr da saçlarımı dağıttı," sözünü ilave etti. İkisi de susmuşlardı. Nedret aynanın önüne doğru yürüdü. Avukat kollarını kavuşturmuş ve sakin bir bakışla ona bakıyordu. Genç kız saçlarını düzelttikten sonra aynı vaziyette duran Nihat'a baktı.

"Ah!" dedi, "Ben çok dertli bir insanım. Varlığım size kasvet veriyor, değil mi?"

"Bilakis! İnsan sizin huzurunuzda en yüksek duyguların verdiği emelle hayatın üstüne çıkmak istiyor."

Birdenbire Nedret'in gözlerinde siyah bir alev parlamış, fakat uzun kirpikleri derhal bu alevi kaplamış, bir dakika içinde yine bu gözler, bütün ışıkları sönmüş bir gece gibi, karanlık ve anlamsız kalmışlardı. Dudaklarında ilgisiz bir tebessüm vardı.

Yavaş bir sesle "Bu ilginize teşekkürler ederim," dedi. Bu ara odaya Kenan girmişti.

"Salon çok sıcak," diyordu.

Nihat yüzünde belirli denecek bir hoşnutsuzlukla Nedret'e doğru baktı. O ise pencerenin önünde duruyor, gözleri karanlıklarda, dalgın ve sakin görünüyordu.

Kenan açık bulunan diğer pencerenin önüne doğru yürüdü. Karanlıkları seyre gönül vermiş gibi hareketsiz duran bu esrarlı kıza baktı. Onun varlığı, karşısındakini saygıya mahkûm eden ağır bir kuvvetle doluydu.

Genç adam gözlerini birkaç dakika karanlıklarda dolaştırdıktan sonra yavaşça "Ne güzel bir gece!" diye söylendi.

Sanki karanlıkları uyutan esrarlı bir şiir gökten ruha akıyordu. Genç kız başını ona çevirdi. Gözleri hayallerle kaplı bir vaziyette gayri ihtiyari "Evet... Öyle bir şiir ki... Yalnız dili yok," dedi.

Buna Nihat cevap verdi.

"Bazen sessizlik, en ahenkli dizelerden daha büyük ve daha geniş anlamları ifade edebilir."

O dakikada, odanın içinde biraz asabî, ince, kıvrak bir ses çınladı.

"Birbirinizi takip ederek hepiniz buraya niçin toplandınız? Nedret Hanım'ı rahatsız ettiğinizin farkında değilsiniz galiba!"

Nedret şaşırmış gibi, bu çılgın kızın yüzüne bakakaldı.

Kenan gülerek "Mualla Hanım bizi nezaketle buradan kovacak galiba!" diye söylendi.

Nihat'ın gözlerinde derin bir hiddetin taşkınlıkları vardı.

Nedret'e hitap ediyormuş gibi "Mualla bazen söylediğini bilmeyecek kadar asabileşir! Ona aldırmayın," dedi.

Mualla'nın yeşil gözlerinde alevler parladı. Başını iki tarafa sallayarak ağır ve boğuk bir sesle "Nihat!" dedi. "Söylediğin sözü anladım. Bunun acısını senden çıkarırım."

Genç kız hiddetle kanepeye oturdu. Artık odada yalnız kalmışlardı. Nedret hiçbir şey söylemeden ona bakıyordu. Hiç şüphesiz Nihat'ı kendinden kıskanmıştı.

Mualla'nın hiddetli göğsü kabarıp iniyordu. Dudaklarında alaycı bir gülüşle birdenbire "Nedret Hanım! Erkeklerle karşı ne fikirdesiniz?" diye sordu.

Bu soru Nedret'i bir an düşündürdü. Ve omuzlarını silerek "Hiç... Çünkü onlarla meşgul olmaya henüz müsait zaman bulamadım. Belki bundan sonra," diye cevap verdi.

"Bundan sonra mı? Öyleyse silahlarınızın iyi olmasına dikkat edin."

Nedret kakhaha ile güldü.

"Bunlar, silah mı?" dedi. "Hâlbuki benim en basit müdafaa vasıtam olan kadınlık gururundan başka bir şeye sahip olmadığımı görmüyor musunuz?"

"Bu yeterli değil. Onlar mücadeleyi çok severler. Daima uğraşmalı, kalplerini çiğnemeli, hisleriyle oynamalı, kıskandırmalı, kesinlikle merhamet nedir, göstermemeli."

Nedret bir kakhaha daha attı.

"Yazık canım, yazık! Bu kadar merhametsiz olmayın. Ben onlarla uğraşmak fikrinde olmadığım için, hiç böyle düşünmüyorum."

"Ah! Siz benim kadar tecrübeli olmadığınız için böyle söylüyorsunuz."

"Tecrübeli dahi olsam, yine böyle düşünmem. Onlara karşı göstereceğim merhametsizliği, gurur ve ilgisizlik altında gizler ve kesinlikle meşgul olmaya gerek duymam."

"Of! Böyle söylemeyin, Nedret Hanım, böyle söylemeyin! Başınıza gelmediği için bilmezsiniz."

Gözlerinin derinlerinde ihtiraslı parıltılar vardı. Sözüne devam etti.

"Size soruyorum. Şu Nihat'a merhamet edilir mi? Bu adamın bana çılgın bir aşk gösterdiğini sizde gördünüz. Kardeşimin yanına gitmek için gösterdiğim arzudan vazgeçmem için ne kadar gözyaşları döktü, ne kadar yalvardı bilseniz! Sonra; bu gidişimizin ertelenmesiyle kendisine gösterdiğim ilgisizliğin azaldığı gün, bu adam kibirli, nazlı bir şahsiyet oluverdi. Ne dersiniz? Tavrımdaki değişiklik, muhabbetin kıymetini kaybettirmekle beraber, bu kadar kolay, bu kadar zahmetsiz söylediği için gurur ve iftiharla kendisini bana satmaya başladı. Hâlbuki yarın, biraz nazlı davransam, biraz ondan uzaklaşmak istesem, yine aynı iki-

yüzlülük, yine aynı gösteriş, arkasından şikâyetler ve göz-yaşları baş gösterecek. Kenan'a ufak bir güler yüz, gizli bir sevgi göstermeye kalkar kalkmaz hemen kıskançlık, şiddetli bir taşkınlık, her dakika artan bir kuvvetle yeni bir aşkın ateşli anları başlayacak."

Şuh bir eda ile kanepeye yaslanarak hafif bir kahkaha attı.

"Budala!" diyordu, "Beni, aşkından çıldıracak kadar coşkun sanıyor. Kendisi gibi."

Mualla'nın karşısında kollarını bir sandalyeye dayamış, hayretle karışık ayrı ayrı duygular içinde kalan Nedret, istemsiz bir hareketle elini alnında gezdirdi. Ruhunda derin bir gevşeklik vardı. Şu dakikada, Nihat'ın burada bulunmasını ve çok sevdiği kadının kendisinden nasıl bahsettiğini işitmesini istedi. Hissinde bir isyan şiddeti başlıyordu. Demek onun elinde kırılıp parçalanacak olan gönlünü kendi avuçları içinde sıkarak, ayaklarının altında ezip param parça ederek kurtulmak... Bu kısa zamanın hayallerinden bir ufak iz bile bırakmamak, hayatının acı bir yadigârı olarak kalbinde gizli bir iz bile kalmamak üzere her şeyden ayrı kalmak istiyordu.

Nihat'a gelince, o, büsbütün aksi bir hisle Nedret'ten ayrı bir düşüncenin ıstırapıyla eziliyordu. Halini kimseye söyleyememe acısı altında bunalmış, artık Mualla'nın günden güne anlaşılmakta olan vaziyetleri, her an yüzüne vurulan bir terbiye tokadı gibi başını döndürüyordu. Babasının ağır ve sakın bakışları altında, üzüntüyle inlediği anlar oluyor ve pişmanlığını itiraf etme isteği, bu ağırbaşlı bakışlar altında eriyor, bütün cesareti kırılıyordu.

Artık Nedret, onun için tatlı bir hayal olmaya başlamıştı ve onun her gün yükselen benliği, şimdiye kadar yabancı olduğu bir takım büyük hislerle kalbini dolduruyordu. Nedret tarafından hiçbir zaman affedilmeme endişesi, fikrini kemiren müthiş bir azap halini alıyordu. Çünkü Mualla, Nedret'in her şeye vâkıf olduğunu ve onun, gece çiftlikte babasıyla olan münakaşalarını tamamıyla işittiğini bir seferinde kendisine anlatmıştı.

Mualla'dan bunu öğrenen Nihat, o günden beri kalbinde ufak bir ukdenin büyüdüğünü ve gittikçe bir hasret yarısı kadar sızlayarak kendisini rahatsız etmeye başladığını duyuyordu. Tamiri mümkün olmayan bir hatarın tahammül edilmez azabı, onun huzurunda duyacağı zevk ve saadete her an bir zehir damlatıyordu.

Bunlardan haberi olmayan Mualla, kendi sevdasında uçan, afacan, ihtiraslı, süse ve eğlenceye vurgun ve kararsız bir kelebek şuhluğuyla Kenan'ın kalbini oyalamaya çalışıyordu. Fakat Kenan, onun bu hallerine büyük bir sabırla tahammül gösteriyor, sütkardeşinin kardeşine eş olacak kadına saygıdan başka bir his beslemenin büyük bir alçaklık olacağını hayal etmeye bile cesaret edemiyordu. Mümkün olduğu kadar hitaplarıyla karşılaşmaya, gözlerinin cazibesinden kurtulmak için yüzüne bakmadan söz söylemeye alışmaya çalışıyor, onun vücuduna yakın olmaktan, onun havasında yaşamaktan korkmaya başlıyordu. Bu heyecan ve korku, Nedret'i gördüğü geceden sonra uyuşturucu bir buhar gibi etrafına dağılmıştı.

Artık Nejat, Nedret'le Kenan hakkında düşündüklerini sonraya bırakmak fikrinde değildi. Hemen bunu gerçekleştirmek, evvelce Kenan'ın fikrini sorduktan sonra Nedret'le görüşüp karar vermek, sevgili Fikret'inin kızını bu şekilde bahtiyar görerek hayatının son tesellisine kavuşmayı arzu ediyordu.

Zaten Kenan'ı küçüklüğünden beri çok sevdiği gibi ailesine de derin bir saygı ve sevgisi vardı. Kenan iyi büyümüş, iyi yetişmiş, esaslı bir tahsil ve terbiye görmüş bir gençti. Aynı zamanda annesinin de tek oğluydu. Babası vefat edeli çok sene olmuş ve Kenan, hakiki bir baba gibi sevdiği Nejat'ın gözü önünde Nihal ve Nihat'la beraber büyümüştü. Nihal'in annesiyle Kenan'ın annesi pek eski bir dostluğun kıymetini takviye etmek için çocuklarını, değiştirmek suretiyle emzirmişlerdi. Bu şekilde Kenan'la Nihal de sütkardeşi olmuşlardı.

Bir gün Doktor, Kenan'ı evindeki çalışma odasına çağırırdı. Kapıyı kapayarak yavaş ve sakın bir sesle bütün fikirle-

rini söyledi. Kenan birdenbire nimete gark olan insanlarda görülen bir sersemlik içinde kaldı. Sonra derin bir minnet ve şükranla sütbabasının ellerine sarıldı.

Nejat gülerek "Sonra pişman olmayacağını bana vaat etmelisin," diyordu. "Çünkü henüz Nedret'in fikrine müracaat etmeden sana geldiğim için, kendisinden olumsuz bir cevap alabilirim."

VI

Nedret sakın ve تنها evine çekilmiş, hayatı üzerinde önemli etkiler yapmış olan acılarını, yalnızlığa olan ihtiyacıyla örtmeye başlamıştı. Onun için dünyada sevecek, isteyecek hiç bir şey kalmamış gibi her tarafını derin bir boşluk kaplamıştı. Fakat hiçbir şekilde acılarını göstermemek için bütün kuvvetini sarf ediyordu. Mualla ile son görüşmesinden sonra kalbiyle müthiş bir mücadeleye girmiş ve ona galip gelmek, bu gizli aşkına onu ebedi bir mezar yapmak, hayatının son dakikasına kadar kimseye bundan bahsetmemek için yemin etmişti.

Şişli'den geldikten sonra Nihal'le doktor, sık sık kendisini görmeye gelmişlerdi. Nedret, Nejat'ı yalnız görmeyi henüz başaramamıştı. Ona annesinden bahsetmeyi ne kadar istiyordu! Aralarında daima gizli kalan geçmişin kapalı sayfalarını açmak, masum bir ölünün bıraktığı o kâğıtlardaki gözyaşlarıyla yazılmış satırları beraber okuyarak onunla ortak bir yasın acısıyla ağlamak büyük bir teselli gibi geliyordu.

Artık Nedret'in bu arzusu yerine gelmek üzereydi. Çünkü Nejat yalnız geleceğini Veysel Baba'ya söylemişti. Nedret bugün onu bekliyordu. Evinin her köşesini onun için hazırlıyor, vazolarına taze çiçekler koyuyor, salonunu dikkatle temizliyor, bahçesini süpürtüyor, sanki bir karşılama töreni yapmak istiyordu.

Bugün, ilk defa annesinin resmini meydana çıkarıyor, bahçeden topladığı beyaz yaseminlerle güzel bir çerçeve yaparak piyanonun üzerine koyarken, resmi gördüğünde doktorun kapılacağı heyecan ve üzüntünün derecesini düşünerek titriyordu.

Hakikaten öyle olmuştu. Nejat gelmiş, Nedret kendisini kapıda karşılamış, beraber salona girmişlerdi. Doktor geniş bir koltuğa yerleşirken yüzü gülüyordu. Söyleyecek çok şeyi varmış gibi Nedret'in yüzüne bakıyordu. Nedret şımarık bir çocuk haliyle onun etrafında dolaşıyor, onu görmekten duyduğu haz ve mutluluğu bu şekilde göstermekten kendini alamıyordu.

Nedret bir ara onun ayağa kalktığını ve piyanonun önünde durarak gözlerinin bütün hasretiyle beyaz yase-minlere bürünmüş resme baktığını gördü. Odanın içi, sessiz bir hüzne sahne olmuş gibiydi. Her ikisi de bu sessizliği bozmaya cesaret edemiyordu. Nejat yavaş yavaş gelerek yerine oturdu. Yüzü solgun bir renk almıştı. Elllerinde hafif bir titreme vardı. Daima önüne bakıyor, üzüntüsünü gizlemeye çalışıyordu.

Genç kız ellerini yavaşça onun elleri üzerine koydu. Doktor sakince ona bakarak tebessüm ediyordu. Bu tebessümde bir nevi acı vardı.

Nedret yavaşça içini çekerek "Siz şu dakikada çok ke-derlisiniz!" dedi.

Doktor üzüntüsünü gizlemek için uğraşıyordu.

"Değil, bugün pek neşeliyim. Sana söyleyecek çok mü-him sözlerim var."

Nedret hayretle ona baktı.

"Neye dair?" diye sordu.

Doktor ise "Sana, bana ve bir başkasına dair," cevabını verdi.

Genç kız bir iki dakika dalgın kaldıktan sonra hafifçe gülerek "Ne tuhaf!" dedi. "Üç kişiye ait önemli bir konu..."

Kollarını kavuşturarak ilave etti.

"Beni niçin bu kadar çok sevdiğinizi ve benimle neden bu derece ilgilendiğinizi, bugün, ilk defa sorup öğrenmeme müsaade eder misiniz?"

Nejat birdenbire zor bir durumda kaldığını gördü. Ne diyeceğini şaşırdı. Böyle bir soruyla karşılaşacağını şimdiye kadar düşünmemişti. Şiddetli bir heyecan, kalbini parçalı-

yordu. Bu genç kızı ikna etmenin biraz zor olacağını anlıyordu. Annesiyle aralarında geçenlerden babası namına hesap sorma hakkına sahip olan bu çocuğun huzurunda bugün zavallı Nejat, azap dolu dakikalar geçirmişti.

Başını önüne eğerek gayet hazin bir sesle "Ben seni şimdi değil ki... Minimini bir bebekken de severdim. Sonra, bazı felaketlerin beni buradan uzaklaştırması, seni tekrar görüp sevmekten uzun süre ayrı kalmama sebep oldu," dedi.

"Ne gibi felaketler?"

"Benim uzun süre devam eden hastalığım ve sonra, eşimin vefatı..."

"Hastalığınız neydi?"

"Beynime gelen bir nevi durgunluk yüzünden dünyadan haberim yoktu. Gözlerimin önünde daima siyah bir toprak yığınıyla kollarımda fırtınalı bir gecenin uğultusu vardı."

"Niçin bu denli hasta olmuştunuz?"

"Bilmiyorum, yavrum. Artık bana bir şey sorma. Şimdi şu malum konudan bahsedelim, olmaz mı?"

"Hayır, bugün ben hep sizden, hep maziden, hep anemden bahsetmek istiyorum."

Doktorun kalbinden boğuk bir inilti çıktı. Titrek, yalvarıcı sesi pek acıklıydı.

"Nedret, Nedret... Hayatımın bir günahı gibi daima yüzüme vurulan geçmişime dair bana hiçbir şey sorma! Bak, karşında acizim ve boynum bükük. Bana acı, bu hali uzatma... Çok ıstırap çekiyorum, çünkü senin nefretini kazanma ihtimalim var."

"Nefret mi? Size karşı hiçbir zaman, bende bu duygu olamaz. Buna emin olunuz."

Doktor, Nedret'e doğru ellerini uzatarak "Nasıl, nasıl? İnanacak mısın, Nedret? Hayatta lekesiz bir sevginin olduğuna inanacak mısın? Sözlerimi dinlerken, beni kandırmak istiyor, diye içinden gülmeyecek misin?"

Nedret ağlıyordu. Yaşlı gözlerinin bütün hüznüyle derin derin onun yüzüne baktı.

“Hayır, hayır!” dedi. “Sözlerinizi tamamıyla gerçek olarak kabul edeceğim. Aşkınızın büyüklüğüne sizin kadar emin olacağım.”

“Bunun böyle olduğuna nasıl emin oluyorsun? Nedret, bunu sana o zavallı kadının ruhu mu temin etti?”

Nedret başını salladı.

“Ruhundan dökülen acılar, gözlerinden akan yaşlar, kalbinden damlayan kanlarla yazılan sonsuz bir yadigâr. Senelerden beri bana verilmek üzere saklanmış bir hatıra defteri. Zavallı anneciğimin evrak-ı metrukesi.”

Doktor iki eliyle başını tutarak “Ne söylüyorsun, Nedret, ne söylüyorsun?” diye inledi.

Odanın içini kederli bir sessizlik kapladı. Sanki bu sessizliğin arasında uçan bir ruhun titrek fısıltısı vardı. Nejat yaşlı gözlerini Nedret’e çevirdi.

“Demek, bu kıymetli yadigâr size her şeyi anlattı, öyle mi? Bunu benim okumama müsaade edecek misin, Nedret?”

“Tabi... Artık sizinle beraber düşünelim, beraber hissedelim, beraber söyleşelim, beraber ağlayalım demek için aramızdaki esrar perdesini kaldırmak gerektiğini görüyorum. Artık ben her şeyi öğrendim. Mademki sizi ağlatan sonu gelmez bir acınız var, niçin beraber ağlamayalım? Niçin gözyaşlarımız birbirine karışmasın? Niçin anneciğimi beraber yâd etmeyelim, değil mi?”

Doktor alnını avuçlarının içine almış, Nedret’i dinliyor ve ağlıyordu. Genç kız sözüne devam etti.

“Ara sıra kalbinizde bir acı ve ıstırap hissedip de onu dindirmeye muhtaç olduğunuz zamanlar bana gelirsiniz. Bu halinizde, size benim kadar kimse acıyamaz. Size benim kadar kimse teselli veremez.”

Nejat başını kaldırarak “Doğru, pek doğru! Senin varlığın kadar beni hiçbir şey oyalayamıyor. Sen, beni koruyan bir meleksin. Sen, bana, o aziz ölüden ve ıstıraplar içinde geçen aşkımdan kalan bir yadigârsın. Fakat senden nasıl korkuyordum, nasıl çekiniyordum, bilsen... Hakikati anladığın

gün benden kaçacak, bana lanet edeceksin zannediyordum. Anneciğini kabahatli görerek, onu hiç affetmeyeceğini, babanın hakkını istemeye kalkacağını düşünerek, senin fikrinde bir suçlu gibi kıymetsiz kalmaktan endişe ediyordum. Hâlbuki babanın hakkına, onun namus hakkına hiçbir şekilde leke sürülmeden devam eden bu büyük aşkın günahsız olduğunu sana nasıl ispat edebilirdim? O yüksek kalbine böyle bir şüphe bırakmakla hayatını berbat etmek, nefretini çekmek, zavallı bir ölünün hatırasını kirletmek, neye yarardı, değil mi?"

Doktorla Nedret yukarı çıktılar. Boğazın gölgeli, sakın, mavi sularına karşı küçük bir odanın penceresi önüne oturdular. On dakika sonra, Nedret'in hazine sesi evrak-ı metrukenin ilk satırları üzerinde titremeye başladı.

Nejat gözlerini kapamış, fakat kirpiklerinin arasından süzülen yaşlar yanaklarına doğru sızarak ince izler yapmıştı. Bütün varlığı, derin bir karanlık içine dalmış bir perişanlıkla geçmişin sesine kulak vermişti. Bazı yerlerde kendinden geçiyor, bazı yerlerde acıyla çırpınıyor, bazen de durarak Nedret'e açıklama yapıyordu.

"İşte, buradan sonraki durumları hiç bilmiyorum. O ara, hastalığımın istifade edilerek Fikret'e vurulan darbelerden kesinlikle haberim yoktu. Onun benden kaçtığını ve kocasına her şeyi itiraf ettiğini söyledikleri zaman hayretten donakalmış, benim yüzümden çekeceği çilesini düşünerek pek çok gözyaşı dökmüş, aşkımın sessiz ıstırapı içinde ondan bir haber alamamanın üzüntüsüyle perişan olmuştum."

Derin bir nefes alarak devam etti.

"Bir gün, babanızdan karıma gelen bir mektupta onun çok hasta olduğundan bahsedilmiş. Mediha ise bunu benden intikam almak için söylemişti. O vakit her şeyi göze almış, her türlü engele rağmen çiftliğe kadar gidip onu görmeyi düşünmüştüm. Bu hareketim, bir an önce onun ölümüne sebep olmaktan başka neye yarayacaktı! Bunu düşündüğüm dakika acıyla göğsüme, başıma yumruklarım vurmaya başladım. Zira onu ezen hastalığı, onun göğsü

üzerinde ilk ben keşfetmiştim. Ah! Kurtarmak için ne kadar çalıştım! Ne kadar uğraştım! Neler düşündüm! Fakat o öyle bir illetti ki... Aşkın heyecanları her gün onu biraz daha tahrip ederek kuvvetini bitiriyor, yeni yeni yaralar açarak beni silahsız ve güçsüz bırakıyordu. Sanki dünyada bahtsız bir kadın olmaya katlanma kudretini Allah, yalnız bu zavalı anneciğe vermişti! O kadar şikâyetsiz, öyle nazlı bir hali vardı ki... Aşkın sabrıyla dolu olan güzel gözlerinde her an incelik, merhamet ve büyüklük görülürdü. Onun bu haline karşı, ayaklarına kapanıp ağlama isteğiyle yandığım dakikalar olurdu kızım."

Nejat bu sözlerden sonra sustu.

Nedret devam etmeye başladı. Her sayfa çevrildikçe, çaresiz adamın yüzünde yeni yeni üzüntü izleri görülüyordu.

Karısının, Fikret'in evine kadar giderek, dayısına haber vermesi Nejat'ın gözlerini, geçmişin senelerden beri kapalı kalmış olan ıstıraplı sırlarına doğru açıyordu. Geçmiş zamanının bu müthiş facialarını dinlerken, gayri ihtiyarî acı bir bakışla Nedret'in yüzüne bakakalmıştı.

O zaman genç kız ona dönerek "Fakat karınızı bu konuda hiçbir zaman kabahatli tutmayınız. Çünkü bu onun hakkıydı," dedi.

Doktor Nejat başını sallayarak "Bu hakkı başka şekilde savunabilirdi," diye cevap verdi ve sonra ilave etti.

"Burada, iradesiz zavallıya bazen çok acırdım. Çünkü hiçbir zaman kalbim onun olmamıştı. Kocası tarafından seilmeyen bu kadın, hayatının sonuna kadar, mevcudiyetindeki bu acı yoksulluğun derecesini hissetmekten uzak kaldı. Benden ve Fikret'ten aldığı intikamın lezzeti, onu sadetle yaşattı. Ben, ona saygılı bir koca olmaktan başka, en ufak arzularını yapılması gereken emirler gibi kabul eden bir köleydim. Çektiğim bu kadar kalp acılarına rağmen, hareketlerimde onu incitecek ufak bir şiddet bile görülmemişti. Çocuklarımin annesi olan bu kadına, yüksek bir mevki vermiştim. Lakin onunla ilgilenmek içimden gelmiyordu. O

vücudun ruhu, o zihninin hissi, benim âlemimden uzak, başka bir âlemde yaşırdı. Hâlbuki benim hayallerimin ayrı bir dünyası vardı. Bu ayrı dünyanın güneşleri, mehtapları, yıldızları, baharları içinde benim şiiri hayalim yaşırdı. Onun siyah gözleri, benim sevdalı gecelerim... Onun gülüşleri, benim nurlu sabahlarım... Onun solgun siması, benim hüznünlü bir mehtabımdı.

Doktorun göğsü kabardı ve devam etmek istedi. Kesik, sönük bir sesle ekledi.

“Ebediyen güneşsiz kalan hayatımın baharı solalı, o hüznünlü mehtabın nuru söneli tam on yedi sene oldu, kızım. İşte ben, o zamandan beri baharsız, mehtapsız, güneşsiz yaşıyorum. Şimdi ise hayatımı saran acının karanlığı arasından artık yavaş yavaş bir teselli yıldızı doğuyor. Ben bu ışığın yardımıyla hayatı seçebiliyorum. Nedret. Bu da sensin! Sen zavallı çocuk!”

Doktorun sesi burada tamamıyla söndü. Eliyle devam etmesini işaret ederek alnını avuçları içine aldı.

Akşamın kederli gölgeleri sahili sarmıştı. Deniz, nefti bir atlas gibi parlak ve loştu. Kuzguncuk tepeleri, Çamlıca'nın yeşil ormanları, gurubun pembe tüllerine bürünmüş oldukları halde baygın ve hülyalı görünüyorlardı.

Her ikisi de geçmiş ile şu an arasında güçsüz ve üzgünlerdi. Azaplı feci bir rüyadan uyanmış hayata şaşkın ve perişan bakıyorlardı. Aradan bu kadar seneler nasıl ve ne vakit geçmişti? Kalplerinin derin noktalarından kopan bir dert ile bakıştılar. Nedret üzerlerine düşen bu kâbusu atmak için yüzündeki hazin rengi tatlı bir tebessümle silmek istedi.

“Yok!” dedi. “Sizi böyle mutsuz görmek istemem. Arzu ederseniz biraz dışarı çıkalım, dolaşalım. İsterseniz alakasız konular açalım. Artık geçmişin bu siyah, bu acılı zamanlarını kapayalım, olmaz mı?”

Nejat kendini toplamaya çalışarak “Evet! Senin bu taze hayatının baharına artık zehirli gözyaşları serpmemeli, yavrum! Bunu anneciğinin ruhu da istemez. Bizim çektiğimiz zahmete nazaran seni mesut görmek, ömrümün bütün mahrumiyetlerini ödeyecektir,” dedi.

Gözlüğünün camını silerek devam etti.

"Bugün seninle, mühim bir mesele hakkında görüşmeye gelmiştim. Artık bu yalnız hayatına bir nihayet verilmesin diye düşünüyorum. Sana bu konudan bahsedecektim Nedret."

"Ben yalnız değilim ki..."

"Lakin insana bir hayat arkadaşı lazım değil mi, kızım?"

"Onu şimdi düşünmek istemiyorum. Uzak bir zamana bırakmak fikrindeyim."

"Yok! Böyle söyleme. Yoksa üzerindeki hakkımı benden almak mı istiyorsun?"

"Asla."

"O halde, senin için düşündüklerimi söylememe müsaade edeceksin, değil mi? Annenin ruhunu hoşnut etmek istemez misin? Eminim ki, şu dakika, o da bizimle beraberdir. Zavallı kadın!"

Doktor derin bir nefes aldıktan sonra devam etti.

"Dünyada, benim kadar senin saadetini düşünecek biri olduğunu sanmıyorum. Bunu bana emreden, sonsuz ve büyük aşkımın sesidir, Nedret. Bana güven. Senin mutluluğun için çabalıyorum ve çabalayacağım. Yalnız, bana söz ver, kabul edecek misin?"

Nedret biraz şaşkın ve çekingen, onun yüzüne baktı ve sordu.

"Kimden bahsediyorsunuz? Kimi kabul etmemi arzu ediyorsunuz?"

Nejat yavaş bir sesle "Senden bahsediyorum ve benim pek sevdiğim, sana layık gördüğüm bir vücudu kabul etmeni istiyorum."

Genç kızın yüzü sapsarı bir renk aldı. Titriyordu. Müt-hiş bir heyecanın içinde, son bir gayretle "Bunu siz mi arzu ediyorsunuz? Yoksa o mu?" dedi.

Doktor hafifçe tebessüm etti.

"Kızım, onun talep ve arzusu üzerine, bunu sana söylemeye ve senin de fikrini almaya geldim. Yoksa evlenecek ben değilim, odur."

Nedret başını önüne eğdi. Dudaklarında, ruhu okşayan, hafif bir gülüş vardı.

Yavaşça "Bu böyle olursa, size daha mı yakın olacağım?" diye sordu.

Bu çocukça soru, Nejat'ın çok hoşuna gitmişti.

"Elbet! Elbet! Onun Nihat'tan, Nihal'den ne farkı var! O zaman hem gelirim, hem kızım olacaksın."

Nedret'in gözlerinden siyah bir bulut geçti. Kanatları kırılmış, yaralı bir kuş gibi, başı omuzları üstüne düştü. Biraz evvel boş bir ümide kapılarak, hayallerinin üstüne çıktığı bir an içinde perişan ve kudretsiz, karanlık bir boşluğa doğru yuvarlandığını görmekle derin ve acı bir ıstırap altında ezildi, bitti. Birkaç dakika öylece sessiz kaldı. Kalbiyle müthiş bir mücadele geçirdiği görülüyordu. Başını kaldırdığı zaman, gözlerinde, kendini feda edenlere mahsus bir teslimiyet vardı. Biraz memnun ve güler bir yüzle kabul edeceğini ima ettiği bu evlilik teklifinin, Nihat'tan başka birisi için olduğunu anlar anlamaz, ifadesini değiştirerek reddetmeye imkânı kalmadığını anlamıştı. Bu halin doktora şüphe değil, kesin bir hüküm verdiğini, Nihat'a olan sevgisini tamamıyla ortaya çıkaracağını, onun kulağına kadar gidip, Mualla'nun eğlencesi olmak zorunda kalacağını düşündü. Sonra zavallı Nejat'ın zor durumda kalacağını, onu öncekinden daha fena bir hale düşüreceğini, belki kendisi için oğlundan merhamet ve sevgi dileyeceğini ve türlü fedakârlığı göze alacağını zihninden geçirdi. Bunun ebediyen gizli kalması gerekiyordu. Mademki onun tarafından sevilmiyor ve sevilmeyecekti, bunu kalbinin derin bir köşesine, ebediyen gömmeye zaten karar vermiş değil miydi?

Nedret mücadele anını geçirerek, durgun ve ıstıraplı bir halde doktorun yüzüne baktı. Hâlbuki onun yüzünde şüphe ve tereddüt ifadeleri vardı. Yerinden kalkarak, biraz daha yakınına oturdu. Sözleriyle kalbinin en derin, en gizli noktasına nüfuz etmek istiyor gibi, derin bakışlarını gözlerine dikti. Orada nemli, siyah bir bulut altında saklanmak için titreyen bir damlanın, gizlenmek, yok edilmek için çırpınan kırılmış bir emelin hazin bir gölgesi var gibiydi.

O anda, zihninden geçen bir fikrin etkisiyle titreyen Nejat, genç kızın ellerini tuttu.

"Söyle... Bana her şeyi söyle," dedi. "Yoksa bilmeyerek, seni mutsuz mu ediyorum! Zavallı çocuk, söyle. Hiçbir şeyi saklama! Gerçekleşmesi mümkün olmayacak zannettiğin bir isteğin varsa, bunu benden gizleme. Ben, senin için her şeyi yapacağıma yemin ederim."

Nedret son ve acı bir gayretle, kendini topladı. Omuzları üzerinde yükselen başı, gururlu duruyordu. Dudaklarında, ilaçtan fayda ummayan bir hastanın zehirli tebessümü vardı.

"Siz yanlış düşünüyorsunuz!" dedi. "Bahsettiğiniz durumun gidişatını neden değiştirmeye gerek duyduğunuzu anlayamıyorum. Biraz önce Kenan Bey'le evlenmemi istemediniz mi? Ben şimdiye kadar kalbimi, kocam olacak birine saklıyordum. Annemin hayatının, benim için bir ders olacağını niye düşünmüyorsunuz? Sizi, bu hususta temin edebilirim, rahat olunuz. Yalnız, düşünmek için bana iki gün süre veriniz. Fakat yine sizin onayınıza ve teklifinize karşı gelmem için bence hiçbir engel yoktur."

Nejat'ın içi rahatlamıştı. Lakin hislerinde bir endişe, bir azap, ruhunda tuhaf bir sıkıntı duyuyordu. Nihat'a karşı olan kırgınlığında daha şiddetli bir kuvvet, Mualla için daha derin bir kin ve nefret duyuyordu.

Akşam geç vakit evine dönen Nejat, Kenan'ı endişeli bir bekleyiş içinde bulmuş ve iki gün sonra verilecek kesin cevap, bu genç adama uzun görünmüştü.

Nihat babasıyla Kenan'ın arasında gizli bir şeyin geçtiğini fark eder gibi oluyor, ama bunun Nedret'e ait olacağı katıyen aklına gelmiyordu. O gece Kenan'ın dalgın bakışları, düşünceli hali dikkatini çekiyordu. Ruhuna bir sıkıntı veriyor, babasının her zamandan daha ağır, daha sakın ve fakat kendisine karşı daha soğuk olduğunu görüyordu. Çiftlikteki son gecesinden sonraki gizli dargınlığına, bu gece bir de yabancılik ilave edilmişti. Mualla'nın sözlerine hiç ehemmiyet vermeyerek, acı bir ilgisizlikle başını çeviriyor, kendi sorularını duymazlıktan geliyordu.

Bunların arasında en çok üzülen, kahrolan, zavallı Nihal'di. Görümcesinin yüzünden büyük azap içinde yaşıyordu. Onun bir an önce Nihat'la evlenmesini temenni ederek bu şekilde kurtulacağını, kardeşinin onu alıp bir tarafa çekileceğini biliyordu. Hâlbuki son zamanlarda bu ümidinin boşa çıkacağını, ağabeyinin her zaman bu deli, bu afacan kızıdan kaçmak istediğini görüyor ve Nihat'ın, onu Kenan'dan kıskandığına inanıyordu.

Bu gece Kenan'la Nedret'in evlenme meselesini babasından işittiği zaman içinden nihayetsiz bir sevinçle hemen gidip, Nedret'e bir an evvel olsun diye yalvarmak geliyordu.

Doktor bir ara kendisini bir tarafa çekerek, kimseye ait olmayan bu hayati meseleden başkalarına bahsedilmemesini istediği zaman, Nihal istemsiz bir cesaretle, babasına "Siz ağabeyimle Mualla'yı çok ihmal ediyorsunuz," diye şikâyet etmişti.

Nejat ise kızının bu sözüne karşı "Benim kardeşinizin işine karışmaya hakkım yok. Kendisi, her şekilde kendini daha iyi düşünebilir," cevabını vermişti.

Nihal ise "Affınıza güvenerek söylüyorum, haksızlık ediyorsunuz babacığım," diye hafif bir sitemde bulunmuştu.

Nejat kaşlarını çatarak "Yanlışı anlıyorsunuz, Nihal. Bir baba evladını bütün arzularında hür ve serbest bırakırsa bu, haksızlık mıdır?" diye sormuştu.

Nihal sessiz durarak, önüne bakmış ve sonra, babasının yanından çıkıp gitmişti.

Sofradan kalkar kalkmaz doktor, odasına çekilmişti. Mualla piyanoya oturmuştu. Nihal, eline dikişini alarak bir tarafa çekilmiş, Nihat gazetesine dalmış, Kenan ise endişeli düşünceleriyle yalnız kalmıştı.

Mualla güzel bir eda ile piyanonun önünden kalkarak Kenan'a doğru baktı ve "Ne oldu? Bu gece hiç konuşmuyorsunuz?" dedi. "Odada yine Nedret Hanım var zannettim. Yine herkesin üzerine müthiş bir kasvet çökmüş."

Hafif hafif gülerек etrafına baktı.

"Aman! Sözlerimi doktor bey duymasın, kıyametler kopar, değil mi Nihat Bey?"

Nihat hiç cevap vermedi.

Nihal dikişinden başını kaldırarak "Mualla! Mualla!" diye söylendi. Genç kız şen bir kahkaha attı.

"Efendim, emrediniz!" dedi ve sonra Kenan'ın önünde durarak "Allah aşkına söyleyiniz, şu Nedret Hanımefendi hakkındaki fikriniz nedir? Ama doğru söyleyiniz."

Kenan'ın yüzünde tuhaf bir burukluk vardı.

"Bu konuda beni affedeceğinizi ümit ederim. Fakat Nihal'i ne kadar sıktığının farkında değilsiniz galiba. Ben size rica ediyorum. Nedret Hanım'dan hiç bahsetmeyelim, olmaz mı?"

Mualla birdenbire, fena halde kızardı. Başını iki tarafa sallayarak sitemli bir tebessümle "Ooo. Siz de çoğunluğa karıştınız demek, öyle mi? Çok âlâ!" dedi.

Yeşil gözlerinde coşkun dalgalar vardı. Kenan yavaşça ayağa kalkarak "Bana müsaade edersiniz, değil mi?" diyordu. "Biraz dolaşacağım."

Nihat ona kapıya kadar eşlik ettikten sonra salona uğramadan, odasına çıktı. Bu gece, ruhunu ezen sıkıntıdan bir türlü kurtulamıyordu. Odanın bütün elektriklerini yaktı. Camları açtı, yavaş yavaş soyundu. Yatağına girmek istemiyordu. Teras çok serindi. Bir sandalyeye yaslandı ve başını arkaya dayadı. Gözlerini karanlıklara çevirdi. Bütün fikirleri ve duyguları, iç yüzünü tamamıyla anlamadığı bir acının yükü ve üzüntüsü altında ezildiği halde, onun etkisinden kurtulmayı istemeyen tatlı bir arzusu vardı. Bazen onların arasına, hasret ve ümitsizliğe benzeyen bir sızı da karışıyordu.

Yavaşça odaya giren Nihal, onu ruhunu okşayan hayallerinden ayırmıştı.

"Ağabey, uyumadın mı?" diyordu.

"Hayır kardeşim. Daha uyumak da istemiyorum. Gece çok serin ve güzel."

"Seni rahatsız etmiş olmayayım?"

"Hayır, memnun olurum. Şöyle rahat otur, arkanı şu yastığa daya. Oooh! Ne âlâ! Senin de uykun yok bu gece galiba. Zavallı kardeşim. Şu yalnız geçen ömrüne o kadar acıyorum ki tarif edemem. Canım, bu enişte de ne tuhaf adam."

Nihal onun lafını kesti.

"Aman! Şimdi bunları bırak! Ben her şeye tahammül etmeye alışmış bir kadınıym," dedi. "Başka şeylerden bahsedelim. Ben bu gece seninle biraz ciddi görüşmek istiyorum."

"Neye dair acaba?"

"En çok sana ve görümceme dair."

Nihat biraz davranarak "Söyle, seni dinliyorum, kardeşim. Hakikaten benim de seninle uzunca konuşmaya ihtiyacım vardı."

"Şüphesiz, şimdiki hayatımıza ait, değil mi?"

"Evet."

"Ben de sana bundan bahsetmek istiyordum. Artık bu böyle devam edemez zannederim ağabey. Bir an evvel neticeye varmak gerektiğini unutuyorsun. Artık kararını vermelisin, bunu uzatmaya ne lüzum var?"

"Hangi kararımdan bahsediyorsun, Nihal?"

"Mualla ile evlenme kararından."

"Aa! Sen, hiçbir şey bilmiyormuş gibi konuşuyorsun. Ben bunu, kalbimin en kuvvetli arzusuyla vermedim mi? Ona yalvarmadım mı? Hatta en hatır kırıcı sözlerle zavallı babamı incitmedim mi? Görüyor musun? O adam, kalbinde daima bana karşı gizli bir dargınlık saklamıyor mu? Hep, Mualla'nın yüzünden! Hep onun memnuniyetini çekmek için değil mi? Hâlbuki o, bunların hiçbirini takdir etmedi. Bütün yalvarmalarıma, hatta gözyaşlarıma bile kibirli bir eda ile baş çevirdi. Kardeşinin yanına gitme konusunda ki arzusuna her şeyi feda edeceğini anlattı. Onun maksadı kardeşini ziyaret değil, Avrupa'da yaşama hevesinin verdiği ihtiraslı bir isteğin yapılmasına engel olanları bu şekilde başından defetmektir. Bunu anladığım gün, pek ümitsiz

ve çaresiz kaldım. Ruhumu ezip paramparça eden acılar içinde, bu kadının bütün maksadını anlamış oldum. Onun üzüntü ve ıstırap duymayan kalbinde insani bir sevgiye yer yoktu. Bu, benim bütün arzularımdan vazgeçmemi sağladı. Onu sevdiğim, düşündüğüm günlerin hayallerine, onun için beslediğim duyguların saflığına acıdım. Hayatımın bu ilk aldanış acısı, bir tokat yemiş gibi beynimi döndürdükten sonra bütün fikirlerime, bütün hislerime derin bir dinginlik verdi. Şimdi, büyük bir hayat sınavından başarıyla kurtulanlar gibi ben de derin bir huzur içinde kendimi dinliyorum. Başka türlü ne yapabilirim?"

Nihal, bu sözleri dinledikten sonra "Ben, çok zor bir durumda kaldım," dedi. "Onun hiçbir şeyden haberi yok. Senin tarafından yapılacak ikinci bir teklifi bekliyor, zannedirim."

"Elbet bekler. Çünkü ona göre, kalp denilen bu nazik ve hassas uzuv, önemsiz bir oyuncaktan ibaret. İsteddiği gibi kırar, parçalar, koparır, eğlenir. Sonra yapar, tamir eder, düzeltir. Kendisine hizmet için biraz da okşar. Oldu, bitti, değil mi? Ne kadar kolay. Bu şartlar içinde onunla hayat arkadaşlığı etmemi istiyor ve mutsuz yaşamamı arzu ediyorsan, ikinci değil, üçüncü bir teklifte bulunayım, kardeşim. Ne dersin?"

"Asla!"

"O halde... Mualla artık bilmelidir ki, bir zaman karşısında boynunu büken Nihat, yüksek kalpli ve düşünceli insanlar arasında yaşama hakkını istiyor."

"Mesela, Nedret gibi, değil mi?"

"Evet, Nedret gibi... O kadar nezih, o kadar yüksek, onun varlığı kadar şiirli bir varlığın büyüklüğü içinde, dünyayı yüksek, insanları yüksek, hayatı yüksek görmek istiyor."

Nihat teessüfle başını salladı.

"Yazık ki," dedi, "O hiçbir zaman beni affetmeyecek. Mualla'nın hakareti altında ezilen ve onun sevgisinden artakalan bu zavallı kalbimin saflığına hiç inanmayacak. Hak-

kı yok mu? Ah! Ben o zaman ne kadar gururlu, ne kadar katı kalpli bir adamdım! Ruhuma sirayet eden müthiş bir zehrin etkisi, bütün insanlığa ait iyi hislerimi uyuşturmuş, öldürmüştü. Bütün heveslerime, arzularıma, ihtiraslarıma yenilen, çılgın bir nankördüm. Nedret o gece her şeyi duyduktan sonra, düşün Nihal, ben onun yüzüne nasıl bakmışım, nasıl bakmışım! Onun hâlâ hiçbir şey, hatta ufak bir dargınlık bile göstermeyen nazik tavırları karşısında nasıl başımı kaldırmış da ona söz söyleyebilmişim? Yalnız şuna dikkat ediyorum ki o, benden hep kaçmak istiyor. Niçin bilmem?"

"Ooo! Ağabey, bu sözleri duyanlar, seni Nedret'e aşık oldu zannedecekler."

"Ne zannederlerse etsinler. Ben gerçeği söylüyorum, Nihal."

"Hayatın gereği olarak Nedret bir diğeriyle evlenmeye kalkacak olursa ne yapacaksın?"

"Bilemem! Belki hiçbir şey! Belki de pek çok şey yapabilirim. Bunu zaman gösterecektir. Evlenme konusunda Nedret'i biraz isteksiz davranacağını ümit ediyorum."

Nihal dudakları arasından "Kim bilir?" diye mırıldandı.

Nihat'ın gözleri karanlıklara dalmıştı. Yüzünde derin bir pişmanlığın izleri vardı. Nihal sessizce ayağa kalktı.

"Allah rahatlık versin ağabey," dedi.

Genç adam başını çevirerek "Nasıl? Artık kaçıyor musun, Nihal," diye söylendi.

Dudaklarında kırılmış bir ümidin hafif gülümsemeleri vardı. Başıyla bir selam verdi, sonra alnını avuçlarının içine alarak sessiz kaldı.

Nedret'in, doktordan istediği iki günlük süre artık bitmek üzereydi. Bu kırk sekiz saatlik zamanda kalbinin son kararını vermek için çok yorulmuş olan Fikret'in kızı, asabî bir halde son gecenin sabahını hiç yatağa girmeden getirdi. Rengi sapsarı, gözlerinin etrafı siyah halkalarla çevrilmiş olduğunu gören Fatma Bacı ile Veysel Baba merak ve endişeyle, onun yüzüne bakakaldılar.

Nedret hayatının bu önemli hadisesi hakkında önceden onlara verdiği bilginin neticesini de bu sabah bu sevgili ihtiyara bildirdi. Gözlerinde yaşlar olduğu halde, ateşler içinde yanan başını onun eline dayadı. Veysel Efendi saçlarını okşarken, zavallı Nedret boğazını tıkayan bir hıçkırıkla “Veysel Baba, ben artık son kararımı verdim. Mademki buna Nejat Bey kefil oluyor, benim de kabul etmem gerektiğini düşündüm, ne dersin?” dedi.

İhtiyarın gözlerinden akan yaşlar, damla damla saçlarına süzülüyordu. Nihayetsiz bir sevinçle “Nedret, çocuğum, Allah hayırlı etsin! Çok iyi ettin, çok iyi ettin! Artık, gözlerim açık ölmeyeceğim. Er geç gerçekleşecek ölümümün seni yalnız bırakacağını her zaman düşünüyordum.”

Nedret başını kaldırdı.

“Veysel Baba,” dedi, “Bugün bu haberi oraya sen götü. Doktor Beye, arzularını yerine getireceğimi söyle. Fakat nişan merasimini birkaç gün sonraya bırakmayı münasip görürler mi bilmem.”

Veysel Efendi onun yüzüne baktı.

“Sen niçin o kadar kederlisin, cici hanımım?” dedi. “Seni gören, âdeta yaslı zannedecek. Neyin var?”

Nedret acı bir gülüşle “Bundan sonra her şeyimi, geçmiş zamana bırakmış olacağım. Yeni hayatımın yeni düşünceleri içinde, şen ve şuh bir kadın olmaya çalışacağım. Bu, sabahın akşamına kadar devam eden gün bazı acılı, bazı tatlı hayallerimin sonu olacaktır.”

Bugün doktor evde yalnızdı. Nihal’le görümcesi sokağa çıkmışlardı. Öğleden sonra Kenan uğramış, Nedret’ten henüz bir haber gelmediğini öğrenip endişeli bir şekilde dönmüştü.

O günden sonra, Nejat’ın fikrini bir endişe kemiriyordu. Onun herkesten gizlemek istediği bir acısı olduğunu, bunu kalbinin derin bir köşesine saklamaya uğraştığını, acı

bir feryadın kaygısıyla her şeye katlanmaya razı olacak bir durumda bulunduğunu, anlatılmaz bir his kendisine haber veriyordu.

Veysel Efendi'nin geldiğini işitir işitmez, hemen salona indi. Kalbi fena fena halde çarpıyordu. Lakin ihtiyarın gözlerinde sevinç vardı.

"Size müjdelere getirdim," dedi.

Nejat onun elini sıktı. Her ikisinin de gözleri yaşarmıştı. Nedret'i seven bu iki kalp aynı hisle çarpıyordu. Karşı karşıya oturdular. Doktor soruyordu.

"Nasıl? Kendisi nasıl? İyi, değil mi?"

"İyi... Gayet iyi fakat biraz düşünceliydi. Tabi, gelin olacak kızlar öyle olur. Bu gece sabaha kadar uyumamış galiba!"

Nejat'ın yüreği sızladı,

"Zavallı çocuk!" dedi, "kim bilir neler düşündü?"

Bu ara, Kenan'ın tekrar geldiği haber verildi. Bu genç adamın gözlerinde sabırsız ve taşkın bir his dolaşıyordu. Doktor ona "Oğlum, bundan sonra saadetinin duacısı olan bu iki ihtiyarın elini öp bakayım!" demişti.

Odanın havasında bu üç kalbin sevinci titriyordu. Veysel Baba damadı pek beğenmiş ve Nedret'e layık bulmuştu.

Bu gece Nejat çok neşeliydi. Onu kimse böyle görmemişti. Sofrada da Mualla ile şakalaştı. Oğlu ile konuştu. Hatta bir bardak bira bile içti.

Mualla "Ah! Beyefendi," diyordu, "Her zaman böyle olmanız sizi daha çok severdim."

Kenan yumuşak başlılığını korumaya çalışıyor, mümkün olduğu kadar az konuşuyordu. Mualla bundan şikâyet etti.

"Aman yarabbi! Size ne olmuş bu gece! Adeta yeni gelin gibi, kırılıyorsunuz?"

Bu söz Kenan'ı çok güldürdü ve "Yeni gelinler benim gibi mi kırılır?" diye sordu.

Sofradan kalkıldıktan sonra, salona geçtiler. Doktor henüz oturmamıştı. Oğluna, kızına ve Mualla'ya dönerek

“Efendim, Kenan Bey’i tebrik etsenize! Yakında evleniyor,” dedi.

Mualla ile Nihat gayri ihtiyarî bağırdılar:

“Evleniyor mu? Kiminle?”

Nejat ağır ve sakın “Nedret Hanım’la!” diye cevap verdi. Kenan’ın uzanan eli bir iki dakika kadar kendine uzanacak elleri bekledi. Nihat’ın biraz soğuk ve titrek elini sıkarken, bu evlenme haberinin iki kişi üzerindeki etkisini görmesi sebebiyle oluşan bir hayretle doktorun yüzüne bakakaldı. Mualla sapsarı olmuştu. Nejat bunu görmedi. Lakin oğlunun, derin bir baş dönmesiyle sendelediğine dikkat etmişti. Sonra bu genç adamın sihirli gözleri bir an kadar gözleri içine dikilmiş kalmıştı. Bu keskin bakışın “*İntikamınızı aldınız. Fakat pek müthiş ve pek zehirli bir silah kullandınız*” demek isteyen bir anlamı vardı.

Mualla odadan çıkmıştı. Nihal görümcesinin arkasından dışarı fırladı. Genç kız odasına doğru koşarak, düşer gibi bir kanepeye oturmuştu. Ömründe ilk defa böyle gönül yakıcı bir ıstırap içinde kıvranıyordu. Dünyanın bütün ümitleri sönmüş gibi karanlık içinde kalan benliği, bu gece ağır bir yük gibi omuzlarına çökmüştü. Nihal hayretinden donakalmış bir halde ona bakıyordu.

“Ne oluyor, Mualla? Birdenbire bu halin nedir?”

Genç kız, boğuluyor gibi “Görmüyor musunuz? Ölüyorum! Çıldırıyorum! Rica ederim, beni yalnız bırakınız.”

“Aman yarabbi! Mualla, ne söylüyorsun? Neler duyuyorum?”

“Ah! Artık şu dakikada, hiçbir şey düşünemiyorum. Gidin. Onların yanına gidiniz. Beni bırakınız.”

“Rica ederim, kendine gel. Eğer bu hali babam görürse... Artık gerisini sen düşün. Ne rezalet! Of! Çıldıracağım, Mualla!”

Mualla hiç cevap vermedi. Başını yastıkların arasına sokmuş, ağlamaya başlamıştı.

Genç kadın yavaşça onun yanından uzaklaştı. İşin tehlikesi, gözlerinin önünde büyüyordu. Mualla ile uğraşmak,

babasına bir şey belli etmemek ne kadar zor, ne kadar önemliydi. İki eliyle başını tutarak dışarıda dolaşıyordu.

Bunların içinde bu gece en mesudu Kenan'dı. Tatlı hayallerine dalmış, yarın Nedret için alacağı hediyelerin bütün dünyanın kıymetine bedel olmasını istiyordu. Hatta bunun için Mualla ile görüşmeyi, onun zevkinden istifade etmeyi düşünüyordu.

Bu ara solgun bir yüzle odaya giren Nihal'e "Mualla Hanım nerede? Bu gece, kendilerinin zevkli fikirlerinden istifade edecektim," dedi.

Nihal fena halde bozuldu.

"Bilmem, rahatsız galiba!"

Kenan birdenbire müthiş bir fikirle titredi.

Nihat beyni üzerine inen ağır bir darbenin şiddetiyle hiçbir şey hissetmiyor gibi uyuşmuştu. Hakiki bir kardeş olarak tanıdığı Kenan'ın varlığı bile bu gece ona çekilmez bir bela gibi geliyordu. Onun saadet içinde gülen gözlerine baktıkça ruhunun kahredici bir pençe içinde ezildiğini, bütün ömrünün sefaletle dolduğunu görüyordu. Bu gece ona her şey bitmiş, gökyüzünün bütün yıldızları, güneşleri sönmüş, gönlüne bir yorgunluk, bir gariplik çökmüş gibi geliyordu.

Nejat oğlunun mustarip olduğuna dikkat etmekle beraber, bir aralık, Mualla'yı aradı:

"Canım, Mualla bize biraz piyano çalaydı bari!" dedi.

Nihal sıkılarak ona, yavaşça:

"Bilmem, Mualla biraz rahatsız galiba!" diye cevap verdi.

Doktor, gayri ihtiyari, Nihat'la Nihal'e doğru bakarak, kendi kendine söylenir gibi "Bu gece herkeste tuhaf bir hal var," dedi.

Hakikaten Mualla rakiplik hissini verdiği müthiş bir azapla yanıyordu. Hayatının en kuvvetli uzvunu kaybetmiş gibi inliyordu. Kendisine karşı daima nazik, alçak gönüllü ve çekingen bulunan bu genç adam, son zamanlarda onun en ruh okşayan, en sevgili emeli olmuştu. Büyük bir sabır ve

tevekkülle, bir gün onun da ayakları altına düşeceğini bekliyor ve fakat bu bekleyiş öteki aşklarının geçmiş zevklerinden daha tatlı, daha emel süsleyici hislerle, bütün benliğine yeni bir hayat devresi açıyordu. Onu böyle gizli ve uzaktan sevmedeki lezzeti şimdiye kadar hiçbir şeyde duymamış olduğunu, ruhunda saklı bir ümidin küçük bir nur şeklindeki parıltılarıyla dünyayı ve hayatı başka türlü görmeye başladığını anlıyordu. Mualla, insanlığın bu kadar acı dolu saatler geçirebileceğini hiç düşünmemişti.

VII

Kenan'la Nedret'in nişan merasimi pek sessiz, pek sade olmuştu. Nihal, Nejat, Kenan ve bir de Kenan'ın annesinden ibaret olan bu dört kişinin karşısında Nedret, metin ve sakin olmaya çalıştı. Dudakları üzerinde her zamanki nazlı ve güzel tebessümü vardı. Yalnız Mualla ile Nihat'ın gelme-yişi kendisine pek garip görünmüştü. Mualla'nın hastalığı bir mazeret olabilirdi ama Nihat hiç görünmemişti. Onun da mühim bir mahkemesi olduğundan bahsedilmiş, doğal olarak bunu da kabul etmek zorunda kalmıştı.

Akşamüzeri birdenbire avukatın geldiği görüldü. Rengi çok solgundu. Yorgun ve mecalsiz görünüyordu. Nedret onu şen bir yüzle karşıladı. Şu saatten itibaren ruhunda tatlı bir sevdâ intikamı başlamıştı. Ona bütün güzelliğini, zarafetini, şuhluğunu göstermek istiyordu.

Nihat bu iki yeni nişanlıyı tebrik ederken dudaklarının, ellerinin titrediği görölüyordu. Nedret onlara piyanoda pek latif parçalar çaldı. Avukat pencerenin önünde ayakta duruyor, akşamın ufuklara dağılan bulutlarını seyre dalmış gibi sessiz ve mahzun görünüyordu. Nejat ara sıra oğluna bakmaktan kendini men edemiyordu. Onun üç dört günden beri kederli bir düşünce içinde ezildiğini ve bu halini kimseye anlatmamaya gayret ettiğini görüyor, sebeplerini bulmaya uğraşıyor ve hiçbir anlam veremeyerek, hayret ediyordu. Nedret bugün ilk defa onunla serbest bir tavırla konuşmaya başlıyordu. Adeta büyük bir şüphe altından kurtulmuş gibi, ferah, endişesiz olarak musikiden, şiirden, hatta biraz sevdadan bile bahsetmeye cesaret alıyor, sözlerine tatlı bir ahenk vererek sözlerini doğrudan doğruya Nihat'ın kalbine döküyordu. O bunları, ruhundan gözlerine yansıyan gizli

bir sevda ile dinlerken, onun hiç bu kadar güzel olduğunu, tatlı ve cana işleyen sesinin bu kadar etkili olduğunu tahmin etmiyordu. Demek o isterse neler yapabilecek bir kadın ruhu taşıdığını bugüne kadar anlayamamış olduğunu nefesine karşı itiraf ederek, acı bir pişmanlığın azabı içinde yanıyordu.

Nedret bir ara Mualla'dan bahsetti. Onun güzelliği hakkındaki methine, zarafet ve şıklıkta, gösterdiği itinayı da ilave ederek dikkatlice Nihat'ın yüzüne baktı.

Avukat kendisinin hırpalanmak istenildiğini anlamaya başlamıştı. Bu sözler, ruhunda bir haz uyandırmakla beraber, daha fazlasını bekliyor, artık onun Mualla'dan bahsetmemesini istiyordu. Zira o gizli sözlerden, kalbine bir teselli akıyor ve bun tesellide, birikmiş derin bir kinin zapt edilmiş şiddeti olduğunu hissediyordu.

Gece eve döndüğü zaman, hep bu sözlerin maksatlarını anlamaya çalıştı. Onun ruhundaki bilinmezliği, gözlerindeki esrarlı hali keşfedilmez buldu. Bu kadar iradesine hâkim bir kadın kalbi mevcut olduğuna hayret etti.

Kenan bu gece son derece neşeli ve mesuttu. Mualla o gecedен sonra ilk defa salona girmişti. Onun biraz zayıflamış, sararmış olduğuna hepsi dikkat ettiler. Güzel yüzünü bir ümitsizlik kaplamıştı. Fakat bu halde daha cazip, daha latif görünüyordu. Kenan bu gece onunla her zamankinden daha fazla meşgul oluyordu. O da, aynı Nedret gibi, üzücü bir zan altından kurtulmuş gibi, serbestti.

"Mualla hanım," diyordu, "Bugün yokluğunuz hepimizi üzdü. Hep sizden bahsedildi."

Genç kızın dudaklarında küçümseyici bir tebessüm dolaştı. Yavaşça "Bu kadar kıymetli ve mesut zamanınızda hatırlanmak, doğrusu büyük fedakârlık... Teşekkürler ederim," diye cevap verdi ve ağır ağır başını çevirdi.

Kenan bu sözlerin bir sitem olduğunu anladı ve ezildi. Onun bakışlarındaki bu sitem, onların mesut saatlerini, üzüntü ve endişe ile zehirliyordu. Nihat'ın ona gösterdiği ihmale fena halde kızdı. Yerinden kalkarak, onun yanına gitti. Biraz şikâyetle, söylendi.

“Canım, Nihat! Mualla’nın hastalığına karşı bu gece o kadar ilgisizsin ki... Zavallı kız bu gece adeta öksüz gibi kaldı.”

Avukatın dalgın gözleri, bu mesut nişanlının üzerinde dolaştı. Omuzlarını silkerek “Ben de hastayım,” dedi. “Bana karşı da ilgisiz olanlar var. Ne yapalım? Herkes kendine düşen acıyı çekecek.”

Kenan hayretle “Ya!” dedi. “Bunun böyle olduğunu hiç bilmiyordum. Çok garip? Demek, Mualla hanımla, aranız...”

Nihat onun sözünü keserek “Çoktan!” dedi. “Haberin yok mu?”

Genç adam Nihat’ın yanından ayrıldı.

Artık sonbaharın sisli, yağmurlu, gamlı günleri gelmişti. Doktor Nejat’la Kenan, haftanın bir iki gününü Nedret’in evinde geçiriyorlardı. Düğünün ilkbaharda yapılması kararlaştırmıştı. Nedret bu sene çiftlikte bazı tamirat işleri yaptıracağını, orasını yine önceki gibi, oturulabilecek bir hale getireceğini söylüyordu. Kenan bu saadetli günlerin gelmesini şiddetle bekliyordu. Nedense, Nedret’i alarak buradan uzaklaşma fikri, kendisine çok akla yatkın geldi. Daima sebepsiz bir endişe içinde bulunan genç adam, nişanlısının yanında bulunduğu müddet, geçici bir huzur içinde birkaç saat yaşayabiliyor, ondan uzak kaldığı zamanlar, korkutucu düşünceler zihnine dehşetler veriyordu. Mualla’nın günden güne başka şekle giren halleri, bu korkularına daha fazla kuvvet vermekle beraber, Nihat’ta gördüğü bir takım gizli etkiler de ayrıca bir sebep teşkil ediyordu. Bunları anlamaya çalıştı fakat henüz bir şeyi çözmekte başarılı olamadığını gördü.

Nedret’e gelince, o her zamanki gibi sakin ve sade tavrını muhafaza ediyor, kendini tahammül edebilmeye alıştıırıyordu. Nejat’ın yanında bulundukça, nişanlısıyla ciddi ve derin sohbetlere girmekten lezzet alıyor, gülüyor, söylüyor, çalışıyor, onları meşgul etmekten ve özellikle doktoru mesut

görmekten büyük bir haz duyuyordu. Fakat Kenan'la senli benli görüşmekten son derece çekingen görünüyor, yalnız kalmak, baş başa bulunmaktan daima kaçıyor. Onun için, kalbinde, ne nefret ve ne de sevgi vardı. Her haliyle pek sevimli ve zarif olan bir genç adama karşı bütün duyguları donmuş gibi hissiz kalıyordu. Hayatı, olduğu gibi, bütün çıplaklığıyla kabul eden gerçeğin acı alaycılığına karşı talihiyle mücadele ederek, ruhu besleyen tatlı ve sıcak hayallerin cazibelerinden kurtulmak için nefsine yaptığı bu zulümden, şimdiden şikâyet etmemeye çalışıyordu.

Mualla'ya gelince, o, adeta değişmeye ve iyi bir kız olmaya başlamıştı. Hayatında ilk kez duyduğu bu gerçek sevgi, bütün ruhuna derin bir huzur vermişti. O sert, o kibirli kalbinin, o şımarık ve çılgın hareketlerinin geçmeye başladığı görülüyor, Nedret'e benzemek, onun için pek tatlı bir teselli oluyordu. Onun gibi tatlı söz söylemek, onun gibi ciddi bir tuvaletle herkese görünmek, onun kadar ağır başlılığını ve kadınlık gururunu tanıtmak, onun gibi takdir edilmek istiyordu. Bu gayeleri elde etmeye çalıştıkça günden güne tavırlarında görülen değişiklik, doktorun bile takdirini kazanmış olduğundan artık onun varlığına önem veriyor ve Nihat'la evlenmelerinin şimdiye kadar ne sebeple geri kaldığını oğlundan sorup öğrenmek istiyordu.

Bir gün, Nihat'ı odasına çağırttı. Avukat dört beş aydan beri, ilk defa böyle bir davetle karşılaşmıştı. Bunun herhalde önemli bir sebepten ileri geldiğini düşünerek odaya girerken, babası, onun yüzüne bakıyordu.

Nihat bir sandalyeye oturdu ve "Beni çağırtmışsınız, bir emriniz mi var?" dedi.

Nejat "Emir değil. Lakin bir uyarım var. Canım, sen ne kadar tembel bir adamsın! Ne zaman evleneceksin? Seni bekliyoruz."

Avukat birdenbire şaşırdı. Babasına hiç açıklama yapmaya gerek görmeden, doğrudan doğruya olan bu sorusu-

nu bir iki dakika cevapsız bıraktıktan sonra, önüne bakarak "Kimden bahsediyorsunuz?" diye sordu.

"Mualla ile senden..."

Avukat suskunluğunu koruyarak önüne bakıyordu.

Nejat "Ben geçmişleri unutmak, Kenan gibi seni de mesut görmek istiyorum. Eğer benim ilk başta razı olmamam seni bu arzundan menediyorsa, şunu söyleyeyim ki, önceki fikrimi tamamıyla değiştirdim. Mualla bugün benim için her zamandan daha fazla iyi bir kızdır. Mevcudiyetim, hiçbir şekilde saadetine engel değildir oğlum!"

Nihat başını önüne eğmiş olduğu halde, titrek, mustarip bir sesle "Sizin merhametli ve şefkatli bir kalbiniz olduğuna zaten emindim. Fakat şimdilik evlenme fikrinde değilim," dedi.

"Ne söylüyorsun, Nihat?"

"Tamamıyla fikrimi söylüyorum, efendim."

"Aşkın... Ya, aşkın ne oldu?"

"Aşkım mı? Pişmanlık azapları altında ezildi. Kıymet bilmeyen eller içinde parçalandı. Bitti!"

Doktor Nejat'ın, ağzı açık kalmıştı. Birkaç dakika, düşünüyor gibi, sustu. Sonra, oğluna bakarak "Yazık!" dedi.

Nihat başını salladı "Evet, çok yazık! Artık bana hiçbir şey sormayın ve söylemeyin. Çünkü vereceğim cevap çektiğim azabın derecesini ifade edemeyecektir."

Doktor ağır bir sesle sordu.

"Azap mı çekiyorsun, Nihat?"

"Evet! Hem de çok!"

Odanın içini sıkıntılı bir sessizlik kaplamıştı. Avukat yavaş yavaş ayağa kalkıyordu. İki dakika sonra, kapının kapandığını, odada yalnız olduğunu gören Nejat, bu esrarlı ve belirsiz sözlerin gerçek anlamını keşfetmek için düşünceye dalmıştı. Nihat pek az, fakat çok anlamlı cevaplar vererek, durumun çaresizliği içinde kendisini aciz bırakmıştı.

Kasım ayının güzel bir günüydü. Bugün, Kenan ilk defa Nedret'in evine yalnız gidiyordu. Genç kız, kendisini her zamanki güzel gülüşleriyle karşılamıştı. Kenan henüz ayakta olduğu halde, bu güzel nişanlıya sevgi dolu bakışları altında "Nedretçiğim," diyordu, "Bu güzel günü, beraber kırlarda geçirelim mi? Sabahleyin havayı pek güzel gördüğüm zaman, hemen seni düşündüm. Zaten, dünyada her güzellik, bana seni hatırlatıyor."

Her zaman onun sözlerine, bakışlarına karşılık verememe çaresizliği yaşayan Nedret, gülmeye gayret ederek "Teşekkür ederim. Hakikaten hava çok güzel." diye cevap vermiş ve sonra, bütün hayatında onu hep böyle yapma tavırlarla aldatmaya mahkûm kalacağını düşünerek, omuzları üzerinde ağır bir yükün ıstırabını hissetmekten doğan bir kesiklikle kanepeye oturuvermişti.

Kenan ayakta durmuş, ona bakıyordu. Sanki ruhundaki sırları keşfetmek istiyor gibi, gözlerini onun gözlerine dikmişti. Bu bakışların altında fena halde ezilen Nedret, ne söyleyeceğini şaşırılmıştı. Bir ara "Doktor bey nasıl?" diyebilirdi.

Kenan hafifçe güldü. Fakat bu gülüş, sanki ağlamak ihtiyacında bulunan ruhundan gelen zehirli bir gülüştü.

"Nedret," dedi, "Sen, şu dakika çok sıkıntılısın, inkâr etme! Görüyorum, bu azabı, size ben vermiş oluyorum, değil mi?"

Genç kız titredi. Tereddüt ve ıstırap içinde "Aldanıyorsunuz, Kenan Bey," dedi.

Bu sefer, genç adam daha şikâyetli bir eda ile "Bana, Kenan Bey demeyiniz, Nedret. Daima ruhunuza yabancı kaldığımı uyaran bu resmî hitabınızla ne kadar içimden kan gittiğini tarif edemem. Ne olur, bana, sadece Kenan deseniz! Bilmem, bu size ağır gelir mi? Kaç zamandan beri, bu samimî hitabınızı bekliyordum, hâlbuki siz..." diyebilirdi. Fazla söyleyemedi. Çok heyecanlanmıştı.

Nedret de heyecan içindeydi. Onun bu kadar kudretsiz bir ruhla yalvaracağını hiç hayal etmemişti. Yavaşça "Bugün çok asabisiniz," diye mırıldandı. Kenan başını sallayarak içini çekti.

“Asabî değilim. Bana nankör deyiniz, Nedret! Nankör! Bu konumu aldıktan sonra, şimdi de, sizden sonsuz bir aşk istiyorum! Bu, çok fazla bir isteyiş! Değil mi, Nedret? Söyleyiniz.”

“Niçin böyle düşünüyorsunuz, Kenan Bey? Bugün hakikaten pek buhranlısınız. Ne oldu bilmem! Yoksa bir kusur mu ediyorum?”

“Oh! Hayır, hayır. Affet beni, Nedret. Sahi, bugün ruhumda şiddetli bir coşkunluk var. Seni üzdüğümü görüyorum. Zannederim ki, sahip olduğum saadetin fazlalığı beni deli ediyor. Her an, kalbinin benden uzak yaşadığına hükmedecek kadar nankör oluyorum. Bu fikir, bu düşünce beni öldürüyor, hayallerimi zehirliyor. Yarabbim! Ben sizden daha ne istiyorum? Ne bekliyorum, bilmem ki?”

“Hisleriniz sizi aldatıyor, gereksiz yere üzülmüyorsunuz, Kenan Bey.”

Nedret bu sözleri söylerken bütün benliğini, bütün iradesini kaybediyor, damarlarından süzülen bir ateş, kalbine ve oradan zihnine doğru hücum ediyor, vücudu, dayanılmaz bir işkence altında eziliyordu. Yeni alışmaya başladığı bu sahte sevgi, bütün hayatınca devam edip gidecek miydi?

Arabayla uzun bir gezinti yaptılar. Kâğıthane'ye kadar indiler. Kışı bekleyen bu kısa günlerin bütün üzüntüleri kırıkları sarmıştı. Yapıksız ağaçlar hüznün ve matemle dallarını sallarken, yazın neşeli hatıralarından kalan kuş yuvalarının terk edilmiş ve dağınık manzarası, harap olmuş mutluluk yuvasından bir iz gibi gözlere çarpıyordu. Tabiatın ölüm zamanını gösteren bu mevsim, uzun ve karanlık bir kışın bütün kasvetini Nedret'in kalbi üzerine yığıyordu.

Akşama doğru, ufuklara toplanan bulutlar etrafa sert ve serin bir rüzgâr savurmaya başlamıştı, ikisi de üşümüşlerdi. Arabanın bir köşesine çekilmiş olan Nedret “Artık gidelim,” dedi.

Kenan arabacıya Şişli istikametini göstermiş ve nişanlısına dönerek, yalvarır bir çehreyle “Cesaretimi affet, Nedret. İznini almadan arzumu yapıyorum. Bu geceyi Şişli’de geçirelim, olmaz mı? Her ihtimale karşı bunu Veysel Baba’ya söylemiştim. Evden seni merak etmezler. Ne olur, Nedret?” diye yalvarıyordu.

Nedret biraz sıkılmış gibi düşündü. Sonra, gözlerini nişanlısına çevirerek, derin derin baktı.

“İşte, görüyorsunuz ya, bütün arzularınıza razı oluyorum. Artık şikâyet hakkınız olamaz, zannederim,” dedi.

Genç adamın gözleri minnet ve şükranla doluydu. Genç kızın ellerini tutarak, dudaklarına götürdü.

“Ah! Bilsen, şu dakika ne kadar mesudum, ne kadar! Bu mesut günün bir de gecesi olmasın mı? Onları da ne derece sevindireceğinizi hayal edemezsiniz. Nihat da biraz rahatsız gibi,” diyordu.

Kenan bu dakika avucunun içindeki elin, pek hafif titrediğini fark eder gibi olmuştu. Nedret gayri ihtiyari “Nihat mı hasta?” diye sordu.

Ellerdeki titremenin bu sefer sesine de işlemiş olduğuna dikkat eden Kenan, biraz hayretle onun yüzüne bakarak “Evet. Nihat hasta. Lakin önemsiz bir soğuk algınlığından başka bir şey değil, merak etmeyiniz,” dedi.

Nejat onları merdiven başından karşıladı.

“Ooo! Böyle, iki nişanlı nereden?” diyordu. Nedret Nihat’ın karşığı odada, bir kanepeye uzanmış olduğunu görmüş ve fakat görmezliğe gelerek, neşeli bir sesle “Kenan beni bugün çok yordu, efendim. Kâğıthane’ye kadar gittik. Sonra da size misafir geldik.”

Nejat “Oh! Ne iyi ettiniz, çocuklar,” dedi.

Hepsi salona toplanmışlardı. Nihat biraz sararmış, zayıflamıştı. Nedret onu böyle görünce, nefesi boğazına tıklıyor gibi, müthiş bir heyecan geçirmiş ve “Rahatsız olduğunuzu Kenan’dan işittim, bilhassa hatırlınızı sormak için geldim,” demişti.

Kenan, Nedret’te gördüğü bu değişiklikten, hayrette kalmış, on dakika önce kendisine gayet resmî davranan bu

esrarlı kızın, şimdi tamamıyla başkalaştığını görmüştü. Mesela, bir ara "Kenan, çantamı verir misiniz?" gibi ufak ve tatlı emirler ve sonra, hafif gülüşlerle manalı teşekkürler, kendisini adeta alıklaştırmış ve bütün ruhundan soğuk bir rüzgâr geçirten bir fikirle titremişti. Bir an kadar Mualla'nın bakışları dikkatini çekmişti. Acaba Nedret bu kızı mı kışkandırmak istiyordu? Bütün dikkatini buna vermeye başlamıştı. Hakikaten, bu gece Mualla'nın çok üzgün olduğuna dikkat ediyordu. Bazen şikâyetli, bazen acılı, bazen de cesur ve şiddetli anlamlarla parlayan bu yeşil gözler, durmadan kendi ruhu üzerinde hükmetmeye uğraşıyordu. Kenan bir takım garip ve esrarlı haller arasında kaldığını fark etmekle beraber, Mualla'nın her zaman böyle kendisine bakan gözlerinin etkisiyle titremekten kurtulmanın çaresini, tatlı bir korku ile düşünmeye başlamıştı.

Nihat'a gelince, o daha büyük bir rekabet azabı içinde bunalıyordu. Nedret'in neşeler saçan mesut varlığı, zehirli bir iğne ile kalbini parçalayarak kanlar fışkırtıyor ve nişanlısına *Kenan* diye hitap edişindeki mahremiyet, zihnini ezerek orada bir takım isyanla karışık hisler uyandırıyor. Kendi eliyle reddettiği bu kıymetli vücudun şimdi böyle hasretlisi olup kalmak, bu sonsuz mahrumiyetin çektireceği ve çektirmekte olduğu sıkıntı ve acıları kimseye hissettirmeme mecburiyeti altında yaşamak, zordu. Onu hep böyle şen, mesut ve her gün varlığının yeni bir inceliğiyle başka başka güzellikler icat ettiğini görmek, sanki bugünler için gizlediği cazibelerini, kendisini çıldırtmak, öldürmek için bir intikam silahı gibi kullandığını bilmek ve bunları perişanlıkla uzaktan seyrederek sessiz kalmaya katlanmak, bütün benliğini yıkıp harap edecekti.

Doktor bu gece bütün dikkatini oğluna vermişti. Onun her zaman başka bir üzüntü, başka bir anlam ile sararan, kızaran yüzü üzerinden belirsiz ve esrarlı gölgeler geçiyordu.

Nedret'in Kenan'a dönüp söz söylemesiyle yüzünün sakin hatları üzerinde birdenbire şiddetli bir buhran dolaşıyordu. Gözleri onları görmemek için başka yerler arıyor, bazen dudakları üzerinde asabî bir tebessüm belirliyor, bazen elini alnının üstünde dolaştırarak oraya biriken acıları sanki koparıp atmak istiyordu.

Artık, Nejat'ın gözleri önünden yavaş yavaş siyah bir perde kalkıyor, bunun arkasından feci bir hakikat sahnesi görünüyordu. Nihal bunu çoktan bildiği için, babası gibi şaşkın değil, lakin çok endişeliydi. Yalnız onun anlayamadığı gariplik, Nedret'in haliydi. Bu kızın hissiyatı hakkında ne şüphe ediyor, ne de tam olarak emin olabiliyordu. Ancak onu daha iradeli, daha düşünceli buluyordu. Ve bütün dikkatini Nedret'e çevirmişti. Kenan'a yapılan iltifatlarda gizli bir maksat olduğuna, onun şuh ve neşeli tavırlarında bir intikam zevki bulunduğuna hükmedeceği geliyordu. Ara sıra siyah ve derin bakışlı gözlerinden kopan sıkıntının, dağıla dağıla Nihat'ın etrafında toplandığını görür gibi oluyordu. Artık neticeyi endişeli bir suskunluk içinde beklemekten başka çare olmadığını gören Nihal, bu gece etrafı idare etmeye çalışıyor ve kendi kendine "Bu böyle devam edemez!" diye söyleniyordu.

Nedret gece uyumadığı için, sabahleyin odasından biraz geç çıkmıştı. Salona indiği zaman Kenan'ın önemli bir iş için erken gittiğini ve Mualla'nın da dişlerini tedavi ettirmek üzere Beyoğlu'na indiğini, doktorun da odasında meşgul olduğunu öğrenmişti. Nihal'i salonda bulacağını ümit ederek, bu iyi kalpli kadınla baş başa konuşmak zevkine ereceğini düşünene düşünene içeri girmiş ve burada, soba hafifçe yakılmış olduğu için, kendisini tatlı ve ılık bir hararet karşılamıştı.

Genç kız birdenbire heyecanla titredi. Avukat sobanın yanında bir koltuğa oturmuş, elindeki gazeteyi dizlerinin üstüne bırakarak, kudretsiz bir halde, başını koltuğun arkasına dayamıştı. Nedret'i görür görmez hemen davrandı. Her iki göz, biraz şaşkın, biraz çekingen bir tereddüt dakikası geçirmişti. Nihat yavaşça "Buyurunuz!" diye ona eliy-

le karşısındaki koltuğu göstermiş ve yine o haliyle yerine oturmuştu.

Pencerelerin koyu renkli ipek perdeleri, odaya, sevdalı bir loşluk vermiş, tatlı bir sessizlik içinde hafif çıtırtılarla yanan sobadan dağılan hararet odaya ılık, sihirli bir hava gibi yayılmıştı.

Dün akşamdan beri, onun biraz daha zayıfladığına dikkat eden Nedret, ruhundan sesine yansıyan tatlı ve titrek bir heyecanla sormuştu.

“Bugün nasılsınız, efendim?”

Avukat önüne bakarak “Bilmem. Bugün daha rahatsız olduğumu hissediyorum. Hararetim daha fazla. Sobanın yanından hiç ayrılmak istemiyorum. Hep titriyorum.”

Nihat bu sözleri huzurla söylüyordu.

Nedret’in siyah gözleri şefkatle parladı. İlk defa, onun karşısında pek zayıf, pek aciz bir dakika yaşıyordu. Hemen elleri, onun ateşler içinde yanan başına doğru uzanacaktı. Derhal bütün kudretini toplamaya çalıştı. Nihat ise, şu dakika, ufak bir merhamet kelimesi bekleyen gözlerini yüzüne çevirmiş, ondan bir şey bekliyor gibi bakıyordu. Genç kız bütün mevcudiyetini baştan aşağı sarsan bir titreme ile bu bakışların altında saklandı. Bir söz söylemiş olmak için “Bugün yatağınızdan çıkmamalıydınız, Nihat Bey,” dedi.

Avukat içini çekerek, başını salladı. Kanındaki hararetin tesiriyle “Ben hayatı hiç sevmiyorum, Nedret Hanım. Elimden geldiği kadar onu hırpalamak, parçalamak istiyorum. Belki bana deli diyeceksiniz. Belki halime güleceksiniz. Lakin ne desenez, haklısınız.”

Nedret önüne bakıyordu.

“Sözlerinizi anlayamadığım için, cevap veremiyorum. Bununla beraber, şikâyetin ne gibi üzüntülerden doğduğunu bilemediğim için, sessizliğimi normal karşılırsınız sanırım,” dedi.

Nihat bir dakika içinde, kalbinde şiddetli bir arzu duydu. Ona her şeyi itiraf etmek istedi. Dizlerinin dibinde, can çekiyor gibi sürüne sürüne çektiği azabın acısıyla inlemek

istedi. Lakin Nedret'in ağır tavrı, o ani cesarete büyük bir kesiklik vermişti. Onun gözlerinde, hâlâ unutulmayan o gecenin saklanan kını vardı.

Birdenbire, yüzüne derin bir ıstırap ve yorgunluk çökmüş, babasına benzeyen sihirli gözlerine hafif bir süzgülük gelmişti. Eliyle alnını sıkarak, dalgın dalgın Nedret'e baktı. Bu bakışta öyle yalvaran ifadeler, öyle inleyen anlamlar vardı ki... Genç kız başını önüne eğmeye mecbur oldu. Ömrünün en zayıf, en hazin dakikası içindeydi. Onun sıcak, ruha yakın ve keskin bakışları altında ciddiyetini muhafazaya gayret etmek için ne yapacağını şaşırmıştı. Ona ufak bir iz göstermemek için kalbini parçalamak istiyordu. Yine, o unutulmayan gecenin rüzgârlara karışan, karanlıklara bürünen acı ve gönül kıran sözlerini hatırlamaya çalıştı. Oh! Onlar ne kadar zehirli, ne kadar harap edici, ne kadar hakaretle doluydu! Bir dakika önce ruhunu titreten acının yerine, şimdi birdenbire ağır ve gururlu bir huzur gelmişti. Gururlu bir eda ile başını kaldırdı.

Bu sırada Nihat yalvarır gibi bir sesle "Bu gece de kalmanız olmaz mı?" diyordu. Nedret lakayt bir tebessümle: "Bilmem. Nasıl olur! Biraz işlerim de var," diye cevap veriyordu.

Nihat, artık hislerini zapt edememiş gibi, isyanla karışık bir heyecan ve titreyen bir sesle "İşleriniz, öyle mi? Düğün hazırlığı. Ne kadar âlâ! Ne tatlı bir iş! Fakat bir günlük geri kalış, saadetinizi ertelemes sanırım!"

Tatlı bir intikam zevkiyle mest olan Nedret, onu daha çok hırpalama maksadıyla "Siz bunu Kenan'a söyleyiniz. Kendimden çok onun arzusunu yerine getirmek için bütün gün mobilya ve tuvalet mağazalarını dolaşıyorum. Ben her şeyin sade olmasını istiyorum. O bilakis, başıma bir takım işler çıkarıyor."

Nihat kendini kaybetmiş gibi "Kenan... Sizin Kenan'ınız değil mi?" dedi.

Nedret hafif bir kahrkahaıyla "Elbet! Benim Kenan'ım olmaya hazırlandığını şimdi mi duyuyorsunuz, Nihat Bey?"

“Oh! Sizde çok yaman, çok zalim bir kadın ruhu var!”

Nedret aynı kahkahayla “Bunu yeni mi keşfetmeye başladınız!” dedi.

Genç adam teessüfle başını salladı.

“Of, bilmiyorum. Bilemiyorum. Her halde bildiğim bir şey varsa, beni ezmekte ve öldürmekte haklı olduğunuzdur.”

“Acayip! Sizi ezip öldürmek hakkını nereden buluyorum? Siz bugün neler söylüyorsunuz, Nihat Bey?”

“Evet, isyan ediyorum! Biliyorum. Fakat irademe sahip değilim. Ne yapayım! Beni affediniz. Belki bugün çok hastayım da ondan. İsterseniz, bunları bir hastanın sayıklamaları diye kabul ediniz, isterseniz de en gönül yakıcı bir pişmanlık hissiyle çırpınan bir kalbin zapt olunmuş acıları diye dinleyiniz, Nedret Hanım!”

Nedret’in beyni üzerinden bir ateş akar gibi oldu. Ağır ve sakın bir sesle “Nihat Bey, konumumuzu unutmayalım. Hayatın gereklerine saygı duyalım. Sizin kalbiniz bir genç kıza bağlı. Benim hayatımın ise, bir genç erkeğe verildiğini hatırlayalım!” dedi.

Nihat biraz davrandı. Yüzü çok ateşliydi. Gözlerinden alevler çıkıyordu.

“Sizi nasıl temin edeyim,” dedi. “Bahsettiğiniz o genç kızla bugün katiyen alakam yok! Birlikte takip etmeye karar vermiş olduğumuz hayat yolu çoktan ayrıldı. Bundan haberiniz yok mu, Nedret hanım?”

Genç kız hiç hayret eseri göstermeden, onun yüzüne bakarak “Hayır,” dedi.

Fakat rengi bembeyaz olmuştu. Kalbini titreten bu haber, hisleri üzerinde pek büyük bir etki yapmış, bütün varlığını sarsmıştı. Bundan sonra, kendisi için en müthiş azapla mücadele başlıyor muydu acaba? Kenan’ın sakın ve sevimli yüzü gözlerinin önünde dolaştı. Bu zavallı ve günahsız adama verdiği sözün önemi tüylerini ürperterek onun Mualla’dan geçtiğine dair söylediği söze kesinlikle inanmayan hisleri, şu dakika, yine onun aşkını kazanmak

için kendi mevcudiyetiyle oyuncak gibi oynanmak istenildiğine hükmetti. Bir dakika önceki düşüncelerini tamamıyla değiştirmiş olduğu halde bu adama merhamet etme zamanı gelmemiş olduğunu zihninden geçirdi.

Onu daima hırpalamaktan aldığı zevki devam ettirmek için tatlı bir gülüşle “Şimdi anladım,” dedi. “Deminki şikâyetinizin sebebi buymuş. Öyle zannederim ki acı ve mecburi olan ayrılış, insanı, hayattan usandıracak kadar zordur, değil mi, Nihat Bey? Hâlbuki siz ne güzel bir çift olmaya layıktınız! Mualla Hanım cidden güzel ve çok sihirli bir kızdır. Çiftlikte bulunduğumuz zaman sizden çok bahsederdi! Sizin sonsuz ve derin aşkınıza ne kadar inanıyordu, bilse-niz!”

“Of! Susun Nedret Hanım! Siz, çok zalimsiniz, çok! Bana o günlerden bahsetmeyiniz.”

Bu ara, yavaşça oda kapısı açılmış, ağır adımlarla Nejat içeri girmişti. Nedret’le Nihat’ın bakışlarındaki başkalık, hemen dikkat ve hayretini celp etmekle beraber, bunu neye yoracağından tereddüt eder bir vaziyetle ayakta durup düşünmüştü. Nedret’in her zaman yüzünde dolaşan tatlı gülüşler arasında bu sefer aşikâr denecek acı bir teessüfün gizlenmeye çalıştığını görmüş, epeyce zamandan beri fikrini yoran şüphelerin artık bir hakikat şekline girmeye hazırlandığını hissetmekten doğan bir endişeyle derin derin Fikret’in bu öksüz kızına bakakalmıştı.

Omuzları üzerinde büyük bir mesuliyetin ağırlığı vardı. Sonra oğluna baktı ve pek mühim bir soruyu ima eden bu bakış, ona büyük bir hatanın başlıca sebebi olduğunu anlatmıştı. Artık bütün sanılarına kesinlik verdirmeye başlayan durumun kendisini pek zor, pek ıstıraplı bir durumda bırakacağını görüyordu. Zavallı Kenan’a karşı nasıl bir vaziyet alacağını, nasıl bir yol tayin edeceğini ve bu hatanın tamiri ne türlü mümkün olacağını bir iki dakika zarfında zihninden geçirdi. Nihat babasının endişesini hemen anlamıştı. Fakat Nedret’in hislerine ortak olmaması dolayısıyla bütün sorumluluğun ağırlığı kendi üzerinde toplanaca-

ğı gibi Kenan'a verilen mutluluğu yine kendi almış olarak tanınacağını ve daima babasının dargınlığına muhatap kalacağını düşündü. Her türlü sanıya ve her hataya baş egecek kadar, kalbi üzerinde hükmeden bu kuvvete yenilmiş olduğundan, bu hisle yaşayıp bu hisle ölmenin büyük lezzetiyle her şeye tahammül etmeye karar verdi.

Nejat, Nedret'in saçlarını okşadıktan sonra, oğluna hitap ederek "Seni biraz rahatsız görüyorum Nihat. Bir doktora müracaat etmeniz gerekmez miydi?" dedi ve nabzını tutarak devam etti.

"Ooo! Hararet çok fazla... Bu ne dikkatsizlik! Bu ne ihmal!" diye söylendi.

Nedret ayakta durmuş, bu baba ile oğula bakıyor, Nihat'ın uzun ve yorgun nefeslerle kabarıp inen göğsü üzerine doktorun başını dayamak istiyordu. Lakin Nejat, böyle bir muayeneden uzak kaldı. Beş on dakika sonra, avukatın göz kapakları ağır ağır kapandı. Genç kız yavaşça onun başına yumuşak bir yastık dayadı. Nejat sakın sakın ona bakıyor, yine geçmiş ile şu an arasında pek acı bir an yaşıyordu.

Mualla yorgun ve telaşlı bir halle gelmiş, doğru odasına çıkmış, soyunmadan bir kanepé üzerine yığılmıştı. Nihat ona holde rastlamış olduğu için onu odasına kadar takibe mecbur olarak hayret ve teessüfle yavaşça kapıyı kapamış ve sonra "Mualla, bu ne hal?" diye sormuştu.

Genç kız hiçbir cevap vermeyerek, gözlerini kapamış, göğsünü yırtan hıçkırık söz söylemesine engel olmuştu. Nihal onun şiddetli bir buhran geçirdiğini görüyor, onu korkutan ihtimalin meydana çıkmakta olduğunu anlamaya başlıyordu.

Mualla bir yudum su ile boğazını ıslattıktan sonra, yaşlı gözlerini kaldırarak karşısında duran Nihal'e baktı. Bu gözlerde pek acı ifadeler vardı.

"Yenge!" dedi. "Şu dakikada katiyen irademe sahip değilim. Hayatta bugünkü kadar, mutsuz ve perişan olacağımı hiç bilmiyordum. Sakın, bana bir şey sorma."

Nihal asabi bir sabırsızlıkla "Ne yaptın? Ne oldu? Söyle.

Bana söyle. Belki tamiri mümkündür. Görmüyor musun, ne kadar üzüldüğümü, Mualla? Ne yaptın, çabuk söyle?”

“Ne mi yaptım? Ne mi yaptım? Kenan’ın yazıhanesine kadar gittim.”

“Sonra?”

“Sonra mı? Evet. Gittim. Beni görünce şaşırdı. Ah! Onun karşısında bir çocuk gibi ağladım. Hiçbir şey söylemeden boşandım. O, tabi her şeyi anladı. Çok mutsuz olmuştu. Elleri titriyor, dudakları titriyor, sesi titriyordu. Bana rahatlamamı tavsiye etti. Bilmem daha neler söyledi. Her zaman karşımda metin ve ciddi olan Kenan, bugün aciz ve zayıf bir çocuk gibi titriyordu.”

Nihal elleriyle başını tutarak “Bu ne cesaret, Mualla... Bu ne cesaret! Hiç düşünmedin mi ki bu adam evlenmek üzere bulunuyor? Aile arasında olan bu gibi bir durumun tehlikeli neticeler vereceğini hiç aklına getirmiyor musun?”

“Hiçbir şey düşünemiyorum. Hareketlerimin iyi veya fena olduğunun farkında bile değilim. Çünkü dün akşamdan beri düşüncelerimi kontrol edemiyorum. Nedret’in ona gösterdiği mahremiyetle benim mahrumiyetim, bütün iradem, bütün kuvvetimi yıpratarak beni adeta çılgın gibi bir hale koymuştu.”

“Tamamıyla hislerine yenilmişsin, Mualla! Hiç iyi etmedin. Hiç iyi etmedin.”

“Oh! O kadar iyi bir harekette bulundum ki tarif edemem. Beni Nihat’la evlenecek sanıyormuş. Ona her şeyi anlattım. Bu fikirden çoktan vazgeçtiğimizi ve onunla kesinlikle mutlu olamayacağımı söyledim.”

“Oooo! Mualla, çok kararsız ve değişik biriymişsin doğrusu! Zavallı Nihat’ın bütün emellerini kıran sen olduğun halde... Şimdi de bir diğerini aynı akıbete uğratmaya çalışıyorsun, öyle mi?”

Mualla başını kaldırarak “Hayır, hayır! Ben kardeşinizi bu hisle, bu çılgın ateşle sevmedim. Onun gösterdiği sevgi beni sadece oyaladı. İşte bu kadar! Hâlbuki ben, hakikî bir aşk zevkini şimdi tatmaya başlıyorum. Artık anladım ki,

içimde sevmekten ziyade sevmekten zevk alan, küçülmekten ziyade tahakkümden hoşlanan bir tezat var. Kenan'ın beni kendine bağlayan tarafları, karşımda hiç eğilmeyen, ezilmeyen, küçülmeyen benliğinin gururla dolu hâkimiye-tidir. Ona ne yaptımsa konumunun sağlamlığını sarsmayı başaramadım. Bu hal bende müthiş ve şiddetli bir yenilgi ihtirasını uyandırıyordu. Hâlbuki bu arzu bütün mevcudiyetimi en hararetli ve en kuvvetli bir aşkla kucaklıyordu. Günden güne bu hissin sıcaklığına ve samimiyetine sokulmaktan hoşlanıyor, yabancıysa olduğum bir takım başka âlemlerin ufuklarına doğru yükselmek istiyor, daima yükselmeye kabiliyetli bir hissin şevkiyle ben artık iyi bir kadın olacağımı anlıyordum. Nedret'e benzemekle ona kendimi sevdireceğimi düşünerek çok mutlu oluyordum. Daima iyilik ve insaniyete hizmet, doğruluk, vicdansız hareketlerden sakınmak, lüzumsuz hislerin sevk ettiği şeylerden nefsini menetmek gibi faziletlerle ahlakımı düzeltmeye çalışıyor ve başarılı da olmaya başlıyordum. Bunu söyleyebilirim ki, onun tarafından hiç sevilmediğimi ve hiç sevimemeyeceğimi anladığım gün ihtimal ki ben pek fena, pek asi, belki de çok sefil bir kadın ruhu taşıyacağım!"

Mualla'nın yeşil ve güzel gözleri bir noktaya dikilmiş olduğu halde hareketsiz ve sessiz kaldı. Nihal çok üzgün bir halde, işittiği sözleri düşünüyordu.

Başını sallayarak "Mualla!" dedi. "Sen, çok asi bir ruha ve çok şiddete sahip, ateşli bir kadınsın. Artık anlıyorum ki bizim başımızda bir felaket dolaşıyor. Bunu, babam işittiği gün, hiç şüphesiz büyük bir kıyamet koparacaktır. Çünkü bu hal doğrudan doğruya Nedret'e tecavüz demektir. Artık hayal et, neler olmayacak neler? Düşündükçe çıldıracağım."

Mualla omuzlarını kaldırdı.

"Siz fazla büyütme istiyorsunuz. Her şey yoluna girecektir," dedi.

Biraz önce asi bir çocuk hırçınlığıyla parlayan gözleri, yavaş yavaş şiddetini eksiltti. Hasta ve mecalsiz bir ruhun ümitsizlikten doğan acıları yüzüne çöktü. Öyle, sakince kaldı.

Salondakilerin, Mualla ile Nihal'in arasında geçen durumlardan haberleri yoktu. Nihat'ın rahatsızlığı için hemen bir doktor çağıldılar. Ehemmiyetli bir şey olmaması Nejat'la Nedret'i rahatlatmıştı. Yalnız hararetin fazla çıkması doktorun dikkatini çekmiş olduğu için, ona zihin ve beden istirahati tavsiye etmişti. Nihal salona girdiği zaman, halinden bir şey anlaşılabileceği gibi endişeliydi. Kardeşinin hatırlarını sordu. Onun ateşler içinde yanan alnını uzun uzun okşadı. Nejat'ın tatlı ve şefkatli bakışları kızının yüzünde dolaşıyordu.

"Sabahtan beri nerelerdeydin, Nihal?" diye sordu.

Nedret bugün akşama kadar hastanın yanında kalmıştı. Nihat'ın bakışlarında derin bir şükranla beraber gizli bir aşk ifadesi titriyordu. O bunlardaki maksadı anlamazlık tarafına gittikçe, Nihat'taki anlatma merakı da daha çok artıyordu. Akşama doğru hararetin düştüğü görüldü, Nedret'in huzuru ona şifa vermişti. Pek tatlı bir rüyaya benzeyen bu bir günlük saadetin hayali birkaç günlük emel sermayesini temin edeceğini, onu hep böyle uzaktan sevmekle kanaat edip yaşayacağını düşünüyordu.

Akşamüzeri Kenan'ın gelmesi, ağır bir kâbus gibi omuzlarına çöktü. Yüzü gamlı bir bulutla örtüldü. Sabahtan beri onu hep kendi gibi görme mutluluğuyla mest olmuşken şimdi, birdenbire acı bir mahrumiyetle daima böyle hasretli ve mutsuz yaşamının ıstırapları, kendisine bir çocuk gibi hıçkırığa hıçkırığa ağlama ihtiyacını vermişti. Kenan'ın ona paketlerle bir şeyler getirmiş olduğunu görmüştü. Sonra bir köşeye çekilen Nedret'in kısa cümleler arasında kıvrak ve gönül oyalayan gülüşlerinin titreyen ahengini işiterek, çılgın ve perişan bir halde, hemen onlara "Beni öldürmek mi istiyorsunuz?" diye bağırma arzusuyla yanmıştı.

Nedret onun şu dakika çektiği azabın derecesini anlamıyor değildi. Geçmiş zamanın hasretini yâd etmek, intikam alma dakikalarının lezzetini arttırdığı için bunu daimi şekilde uzatmaktan büyük bir zevk duyuyordu.

Mualla'nın salona girmesi, Kenan'ın üzerinde yıldırım etkisi yapmıştı. Hemen bir bahaneyle Nedret'in yanından

uzaklaşması gerektiğini hissettiren bu tuhaf mecburiyet, ona tahmin ettiği kadar ağır gelmemişti. O bu akşam, zarif ve sade tuvaletiyle pek güzeldi. Renginin solgunluğu yüzüne hazin bir tatlılık vermiş, gözlerine hafif bir süzgülük gelmişti. Bu sabahki coşkun ve taşkın görünen Mualla'dan bambaşka bir kadın olmuştu. Yorgun ve halsiz gibi bir köşeye oturmuştu.

Kenan bu gece hep ona bakıyordu. Sarı saçlarının yükselttiği başı, koyu renkli elbiseler içinde çok cazibeli görünüyordu. Genç adam şu dakikalarda azaba, ıstıraba benzeyen anlaşılmaz duygular içince eziliyordu. Onun ara sıra kendisine bakan gözlerinde, hırçın ifadeler belirliyordu.

Kenan bu zor durum içinde ne yapacağını şaşırmış olduğundan, düşünecek bir halde değildi. Bu, onun için bir olay değildi. Mualla'nın gözleri, bu isyan eden aşkının hüznünlü bir kitabı olmuştu. Kenan artık her gün ondan acı dolu ve sistem dolu sayfalar okurdu. Fakat Nihat'a olan büyük saygısı ve kalbinin kudreti daimi şekilde beraberdi. Bu ikisinden aldığı kuvvetle ona karşı metin ve sert kalabilirdi. O güzel ve aman vermez gözlerin yeşil, derin gölgelerle kararan uçurumuna düşmemek için, daima onlardan, sıcak bakışlarından, her zaman kaçmak ve kurtulmak isterdi.

Artık Nedret تنها ve sakin evine çekilmiş, Şişli'ye mümkün olduğu kadar seyrek gitmeye başlamıştı. Günler, haftalar geçiyordu. Mualla ile Kenan'ın münasebetleri hemen hemen hararetli bir şekle girmeye hazırlanıyordu. Genç adam onun her zaman ateşli bir sevda ile dolu gözlerine bakarken orada parlayan bir kıvılcımın yavaş yavaş kalbinin en gizli köşesinde büyük bir yara açmaya başladığını hissediyordu. Nedret'in daima ağır ve soğuk halleri, ona karşı donuk ve ilgisiz bakışları kalbinin sevda ihtiyacını yatıştırmaya erişemeyen uzak, sönük, bir hayal gibi kalıyor; ondan beklediği, istediği sevgiye erişeceği zaman karşısın-

da daima kaçan, inatçı, yabancı, kalpsiz, hissiz ve soğuk bir cisim buluyordu. Hâlbuki diğer taraftan onu sıcak, samimi ve çekici bir âleme doğru götürüyorlar, orada damarlarına ateş şırınga ediyorlardı.

Nedret onun halindeki perişanlığı yavaş yavaş fark etmeye başlıyordu. Hareketlerindeki kararsızlık, gözlerindeki dalgınlık her gün yeni ve başka eserler gösteriyordu. Artık aralarındaki soğukluk günden güne kalın bir buz kütlesi haline girdiğini ve bu münasebetin böyle devam edemeyeceğini anlamakla beraber bir süre daha uzamasını istiyordu.

Bu böyle devam ederse Nihat'a karşı konumunun şeklini muhafaza edeceği gibi Nejat'ın da şüphelerinin biraz olsun hafiflemesine yardım edeceğini düşünüyordu. Bu fikrine başlıca sebep de Mualla'nın fırsat buldukça ruhuna gizli gizli bir damla zehir akıtmaktan geri kalmamasıydı.

Aşkınun yakıcı kıskançlıkları içinde kıvranarak ne yapacağını şaşırılmış olan bu ateşli kız, Nedret'in dikkatini başka yöne çevirmek ve kendi sevda muhitinde yalnız kalmak fikriyle sürekli Nihat'la olan münasebetlerinden bahsetmekle onu meşgul etmek istiyordu. O zavallıyı en can alacak yerinden yaraladığının farkında olmayarak Nihat'ın yalnız babasını oyalamak için aşkını şimdilik böyle gizli tutmaya mecbur olduğunu ve herkesin yanında bunun için kendisine yabancı durduğunu ve bu tahammülün imkânsızlığıyla zavallı Nihat'ın pek üzüntülü bir hayat geçirdiğini gözlerinin dişi bir kaplan kadar vahşi güzelliğiyle anlatırdı.

Bunları dinlerken bütün benliğinin eridiğini hisseden Nedret, Nihat'ın kendisini nasıl aldattığını ve hiç acımadan kalbiyle nasıl oynamak istediğini ve her zaman yalvarır gibi bakan gözlerinin kendisinden neler beklediğini, kendi kendine sorardı. Bunu bir insan kalbi, bir insan hissi yapar mıydı? Zihninin bu karanlık dumanları arasında bazen ümide ve hakikate benzeyen solgun bir ışık titrerdi. Bu ışık bazı zamanlar fikrini aydınlatacak kadar kuvvetlenirdi. Lakin birdenbire bu tatlı ve öldürücü azabın didişmeleriyle, zalim bir sessizliğin saklandığı dertlerinin hiç söylenmeyecek zehirleriyle ümitsiz kalırdı.

Her şeyden habersiz olan Nejat, pek endişeli, pek üzüntülü bir hayat geçiriyordu. Nedret'e bir şey sormaktan, Kenan'ın fikrini anlamaktan, oğlunun hislerini anlamaktan korkan bir hissin etkisinde yaşıyordu. Birkaç aydan beri Kenan'ı hep neşesiz ve düşünceli görüyor, ağzından düğününün yapılacağı günü tayin edecek tek bir söz işitmiyor, işleriyle daha çok meşgul görünerek herkesten uzaklaşmak istediği anlaşıyordu. Nihat'a gelince, o büsbütün vahşi, büsbütün başka bir adam olmuştu. Kenan'ın geldiği geceler, hemen kimseye görünmeden odasına kapanıyor, sobanın başı, piyanonun önü Mualla ile Kenan'a ve Nihal'e bir muhabbet yeri oluyordu. Genç kız, yengesinin yanında aşkının sabırsızlıklarını hazmetmeye gayret ettiği halde, gecelerin tatlı saatlerini sevdiği adamın karşısında geçiriyor, onun gözlerinde okunan şeyin artık hep kendisine ait olduğunu ve her gün onun mevcudiyetinden aldığı yeni bir parçanın kendi hayatına karıştığını, iki kalbin arasında açılan yolun her saat biraz daha yaklaştığını görüyordu. Onu böylece kendi cazibesinde tutuyordu.

Bir gün Nejat, düğün hakkında Kenan'ın ağzını aramak istemişti. Genç adam birdenbire bu sorunun karşısında tuhaf bir vaziyet almış ve sonra kendisini toplayarak "Emrinizi bekliyorum," demişti.

Lakin doktor, bu kelimelerin altında ağır, sönük, biraz isteksiz bir mecburiyet hissi gizlendiğini hisseder gibi olmuş, bir kere de Nedret'i yoklamaya gerek duymuştu. Ertesi sabah, bilhassa genç kızı ziyarete gitmiş ve onu biraz solgun bulmuştu.

Hiçbir sebep sunmaya gerek görmeden ilk sorusuna Kenan kadar donuk cevap vermeyen Nedret, fikir ve kararını şu yolda beyan etmişti.

"Düğünün çiftlikte olmasını arzu ettiğimi önceden de söylemiştim. Ve zannederim, baharı sizinle beraber orada geçiririz. Tamirat bittiği zaman oraya istirahatete yetecek kadar eşya göndermek istiyorum. Annemin hatıralarıyla dolu olan bu yerde yaşamak beni çok teselli edecek. Henüz

Kenan'la buna dair bir şey konuşmadık. Bu vazife sizden başka kimsenin olamaz. Bunları kendisine anlatırsınız."

Bu sözleri söylerken, sesinde öyle derin bir acı vardı ki. Nejat'ın yüreğini sızlattı. Zavallı adam yavaş, çekingen bir sesle "Nedret," dedi, "Sana son defa, pek mühim ve ciddî bir soru soracağım. Cevabın beni büyük bir azaptan kurtaracak. Bu evliliği bazı mecburi sebeplerden dolayı mı kabul etmiştin?"

"Ne gibi?"

"Mesela, genç bir kalbin beslediği bazı tatlı duyguların birdenbire ters dönerek, bazı mecburiyetlerle kendini feda etmek gibi..."

Genç kız titredi. Kalbinin bütün kudretini toplamak istiyordu. Birkaç dakikalık suskunluktan sonra, birdenbire başını kaldırarak "Siz bunu bir kere daha sormuştunuz sanırım. İşte size, o günkü gibi bugün de hayır diyorum."

"Doğru söylemiyorsun, Nedret. Doğru söylemiyorsun! Gözlerinin ta derinlerinde gizli bir acı ve ümitsizlik var. Ben görüyorum. Nedense bunu benden gizlemek istiyorsun. Korkarım ki, annenin ruhunu bana darıltacaksın!"

Nedret heyecanlı bir şekilde "Rica ederim," dedi, "Beni cidden seviyorsanız, bu bahsi kapayınız. Sizin münasip gördüğünüz bu iyi adamla hayatta beraber olmak, kanaa-timce bana yeterli bir mutluluk verecektir. Zaten istikbalden fazla bir şey beklemiyorum ki. Ya çok mesut veya annemin ters talihine ortak, ebediyen mutsuz kalacağım. Bunu zaman gösterecektir. Ben her şeyi olağan haline bırakıyorum. Önümde iki yol var. Biri karanlık ve ümitsiz, diğeri ise nurlu ve sonsuz... İşte ben, münasip gördüğünüz kadere yürüyorum. Nereye? Hangi tarafa? Bilmiyorum! Bilemiyorum. Yalnız yürüyorum, yürüyorum. Eğer beni çok seviyorsanız bu meseleyi daha kurcalamayınız, olmaz mı?"

Doktor hiç cevap vermedi. Fakat onun, kalbinin gizli bir köşesinde, esrarla örtülü sonsuz bir aşkı olduğuna kesinlikle inanıyordu.

Nedret artık çiftliğe gitmeye karar vermişti. Zaten Şubat'ın sonu gelmişti. Ruhunu çok hırpalayan bu muhit-

ten uzaklaşmakla aylardan beri mahrum olduğu rahatlığa kavuşacağını, orada geçecek تنها ve sakin günlerinin kendisine teselli vereceğini ümit ediyordu.

Baharın hafif ve hayat verici rüzgârları erik ve badem ağaçlarını pembe ve beyaz çiçeklerle süslemişti. Şafakların, gurupların gül renginden doğan sıcak, feyizli yeni bir hayat, tabiatı tatlı kokular içinde mest etmişti. Kırmızılara, yeşillere, sarılara boyanan çiftlik dağları, vadileri hafif bir hava içinde gözleri, bir cennet rüyasının aşk şiiri gibi hayran bırakıyordu. Orman yeşil ve taze hayatla doluydu. Zümrüt gibi tarlalar arasında siyah bir kütle gibi görünen köyler biraz daha faal, biraz daha canlıydı. Bunların genç kızlarında hep bahar neşesi, vadileri çınlatan kuzuların meleyişlerinde hep bahar teranesi vardı.

Çiftlikte bir hayli tamirat yapılmış, İstanbul'dan ihtiyaca yetecek eşya getirilmiş ve bu taş binanın önceki vahşi ve harap halinden eser kalmamıştı. Nedret, kaderinin hazırladığı olayları burada beklemeye karar vermişti. Kenan, günden güne göze çarpan yabancılığı yeni bir hadisenin çıkmasına olanak vereceğini hissettiği halde daima sessizliğini koruyarak neticeyi gözlüyor, Nihat'a karşı konumunu bu şekilde kuvvetlendirmek ve doktora verdiği sözden dönmek için sabır içinde bekliyordu. Fakat teselli bulacağını ümit ettiği bu yer, bu defa kendisine pek bezgin görünmüştü.

Nedret annesinin dertlerine, gözyaşlarına sahne olan bu ıssız yurdun kendi dertlerine sonsuz bir mesken olacağını, bir gün onun gibi sessiz ve şikâyetsiz, mahvolup gideceğini düşünüyordu. Artık şifa ve kurtuluş ümitlerinin tamamen bittiğini, hangi bir çareye koşa o hayalden uzaklaşmanın zor olduğunu anlıyordu.

Nereye gitse, nereye saklansa her yerde yine o sihirli, yine o cazibeli kuvvet; beynini, kalbini kemiren o üzüntülü, o ezici, o tatlı dert hep onunlaydı. Bütün gururuna, bütün kudretine, bütün acı hasretlere rağmen kendisini terk etmeyen o ezeli illet, sanki onunla beraber doğmuştu. Onu ilk gördüğü gün hiç haberi olmadan, hiç bilmeden çekici bir da-

vete karşı hemen akan bir ateşe benzeyen benliği, hayatına o kadar karışmıştı ki bu anlaşılmayan bağlılığın sıkı düğümleri, bundan sonra daha feci bir şekilde her yerini sarmıştı.

Nedret bu acılı gecelerini, baharın serin ve nemli havası içinde bir hayal gibi sessiz, terasın bir köşesinde geçiriyordu. Karanlıkların sırları arasından kendisine gülümseyen sevimli ve cazibeli bir yüzün hatları üzerinde dolaşan bir takım gizli hüznüleri canlandırmaya uğraşıyordu.

Kendisini gördükçe her zaman Kenan'ın yüzündeki değişikliğin neden ileri geldiğini, Mualla'nın bütün teminatına rağmen düşünüyordu. Bu adam niçin kendisini aldatmak, niçin kalbiyle oynamak istiyordu?

Nedret bu soruyu her zaman vicdan denilen o adaletli hâkime soruyordu. Niçin onun kendisine bakan gözlerinde ruhundan yansıyan bir ağlayış azabı, niçin o gözlerde derin bir pişmanlığın yalvarış ıstırabı, niçin onun bütün hareketlerinde ümitsiz bir hastanın şifa ve deva bekleyişini andıran sessiz bir sabır vardı? Kendine hitap ederken sesi neden acı ve yalvarıcıydı? Sonra, Kenan'la beraber oldukları zaman neden bu adam birdenbire hırçın ve vahşi bir psikoloji içinde asi ve değişik görünüyordu?

Bu sakın hayatın içinde bunları birer birer anlamaya çalışan fikri, artık yavaş yavaş o karanlık dumanlardan kurtuluyor, daima gerçeğe, ümide benzettiği o sönük ışık biraz daha kuvvetlenerek ona iyi bir rehber olmaya başlıyordu.

Son ayrılık gecesi ne kadar esrarlıydı! Kenan, sanki ruhunda bir azap var gibi, daima ondan kaçmak istiyordu. Nihat'ın bakışlarında ise ümide, kedere, endişeye, ıstırabın son haddine giden insanlarda görülen yorgunluğa, sabırsızlığa benzeyen duygular doluydu. Bunların arasında, bilhassa ruhunun en karanlık köşelerine işleyen, kalbini delip bütün benliğine sokulan keskin ve son bir bakışı vardı ki, bunu hiç unutamıyordu. Ruhi tahlillerinin belki kendi rüyalarından ve ümitlerinden doğan birer hayal olması ihtimali vardı. Fakat bütün hayatında sevda ile mest kalmak için yalnız o bakışın bir hakikat olmasını istiyordu.

Nedret'in bu devamlı ve sessiz düşüncesi, etrafında kileri alakadar etmeye başlamıştı. Gözlerine bir hasta yorgunluğu gelmiş, kırık bir kalbin perişanlığı etrafını sarmıştı. Sessiz ve sabırlı hayatının huzuruna gömülmüş, kalbinin sonsuz özlemleriyle yalnız ve şikâyetsiz bu yeşil dağların arasına saklanmıştı.

Bir akşamüstü elinde bavuluyla, Doktor Nejat görünmüştü. Bu, Nedret için pek büyük bir sevinç, pek büyük bir teselliydi. Lakin onun verdiği haber, hayatının önemli ve acı bir gününü haber veriyordu. Doktor beraberinde getirdiği bir takım büyük ve küçük kutuları Nedret'e göstererek "Önceden sipariş ettiğin elbiseler," demiş ve ayrı bir kutu daha gösterip "Zannedersem, bunda beyaz bir gelinlik olacak," sözünü ilave etmişti.

Genç kız mahzun ve gamlı bir bakışla hafifçe gülümseyerek hemen konuyu değiştirmek için "Nihal Hanım'la Mualla ne vakit gelecekler?" diye sormuştu.

Doktor biraz dalgın "Bugünlerde gelirler zannederim. Malûm ya, düğün var! Kendilerine bir şey de sormadım. Bizim evde anlayamadığım bir tuhaflık var! Neler oluyor bilmem! Nihat çok asabi ve hasta... Nihal, görümcesinin yüzünden kederli... Kenan'da hiç anlayamadığım bir hal var. Ben de bu yüzden çok üzgünüm. Nihayet, buraya senin yanına kaçtım. Kenan gelinceye kadar şurada başımı dinlendireyim."

"Demek, Kenan geldikten sonra, beni terk edip gideceksiniz? Hâlbuki ben, sizin odanızı her şeyden önce düşünmüş ve hazırlamıştım."

Doktor en şefkatli ve sevgi dolu bakışlarıyla bu güzel yüzü okşadı. Hazin ve etkili bir sesle "Ah!" dedi, "Şu sevdiğim yerde ve senin yanında yaşamam bana ne büyük ve sonsuz bir saadet olduğunu tarif edemem."

Ertesi gün Nejat akşama kadar dağlarda gezindi. Yirmi sene sonra buranın baharını tekrar görüyordu. Beyaz güllerden yapılmış bahçe yolunu aradı. Heyhat! Zaman o yolu değiştirmiş, düz bir tarla haline getirmişti. Etrafını otlar ve di-

kenler sarmış, yol kaybolmuştu! Ne güllü yol ne de sevdalı, rüyalı kadını vardı! Bu huzur ve tenhalık içinde ona bütün manzaralar, bir hasret yarasıyla ağılıyormuş gibi gelmişti.

Güneş batarken Nedret, onu kapının önünde bekliyordu. Gecenin serinliği çökmeye başlamış, mehtap ormanın üstünden yükselmekteydi. Uzaklardan buzağı sesleri, kuzuların meleyişleri işitiliyordu. Doktorun solgun simasında derin bir heyecan vardı. Nedret, onun yine geçmiş günlerin yâdıyla böyle kederlendiğini anlamıştı!, Gülerek, elini ona doğru uzattı. Nejat'ın beyaz saçları altında derin bir yas saklayan kederli yüzü, hazin bir tebessümle güldü. Ömrünün derin ve siyah boşluğu içinde bir yıldız gibi doğan bu sevgili çocuğun elini avuçları içinde sıktı. Onun şu dakika annesine öyle bir benzeyişi vardı ki... Bir an kadar onun gözlerine bakmaktan kendini alamadı.

Az kalsın "Fikret! Fikret!" diye haykıracaktı. Hemen elini bırakarak içeriye doğru yürüdü. Aşağıdaki büyük odada hafif bir ocak yakılmış olduğundan, burası dışarıdan geleni bir hararet karşılıyordu. Veysel Baba ile Fatma Bacı, Nedret'le doktor, hepsi buraya toplanmışlardı. Masanın üzerinde çay semaveri neşeli bir hararetle kaynıyordu. Nedret, Nejat'ın kırlardan topladığı çiçekleri vazolara yerleştirirken Fatma Bacı biraz üşümüş olan doktora çay hazırlıyordu.

Artık Nejat'ın yüzündeki sıkıntı yavaş yavaş dağılmıştı. Veysel Baba neşeli bir yüzle ona tuhaf bir hikâye anlatıyor, Nedret'in getirdiği çayın keyfi arasında, bunu başını sallayarak dinliyor, Fatma Bacı'nın hoş şakaları, bu akşam sohbetinin zevkini bir kat daha arttırıyordu.

Nedret bu gece hayatının bu sıcak ve samimi köşesinde, hep kendini sevenler arasında tatlı bir huzur buluyor, biraz dinlenmek arzusu duyuyordu. Dünyayı ve insanları başka bakışla görme mutluluğunu, hissiz ve duygusuz olma kabiliyetinin niçin herkese kolay gelmediğini şu dakikada, en şiddetli bir arzu ile düşünüyordu.

Bu anda, bahçede bir ayak sesiyle beraber köpeklerin hiddetli hiddetli haykırmaları işitilmişti. Veysel baba "Bir yabancı," dedi.

Doktor başını pencereye çevirdi. Fatma Bacı kapıyı açmaya gitmişti. Nedret'in kalbinden hafif bir heyecan geçtiği halde, odanın ortasına doğru yürüyerek, dışarıyı dinlemeye başlamıştı. Avludan gelen genç ve ahenkli bir ses "Yolunu şaşırmış bir akşam misafiri buraya sığınmak istiyor, kabul eder misiniz?" diyordu.

Fatma Bacı birdenbire şaşırdı ve sonra bir kahkaha atarak "İlahi, Beyim! Az kalsın tanıyamıyordum. Buyurunuz," dedi ve kapıyı arkasına kadar açtı.

Nedret'in kalbi, şiddetli bir heyecan içinde çırpınıyordu. Hiç ümit edilmeyen bir zamanda onun gelmesine biraz endişelendi gibi göründü.

Veysel Baba, sevinçle "Avukat Bey geldi," diye bağırdı.

Doktor yüzünün sakin hatları üzerinde dolaşan bir tebessümle "Ooo! Nihat Beyefendi... Bu habersiz geliş, doğrusu hepimizi sevindirdi," diyordu.

Nedret bir an kadar ne söyleyeceğini şaşırmıştı. Birden yapılan bu ziyaretin verdiği neşe içinde başı döndüğü halde, elini ona doğru uzattı. Avukat bu eli avucu içinde sıkarken, titriyordu. Gözlerinde yorgun bir acı vardı. Bir sandalyeye, düşer gibi oturdu. Şaşkın, perişan bir ifadeyle "Tren başımı ne kadar sersem etti," diyordu.

Veysel Baba bu ara "Canım efendim, nasıl oldu da bizi hatırlayabildiniz?" diye sitem ediyordu.

Avukat başını sallayarak "Sizi unuttuğum günü hatırlamıyorum!" cevabını veriyor ve biraz Nedret'e baktıktan sonra "Oh! Çok yorgunum! Zihnen, bedenen o kadar perişanım ki... Şurada iki üç günlük dinlenmek hakkını sizden istemeye geldim. Bunu bana verirsiniz, değil mi?"

Nejat, hayretle oğluna baktı. Onu bugün pek asabî ve taşkın görüyordu. Kalbinin gizli bir köşesinde ona acıyan bir his vardı. Unutulmayan gecenin söylenen sözlerinden, kendi payına düşen son kelimeleri hatırladı. *Bu sözlerine bir gün pişman olacaksın. Fakat bu geceyi hiçbir vakit unutma,* demişti. O vakit, Nihat kendisine uzak ve yabancı bir tavırla gülmüştü. Hâlbuki o biliyordu. Fikret'in, kendisine benze-

yen bu siyah gözlü kızı, kalbinin ve hayalinin çok eskiden beri aşinasıydı. O bilmeyerek bu hayali, bu ruhu istiyordu. Yeşil gözlü bir kadının boş ruhunda, yabancı ve serseri dolaşan benliği, sessiz ve şikâyetsiz bir hasretle, aşkın sıcak ve rüyalı gecesini arıyordu.

Nejat zihninden bunları geçirirken hep oğluna bakıyordu. Ona hiç bu geceki kadar acıdığını hatırlamıyordu. Onun bezgin ve kederli bir tavırla suskun duruşu, gizli ve perişan bir gözle Nedret'e bakışı, bu genç adamın ne büyük bir azap çektiğini kendisine artık anlatıyordu.

Nedret ona tatlı bir tebessümle "Siz sıkılmadıktan sonra, o haktan istediğiniz kadar istifade edebilirsiniz," diye cevap veriyordu.

Ve onun yüzünü gizli bir şekilde inceleyerek, orada kendisine ait gizli izleri arıyordu. Onu bir aydan beri görmemişti. Bu otuz günlük ayrılığın hasreti gözlerinden, onun ruhuna akıyordu. Nihat bu bakışların altında, zayıf ve mecalsiz bir teslimiyetle "Teşekkür ederim, teşekkür ederim..." diye cevap veriyordu.

Nejat onu meşgul etmek için Nihal'le Kenan'ı ve Mualla'yı sordu. Nihat'ın yüzünden bir hüznün bulutu geçti...

Lakayt ve asabi "Gelecekler! Gelecekler! Hazırlanıyorlar!" cevabını verirken dudakları üzerinde acı ve alaycı bir tebessüm dolaşıyordu.

Doktor oğlunun ruhunda müthiş bir fırtına kopmak üzere olduğunu anlıyordu. İki gecedен beri ayrıldığı evinde önemli olaylar olduğunu hissetmenin verdiği merakla "Nihat!" dedi. "İki gün önce, buraya geleceğinden bana hiç bahsetmemiştin."

Genç adam omuzlarını silkerek "Karşınızda iradesine sahip olmayan bir çılgın hayal ediniz," dedi.

Nejat hiç cevap vermeyerek gayri ihtiyarî bir bakışla Nedret'e baktı. Genç kızın rengi çok solgundu. Gözlerini perdelerin arasından süzölen mehtabın ışığına dikmiş, dalgın ve sakın görünüyordu.

Karşısında oturan bu iki gencin, artık tükenen tahammüllerinden, büyük bir sevdâ düğümünün çözüleceğini hissetmeye başlayan doktor, tuhaf bir heyecanla yanındaki gazetelerden birini eline alarak kendini bununla meşgul etmeye çalıştı.

Serin, hoş kokulu, nurlu bir ilkbahar gecesinin bütün şiir ve sevdasını okuyan bülbüllerin sesleri, ormanın kuytularından uzun ve derin yankılarla yükselerek ıssız vadilerin uyuyan sinesine dökülüyordu. Nihat yemekten sonra pencerenin önüne çekilmiş, alnını cama dayamış, sessiz bir halde bülbülleri dinlemeye başlamıştı.

Veysel Baba avukata bakıyordu.

"Bülbülleri dinliyorsunuz, değil mi?" dedi. "Bazı geceler, o çapkınlar, insanı uyutmayacak kadar coşarlar. Buraya geldik geleli, sabah namazına beni hep bunlar uyandırıyor."

Avukat ciddi bir yüzle "Size gıpta ettim, Veysel Efendi. Bu uyanışın büyüklüğünü bilmekten biz çok uzak kalıyoruz," dedi.

Nejat gözlerini, hayretle oğluna çevirdi. Bu adamın ruhunda ne büyük, ne derin bir değişiklik meydana gelmiş olduğunu düşündü.

Nihat çekingen ve sakın bir sesle Nedret'e hitap ederek: "Üşümeyeceğinizden emin olsaydım size, biraz mehtapta dolaşalım diye rica edecektim. O kadar güzel bir gece ki. İnsan böyle bir arzuya karşı gelemiyor," dedi.

Nedret onun bu yalvarıcı hali karşısında duyduğu merhamete karşı gelemeyişi bir anda "Hayır!" dedi, "Rüzgâr olmadığı için dışarıda üşünecek hava yok. Mehtap da çok berrak... Bülbülleri yakından dinlemek için koruya kadar ağır ağır gidelim."

Nihat ona minnet ve şükranla dolu bir gözle bakmış, sonra omuzlarına aldığı kalın mantosunu giydirmişti. Genç kız yine çok sakın görünüyordu. Doktor yirmi sene önceki hayatının bu canlı timsalini dertli bir bakışla seyrediyordu. Kendi gençliğini temsil eden oğluyla, Fikret'i hiç unuttur-

mayan Nedret'in varlığı; onu, geçmişin artık uzun ve geçmiş bir rüya olduğuna inandıracak kadar fikrini şaşırtıyor, yaşama lezzetini kaybetmiş bir hastanın kuru bir teselli ile oyalanmasına benzeyen bir ruh hali içinde yaşıyordu.

Yeşil dağın arkasından yükselen ay mavi dumanlı gölgelere gizlenmiş aşk perilerine gümüş pullar serpiyordu. Yeşil sazların okşayıcı kucaklarında akan dere bu gece daha hırçın, daha coşkun çağlıyordu.

Nedret'le Nihat nemli ve hoş kokulu bir hava içinde yavaş yavaş ve sessiz yürüyorlardı. Genç adamın ruhunda büyük bir alev yanıyor gibi zihninde bir sersemlik vardı. Semadaki yıldızlar birbirine karışıyor zannediyordu. Hayatta, aşk ıstırabının bu kadar tatlı ve fakat bu kadar öldürücü olduğunu ilk defa anlıyor, yanında sakın ve hiçbir şey bilmiyor gibi yürüyen bu kibirli, bu zalim kızın büyük bir kudretle sessizliğini korumasına karşı, damarlarında ve kalbinde tutuşan bir his mecrasının taşıdığını hissediyordu.

Nedret onun ruhunda çarpınan heyecan dalgalarını hissetmekten doğan tatlı bir korku içinde titrerken, onu cezalandırma konusundaki kararında daha cesur olmak istiyordu.

Yolları, ufak bir çitin kenarında yeşil bir tepeye varıyordu. Genç kız burada birdenbire durdu ve "Dönelim," dedi.

Dudaklarının üzerinde acı bir tebessüm vardı. Gözlerini koruya doğru çevirerek "Biz o tarafa gidecektik. Neden bu-
raya geldik?" diye sordu.

Ayın ışığı altında çok siyah görünen gözlerinde küskün bir bakış vardı. Nihat bu bakışın önünde gözlerini yere indirdi. Bütün benliği bir kabahatli hissiyle titriyordu. Titreyen bir sesle yalvardı.

"Bir dakika duralım ve beni affettiğinizi şurada söyleyin. Sonra dönelim."

Nedret elini kalbinin üstüne bastı, şaşırmış gibi onun yüzüne baktı.

“Sizi affetmek mi?” diye mırıldandı ve sonra, elini, alnının üzerinde gezdirerek “Bana geçmiş günleri hatırlatmayınız, Nihat Bey!” sözünü ilave etti.

Nihat onun karşısında, daha çok yalvarır bir vaziyet almıştı. Ruhunun taşan bütün azabıyla inledi.

“Sizin merhametli ve yüksek bir kalbiniz olduğuna eminim. Bana sonu gelmez ıstırap hissi veren o günleri artık unutunuz ve beni yaşatınız, Nedret.”

“Sözleriniz, bana, bir şey anlatmıyor Nihat Bey! Siz olmayan bir şeyden bahsediyorsunuz sanırım.”

“Oh! Yarabbim! Siz, zaten hiçbir zaman halimi anlamak istemiyorsunuz! Çektiklerime karşı daima gözlerinizi kapıyor, kaçıyor-sunuz. Fakat hakkınız var! Siz çok haklısınız! Aşk ve pişmanlık azabı altında ezilen benliğimi gururunuz ve zalim ilgisizliğiniz bütün bütün ezip parçalamaya doymayan kininiz ne kadar derin olsa, yine de hakkınız var! İşte ben, bunu burada itiraf ediyorum. Ben o zaman pek sert ve nankördüm, Nedret! O zamandan beri bana bir ders vermeye başlayan suskunluğunuz, gururunuz ve kudretiniz damarlarımdaki kandan, aklımdaki en küçük zerreye kadar bana, iradenize boyun eğen sonsuz bir esir olma ihtiyacını veriyordu. Geleceğimin en canlı isteklerini artık sizin ayaklarınızın altında görüyordum. Ruhumun sizden gelen ateşli bir cereyanla yandığı dakikalarda, siz benden pek zalim bir inat ve intikam arzusuyla kaçıyor-dunuz. Hâlbuki Nedret, siz benim büyük ve sonsuz aşkımdınız! Bu güzel, sihirli ve emel dolu gözlerinizi, rüyalarımda görüyordum. En zayıf, en zavallı anlarımın çaresizliği içinde, sabır içinde, hep sizi bekliyordum. Hep sizi...”

Nedret bir ağaca dayandı. Yüzü bir heykel gibi soluk ve cansızdı. Hazin ve sönük bir sesle “Nihat Bey,” dedi, “Bir genç kalbin en ince noktalarıyla oynamayınız. Artık, şimdiki hayatımızdan bahsedelim. Başka şeyler konuşalım.”

Nihat isyan ve heyecanla “Şimdiki hayattan mı diyorsunuz? Yani düğününüzden mi? Kenan’dan mı bahsedelim, Nedret Hanım? Söyleyiniz, hangisinden?” dedi ve Başını

sallayarak "Maalesef, daima hayalinizde yaşattığınız o mutluluk, artık gerçekleşmeyecek. Siz onun olmayacaksınız! Çünkü o, şimdi yeni aşkının neşesi içinde, mesut yaşıyor," diye ekledi.

Nedret hiçbir hayret eseri göstermeden, normal bir şekilde "Acayip!" dedi.

Ay ışığının yardımıyla yüzünde oluşacak ufak bir üzüntüye dikkat eden Nihat, onun bu kadar soğukkanlılığını koryuşuna şaşı ve "İnanmadınız galiba!" diye söylendi.

Genç kız omuzlarını silkerek "Ben hayatta her şeyi kabul etme taraftarıyım. Şu dakikada Kenan, benim için çok zavallı ve çok acınmaya layık bir insan vaziyetine girdi. Ona olan sonsuz saygıma, bir de acıma hissi ilave edilmiş oldu."

"Nedret Hanım! Sizde her kadından fazla, belirsiz ve esrarlı bir ruh var! Kenan'a karşı duyduğunuz merhametin sebebini anlayamıyorum."

"Tuhaf şey! Nasıl anlamıyorsunuz? Kenan'ın temiz ruhu, yüksek ve temiz kalbi, ateş ve ihtiras girdabının yeşil yosunlu zehirleriyle helak oluyor. Bütün şahsiyeti bu yeşil yosunlarla örtülüyor! Zavallı Kenan! Sana çok acıyorum."

"Ona acıdığınız kadar bana da acımış mıydınız, Nedret Hanım?"

Genç kız iri siyah gözlerini avukatın gözlerine dikti. Bunlarda derin bir sevda kını parlıyordu.

"Siz hiç acımaya layık değildiniz," dedi. "Çünkü o ayartılmış durumda. Sizse bütün kalbinizle seviyordunuz!"

"Beni gaddar bir hükümle itham ediyorsunuz. Hâlbuki Kenan onu sizin aşkınızın üstüne sevdi."

"Benim kalbim Kenan'ın aşkına hiç karşılık vermedi. Onun ruhu, benim soğuk ve kuvvetsiz benliğimde sığmıyor ve ısınmıyordu. O, mazur ve mağdur bir konumda kalmıştı. Elbet bir gün beni bırakıp, karşısında ateş ve füsün saçan, sıcak ve davetkâr birine doğru atılacaktı."

"Oh! Nedret, bu sözlerinizle beni ne kadar sevindirdiniz, bilseniz! Demek, siz Kenan'ı hiç sevmiyordunuz, öyle mi?"

“Kim bilir, Nihat Bey?”

“Böyle söylemeyiniz. Evet deyiniz.”

“Size biraz önce yalvarmıştım. Kalbimle oynamayınız. Oyalamak için Mualla’nın size vurduğu darbenin intikamına beni âlet etmeyiniz, gûnahtır. Artık anlıyorum ki, bu acı felaketinizin acılarını benimle oyalamak için kendinizi bu-
raya attınız.”

Nihat ümitsizliği içinde inledi. Orada bulunan bir ağaç kütüğünün üzerine, düşer gibi oturdu. Başını ellerinin arasına alarak “Ah!” dedi, “Şu dakikada duyduğum acıyı anlatacak bir kelime bulmaktan o kadar aciz bir haldeyim ki... Bilmem, sizi nasıl temin edeyim? Ne söyleyeyim?”

Nedret yavaşça, onun yanına oturdu. Zira ayakta duracak takati kalmamıştı.

“Hatırlıyor musunuz, Nihat Bey? Geçen sene de, aşkınızın en hararetle ve en buhranlı gecesini, şuradaki tepenin yamacında geçirmiştiniz! Ne güzel bir hatıra, değil mi? O gece de mehtap aynı böyle, berrak ve güzeldi. Şu karşiki köydeki ışık yine ölgün bir ümit gibi, böyle sönük ve titrekti, zannederim. Biz Mualla ile burada, aynı yerdeydik. Siz babanıza, aşkınızın pek şiddetli ateşlerinden mi bahsediyordunuz, bilmiyorum. Her halde sesiniz çok yüksek ve asabiydi. Ben kaçmak istedim fakat o yaramaz kız beni tuttu. Bırakmadı. O dakika ne kadar mağrurdu, bilseniz! Ben kendisini bu gururunda çok haklı buluyordum, Nihat Bey! Çünkü o dakikada onu her şeyin üstünde görerek, aşkınızı yanlış noktalarda savunuyor, babanızı incitiyor, onun en aziz hatıralarını kirletiyor, bir zavallı ölünün toprak olan aşkından bahsediyordunuz. Bunları işittiğim zaman ne olduğumu, ne hissettiğimi, neler çektiğimi hayal eder misiniz, Nihat Bey?”

Nedret ağlıyordu. Nihat çılgın gibi perişan bir halde ellerini uzatarak “Yeter, yeter! Allah aşkına susunuz! Çok, çok harabım! Merhamet ediniz!” diye yalvarıyordu.

Nedret başını salladı.

“O vakit, bana da kimse acımıyordu. Annemin o feci sırrına vâkıf olduğum gecedен sonra ben ne kadar gözyaşı

döktüm, ne kadar inledim! Ne müthiş, ne korkunç azaplar çektim! Bilseniz... Yüzünü hiç görmediğim bu zavallı annem için kalbime ne derin, ne acıyan yaralar açmıştınız! Oraya ne kirli, ne uğursuz bir şüphe, bir ateş sokmuştunuz, Nihat Bey! Beni hiçbir şey teselli edemiyordu. Durumumun zorluğu içinde, hiç kimseye bir şey soramıyordum. Bütün insanlar bütün ölüler benim için iğrenç, kirli ve çok günahkârlardı! Ruhumda bir nefret hissi vardı. Kendimden bile iğreniyordum. Benim için doğacağını ümit ettiğim yeni güneşlerin ışıkları, artık sonsuza dek sönmüş ve gönlümde yerlerine derin karanlıklar, acı hayal perişanlığı içinde ahlaksızlıklara ve zilletlere ağlayan bir yas kalmıştı! Nihayet, bir gün ruhumda bu siyah azaplı bulutlar birdenbire sıyrılmış, bir ümit sabahının renkli ışıkları yeni bir dünya doğurmuş, beni büyük bir gerçeğin en bilinmez noktasına ulaştırmıştı. Beni o kirli şüphelerden kurtarmış, fakat annemin geçmişine saygı duymayanlara karşı kalbimde derin bir kinle beraber sonsuz bir hasret yarısı bırakmıştı. Çok çalıştım, Nihat Bey, ne çare ki zaman bu yarayı hiç tedavi etmedi!”

Nihat başını ellerinin içine almış, yavaş yavaş ağlıyordu.

Nedret bir müddet ona, derin derin baktı. Kalbinin gizli bir köşesinde, sızlayan bir acı vardı! Genç adam yorgun başını ağır ağır kaldırdı. Yaşlı ve ıstıraplı gözlerini, Nedret’in yüzü üzerinde gezdirdi. Sesi, zayıf ve titrekti.

“Nedret,” dedi, “Çektiğim azap, günahlarıma yeterli değilse, beni bundan sonra da, hayatın çile ve hüsrânı içinde yaşatınız. Ben tahammül etmeye çalışacağım fakat bir gün affınıza ve merhametinize ermek ümidiyle... Her şeye göğüs gereceğim. Sürüneceğim, inleyeceğim. Hayatımın karanlık yollarında bir ümit ışığı aramak için günlerce bekleyeceğim. Beni artık görmeyeceksiniz. Sizden daima uzak, bir kaçak gibi yaşayacağım. Bu fikrimi belki boş ve lüzumsuz görürsünüz. Her halde daima yolunuzun üzerinde gözyaşlarıma, şikâyetlerime tesadüf etmemeniz için size görünmeden, uzaktan itaat eden bir kimse gibi yaşayaca-

ğım. Çektiğim ve çekeceğim azap, hasret, zahmet, pişmanlık ıstırapları belki bir gün ruhunuza merhamet getirir. Kalbinizdeki kin ve dargınlıklar arasında ufak af hisleri uyanır. İşte bu teselliyle, ümitlerimin son yıldızı sönünceye kadar bekleyeceğim. Nedret Hanım, sizi bekleyeceğim. Ruhumda acıyan, ağlayan, sızlayan yaralarla, sessiz ve şikâyetsiz, sabır içinde, hep affınızı ve haksız yere çektiğim cezanın bitmesini bekleyeceğim.”

Nedret, hafifçe gülümseyerek, omuzlarını kaldırdı.

“Bunlara ne lüzum var? Ben yine o kadının kızı değil miyim?”

“Of! Nedret Hanım! Hislerimi tamamıyla tahlil etmeden, ithamınızda çok acele ediyorsunuz. Yargılamalarınızı yanlış yollarda kullanıyorsunuz. Sizin tahmin ettiğiniz kadar vicdansız olmadığımı ispat edememek talihsizliğine beni kurban ediyorsunuz. Yaşım küçük olmakla beraber, o zaman annenizi ne kadar derin saygı hisleriyle severdim. Benim bu küçük kalbime anlayamadığım bir takım büyük duygular ilham eden mevcudiyeti ne kadar derin, ne kadar büyük meziyetler saklardı. Ara sıra bana bakan ve size çok benzeyen güzel gözlerinde ne sonsuz bir şefkat vardı! Zannederim ki o zavallı kadın, beni Nihal'den daha fazla severdi.”

Nihat düşünür gibi bir dakika sustuktan sonra, devam etti.

“Hiç unutmam. Bir gün beni dizlerinin dibine çağırmıştı. Rengi çok solgundu. Yüzünde büyük bir azizenin rüyalı ve dualı büyüklüğü vardı. Ellerimi tuttu. Siyah gözleri gözlerimde bir şey arıyor gibi bakıyordu. Güzel ve yumuşak elleri, saçlarımın üzerinde dolaştı. Ve sonra, başımı kendine doğru çekerek alnımdan uzun uzun öptü. *Nihat*, dedi, *babanı sever misin? Tabi* dedim. *Ya, anneni? Her ikisini de çok severim!* Kalbi parçalanıyor gibi bir ah çekti. *Sev, yavrum, sev! İkisini de sev*, dedi. Başını, oturduğu koltuğun arkasına dayadı. Bir elini göğsüne bastı. Zannederim ki orada, ya bir heyecan veya şiddetli bir ağrı vardı. Solgun yüzü birdenbire, pembe

bir renk almıştı. Zavallı kadın! Ben o zaman kendisine ne kadar acımıştım. Aynı soruyu ilk defa bana burada sormuş, ben yine kendisine aynı cevabı vermiştim. O günden sonra birbirini takip eden olaylar, küçük aklımda büyük bir dikkatle büyümeye, annemle babamın arasında ufak tefek münakaşalar baş göstermeye ve evimizin içinde anlayamadığımız bir takım haller türemeye başladı. Annemin yüzünü şikâyetli, gözlerini yaşlı görmek beni çok üzüyordu. Babamın mahzun, durgun tavırlarına yüreğim yanardı. Bunların arasında, sebebini anlayamadığım bir üzüntüyle çok mutsuz olurdum. Bazen çocukluk neşelerinden bile uzak kaldığım zamanlarım oldu. Bir gece, zavallı babamı şuursuz vaziyette, bir taş üstünde bulup eve getirmişlerdi. Ondan sonra senelerce devam eden bu hal, bizi kendisinden ayrı yaşıtmıştı.”

Nedret, Nihat'ın sözünü keserek “Nihat Bey! Göze görünen olayların annemi itham edebilmesi daha kuvvetli olmakla beraber, gerçek pek acı, pek gönül harap edici bir haldedir. Bunu size ispat etmek isterim. Ölmüş, unutulmuş, maziye karışmış zannedilen o günlerin karanlığını parçalayan bir hatıra defteri, mazinin esrarlı bir anahtarı gibi bütün hakikati meydana koymuş ve bugünkü konumumu keşfetmiş gibi. Zavallı anneciğim, elleriyle yazdığı bu uzun sayfaları bana yadigâr olarak bırakmış, bazı yerlerde sizden uzun uzadıya bahsetmiş ve size olan sevgisini de kaydetmeyi unutmamış,” dedi.

Nihat büyük bir hayretle “Ne diyorsunuz, Nedret Hanım?” diye bağırdı.

“Evet, böyle! Bir gün bunu size göstereceğim. O zaman her şeyi anlayacaksınız. Annemin ne kadar masum ve ne kadar çaresiz olduğunu öğrenerek, belki ona da anneniz kadar acıyacaksınız.”

“Bunu ispata gerek var mı? Eğer bende ufak bir şüphe olsaydı, size aşkımdan nasıl bahseder ve sizi nasıl sevebilirdim, Nedret? Bunu düşünmüyor musunuz? Babamın sevmiş bulunduğu bir kadının kızına, ben hangi vicdanla

zevcem olmasını teklif edebilirdim? Bu kadar düşük ahlaklı bir şahsiyet olarak tanınacağımı ümit etmezdim.”

Nedret önüne bakıyordu. Nihat bu sözleri saflık ve son derece ciddiyetle söylüyordu. Genç kız hiçbir cevap vermedi. Nihat onun ellerinden tutarak, kalbinin üzerine bastırmıştı.

Ay bu bir çift başın üzerine ışıktan iki çelenk koymuştu. Rüzgâr çiçeklerden topladığı baygın, mest edici bir hava ile ruhlarını doldurmuş, yapraklar bu manzara karşısında hareketsiz kalmışlardı. Bülbüllerde aşkın esrarlı nağmelerini dinleyen bir hal var gibiydi.

Nedret yavaşça, ellerini çekmek istemişti. Nihat biraz daha cesaretle “Hayır!” demişti, “Bana ümit verecek bir tek söz bekliyorum. Artık tamamıyla bana ait olacağınızı ve bu güzel parmaklarınızda başkasının yüzüğünü taşımayacağınızı, beni böyle ümitsiz ve saadet özlemiş bir halde bırakmayacağınızı, söyleyiniz.”

Nedret kesik ve yorgun bir sesle “Artık gidelim Nihat Bey, üşüdüm,” diye söylendi.

“Peki... Gidelim, Nedret. Fakat bekliyorum!”

“Neyi bekliyorsunuz?”

“Bir tek kelime... Ufak bir bakış...”

“Oh! Rica ederim, efendim. Artık bu sözleri bırakalım. Şimdiki halde, bizim için anlaşmak mümkün değil.”

“Niçin? Niçin? Nedret, demek hâlâ içinde bana inanmayan hisler var. Devam eden kin ve ilgisizliğiniz karşısında neler çektiğimi, ne kadar harap olduğumu niçin anlamıyorsunuz? Annenizin babama karşı ne kadar şefkatli bir kalbi olduğunu ve o kalbin bir eşi de sizin vücudunuzda yaşadığını, onun da o kadar büyük bir hazine taşıması gerektiğini niçin düşünmüyorsunuz? Hâlbuki ben, babamın bu büyük aşkıyla, sizde böyle bir kalp arıyordum, Nedret. Bunu bana vermeyecek misiniz?”

Genç kız her zamanki gülüşüyle, başını salladı.

“Babanızın kalbi iki hayali, iki aşkı besleyecek kadar geniş ve kuvvetli değildi. Orada yalnız annemin mevcudiyeti

hâkimdi. Sizin aklınızla kalbinizde ise, iki kadın hayali yaşıyor. Biri zengin bir güzelliğe ve diğeri solgun bir mehtap gibi gizli ve ince bir şiiriyete sahip... Birbirine tamamıyla zıt iki yüz. İki kadın portresi... Bunlar her zaman sizi meşgul ediyorlar. Birisi çok ihtiraslı ve hain, bu ruhunuzu pek hırpalıyor ve yoruyor. Diğeri ise, bütün mevcudiyetinizin dinlenme ihtiyacını hazırlayan, şifa ve teselli verici bir varlık oluyor. Değil mi? Hayır, Nihat Bey, siz aldanıyorsunuz. Ruhunuzun taşkın ve ıstıraplı kıskançlıkları, fırtınaları arasında sığınmak istediğiniz liman ben değilim. Siz yine o eski büyük aşkınızdan imdat isteyiniz. Belki sizi yine o kurtarır. Benim sönük ve kudretsiz benliğimden şifa ve teselli aramayınız!"

Avukatın gözleri mahzun ve kederli bir derinlikle, Nedret'in yüzünde dolaştı. Yavaşça ellerini bırakarak "Peki!" dedi, "Zaman size her şeyi anlatacaktır. Ben tahammül edeceğim ve dinleyeceğim."

İkisi de yürümeye başladılar. Avukat çok heyecanlıydı. Nedret mantosunun geniş yakası içine gizlediği yüzünde, ruhundan yansıyan bir ferahlık içinde, yavaşça, yanında yürüyen Nihat'a bakıyor, ruhunda tatmin olunmuş ıstırapların sessizliğiyle bu gece onu daha fazla, daha kuvvetli bir aşkla sevdiğini nefesine itiraf etmekten artık çekinmiyordu.

Doktoru, terasta kendilerini bekler buldular.

Gülerek "Üşümediniz mi, çocuklar?" diyordu. Nedret odasına çıkar çıkmaz, hemen kâğıdı kalemi eline aldı. Nihal'e şu mektubu yazmaya başladı.

Nihal Hanımefendi,

Mualla ile Kenan'ın yeni aşkları, hayatımın büyük ve sonsuz saadetini hazırladığı için, kendilerine ne kadar teşekkür etsem azdır. Onları alın, hemen beraber geliniz. Kendimle beraber sizi de uzun bir sıkıntıdan kurtaracağım. Katiyen, kimseye bir şey söylemeyiniz ve sabırsızlıkla beklediğimi de unutmayınız...

Nedret Sait

Ertesi sabah, Nihat Nedret'i pek meşgul bulmuştu. Genç kızda neşeli bir faaliyet vardı. Her tarafı temizliyor, odaların bütün panjurlarını açarak her tarafa taze hava ve ışık doldurmak istiyor, şen ve mesut, aşağı yukarı dolaşüyor, elbiselerini düzeltiyor, dolaplarını yerleştiriyor, arada sırada Fatma Bacı ile şakalaşıyor, gülüyor, konuşuyordu. Nihat bu halleri hayret ve üzüntü içinde seyrediyor, bu esrarlı kızın ruhundaki bilinmezliği keşfedememekten dolayı aciz ve perişan dolaşıyordu. Bir ara onun yanına giderek bu faaliyetin ve bu kadar neşenin sebebini sordu. Yüzü küskündü.

Genç kız şuh bir eda ile gülerek "A! Anlamıyor musunuz? Düğün hazırlığı... Dört beş güne kadar gelin olacak değil miyim?"

"Siz, neler söylüyorsunuz, Nedret Hanım? Beni gerçekten öldürmek mi istiyorsunuz?"

"Niçin öleceksiniz, efendim? Benim nişanlı olduğumu yeni mi öğreniyorsunuz?"

"Fakat ondan ihanet gördüğünüzü nasıl unutuyorsunuz? Sizinle istemeyerek evleneceğini hiç aklınıza getirmiyor musunuz?"

"Hislerimiz aynı şekilde karşılaşmış olur. Bunda ne var sanki?"

"Aman Yarabbi! Bu nasıl zihniyet, Nedret Hanım? Ne yaptığının farkında mısınız?"

"Elbet!"

"Nasıl? Siz bu kadar zalim olabilir misiniz, acaba?"

"Kim bilir? Kadınlar bazen bir canavar kadar zalim, bazen de bir kuzu kadar halim olabilirler. Şefkatin çokluğu, ara sıra böyle duygulara sebep olabilir, zannederim. Daha doğrusu, bunu bizlere siz yaptırırsınız."

Nedret bu sözleri söylerken kahkahalarla gülüyordu.

Nihat hayret içinde onu dinlerken, Nedret kaç gündür kutudan çıkarıp bakmadığı gelinlik elbisesini inceliyor, uzun dantel duvağını açarak "Çok güzel, değil mi?" diye avukata gösteriyordu.

Genç adam ise sararmış bir halde "Nedret!" diyordu, "Sen, en yumuşak, en güzel aletle insan öldürmek için yara-

tılmış büyümlü bir varlıksın! Bu beyaz duvağa sarıldığın gün, bilmiyor musun, ne olacak? Bunu ikimize kefen yapacaklar! Yemin ederim ki, böyle olacak!”

“Ooo! Siz çok yamansınız, Nihat Bey!”

“Hayır, bana bir çılgınsın deyiniz! Çılgın! Ümitsizliğin verdiği kederden, asi ve serseri bir ruh taşıyan bana, yalnız bir zavallı deyiniz, Nedret Hanım! Bu bana yeter. Artık sizden bir şey istemem. Her gün ölümümü seyretmekten alacağınız zevke kendinizi feda etmeyiniz. Size yazıktır. Bir başkasının olan yabancı bir kalbin, yalancı aşkına inanmıyorsunuz. O sizi hiç sevmeyecek, Nedret Hanım. Hayatta hep aklanacaksınız. Size acıyorum!”

Nedret dudaklarını tatlı bir tebessümle kıvrarak “Benim tuhaf bir ahlakım vardır. Bir şeyi gözümle görmeden kesinlikle inanmam. Kenan’ın bu ufak yaramazlığı, benim için affedilmez kabahatlerden değildir. Mualla Hanım gibi zarıf, hisli bir küçük hanımın, lütfen herkese dağıttığı aşkına o da biraz elini uzatıvermiştir. Ne olur ki? Bundan ne çıkar sanki?” dedi.

“Aman Yarabbi! Siz ne müthiş, ne gaddar bir kadınmışsınız!”

Nedret bir kahkaha daha atarak:

“Acayıp! Ben kendimi hiç bilmiyormuşum. İlk görüştüğümüz günle bugünkü bakışlarınızı karşılaştırıyorum da, o zaman sizin için ne kadar sakın, ne kadar acemi, ne derece iradesiz bir genç kız olduğumu anlıyorum. Böyle değil mi? Başınızı sallamayınız, bu tamamıyla böyledir! Hem böyle olması da çok doğaldır. Gerçekten, o zaman bir çocuk kadar saf ve temiz bir ruhum vardı. İnsanları şimdiki gibi anlayamamış veya anlamaya başlamamıştım. Bir kadının bir erkeğe kendini nasıl sevdirdiğini, nasıl sevdireceğini hiç düşünmemiştim. Bu benim için kendiliğinden olan bir şey gibiydi. Bu hususta bana ilk dersi Mualla Hanım’la siz vermiş oldunuz. Sizinle onu beraber ilk gördüğüm gün, bütün erkeklerin hepsi mutlaka Mualla gibi bir kıza bağlanması gerektiğini düşünmüş ve bunda sizi haklı görmekle beraber

nedense biraz acımuştım. Çünkü onun hisleri, size yakın olmaktan çok uzaktı Nihat Bey!"

Nedret bir dakika, düşünüyor gibi durduktan sonra "Tuhaf," dedi, "Şimdi size bunlardan niye bahsediyorum, bilmem ki!"

Nihat'ın gözlerinde ümide benzer parıltılar belirmişti.

"Rica ederim, söyleyiniz. Biraz daha benimle Mualla'dan bahsediniz! Bana acıdığınızı bir kere tekrar ediniz! Bu sözler kalbimi yakan, öldüren ıstıraplara biraz huzur verir gibi oluyor. Çünkü Nedret, ben sizi zavallı bir hasta gibi seviyorum. Beni biraz yaşatınız diye yalvarıyorum. Bilmem niçin? Hayatınıza katmak istediğim bu hasta benliğimi, her zaman mahrumiyetinizle inletmeye mahkûm ediyorsunuz! Niçin bu büyük aşkımın şaşasını zulmünüzle karartmak istiyorsunuz? Bari hayatınızın uzak, sönük ve öksüz bir hayali olsam... Ona da razı olacağım, Nedret. Sizden dilediğim, istediğim iyiliklerin en küçüğü, en fakiri olan bu son talebimi ne olur reddetmeyin."

Nedret'in yüzünde derin bir hüznün vardı.

"Siz," dedi, "Aşkın iki günlük zahmetine katlanmaktan şikâyet ediyorsunuz. Hâlbuki zavallı babanızla annem... Senelerce devam eden sonsuz bir mahrumiyete, sessiz tahammül etmişler. Biz böyle büyük, feci bir aşk hayatı yaşayan iki mutsuzun çocukları değil miyiz?"

Nihat başını önüne eğmişti.

"Evet," diyordu, "Onlar gibi, hayatın bu yüksek mevki-ne erişmek, bütün insanlara kolay gelse..."

Nihal, Nedret'in mektubunu aldığı gün, büyük bir yük altından kurtulmuş gibi ferahlamıştı. Artık her şey yoluna giriyordu. Nedret'in yazdığı mektup, kendisine meçhul olmayan bir gerçeği söylüyordu. Genç kadın buna çok sevinmişti. Zaten kaç zamandır kardeşinin çektiği ıstırapı görerek ayrı bir azap içinde yaşıyordu. Kenan'la Mualla'ya hiçbir

şey belli etmedi. Yalnız o akşam sofrada bulundukları sırada Nedret'ten bir mektup aldığını ve kendilerini iki güne kadar beklediğini ve bu davete hemen gitmek gerektiğini söyledi. Kenan endişeli ve tereddüt içindeydi. Mualla da çılgın ve taşkın bir kıskançlık hırçınlığı başlamıştı. Kenan zamanın zorluğu içinde ne söyleyeceğini, ne yapacağını şaşırılmış gibi, Nihal'in yüzüne bakıyordu. Genç kadın sütkardeşinin bu medet uman bakışlarına karşı "Korkma Kenan," dedi, "Ben her şeyi göze aldım. Zaten sen Nedret'le katıyen mutlu olamayacaktın. Bunu ilk günden beri biliyorum. Ben her şeyi babama söyleyeceğim. Belki buna Nedret de memnun olacaktır."

"Ne söylüyorsunuz, Nihal? Buna emin olsam, hiç azap çekmeyeceğim."

"Sen Nedret'in seni sevmediğini hiç anlıyor muydun Kenan?"

"Anlıyordum. Fakat kadın kalbi anlaşılmaz olduğu için, kesin bir hüküm veremiyordum."

Mualla omuzlarını silkerek "Demek, bir gün sevilleceğinizi ümit ederek bekliyordunuz. Teessüfler ederim. Nedret ne kimseyi sever ve ne de sevilir. O hasta ve kibirli kızı sizden başka kimse beğenmez. Buna emin olunuz. O şeytan gibidir, kendi kendini beğenir oturur. Of! Birkaç gün orada, onun yanında ne azaplı, sıkıntılı günler geçireceğim, yarabbi! Kenan, artık bu hale bir son vermeli, anlıyor musunuz? Bu konuda ben, sizden fazla cesur olduğumu hissediyorum. Vaziyetimiz tamamıyla anlaşılmalı. Herkes kendi konumuna göre hareket etmeli. Ben tahammül edemeyeceğim. Onun yanında bulunduğunuz zaman, daima size uzak bir yabancı kalışım beni çıldırtıyor! Evet. Artık Nedret Hanım, sizinle evlenemeyeceğini bilmeli. Bunu doktor beye de söylemeli, anlıyor musunuz?"

Mualla ağlıyordu.

Kenan kudretsiz ve perişandı.

"Üzülme, Mualla," dedi, "Ne istersen yapacağım. Göz yaşların kalbimi parçalıyor. Fakat biraz sakın ol! Bu o ka-

dar kolay, o kadar çabuk olacak bir şey değil, iki gözüm! Sütbabamın hatırını kırmak, Nedret'i hor görmek istemiyorum. Her şey güzellikle olsun, diyorum. Gelecek günlerin saadetini temin etmek, sana vermek istediğim hayatımı aşkın zevk ve huzuruyla geçirmek için böyle hareket etmenin daha iyi olacağını düşünüyorum. Fena mı? Söyle!"

"Ya, doktor bey düğünü bir an evvel yapmak isterse? Ne diyeceksiniz."

"Onu artık düşünme! Elbet ben de ona göre düşüneceğim. Her şeyi göze alacağım. Daha cesur olacağım. Her şeyi yapacağım. Daha doğrusu, seni çılgıncasına sevdiğimi söyleyeceğim."

Nihal söze karıştı.

"İkiniz de susacaksınız. Babama her şeyi ben anlatacağım!" dedi.

Bu gece, çiftliğin en parlak gecesi idi. Senelerden beri derin karanlıklar içinde uyuyan ve damının girintilerinde baykuşlar uluyan bu taş binanın pencereleri ateş püskürüyordu. Aşağı taşlığa mükellef bir sofra kurulmuştu ve Nedret, en güzel tuvaletiyle, İstanbul'dan gelen misafirlerinin arasında, şen ve şuh dolaşıyordu. Nihat birdenbire gelen Mualla ile Kenan'ı görür görmez biraz tuhaflaşmış, onlar gelir gelmez İstanbul'a dönme kararını vermiş, bu fikrini Nedret'e söylemiş ve o ise lakayt ve şuh bir tavırla "Acele etmeyiniz, canım! Yarın sabah istediğiniz gibi hareket edersiniz! Bu geceyi hep birlikte geçirelim de," demişti. Onun kendisine hiç acımayan zalim bakışları altında taştan hisleri, sabrını tarumar etmek derecesine geldiği halde "Fakat artık insanın tahammül edemeyeceği eziyetler içinde ezildiğimi, biraz anlamanız lazım, değil mi?" diye söylenmişti.

Kenan, Nihat'ın bu durgun ve soğuk hallerine hayret etmekle beraber, Nedret'in bu gece kendisine karşı gösterdiği pek fazla iltifat altında küçülüyor ve bu genç kıza vurulacak darbenin ağırlığını düşünerek ne yapacağını şaşırıyor, bu azaplı durumun zorluğu beynini sersemletiyordu. Mualla ise müthiş ve çılgın bir kıskançlık azabıyla yanıyordu.

Nedret herkesten çok Nihal'le meşguldü. Neşe ve sadetle parlayan yüzü, bu gece her zamandan daha güzel görünüyordu. Nihal onun bu kadar cazibeli olduğunu hiç görmediğini düşünüyordu. Onu bu derece taşkın bir güzellik içinde bırakan büyüünün tamamıyla aşk olduğuna kanaat etmişti.

Lakin kardeşinin mahzun yüzü Nedret'in neşesiyle zıt bir şekil alıyordu. Bunun sebebinin henüz anlayamadığı için onunla bir an yalnız bulunmayı istiyordu. Zavallı Nejat'a gelince, o etrafında dönen durumların ortasında tuhaf bir ruh hali içinde kalmıştı. Ne oluyordu? Herhalde bir şey vardı! Lakin keşfedemiyordu.

Nihat'ın Nedret'e karşı olan meyline çoktan vâkıftı. Lakin Nedret'te büyük bir şey sezmeyi başaramamıştı. Bu kızın açılmayan ruhu daima her şeyi gizlemiş ve örtmüştü. Bu geceki neşeli kahkahalarının artık hep Kenan'a ait olduğuna, bu ince ve zarif tuvaletinin bu akşam sırf Kenan için yapıldığına, bu ziyafetin şerefi tamamıyla bu mesut nişanlıya mahsus olduğuna inanıyordu. Bir zamanlar düşüncelerini ezen şüphelerin ağırlığından kurtulduğuna sevinmekle beraber, oğlunun hali babalık hissini en canlı yerine dokunuyor, orada acıya benzer bir şeyler uyandırıyor.

Onun kalbinde açılan yaranın tehlikeli olduğunu, belki kendininki gibi sonra hiç iyileşmeyen, bütün hayatında devam edecek uzun ve sonsuz bir dert olacağını, yapılan hatanın tamir edilecek yeri kalmamış olduğunu ve şu sırada ne yapabileceğini, uzun uzun düşündü. Ve sonra yavaş yavaş kalkarak oğlunun yanına doğru gitti. Genç adam, babasının yaklaşmasından bir şey söylemek istediğini anladığı için, yapmacık bir gülüşle kederlerini gizlemeye çalışarak onun yüzüne baktı. Zavallı Nejat bu tebessümün acısını ruhunda duyduğu halde, yavaşça "Bu gece hiç konuşmuyorsun? İstersen biraz dışarı çıkalım, dolaşalım, olmaz mı?" dedi.

O başını önüne eğmişti. Babasının şefkatli bakışları, ateş içinde yanan zihnine tatlı bir serinlik serpmişti. Onun vücudunda kendi ruhuna ümit verici bir kuvvet buluyordu.

Az kalsın “Baba! Siz de mi böyle çektiniz? Böyle inlediniz?” diye soracaktı. Ömründe bu adama, bu geceki kadar acıdığını hissetmemişti. Hiç tükenmeyen hasret günlerinin ağarttığı beyaz saçları altında solgun ve hazin görünen yüzünü bu kadar yorgun görmemişti.

Dalgın ve mahzun, ayağa kalkarak “İsterseniz, ormana kadar gidelim,” dedi. Baba ile oğul kapıya doğru yürürken Nedret “Kahveleriniz hazır efendim,” diyordu. Doktorla Nihat dönmüşlerdi. Nedret’in siyah ve tatlı ve ahenkli sesiyle güzel gözleri, dolgun bir ifadeyle Nihat’ın gözlerine çevrildi. Bu bakışta ruha işleyen, yumuşak bir sıcaklık vardı. Genç adam birdenbire şaşırdı. Üzerine gecenin bütün ışıkları serpiliyor zannetti. Nedret sihirli bir gülüşle “Biraz sonra tepeye kadar gideriz, olmaz mı?” dedi.

Nihat büyük bir sevinçle, babasının yüzüne baktı. Onun gözlerinde, şu dakikada, yine eski aşkın rüyaları vardı.

İkisi de tekrar salona girdiler. Mualla gururlu bir tavırla kanepeye yaslanmıştı. Nihal’le Kenan pencerenin önündeydiler.

Kahveler içilmişti. Nedret gözlerinin bütün gururuyla birer birer odadakileri süzdü. Nihal babasının yanında ayakta duruyordu. Şu anda genç kızın yüzü çok ciddi ve sakindi. Kapının yanındaki hizmetçiye, Fatma Bacı ile Veysel Baba’yı çağırmasını emretti. İnce ipekli pembe kostümünün bütün endamını saran güzelliği içinde, yavaş yavaş yürüyerek Nejat’ın yanına oturdu. Nedense her göz ona bakıyordu. Bir iki dakika önce bir çocuk kadar şuh görünen bu kız, şimdi ağırbaşlı bir şahsiyet oluvermiş, başı gururla yükselmişti. Salonun içinde biraz heyecanlı ve titrek bir ses işitildi.

“Kenan Bey,” diyordu, “Yanlışlıkla birbirine bağlanmak üzere bulunan ve karanlık çıkmaz yollarda bunalan hayatımızın selamet haberini, bu gece birbirimize müjdeleyerek kendimizi tebrik edelim. Mualla Hanım’a ait olan parmağımdaki yüzüğü doktor beyefendiye teslim ediyorum. Size karşı duyduğum saygıma, bundan sonra sonsuz bir kardeş

sevgisi eklenmiştir. Zaten şimdiye kadar bundan başka bir his duymamıştım. Sizi şefkatli bir kız kardeş gibi sevmek ve bu sıfatı muhafaza etmekle daha büyük bir bahtiyarlık kazanacağımı anladım.”

Odadakilerin kalpleri bu beklenilmeyen olay karşısında alt üst olmuştu. Nedret ayağa kalkarak yüzüğü Nejat’a uzatmış ve “Bu vazife sizindir, bunu Mualla Hanım’a veriniz,” demişti.

Kenan’ın nutku tutulmuş ve hayret içinde Nedret’e bakıyor, yüzü sapsarı görünüyordu. Nejat iradesiz bir hareketle yüzüğü Mualla’nın parmağına geçirdi. Genç kız, kendisine sonsuz bir aşk saadeti veren Nedret’e doğru ellerini uzatmıştı. Gözleri minnet ve şükranla dolu “Nedret Hanım, hayatta sizin kadar yüksek bir benliğe sahip olmaya çalışacağım!” diyordu.

Nedret, kendisine uzanan bu elleri samimiyetle sıktıktan sonra Kenan’ın avuçları içine teslim etmişti. Nejat sakın sakın ağlıyordu. Nihal, beklenti içinde bütün gördüklerinin, işittiklerinin bir hülya olmasından korkarak Nedret’e bakıyordu. Genç kızın gözleri ikinci defa onun gözlerine çevrilmişti. Bunların esrarlı siyahlığından aydınlık bir gecenin ümitleri parlıyordu. Birdenbire kendini doktorun kolları arasına attı. Başını senelerce annesi için çarpan, onun kalbi üzerine dayadı. İkisi de ağlıyorlardı.

Nihal’in tatlı ve şefkatli sesi “Babacığım,” diyordu, “Ağabeyim sizden af diliyor.”

Nejat bir eliyle onu yanına çağırdı ve göğsünün bir tarafını açarak “Senin yerin burada!” dedi.

Kolunun biriyle Nedret’e, diğeriyle oğluna sarıldı. İkisini de göğsünün üstünde sıktı.

Bu gece mehtap daha parlaktı. Bülbüller coşkun bir aşk teranesiyle ağlıyorlardı. İnce bir sis tabakası altında, karanlık gölgelere gömülmüş gibi hülyalı görünüyordu orman.

Nejat yalnız, terasın bir tarafına çekilmiş, ayın ışıkları altında birer aşk hayali gibi sessiz gezinen çiftleri seyre dalmıştı. Kenan’la Mualla koruya doğru yürümüşler. Nedret’le

Nihat ufak tepeye giden yola doğru ilerlemişlerdi. Genç kız başını, sevdiği gencin omzuna dayamış, en gönül okşayıcı tebessümüyle gülen dudaklarının arasından “Kaç günlük hazırlığımın bu mesut gece için olduğunu hiç aklınıza getirmiyordunuz, değil mi? Hâlbuki ben, gelinlik elbisemle beyaz duvağımı yalnız sizin için hazırlamıştım,” diyordu.

Terastan bu iki mesut genci seyreden Nejat karşıki yüksek dağın siyah gölgeli yamacından beyaz bir hayalin kendisine doğru kollarını açtığını görüyor gibi oluyordu. Bu hayal sanki gittikçe yaklaşıyordu. Onun güzel vücudunu örten beyaz örtünün kıvrımları altında çıplak omuzlarına, beyaz kollarına, siyah saçlarından inen kocaman ipek bir dalganın yumuşak ve tatlı temaslarını hissetme derecesine geliyordu.

Birdenbire kollarını, gecenin ıssızlığına doğru uzattı. Heyhat! Bunlar, karanlık bir boşluk içine düşüverdiler.

O zaman, aşkının bu acı ve aldatıcı serabına karşı, ümitsizlikle yine baş başa kalan ruhu, kalbi, mevcudiyeti, tükenmeyen hasretiyle “Fikret! Fikret!” diye inledi.

İkinci Kitabın Sonu.

“Ölüm Bizi Ayırıncaya Dek...”

Genç bir kadın... Fikret...

Ve Doktor Nejat...

Kaderlerini bağlayan imkânsız bir aşk...

Zira Nejat evlidir. Fakat onun kalbi de Fikret için çarpar. Hatta her şeyi, herkesi hiçe sayacak kadar derin bir aşkla sever onu.

Peki, ya Fikret... O, buna izin verebilir mi? Uğrunda bir ailenin parçalanmasına, iki çocuğun babasız, genç bir kadının kocasız kalmasına gönlü razı olabilir mi?

Hayır. Asla.

Aşkına, hayatına sırtını dönüp ne kadar uzaklara kaçılabilirse kaçmaya çalıştı Fikret.

Ama nafile...

...

Fikret ve Nejat'ın aşklarının makûs kaderi, çocuklarını da mı esir alacak?

Nedret ve Nihat'ın aşkı da anne ve babalarınıninki gibi yarım mı kalacak, yoksa hayat onlara farklı bir yol mu çizecek?

Popüler aşk romanlarının unutulmaz kalemi Güzide Sabri'den eskimeyen bir aşk romanı. İlk basıldığı tarihte çok büyük bir ilgi gören, *Ölmüş Bir Kadının Mektupları* adıyla Yeşilçam'da filmi çekilen bu eser, tozlu raflardan çıkıp uzun bir aradan sonra yeniden okurlarıyla buluşuyor.

15 TL

www.mayayayinlari.com